

DOLENJKA Vas vabi 11., 12. in 13. maja 2000 v prodajalno MURA na Glavnem trgu 28 v Novem mestu na DNEVE MURE. Za gotovinsko plačilo nudimo 20% popusta. Za obročno odplačilo nudimo 15% popusta. DOLENJKA se priporoča za nakup!

Št. 19 (2646), leto LI • Novo mesto, četrtek, 11. maja 2000 • Cena: 220 tolarjev

Jagode čakajo obiralce

V Tronu jih bodo potrebovali od 300 do 400

KRŠKO - V teh dneh začnajo obrirati jagode tudi v posavskih nasadih. Na obiralce čaka med drugimi 27 hektarov jagod krškega podjetja Tron. V njegovem nasadu v Vrbinu pri Brežicah bi potrebovali za spravo tokratne letine v mesecu juniju od 300 do 400 obiralcev. Kot je poveljatelj Peter Jankovič, se je podjetje obrnilo tudi na zavode za zaposlovanje, da bi skupaj z njimi našlo ljudi, ki bi bili pripravljeni med 10. majem in 15. junijem pogodbeno obrirati jagode. "Predvsem bi radi vključili čimveč Slovencev. Delovni čas je od 5. do 12. ure, lahko tudi od 6. do 12., in po dogovoru od 16. do 20. ure. Letos bomo plačali 500 tolarjev na uro, seveda je to povezano z učinkom, tako da lahko dobijo 60 tolarjev za kilogram obranih jagod. Deloma bo podjetje plačalo tedensko, končno plačilo bodo delavci prejeli v 20 dneh po končanem obiranju," pravi Jankovič.

Po Jankovičevih besedah bodo organizirali prevoz obiralcev z železniške postaje v Brežicah in nazaj, dogovorili pa bi se lahko tudi o nastanitvi.

Nasad v Vrbinu je leta 1988 močno prizadela poplava. Kot pravi direktor, so plantažo po tej ujmi do zdaj uspeli večinoma popraviti.

M. L.

S KOLESOM ZA ZGLED - Takole se je 13 delavcev novomeške občinske uprave s podžupanoma Adolfom Zupanom in Marjanom Somrakom ter v družbi direktorjev občinskih javnih podjetij in zavodov v soboto dopoldne s kolesi somešanom za zgled podalo skozi središče Novega mesta. V Novem mestu je med večjimi slovenskimi mesti verjetno najmanj ljudi, ki bi se po vsakodnevni opravi in v službo vozili s kolesom, kljub sobotnemu podvigu občanarjev pa je kaj malo verjetno, da se bodo na zidovih mestnih stavb kaj kmalu pojavili napisi "Prepovedano naslanjanje koles na zid", ki jih je videti v mestih, kjer prebivalci množične uporabljajo kolesa. Morda tudi zato ne, ker je novomeška občina dala po vsem mestu postaviti lična stojala za kolesa, ki jih je bilo včasih v Novem mestu dovolj, a so jih pred leti pospravili, ker jih ni nihče uporabljal. (Foto: I. V.)

PRODAJNI CENTER
ŽELEZNINA
tel./fax: 068/323-836

V stečaju končal topliški Bor

Brez dela ostalo 84 zaposlenih - Prisilna poravnava ni uspela - Največji upniki dobavitelji, banke, država in delavci - Bodo obnovili proizvodnjo za domači trg?

DOLENJSKE TOPLICE - Malo pred velikonočnimi prazniki, 17. aprila, je sodišče izdalo sklep o začetku stečajnega postopka v Tovarni čevljev Bor iz Dolenjskih Toplic. Podjetje, ki se je že pet let zapored otapalo izgube, se je lansko jesen poskušalo rešiti s prisilno poravnavo. Ta ni bila uspešna, zato se je januarja in februarja letos znašlo v tako veliki nelikvidnosti, da je uprava morala predlagati stečaj, 84 zaposlenih pa je ostalo brez dela.

Račun podjetja je bil v letošnjem letu večinoma blokiran. Ob uvedbi prisilne poravnave v septembru lani je imel Bor za 154 milijonov tolarjev izgube, od tega 93 milijonov iz poslovanja. V začetku leta se je izguba spet povečala, tako da, kot ocenjuje nekdanji v. d. direktorja tovarne Bor Domine Zupančič, zadolženost presega vrednost zalog in premoženja. Bor v stečaju je največ dolžan dobaviteljem materialov (okrog polovice vseh terjatev), bankam, ki imajo terjatve zavarovane s hipotekami na premoženje, državi (ministrstvu za gospodarstvo in za delo za prejete državne pomoči) ter okrog 10 milijonov tolarjev tudi delavcem za neizplačane regrese za leto 1999 in stimulacije.

V tovarni Bor so dosegali okrog 500 milijonov tolarjev letnega prihoda in lani izdelali skupaj 96.000 parov čevljev. Poskusi za izboljšanje poslovanja družbe niso bili uspešni, saj ni bilo denarja za temeljito posodobitve močno zastarelih strojev in tudi tehnologije. Kot je povedal direktor Zupančič, je bil kolektiv tudi precej star in je bilo dnevno odsotnih 10 do 15 odst. delavcev. Da so ohranjali število zaposlenih, so morali že 70 odst. izdelkov delati za cenovno neugodni tuji trg.

Ko so 23. septembra lani oklical prisilno poravnavo v podjetju, so bili upniki pripravljene 70 odst. terjatve spremeniti v deleže. Banke in ministrstvo za delo so že dali soglasje za državna poroštva za nove kredite, ki bi bili nujni za posodobitev, dobili so soglasje za

UGLEDNA IMENA NA FORUMU ODLIČNOSTI

OTOČEC - V hotelu Šport na Otočcu bo 18. maja potekal že 12. forum odličnosti in mojstrstva, ki ga pripravlja Društvo ekonomistov Dolenjske in Bele krajine v sodelovanju z ministrstvom za znanost, uradom za standardizacijo in območno gospodarsko zbornico. Delovni naslov foruma je Kako do odličnosti 24 ur na dan. Dopoldne bodo podelili veliko nagrado odličnosti in mojstrstva za letošnje leto, ki jo bo prejel prof. dr. France Bučar. Na slovesni podelitvi, ki jo bosta požlahnila operna umetnica Ana Pucar Jerič in pianist Andrej Jarc, bodo prisotni tudi: predsednik državnega zbora Jancz Podobnik, predsednik SAZU dr. France Bernik in rektor ljubljanske univerze dr. Jože Mencinger. O globalizaciji in slovenskem gospodarstvu bo govoril dr. France Arhar, o odličnosti pa še številna znana imena, kot so dr. Jože Krašovec, dr. Aleksandra Kornhauser, dr. Ivan Turk, dr. Pavel Poredoš, dr. Jože Gričar in drugi. Svoje izkušnje na poti k odličnosti bodo podali tudi direktorji družb: Hermes Softlab, Trimo, Gorenje in Iskra Avtoelektrika. Popoldanski del foruma se bo začel s podelitvijo nagrade podjetju, ki je lani na območju Dolenjske in Bele krajine zaposlilo največ delavcev. Govornik bo predsednik državnega sveta Tone Hrovat. Prijave za udeležbo na forumu zbirajo še do jutri, 12. maja.

Berite danes

- stran 4:
• Cestarji vsejali seme nezaupanja
- stran 8:
• Vinogradniki sadijo, a ne na veliko
- stran 11:
• Služila z nakupom tujih "plesalk"?
- stran 18:
• S hrano in gibanjem proti raku in infarktu
- stran 21:
• Glasbeniki in glasbila so, ni pa dirigenta
- stran 22:
• Kmečka gostilna z vrhunskimi vini

VRŠČAJ NA VRHNIKI IN V CELOVCU

VRHNIKA - V Mali dvorani Cankarjevega doma so včeraj, 10. maja, odprli samostojno razstavo Mirne skulpture akademskega kiparja Jožeta Vrščaja. Umetnik, ki je po rodu iz Črnomlja, živi pa v Ljubljani, sodeluje kot edini likovnik iz Slovenije tudi na skupinski mednarodni likovni razstavi devetih ustvarjalcev, ki so jo odprli v začetku tega tedna v Celovcu v Avstriji.

ZLATA ANJA PAPEŽ

KOROŠKA BELA - Na biennialni razstavi barvnih in črno-belih fotografij Pokrajina 2000 za mlade fotografe, ki so jo v Koroški Beli odprli konec aprila, je sodelovalo okoli 100 mladih ustvarjalcev. V skupini od 16 do 21 let je ponovno izstopala mlada fotografinja Anja Papež, članica fotografskega društva Grča iz Kočevja, ki je za barvno fotografijo Zimska impresija prejela zlato medaljo. Uspeh kočevske fotografije je dopolnila njena someščanka Jana Subic, ki je za svojo fotografijo Mlakuža prejela srebrno medaljo. Mladi ustvarjalci, ki so tekmovali v dveh starostnih skupinah, in sicer: do 16 ter od 16 do 21 let, so bili v glavnem člani foto krožkov osnovnih šol ali pa fotografskih društev in klubov.

DAEWOO

Prodaja in servis, Avto-hit, d.o.o.
Kandijška 53, Novo mesto, telefon 068/376-490

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

kobra mobitel
08M - RMT
prodaja
montaža
servis

(07) 30 81 118 041 600 700
ŠMARJE 13a, ŠENTJERNEJ, e-mail: kobra.team@sioi.net

AKCIJA
ISTA OSEBNA ŠTEVILKA
031..... KOT 041.....
REZERVIRANA LE ŠE DO KONCA MAJA

V RASTLINJAKU - V rastlinjaki Srednje kmetijske šole Grm v Sevnem pot Trško goro vzgajajo sadike zelenjave in okrasnih rastlin za svoje potrebe in za prodajo. Tako so letos vzgojili okoli 120.000 sadik paprike, od tega jih nekaj 80.000 posadijo na šolske njive v Srebrničah, 20.000 sadik paradižnika, okoli 3.000 sadik zelja, cvetače in brokolija, kar 70.000 sadik poznega zelja za sajenje po zgodnjem krompirju pa še solatnice, okrasne rastline, balkonsko cvetje. Dela in kupcev jim nikoli ne manjka. (Foto: A. B.)

PREVEČ HRANE UBIJA

Zdravje gre skozi želodec

Starejši se verjetno še spomnite časov, ko marsikatera mati ni imela toliko, da bi otroke nahranila s ceneni črnim kruhom, danes pa je hrane v preobilju, vsaj pri nas. Revščina se ne meri več po tem, ali je družina lačna ali pa kolikokrat na leto je na mizi meso. Če so še med obema vojnama in v letih po drugi svetovni vojni ljudje obolevali zaradi nezadostne in slabe prehranjenosti, se naša družba danes otepa tudi s smrtonosnimi boleznimi, ki jih povzročajo preobila in premočna hrana.

Vodilni slovenski strokovnjak za področje prehrane dr. Dražigost Pokorn ugotavlja, da se ljudje v preobilju hrane ne znajdejo najbolje, jedo preveč in in z zdravstvenega vidika neustrezno hrano. Posledica tega je debelost, s katero nimajo težav le najstnice, ki bi bile rade podobne pretirano suhim manekenkam, ampak tudi majhni otroci, predvsem pa ljudje srednjih let in starejši. "Naše prehrabene navade so neprimerne, saj naša hrana vsebuje bistveno preveč maščob pa premalo sadja in zelenjave," opozarja dr. Dražigost Pokorn in dodaja, da se poleg tega naš človek premalo giblje, da bi "pokuril" vse, kar naloži vase.

Zdrava prehrana, ki nas varuje pred številnimi boleznimi sodobnega časa, ni dražja. Cena pri tem nima nobene vloge, saj je po hranilni vrednosti kljub velikanski cenovni razliki govedina enakovredna jastogu in postrvi iz bližnje ribogojnice lososu, zelenjava pa je cenovno dostopna vsakomur in celo leto.

IGOR VIDMAR

V ponedeljek se je začela matura

Več kot 10.000 dijakov

LJUBLJANA - V ponedeljek so slovenski srednješolci pisali prvo izpitno polo - esej iz materejnega jezika. Drugi del pisnega izpita iz materejnega jezika bodo opravljali 7. junija. Matura pri drugih predmetih se bo začela 3. junija s pisnimi izpiti iz tujih jezikov. Vse pisne izpite bodo kandidati opravili med 3. in 12. junijem, ustni maturitetni izpiti iz vseh predmetov bodo potekali med 24. in 30. junijem. O uspehu na letošnji maturi bodo dijaki izvedeli 14. julija.

Maturu bo letos opravljal 10.063 kandidatov, kar govori o tem, da se zanj za leto odloča več srednješolcev. Maturu v spomladanskem roku uspešno opravi okrog 85 odstotkov, letno pa 88 do 90 odst. kandidatov.

VREME

Nadaljevalo se bo toplo vreme, ob popoldnevih pa so možne krajevne plohe ali nevihte.

Domine Zupančič

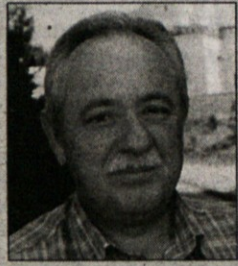
B. DUŠIČ GORNIK

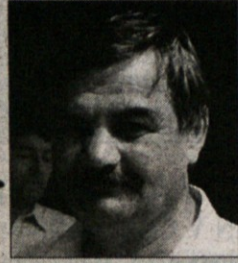
23. DOLENJSKI KNJIŽNI SEJEM ODPRT - V Galeriji Krka v Novem mestu se je z otvoritveno slovesnostjo v ponedeljek, 8. maja, zvečer začel tradicionalni 23. dolenjski knjižni sejem. Na otvoritvenem večeru je nastopil kvartet violinistke Petre Božič, gost večera pa je bil najuspešnejši slovenski aforist Žarko Petan, ki se je v zanimivem razgovoru z Dnevnikovo kulturno urednico Majdo Hostnik razgovoril o svojem življenju in delu. Več o sejmju na kulturni strani. (Foto: M. Markelj)

Kako zdravo hrano jeste?

Najbrž verjamete, da je nekatera hrana bolj zdrava od druge? Kakšno skrb posvečate zdravi hrani, strogo načrtujete jedilnik, ali vam je vseeno, kaj pride pod zob? Vaš odnos do zdrave hrane ugotavlja tudi tokratna anketa. Ob tej se boste mogoče vprašali, kako deluje na vaš želodec preizkušena slovenska domača kuhinja in kako kateri od tujih kuharskih dosežkov. Mogoče boste pomislili, ali ste med tistimi, ki redno v trgovinah gledajo, ali je jogurtu preteklo rok trajanja. Če se mogoče zdrznete ob pogledu na vablivo dimljeno in posušeno mesnino, ni nič narobe z vami, ampak le dokazujete, da so vam znane polemike o škodljivosti tovrstnih darov Krasa in drugih slovenskih in evropskih pokrajin. Zdrava hrana je nekaj, o čemer človeštvo toliko govori, da bi od tega skoraj zbolelo. "Zdrava hrana" je geslo, ki prinaša zaslužkarjem milijone, tudi denar tistih lahkovernih ljudi, ki verjamejo, da je vsako tretjerazredno grčavo jabolko res bio sadje. "Zdrava hrana" je lahko znanstveno potrjen nasvet, obrabljena fraza, moda. In tudi nekaj nedosegljivega, če zasukamo malce na socialno plat. Še enkrat: ali jeste zdravo hrano? Ko boste odgovorili, poslušajte, kaj bosta na to rekla vaša stara mama in kaj vaš malček, ki ste ga pravkar pripeljali iz ameriške restavracije s hitro pripravljeno hrano.

MARJAN MARIČIČ, ekonomist, iz Brežic: "Slovenci dozaj verjetno niso posvečali pozornosti zdravi hrani. Mislim, da se je začelo zdaj spreminjati in da izbiramo vse bolj zdravo hrano. Zadnje čase rad pravim, kar sem slišal, to je, da mora v prehrani obstajati zmernost. Zdrava prehrana je na žalost danes draga. Zato je za povprečnega Slovenca težko dosegljiva."

STANE TOMAZIN, dipl. inž. agronomije, iz Kostanjevice na Krki: "Teorijo o zdravi prehrani več ali manj poznam. Je pa razkorak med teorijo in prakso. Hrane ne izbiram posebej, malo se izogibam tistim stvarim, ki jih ne smem jesti. Pri hrani nekateri pretiravajo v eno, drugi v drugo smer. Manjka predvsem gibanja, da bi se hrana porabila. Zdravju bolj škodi stres kot hrana."

JOLANDA JARC, prodajalka sadja in zelenjave v kiosku KZ Krka na novomeški tržnici: "Vidi se, da so nekateri ljudje glede prehrane bolj osveščeni, sprašujejo za doma pridelano sadje in zelenjavo oziroma za manj škropljeno, nekaterim pa je to vseeno. Pri nas doma v Žužemberku sami pridelamo zelenjavo in tudi nasploh zadnje čase bolj gledamo, kaj jemo in kako hrano pripravimo."

MIŠO OMERZEL, upokojenec iz Metlike: "Zelo pazim, kaj, kdaj in koliko jem. Naučil sem se celo kuhati, in to zdravo hrano. Predvsem uživam veliko sadja in zelenjave, vzgojene doma. Tako vem, kaj pojem, saj škroplim le z naravnim škroplivom, narejenim iz kopriv. Nasploh dajem zelenjavi in sadju prednost pred mesom. Povem pa lahko, da se po takšni hrani zelo dobro počutim."

JULIJA ŽUNIČ, bolničarka v črnomaljskem Domu starejših občanov: "Ni mi vseeno, kaj jem. Raje imam sadje in zelenjavo pa bolj pusto in ne premasno meso. Zdi se mi, da zadnja leta ljudje posvečajo veliko pozornost zdravemu prehranjevanju. Najbrž tudi zato, ker so bolj osveščeni, saj je o tem veliko literature. Marsikdo se ne ozira na ceno, samo da je hrana zdrava."

FANI PLANTARIČ, kuharica v osnovni šoli dr. Pavla Lunačka v Sentrupetu, iz Mokronoga: "Podobno, kot skušamo kuhati čim bolj zdravo hrano otrokom v šoli, si sedeva prizadevam za tem tudi doma. Vedno se to ne da, kajti zdrava prehrana je precej odvisna tudi od tega, koliko denarja namenjamo zanjo. Rada jem polnozrnat kruh, sadje in zelenjavo, mesa pojem malo, in še to puranje."

JOŽE IMPERL, direktor programskega sektorja Sveži program pri Mercatorju Dolenjska, z Razborja: "Pripravljamo, da bomo varovalnim živilom, ki jih je vse več, namenili v naših prodajalnah posebne police oz. koticke, da jih bodo kupci lažje našli. Sam rad jem sire in imam rajši npr. pleterski brič, ki ima rok trajnosti le 21 dni, kot pa podobne tuje sire z večmesečno veljavnostjo."

BOŠTJAN KOJEK, gozdarski inženir iz Ribnice: "S hrano se ne obremenjujem in ji ne posvečam posebne skrbi. Čas je tisti, ki nas sili v hitro pripravo hrane in takšen način prehranjevanja, čeprav bi bilo dobro, da bi več storili za zdravo prehrano. Kljub temu mislim, da uživam dovolj raznovrstno in tudi zdravo hrano. Bolj se temu posvečajo starejši ljudje."

BOŠTJAN JANEŽ, inženir gozdarstva, iz Kočevja: "Kolikor se da, se skušam odrekati tistim rečem, za katere vem, da so slabe. Prehrano bi se dalo še izboljšati, vendar to vzame veliko časa. Mislim, da je večji problem, da se preveč je, in to predvsem v večernem času. Glede na to, kakšno je zdravstveno stanje starejših ljudi, bi morali zdravi prehrani posvečati več pozornosti."

Obdobje, ki je zaznamovalo Kočevsko

V Kočevju so predstavili doktorsko disertacijo dr. Mitje Ferenca, ki odstrira pogled na medvojne in povojne dogodke

KOČEVJE - V Pokrajinskem muzeju v Kočevju so v četrtek predstavili doktorsko disertacijo z naslovom "Nemško jezikovno območje na Kočevskem po odselitvi kočevskih Nemcev 1942-1956". Disertacijo je na povabilo muzeja predstavil avtor dr. Mitja Ferenc, svetovalec direktorja za varstvo zgodovinske dediščine na Upravi RS za kulturno dediščino.

Dr. Ferenc se je s Kočevsko prvič približe pred 10 leti. Ko je raziskoval zgodovino partizanskih bolnišnic, je v Kočevskem Rogu naletel na številne pomnike večstoletnega življenja ljudi. Vidi tisti razdejana, zaraščena pokopališča in ostanke celih vasi, ki jih je prerasel gozd, je bilo nekaj povsem drugega, kot o tem brati. "Kot zgodovinar sem poznal dogodke na Kočevskem, vendar pa sem pri delu v teh krajih odkril, da samo iz knjig Kočevske ne moreš doživeti," je ob predstavitvi disertacije povedal dr. Ferenc. Kot rezultat večletnega topografskega dela in zbiranja dokumentacije o Kočevski, ki ga je pritegnila s svojo tragično usodo, je leta 1993 pripravil razstavo "Kočevska: Izgubljena kulturna dediščina kočevskih Nemcev", ki je od leta 1997 nekoliko spremenjena na ogled v Pokrajinskem muzeju Kočevje. Za topografijo in razstavo je dr. Ferenc leta 1994 prejel Steletovo priznanje kot najvišji prispevek konservatorske stroke na področju promocije kulturne dediščine v Sloveniji v preteklih letih, na temo Kočevske in njene preteklosti pa je v začetku lanskega leta tudi doktoriral.

Dr. Ferenc v disertaciji obravnava obdobje, ki je na eni strani omejeno z odselitvijo okoli 12 t-

dr. Mitja Ferenc

soč kočevskih Nemcev na Spodnje Štajersko in v Nemčijo, ko je obsežno območje Kočevske ostalo skoraj brez prebivalcev. Na drugi strani je omejeno z letom 1956, ko se na Kočevskem končajo množična rušenja sakralnih objektov. "V tem obdobju 14 let se je na nekdanjem nemškem jezikovnem območju zgodilo vse, kar označuje to območje danes: več kot polovica porušenih vasi, ki jih prerašča gozd, porušena večina sakralnih objektov, spremenjena narodnostna podoba in zemljiška sestava območja, spremenjene gospodarske in lastninske razmere," je povedal dr. Ferenc. V nadaljevanju predstavitev je navedel podatke v dokaz trditvi, da težka povojna leta obnovi Kočevske niso bila naklonjena. Ob tem je poudaril, da je posebnost položaja Kočevske v vojnem in povojnem času prispevala tudi k nastanku množičnih morišč in grobišč, kazenskih in delovnih taborišč in tudi obsežnega, kot je dejal, še danes ne povsem dostopnega zaprtega območja.

M. L.-S.

Največ presežnih delavcev v Sevnici

Z novinarske konference sevnške območne službe republiškega zavoda za zaposlovanje - Primanjkuje sezonskih delavcev

BREŽICE - Anketirani posavski delodajalci (od 448 jih je na anketo sevnške območne službe republiškega zavoda za zaposlovanje odgovorila le dobra polovica, ki pa zaposluje 90 odstotkov od skupno 16.070 zaposlenih v Posavju) so za letos napovedali 382 presežnih delavcev, kar je po besedah direktorja službe Antona Korena 69 manj kot lani. Koren meni, da se bodo gotovo tudi letos soočili z vprašanjem, kako zagotoviti več kot 800 delavcev za sezonska dela v gradbeništvu in kmetijstvu.

Presežke je za letos napovedalo 19 podjetij s 3.247 zaposlenimi, kot pravi Saša Mohorko, vodja

ŠOLARJI IZ KRMELJA NASTOPILI V MAUTHAUSNU

LJUBLJANA - Učenci osnovne šole Krmelj so skupaj z vrstniki iz Škofje Loke pripravili kulturni program na spominski svečanosti pred slovenskim spomenikom v taboriščem parku v Mauthausnu v Avstriji. Program je bil del komemorativne slovesnosti, s katerimi obeležujejo 55-letnico osvoboditve nacističnih koncentracijskih taborišč.

JOŽICA ZUPANČIČ PRI ROMANU PRODIJU - Bruselj, 5. maja - Predsednik Evropske komisije Romano Prodi je 5. maja v Bruslju sprejel evropske zmagovalce nagradnega programa Vizionarji novega tisočletja, ki sta ga v sodelovanju z UNESCO-m pripravili korporacija McDonald's in družba Walt Disney. Med desetimi Prodijevimi gosti je bila tudi 12-letna Jožica Zupančič iz Pišec. Mladim vizionarjem je Prodi zaželel obilo sreče na potovanju na Florido, kjer se med 8. in 11. majem letos udeležujejo srečanja 2000 otrok iz več kot 90 držav, zaslužnih za izjemen dosežek v svojih lokalnih skupnostih. Moja velika želja je, da v letu 2001 v Evropi ne bo nobene vojne več in da bodo ljudje živeli v miru in blagostanju," je na sprejemu povedala Jožica Zupančič.

MEDNARODNI DAN DRUŽINE

Kaj je to idealna družina?

O družini lahko razmišljamo v okviru različnih področij: sociologije, psihologije, filozofije, zgodovine, pedagogike... Lahko pa se je lotimo tudi popolnoma preprosto, neodvisno od vseh teh strokovnih vidikov - kot človek, nabit s čustvi in vsakdanjimi izkušnjami. In prav ta čustva, pa čeprav vrejo iz še tako preprostega človeka, so ponavadi najbolj iskrena, globoka, neodvisna.

Leto 1994 je OZN razglasila za mednarodno leto družine, 15. maj pa za mednarodni dan družin. A zdi se, da ta dan in pomen, ki ga nosi, iz leta v leto vzide in zaide brez razmišljanj in besed, namenjenih družini, brez omebe vrednega početja v korist družine. Danes, ko nekaj šteje le karizem (vključno z materialnim (pre)udobjem), pomen družbe vse bolj vodeni. Sodobna družba je namreč izrazito pridobitniška, stremuška in hladna. Idealna družina ima veliko pozitivnih lastnosti. Grajena je

na temeljih medgeneracijskega razumevanja, ki je sestavljeno iz dvosmerne komunikacije. Cilji družinske vzgoje so jasni: vsestransko razvita osebnost (intelektualno, čustveno, socialno, estetsko, telesno in psihološko). Vanjo poskuša vdreti t.i. kriza vrednot (predvsem pri mladostnikih), saj je tudi za vrednote potrebno vzgajati in pravilno živeti. Le pravo, zdravo družinsko življenje je namreč zagotovilo za zaupanje, ponos, poštosten, ljubezen in še kaj. Pravijo, da je starševstvo najtežji poklic v življenju, ki pa nudi tudi neizmerne užitke, in če starši ne znajo ob pravem trenutku ponuditi roke svojemu otroku, se lahko prepad med njimi pojavi zelo hitro, težko pa ga je odpraviti. Če so starši gluhi za otrokove kliče na pomoč in so le strehuhi, karieristi in deloholiki, je to ideal, ki si ga ne hote v svoji glavi ustvarijo njihovi otroci. Takšna identifikacija pa je lahko usodna, saj je začarani krog sklenjen. Zato naj bo čas, ki ga družinski člani preživljajo skupaj, čimbolj kakovosten in aktiven, njihovi odnosi pa prístni, globoki in polni ljubezni. Poskušajmo obnoviti mit o idealni družini, če je ta sploh kdaj obstajal. IRENA POTOČAR PAPEŽ

MEDOBMOČNA REVILJA OTROŠKIH ZBOROV

ČRNOMELJ - Črnomaljska območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti je večeraj, 10. maja, pripravila v tukajšnjem kulturnem domu medobmočno revijo otroških pevskih zborov Bele krajine in Dolenjske. Na njej je zapelo sedem zborov in sicer iz osnovnih šol Šmihel iz Novoga mesta (zbörovodkinja Diana Dronjak), Semič (Anica Butala), Mokronog (Lorena Miheleč), Vinica (Ani Jankovič-Šober), Trebnje (Jožica Stanič), Vavta vas (Cvetka Krampelj) in otroški pevski zbor Glasbene šole Trebnje (Barbara Lotrič).

RUDISOVE IZKUŠNJE ZA ELEKTRARNE

TRBOVLJE - Župan sevnške občine Kristjan Janc se je skupaj z vodjo pogajalske skupine za izgradnjo hidroelektrarn na spodnji Savi Nikom Galešo v Trbovljah srečal z generalnim direktorjem Rudisa Ludvikom Hribarjem. Rudisovi pogledi na pričakovano izgradnjo HE Boštanj in ostalih v verigi so dobrodošli pri nadaljnjih postopkih. Skupno so pregledali tudi osnutek zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save, ki je v parlamentarni proceduri, in zavzeli stališče do pripomb, vezanih na odnos koncesionar - koncedent in lokalna skupnost.

Ljubljansko pismo

Prevetritev pisarn?

Vedno več državnih uradnikov

LJUBLJANA - Naš parlament je končno izvolil novega mandatarja vlade, nove vlade pa še ne. Ne ve se še, kateri izmed (do)sedanjih ministrov bo moral oditi, kateri bo še ostal, kakšne nove bomo dobili. In kaj bo z dosedanjimi visokimi državnimi uradniki v različnih ministrskih "resorjih"?

Vsak novi minister, kot vemo, praviloma zaposli vsaj nekaj svojih ljudi. Če jih njegov naslednik postavi na cesto ali stranski tir, je v javnosti slišati o čistkah, če jih obdrži, smo bogatejši za nove državne uradnike. Kako je v teh primerih mogoče nasiti volko in ohraniti kozo celo? Tako imenovano politično zaposlovanje je nedvomno huda bolezen naše državne uprave. Da bi ga vsaj omejili, smo v Sloveniji - ob spoznanju, da zakona o javnih uslužbenkih še nekaj časa ne bo - spremenili zakon o delavcih v državnih organih. Po zgledu tujih ureditev smo vanj vgradili idejo o političnem kabinetu. Kaj to pomeni? To, da ministri lahko v službo vzeajo svoje ljudi, toda le kot politične svetovalec, kar pomeni, da morajo iz ministrstva oditi skupaj z ministrom. Vendar se to (še) ne dogaja, zato število uradnikov v Sloveniji naglo narašča.

Na Poljskem je državni uradnik vsak 351. prebivalec, pri nas kar vsak 66. ali 67. In vendar naj bi samo letos zaposlili še 400 do 500 novih ljudi, zlasti visoko usposobljenih strokovnjakov. Te najbrž res potrebujemo, toda kakšna zagotovila neki ponuja novi zakon o javnih uslužbenkih, da se državna uprava ne bo le bohotila, temveč da bo kakšnega uslužbenca, ki hodi v službo predvsem zalivat fikus in gret stol, mogoče tudi opustiti. Nikakršnih. Tako smo leta 1997 - po reorganizaciji državne uprave - našli po različnih

uradih 23.000 ljudi, leta 2000 pa že 29.000. Zgovoren je še podatek, da smo leta 1991 imeli 15 ministrstev, 15 organov v njihovi sestavi in 8 vladnih služb, leta 2000 pa že 16 ministrstev, 58 organov in njihovih sestavi in 18 vladnih služb. Nekateri novi državni organi so bili nedvomno nujni, denimo razvojne, kmetijske agencije in še kakšen podoben organ, njihovo ustanovitev je narekovalo pridruženje EU. Mnogi pa ne.

Dejstvo je in ostaja: državna uprava se je vse preveč razbohotila, plačni sistem v javnem sektorju pa je tako razsut, da se ga niti prvi možje vlade doslej niso upali ali pa niso znali lotiti. Zdaj, ko prihaja na oblast nova vlada, se velja vprašati, kaj je prejšnja postorila za izboljšanje plačnega sistema od leta 1994 naprej, ko je bil sprejet še vedno sporni in "začasni" zakon o razmerjih plač. Odgovorna delodajalka ni bila niti do lastnih uslužbencev in drugih izvajalcev programov, finančnih iz javnih sredstev. Popuščala je zdaj temu, zdaj onemu poklicnemu sindikatu: zdravnikov in medicinskih sester; sodnikov in sodnega osebja; učiteljev in vzgojiteljev, če omenimo le osnovne. Pravih razmerij med primerljivimi poklici po izobrazbi in delovni odgovornosti še vedno ni. In to zato, ker je vse slonelo na resornih ministrih, ki niso zmogli strokovnega in dogovornega prijema, s katerim bi učinkovito pričeli urejati razsulo plačnega sistema. Posledice so vidne v vse večjem drobljenju sindikalnih moči: ustanavljajo se novi, številčno majhni in gmotno šibki poklicni sindikati, ki naj bi skrbeli za pečico ponižanih in užaljenih, in to v času, ko največji, reprezentativni, že tako premorejo močne in enotne strokovne službe.

V tako zatohlih razmerah ni moč pričakovati drugega kot vse hujše grožnje s stankami zdaj tu, zdaj tam. Za temeljite in trajne rešitve naj bi torej končno poskrbela nova vladna posadka, kar pa ne bo lahka naloga. Čaka nas sopeno politično poletje in hudo razgreta predvolilna jesen.

VINKO BLATNIK

Begunci, ki se nimajo kam vrniti

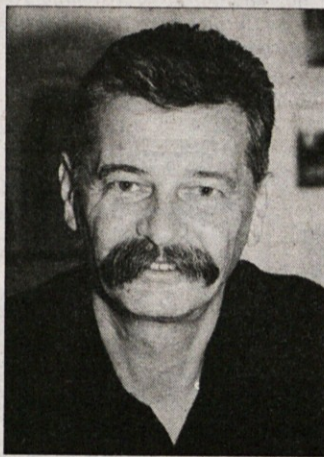
V novomeškem Zbirnem centru v dijaškem domu je še 166 bosanskih beguncev - Država za vsakega daje po 480 tolarjev na dan - Šolarji v slovenske osnovne in srednje šole

NOVO MESTO - V torek, 9. maja, je minilo 8 let, kar so v Zbirnem centru v Novem mestu begunci iz Bosne. Danes jih je še 166 in večina med njimi je v Novem mestu od prvega dne. Begunci so vseskozi nastanjeni v eni od stavb dijaškega doma v Šmihelu. Od samega začetka je vodja novomeškega Zbirnega centra Janez Dolenc, ki to dolžnost opravlja ob svojem rednem delu vzgojitelja v dijaškem domu.

"Skozi naš center je šlo v vseh teh letih kakih 500 beguncev iz Bosne, od tega velika večina Muslimanov, največ iz velike vasi Kotorsko v občini Doboj, ki je po vojni pripadla Republiki srbski. Njihova vas, ki je včasih štela 4.500 prebivalcev, je močno razrušena, tiste hiše, ki so bile vsaj za silo vseljive, pa so zasedli Srbi, ki so pribežali iz Vukovara, Kninske krajine in tistih območij Bosne, ki so jih zasedli Bošnjaki," pove Dolenc. V prvem valu so v Novo mesto pribežali v glavnem ženske, otroci in starejši ljudje, po letu 1993 pa tudi možje in si pridobili status tujca z začasnim zatočiščem. Tako so sedaj v šmihelskem dijaškem domu skupaj tudi cele družine. V glavnem so to ljudje, ki se nimajo kam vrniti. "Precej jih je od tod v teh letih odšlo v druge države, največ v Italijo, precej pa tudi v Kanado, Ameriko in Avstralijo, nekateri so se lahko vrnili celo v domače kraje, a teh je res malo," pove Dolenc.

A v Novem mestu so bili begunci že pred temi iz Bosne. "Jeseni 1991 je prišlo okoli 120 hrvaških beguncev, ki so pri nas ostali pol leta; dva meseca za tem, ko so odšli, pa so pribežali Bosanci."

Prva leta je bilo v dijaškem domu povprečno po 250 bosanskih beguncev, sedaj pa jih je, kot rečeno, še 166. Ena stavba dijaškega doma je namenjena samo za begunce, zanje posebej kuhajo v domski kuhinji, saj je treba upoštevati, da kot muslimani ne jedo svinine in ne uživajo svinске masti. Stroške za njihovo oskrbo pokriva država oziroma Urad za priseljevanje in begunce, vendar za "penzion", se pravi za celoten oskrbni dan, za nastanitev in hrano prispeva le 480 tolarjev na osebo.

Janez Dolenc

Spust in očiščevalna akcija

Promocija dela jamarjev

PAJČNA - Prizadevni člani Jamarskega društva iz Novega mesta so v nedeljo, 30. aprila, pripravili spust in očiščevalno kamnolomu pri Pajčni. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1962 in šteje 56 članov, ki se ukvarajo z raziskovanjem kraškega podzemlja, jam in brezen. Po besedah predsednika društva Zdravka Bučarja se novomeško društvo uvršča med šest najboljših v Sloveniji tako po številu registriranih jam kot po tehnični usposobljenosti ipd.

Za promocijo svojega dela vsako leto pripravijo javen spust nad omenjenim kamnolomom. Domačin Darko Hribar, dolgoletni član in jamarski reševalec, je povedal, da so tega dne opravili več kot devetdeset spustov. Po vrvi visoko nad umetnim jezerom, neposredno pod cerkvijo sv. Martina, so se popeljali številni obiskovalci različnih starosti in spola, najstarejši je imel okoli 60 let, najmlajši pa komaj pet. Vse spuste so strokovno usposobljeni jamarji - jamarski reševalci, ki delujejo v okviru jamarske reševalne službe pri Jamarski zvezi Slovenije, opravili v dvojcu. Po izpeljanem spustu so člani družno očistili še okolico kamnoloma.

S. M.

Pomlad prišla je v deželo Kranjsko in razkrila svinjarijo lansko

Na koncu letališča Prečna

Križišče med Mraševim in Petani

Med Lakencami in Jurno vasjo

Vrhovo pri Orehovici

Ena gospa je rekla, da bi najboljši oblečenemu Slovincu iz usmiljenja dala oblčila pokojnega moža, ki jih je dobil na Karitas.

DNEVI MADŽARSKIH JEDI V GOSTILNI ROG

DOLENJSKE TOPLICE - Od danes do nedelje, 21. maja, potekajo v znani gurmanski gostilni Rog v Dolenjskih Toplicah dnevi madžarskih jedi. Madžarska kuhinja je ena najbolj specifičnih nacionalnih kuhinj, znana in priljubljena po celem svetu. Najznačilnejša posebnost te kuhinje je priprava jedi s plemenito sladko bolj ali manj pekočo papriko.

Jedilnik je bogat in pester, tako za predjed ponujajo zajčjo hladetino, piščančjo pašteto, mesno štrugo z gorčično omake; brez golaževe juhe skoraj ne gre, za glavno jed pa so različni paprikaši, perkelti, čikaš tokani, telečji zrezek s papriko, ogrsko nabodalo, pečena goska, dušen jelenov hrbet Balaton; posladkati se je moč z dobošo torto, rigojanci rezinami in drugimi dobrotami. Seveda ob teh jedeh točijo madžarska vina, kot so njihov izvrstni šardone, slovito bikovo kri in druga.

Suhokranjski drobiž

POGLOBILI SODELOVANJE - Odbojkarji Žužemberka so prijateljsko tekmo z odbojkarji moskovskega prvligaša Lužniki sicer izgubili, so pa marsikaj tudi pridobili. Poleg pomembnih izkušenj se jim obeta tudi gostovanje v Moskvi. Nov uspeh žužemberške odbojke pa so spet dosegli starejši dečki, ki so v Mariboru osvojili prvo mesto in tako postali državni prvaki. Zaključek tekme v Mariboru je po telefonu "prenašal" celo Darko Pucelj.

ŽUPANOVA KOBILICA - Župana občine Žužemberk Franca Škufco so na nedeljsko slovesnost pri Sv. Antonu z zapravljivčkom peljali člani novega Konjerejskega društva. V sprevodu je bila tudi lipičanka, ki jo je le dan pred slovesnostjo pripeljal v Žužemberk župan Škufca. Lipičanka sedaj domuje pri predsedniku društva Francu Pucelju, ki ima v domačem hlevu kar nekaj teh plemenitih živali.

BEGUNSKA DRUŽINA - Haša Hadžihasanović (srednja) s svojo materjo, 88-letno Atifo Mešanović (leva) in taščo, 94-letno Pašo Hadžihasanović, najstarejšo prebivalko novomeškega Zbirnega centra. V centru sta še Hašin mož Alija in sin Maid, ki obiskuje srednjo ekonomsko šolo. (Foto: A. B.)

Z ROKO V ROKI - V okviru prireditev ob tednu Rdečega križa so se šestici srečali aktivistke in aktivisti pobratenih Območnih združenj Rdečega križa Gornje Radgone in Novega mesta. Prijetnega sobotnega druženja 6. maja, katerega pokrovitelj je bil šentjernejski župan Franc Hudoklin, se je v osnovni šoli Šentjerneje udeležilo okoli 250 ljudi, med njimi tudi generalni sekretar RK Slovenije Mirko Jelenič, župan Gornje Radgone Miha Vodenik, podžupan Radencev (tam bo srečanje prihodnje leto), Živana Safran in župani oz. podžupani sosednjih občin. V kulturnem programu so nastopili Šentjernejski oktet, pesnik Jože Grgovič in učenci šole, nato pa je zbrane ljudi dobrega srca zabavala skupina Mladi Dolenjci. Potekal je tudi srečelov, katerega izkupiček so namenili v Sklad za pomoč ljudem v stiski. Gostje iz Pomurja pa so si znamenitosti v okolici Šentjerneja ogledali že dopoldne. (Foto: M. Kotnik)

PLANINSKI IZLET PO DOMAČIH KRAJIH

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto priredi v soboto, 13. maja, izlet od Mirne Peči preko Hmeljičica in Karteljčeva ter Ždinje vasi do Novega mesta. Nenaporne hoje bo okoli 6 ur, hrana in pijača iz nahrbtnika. Odhod iz Novega mesta z vlakom do Mirne Peči ob 7,25 iz Kandije oz. 7,39 iz Bršljina. Prijave zbira vodja izleta Marica Praznik, tel. 068 22-948 po 18. uri.

Aničini mladi turistični vodiči

Na OŠ Šmarješke Toplice že 16 let deluje turistični krožek - Mentorica Anica Bobič prejela častni srebrni znak Turistične zveze Slovenije - Mladi vodiči navdušili goste zdravišča

ŠMARJETA - Prekrasna okolica Šmarjeških Toplic, mehka pokrajina, ki ne skopari s svojo lepoto, in ljubezen do otrok je pred 16. leti spodbudilo Anico Bobič, učiteljico na šmarješki osnovni šoli, da se je lotila novega izziva - vodenja turističnega krožka na šoli. V teh letih je vzgojila številne generacije mladih vodičev. Le-ti zanimivosti tega krožka Dolenjske predstavljajo gostom Zdravilišča Šmarješke Toplice, s katerim tesno sodelujejo že od samega začetka.

Pobudnici ustanovitve turističnega krožka sta pravzaprav bili razpisani nalogi Pionirskega lista in Turistične zveze Slovenije ter Dolenjske turistične zveze leta 1984 za pripravo vodnika po domačem kraju. Zanj so Anica in njeni učenci dobili najvišje nagrade, kar je bila dodatna vzpodbuda za sodelovanje z zdraviliščem in Turističnim društvom Šmarješke Toplice. "Gostje zdravišča so nas vedno navdušeno sprejeli. O uspešnosti in pravilnosti našega dela pa je pričalo tudi to, da so k nam po izkušnje prihajali tudi mladi iz drugih dolenjskih in slovenskih šol," je povedala Anica Bobič. Po letu 1990 je turistični krožek dobil nov polet, ob veliki podpori ravnateljca šole Jožeta Pečnika je nastal zelo bogat program turistične vzgoje s štirimi področji delovanja: turistični vodniki, turistično biro, folklor in gospodinjstvo.

Anica Bobič je svojemu delu predana z dušo in telesom. Kot dolgoletna učiteljica razrednega pouka se je še posebej posvečala tistim otrokom, ki so imeli težave z učenjem. Leta 1994 je prejela posebno nagrado za rezultate, ki jih je dosegla s pristopom k učenju ob igri, aktivnim vključevanjem otrok in utrjevanjem poštevanke v igri in gibanju, ter svoje bogate izkušnje izdala v učenem priložniku "Štej, štej, poštevanko povej". Tega leta je prejela tudi nagrado Mestne občine Novo mesto za inventivno in raziskovalno dejavnost, Turistična zveza Slovenije je Anici in vodstvu šole podelila srebrni znak, pred mesecem dni pa je za uspešno delo pri razvoju turiz-

ma v Sloveniji prejela še častni srebrni znak Turistične zveze Slovenije.

"Jedro mojega dela so otroci. Njihovo zadovoljstvo, zagnanost, energija, želja po znanju - vse to me spodbuja in mi vedno znova dokazuje, da sem se pri izbiri poklica odločila prav. Seveda pa tega ne bi mogla uresničiti brez podpore svoje družine," je skromno dodala Anica. Pravi, da se ji nikoli ni bilo treba bati za podmladek, saj je v krožku vedno želelo sodelovati veliko otrok. Letos je mentorica 16-im učencem od 1. do 7. razreda.

Lanskoletno 15-letnico delovanja krožka so zaokrožili z otvoritvijo botanične učne poti po zdraviliškem parku, ki so jo oblikovali ob strokovni pomoči učiteljice biologije in likovne pedagogije, pri tem pa jih je podprlo Zdravilišče Šmarješke Toplice. Za lažji sprehod po čudovitem parku, bogatem z iglavci in listavci, sredi

katerega kraljuje indijski lotos, so izdali lično zloženko Vodič po parku. Sicer pa mladi vodiči hotel-skim gostom značilnosti in zanimivosti kraja predstavijo vsakih 14 dni, zimске dneve, če ogled parka ni mogoč, jim obogatijo s prikazom diapozitivov ter opisom Šmarjete in okolice, na posebno željo pa jih odpeljejo tudi na izlete na Vinji Vrh, v Klevež in Otočec. "Tudi med počitnicami delo turističnega krožka ne zamre. Otroci namreč delajo iz veselja in osebne zadovoljstva," je povedala Anica Bobič in se s ponosom ozrta na mlade vodiče Marušo, Andreja, Andrejo, Heleno, Marino in Evo, ki so pravkar na sprehod po zdraviliškem parku odpeljali hotelske goste, od katerih pa se je malce prej poslovila skupina prvotincev in mladi harmonikar, ki so jih s krajšim nastopom razveselili v hotelu.

MOJCA KOTNIK

ALPINISTIČNE FOTOGRAFIJE

NOVO MESTO - V avli in na stopnišču Knjižnice Mirana Jarca je postavljena razstava barvnih fotografij Andreja Markoviča. Fotografije je posnel na alpinističnih odpravah.

PO ZDRAVILIŠKEM PARKU - Mladi poznavalci svojega kraja s poučnim sprehodom po bogatem zdraviliškem parku popestrijo popoldne marsikateremu hotelskemu gostu. (Foto: M. K.)

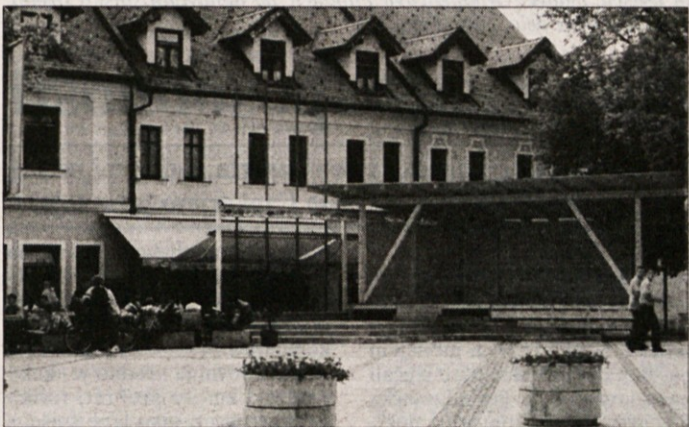
Ekipno najboljši sekači domačini

2. območnega tekmovanja gozdnih delavcev kočevskega gozdnogospodarskega območja se je udeležilo preko 40 sekačev - Najboljši štirje v ekipi za državno tekmovanje

KOČEVSKA REKA - Gozdarsko društvo Kočevje je v sodelovanju s proizvodnima podjetjema Grča in Snežnik v soboto organiziralo območno tekmovanje gozdnih delavcev VI. gozdnogospodarskega območja. Gostitelj letos že drugega tekmovanja po obujeni tradiciji organiziranja te gozdarske prireditve je bila Kočevska Reka.

Gozdarji kočevskega gozdnogospodarskega območja so se do leta 1989 redno srečevali na tekmovanjih, na katerih so se pomerili v spretnostih, ki so jih sicer vsakodnevno uporabljali pri svojem delu. To tradicijo tekmovanj so obudili pred dvema letoma, pri čemer je Gozdarsko društvo, kot je povedal predsednik Bojan Koc-

evski Reke. Tokratnega tekmovanja, ki je bilo obenem izbirna tekma za državno tekmovanje, se je udeležilo preko 40 gozdnih delavcev - sekačev iz obeh matičnih in njihovih podizvajalskih podjetij. Pomirili so se v šestih disciplinah: zasek in podžaganje, precizni rez, podiranje droga, menjava verige in obračanje letve, kombiniran rez ter kleščenje. V skupni uvrstitvi se je najbolje odrezala ekipa Snežnika, druga je bila Grča in tretja ekipa podizvajalcev. Med posamezniki je prvo mesto osvojil Branko Rovani iz Grče, drugi je bil Jože Oražem iz Snežnika, tretji delavec Snežnika Aldo Snajder in četrty Milan Dvžiac iz Grče. Vsi štirje bodo kot ekipa VI. gozdnogospodarskega območja nastopili na državnem tekmovanju gozdnih delavcev koncem tega meseca v Postojni.

OBJEKT MOTI ESTETSKI OKUS OBČANOV! - Na mestni ploščadi v Kočevju so postavili v okviru prireditve Veseli december lesen oder. Kočevska občina je zanj odštela okoli pol milijona tolarjev, tako dragemu objektu pa se zlepa ne namerava odpovedati, saj, kot je povedal župan Janko Veber, ga bodo izkoristili vsaj še za letošnje poletne Četrtnike večere in nato še za prireditve v decembru. Mnogi občani Kočevja zatrjujejo, da če nič drugega, objekt, ki se je, pokrit s snegom, v zimskih mesecih še nekako vklapljal v zasneženo mestno ploščad, moti in celo žali njihov estetski okus. Županu očitajo, da ne upošteva volje ljudi, in se ob dejstvu, da je po poklicu dipl.inž. gradbeništva, v strahu sprašujejo, kakšne spremembe se lahko še obetajo Kočevju. (Foto: M.L.-S.)

France Rus s priljubljenimi škornji

Zvest čevljarstvu poklicu

Franc Rus iz Kočevja

KOČEVJE - Franc Rus iz Kočevja je kljub osmemu križu še vedno zelo iskan čevljarski mojster. Obrt je prevzel sin, oče pa mu pomaga v večji delavnici. Franc poleg popravlja čevljeve - za ročno izdelavo ni interesa - saj jih je po trgovinah dovolj, najraje iz zagat rešuje voznike osebnih avtomobilov in tiste, ki ostanejo brez ključev. Zna jih namreč narediti tudi, ko ni več rezervnega. Samo ključavnico mora pogledati in kmalu so vrata odprta.

Čevljarske obrti se je izučil med vojno. Partizanskemu komandantu Francu Leskovšku-Luki je leta 1942 v bližnji vasi, kjer je bil sedež poveljstva, naredil futrolo za pištolo, a tega sploh ni vedel. Dve leti po vojni je v Trziču pri Strugah v Suhi krajini začel s kuhanjem apna; pravi, da se je čevljarstva naveličal, pa tudi zasluzka ni bilo dovolj. Posel "kamnitega mlinarja" je bil dobro plačan, saj so po vojni veliko gradili.

Praden se je leta 1958 preselil v Kočevje, je naredil pomočniški čevljarski izpit, a ga je pot zanesla na Elektro Kočevje. Zaposлил se je kot inkasant in ta posel opravljal do leta 1969. V škornjih, ki jih je iz govejega boksa naredil leta 1955, je v petnajstih zimah prehodil vse mesto, na dan okrog dvajset kilometrov, a so še danes celī in jih France najraje obuje. "Tako so mehki in lepo oprijeti, da bi z njimi šel kar spat," pravi.

M. G.

Velike Lašče za občinski praznik

Prireditve ob občinskem prazniku in 450-letnici izida prve Slovenske knjige

VELIKE LAŠČE - Občina Velike Lašče praznuje svoj praznik v počastitev rojstnega dne začetnika slovenskega knjižnega jezika Primoža Trubarja, ki je bil rojen 8. junija 1508 na Rašici pri Velikih Laščah. Letošnje praznovanje se bo začelo v petek, 9. junija, na gradu Turjak z občinsko revijo pevskih zborov, ki jo organizira KUD Marij Kogoj.

V soboto, 10. junija, bo na Trgu v Velikih Laščah trški dan, na katerem bodo predstavili domače obrti, s katerimi so se ukvarjali nekoč ali pa se še ukvarjajo prebivalci iz območja občine. Trški dan organizira Parnas, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče, v sodelovanju z občino Velike Lašče. Osnovna šola bo organizirala dan šole s srečanjem šol, ki nosijo ime po Primožu Trubarju. To so OŠ Velike Lašče, OŠ Laško in zamejska OŠ Bazovica pri Trstu. Predstavniki šol bodo podpisali listino prijateljstva in sodelovanja, ob tej priložnosti bo OŠ Velike Lašče prvič predstavila šolski grb in zastavo. V okviru dneva šole bo potekala akcija Veter v laseh - s športom proti drogi. Društvo upokojencev Velike Lašče bo organiziralo razstavo ročnih del. V Levstikovem domu pa bo občina Velike Lašče organizirala slavno akademijo in privzem občinskega grba in zastave.

V nedeljo, 11. junija, priredi Planinsko društvo Velike Lašče 8. pohod in 4. tek po Velikolaški kulturni poti, ki povezuje rojstne kraje treh literarnih velikano-

Na Trubarjevi domačiji v Rašici bo osrednja proslava ob 450-letnici izdaje prve slovenske knjige, ki jo pripravljajo člani Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar in Zavod Parnas. Tam bo potekalo tudi izbirno tekmovanje za najmočnejšega Slovenca - Martin Krpan 2000.

Levstika (Retje), Stritarja (Podsmreka) in Trubarja (Rašica). Pot je dolga 13,5 km in je primerna tudi za otroke, za pohodnike pa bo poskrbljeno med potjo in na cilju.

B. ŽAGAR

USTANOVITEV PODRUŽNICE DRUŠTVA ZA SRCE IN OŽILJE

KOČEVJE - Za Kostel in druga območja ob Kolpi pa tudi za samo občno Kočevje bodo ustanovili podružnico slovenskega Društva za zdravo srce in ožilje. Ustanovna skupščina društva bo 15. maja ob 19. uri v hotelu Valentin v Kočevju.

Županov sklad za izobraževanje

Denar namenjen šolarjem znanja iz socialno šibkejših družin

VELIKE LAŠČE - V petek, 5. maja, so v Levstikovem domu v Velikih Laščah priredili prvi dobrodelni koncert, na katerem so sodelovali pevci in glasbeniki iz občine Velike Lašče, mladi dolenski harmonikaši, Mačkoni iz Brusnice, ansambel Franca Potočarja, Nataša Mihelič, Alberto Gregorič ter Štjerker Lidija & Amanda. Program, je povezoval Sašo Hribar, kot gostjo večera pa so povabili Nedo Gačnik. Sredstva, ki so jih pridobili z dobrodelnim koncertom, bodo preko Županovega sklada namenjena za štipendiranje oziroma enkratne denarne pomoči velikolaškim dijakom in študentom iz socialno šibkejših družin.

V županov sklad redno priteka del plače župana Antona Zakrajška ter polovica sejinj, ki sta se jih v korist sklada odpovedala občinska svetnika Joško Aheč in Matjaž Gruden, nekaj pa darujejo podjetja in drugi sponzorji. S prvim dobrodelnim plesom, ki je bil organiziran februarja letos, so zbrali sredstva za eno štipendijo, s prvim dobrodelnim koncertom pa za še eno. Lani se je v Županovem skladu nabralo za skoraj pol milijona tolarjev, s katerimi so pomagali desetim znanja željnim mladim.

B. ŽAGAR

OBMOČNO TEKMOVANJE GOZDNIH DELAVCEV - Ker na tekmovanju prevladujejo sekaške discipline, se ga udeležujejo predvsem sekači, čeprav, kot je povedal Kocjan, morajo pri delu v gozdu tudi traktoristi obvladati delo sekačev, tako kot morajo ti, če je potrebno, znati poprijeti za traktoristovo delo. Na posnetku: S tekmovanja, ki bo ponovno organizirano, kot je zatrdil Kocjan, čez dve leti (Foto: M. L.-S.)

Kočevje je praznovalo

Prireditve ob prazniku KS Kočevje mesto

KOČEVJE - V spomin na dan, ko je XIV. divizija PO NOV Jugoslavije leta 1945 osvobodila Kočevje, krajevna skupnost Kočevje-mesto praznuje 4. maj kot svoj praznik. Po več kot desetih letih, odkar so praznik zadnjih počastili z veliko pomp, kot je bilo to pred tem dolga leta običaj, so ga letos prvič ponovno obeležili s številnimi prireditvami in osrednjo slovesnostjo za širšo javnost.

20. obletnica Titove smrti s povpada z odločitvijo krajevne skupnosti Kočevje-mesto, da bodo letos svoj praznik, ki ga nekaj časa

niso praznovali prav zaradi Titove smrti, ponovno množično obeležili. S prireditvami so pričeli že teden dni prej, ko so organizirali teniški turnir, ki so ga zaključili s finalno tekmo prejšnji četrtek. Prav tako so že prej razpisali natečaj za najboljšo fotografijo na temo "Mesto Kočevje" in na podlagi prispelih fotografij na predvečer praznika postavili razstavo v izložbi blagovnice Nama.

V želji, da bi bile prireditve čim bolj množične in da bi v njih vide-li možnost za sodelovanje vsi kra-jani, so pripravili družinski pohod, čolnarjenje po Rinži in kole-sarjenje za družine. Vse pri-re-ditve so se pričele in zaključile na mestni ploščadi, kjer je bila tudi osrednja in obenem zaključna slovesnost. Na njej so podelili priznanja udeležencem tekmovanj, v kulturnem delu programa je nastopil kočevski pihalni orkester, kot govornik pa predsednik sveta krajevske skupnosti Kočevje - mesto Vinko Zajec.

M. L.-S.

OSREDNJA SLOVESNOST - Slav-nostni govornik je bil predsednik sveta KS Kočevje mesto Vinko Zajec. (M. L.-S.)

POŠKODOVANI KOZOLČKI

GRIVAC - Turistični kozolček pri vasi Grivac je bil za prvomajske praznike že tretjič poškodovan. Pri kozolčku nad slapom Nežica pa so neznanci populili in ukradli tri vrste raznega cvetja.

Dobri obeti za odročne ceste

Regionalno cesto Žlebič-Sodražica bodo prihodnje leto začeli urejati iz smeri Sodražice proti Žlebiču - Kmalu tudi povezava Loškega Potoka z Osilnico po slovenski strani

SODRAŽICA - Na pobudo župana Andreja Pogorelca in s posredovanjem državnega poslanca Benjamina Henigmána je v ponedeljek Sodražico obiskal minister za promet in zveze mag. Anton Bergauer. Poleg sodražskega župana, ki so ga zanimali predvsem načrti države glede nadaljevanja že leta 1992 oziroma 1995 začete rekonstrukcije regionalne ceste Žlebič-Sodražica, sta se razgovora udeležila tudi župana Ribnice in Loškega Potoka, Jože Tanko in Janez Novak.

Na tiskovni konferenci po razgovoru je minister mag. Bergauer povedal, da so prvotni načrt rekonstrukcije ceste Žlebič - Sodražica spreminili tako, da bodo z deli pričeli iz smeri Sodražice. Še v letošnjem letu bodo za to pripravili vso potrebno dokumentacijo, v prihodnjih dveh letih pa bodo cesto, ki je glavna prometna povezava Dolenjske z Notranjsko in Primorsko, dokončali. Prihodnje leto bodo rekonstruirali 2 kilometra, za kar bodo porabili 100 milijonov tolarjev, preostali, vendar veliko zahtevnejši kilometer, ki bo zato stal preko 200 milijonov tolarjev, pa leta 2002. Da bi cesto, po kateri gre dnevno 2500

vozil, od katerih jih je 13 odstotkov tovornih, postavili na višji nivo prometne varnosti še pred dokončanjem vseh 6 kilometrov med Žlebičem in Sodražico, bo Direkcija za ceste, kot je povedal minister, če bo v okviru sredstev, ki so namenjena za vzdrževanje cest dovolj denarja, še letos preplastila odsek od Brinškove hiše do Vinic, ki bo po novem dogovoru prišel na vrsto za ureditev leta 2002. Podobno so se dogovorili o nadaljevanju del na cesti Trava - Podplanina v občini Loški Potok. Tu dela že potekajo, do teže pa je prišlo, ker cesta poteka preko vodnih zajetij, česar projekt ni predvidel. Kot je povedal mini-

ster, bo ministrstvo skušalo zagotoviti za dodatna dela potreben denar, tako da bi lahko 2,5 kilometra ceste dokončali še pred pričetkom letošnje zime, preostala 2 kilometra do mednarodnega mejnega prehoda pa nato v prihodnjih nekaj letih. Zaradi zapletov s hrvaško stranjo, ki je sprva dovolila, kasneje pa si premislila glede dovoljenj prevoza gradbenega materiala Cestnemu podjetju Novo mesto, ki ureja cesto v Črnem Potoku, pa je minister dejal, da bodo skušali najti rešitev, da dogovarjanja s Hrvaško ne bodo potrebna. V okviru projekta Zelena meja bodo še letos ob Čabranki zgradili kilometer ceste, ki bo v prihodnjih letih v celoti dograjena v dolžini še preostalega 1,5 kilometra do regionalne turistične ceste Petrina-Osilnica in bo povezovala Loški Potok z Osilnico po slovenski strani.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Ribniški zobotrebci

"POPRAVNI IZPIT" - Na glavni državni cesti, ki gre skozi Ribnico, je ribniška občina skupaj z ministrstvom za promet in zveze ter državno direkcijo za ceste v zadnjih nekaj letih uspela rešiti več problemov. Kot je poudaril na razgovoru z ministrom mag. Antonom Bergauerjem v Sodražici ribniški župan Jože Tanko, sta nereseni ostali obe vpadnici v mesto iz ljubljanske in kočevske smeri, rešitev pa bi morali poiskati tudi za zaenkrat še edino v Ribnici semaforizirano križišče ter križišče ob Inlesu. Ob dobrih ber ministrih obljub, ki sta jih bila deležna župana Sodražice in Loškega Potoka glede ureditve cest na območju njihovih dveh občin, se je v ponedeljek na razgovoru v Sodražici zdelo, da je med vsemi tremi župani, ki so se udeležili sestanka, ribniški za svojo občino iztržil najmanj. Vendar pa zaradi tega ni bilo še nič odločeno in tudi nič izgubljeno. Župan Jože Tanko je namreč imel že večeraj "popravni izpit", če so se uresničile napovedi ministra mag. Bergauerja, da je sestanek v Sodražici, za katerega so se dogovorili že pred meseci, pripravljali sestanek za razgovor, ki naj bi ga imel večeraj v Ljubljani z župani s celotnega območja od Barja do Kolpe.

POTRDLI GRB IN ZASTAVO

VELIKE LAŠČE - Občinski svet v Velikih Laščah je na zadnji seji potrdil predstavljen predlog občinskega grba in zastave, ki ju bodo privzeli 10. junija na slavnostni akademiji v počastitev občinskega praznika. Grb je sestavljen iz treh simbolov: prvi je bela knjiga z dvema peresnikoma, ki ponazarja bogato kulturno dediščino, drugi simbol je turjaški tur, oba pa ločuje tretji simbol - črnasta delitev, ki predstavlja rimski zid. Zastava bo belo - modra s prvim simbolom grba. Na zadnji seji občinskega sveta je odstopil svetnik Jože Starič, potrdili pa so mandat njegovega naslednika Jožetu Juvancu.

Pogrešajo komunikacijo z delodajalci

Okropla miza o zaposlovanju mladih strokovnjakov v Posavju - Borza znanja Kluba posavskih študentov - Veliko pričakujejo od Regijskega pospeševalnega centra Posavja

KRŠKO - Mladi upajo, da bodo odpravljene ovire, ki hromijo komunikacijo med njimi in podjetji, njihovimi morebitnimi delodajalci. Predsednik Kluba posavskih študentov Davor Račić upa, da bo k temu prispevala tudi borza znanja, na kateri naj bi se srečevala tudi tovrstna t.i. kadrovska ponudba in povpraševanja. "Manjka nam pravih informacij. Okropla miza je dober primer neposredne komunikacije. Te v preteklosti skoraj ni bilo. V Posavju potrebujemo kvalitetno borzo kadrov in štipendijski sklad," je poudaril Račić.

To bi lahko bilo eno temeljnih sporočil okrogle mize o zaposlovanju mladih strokovnjakov v Posavju, ki so jo pretekli petek pripravili v Krškem Klub posavskih študentov, vse tri posavske občine in sevniška območna služba republiškega zavoda za zaposlovanje. Ena od značilnosti Posavja, da ima precejšnje potrebe po strokovnjakih, ki pa jim jih ne uspe privabiti predvsem zaradi slabših plač, kot jim jih ponujajo v Ljubljani, pa tudi zaradi boljše kakovosti življenja nasploh v metropoli. Kot meni krški župan Franci Bogovič, ima Posavje nesrečo, da nima enega močnega centra kot druge regije. Veliko pričakuje od Regijskega pospeševalnega centra Posavja (RPC) in lokalnih razvojnih centrov. RPC naj bi prerasel v regijsko razvojno agencijo, tvorca novih idej za hitrejši razvoj Posavja. V Krškem bodo ustanovili tudi Valvasorjev raziskovalni center.

Sevniški župan Kristijan Janc je pohvalil živahnosti utrip Kluba posavskih študentov. Ne dela si utvar, da ne bodo strokovnjaki iz Posavja še naprej bežali, ker jim pač ne morejo ponuditi visokih plač kot, denimo, Slovenska razvojna družba, ki tako le še pripelje kakšnega iz Ljubljane. Za Janca je naravnost katastrofalno razmerje, koliko denarja Posavci "izvozijo in koliko ga uvozijo iz Ljubljane". Brežiška podžupanja

Milena Jesenko nima nobenega strahu pred begom strokovnjakov v večja mesta. V regiji bi morali ustvariti razmere za manj provincialno življenje. V Brežicah niso zgradili niti enega stanovanja v zadnjih desetih letih! Svojo prihodnost pa vidijo v negospodarstvu, tudi v luči bližnjega milijonskega Zagreba.

Direktor sevniške območne službe republiškega zavoda za zaposlovanje (RZZ) Anton Koren je povedal, da delodajalci v Posavju težje najdejo ekonomiste, pravnike, zdravnike, pedagoginje, pa tudi inženirje strojništva, elektrotehniške in informatike. Da migracije kadrov v Posavje in iz Posavja ne gre jemati kot negativen pojav je s Korenom soglašal tudi

njegov predstojnik, direktor RZZ Jože Glazer. Opozoril je, da so se pred 10 leti v Sloveniji na veliko iskali tekstilce, ki zdaj postajajo informatiki. V Sloveniji je 20.000 potreb po visokošolsko izobraženih strokovnjakih, toda kar za polovico ne najdejo rešitve. Problem odhajanja kadrov iz Posavja je po mnenju vodje kadrovske-spolno službe sevniške Lisce Lada Močivnika predsem razvojni problem. V času, ko so v Posavju ostali "kot nekakšni svetilniki Lisca, Nuklearna elektrarna Krško, Terme Čatež", so po dr. Jožetu Mencingerju "dvorna delovna mesta" drugje.

P. PERC

KLUB POSAVSKIH ŠTUDENTOV NA KRŠKEM RADIU

KRŠKO - Klub posavskih študentov Krško vztrajno širi meje delovanja in tako ima od 14. aprila tudi svojo radijsko oddajo. Ta je na sporedu ob petkih ob 21. uri na radiu Krško na frekvenci 93,4 MHz. Študentska enourna radijska oddaja se imenuje To mi deli, po napovedih kluba pa naj bi študentom in mladim po sruca dala obilo sprostitve in zabave, k čemur naj bi pripomogli zabavni gosti, glasbena lestvica in še kaj.

POZDRAVLJENI V PREMOGOVNIKU! - V osnovni šoli XIV. divizije na Senovem goste radi povabijo v temen in s tramovi podprt kotiček v kleti. Premogovski rovi, to je ta kotiček, je šola s sodelovanjem senovskega rudnika uredila in odprla za obiskovalce ob svoji sedemdesetletnici v spomin na senovsko premogokopno preteklost. O senovskih knapih bodo poslej vedeli malce celo v daljni Ukrajini, saj so si šolski rudniški rovi nedavno ogledali učenci ukrajinske umetniške šole med obiskom Posavja. (Foto: M. L.)

UKRAJINA V ŽIVO - V osnovni šoli XIV. divizije Senovo in osnovni šoli Maksa Pleteršnika v Pišecah je prejšnji četrtek gostovala umetniška šola Kameneć Podolsky iz Ukrajine, ki je obiskala še nekatere šole v Sloveniji. Mladi ukrajinski umetniki so dopoldne nastopili na Senovem, od koder je tudi posnetek. Zvečer so se v več kot uro trajajočem nastopu z glasbo, plesom in petjem predstavili še občinstvu v Pišecah, kjer so pozneje tudi prenočili pri učencih pišečke šole. (Foto: M. L.)

ODPIRAJO PROSTORE RAZVOJNE AMBULANTE

KRŠKO - Jutri ob 12. uri bodo v Krškem pri tukajšnjem zdravstvenem domu, v t.i. Bonovi hiši, odprli prenovljene prostore razvojne ambulante za Posavje. Ob 13. uri se bo v Kulturnem domu Krško začel 16. dan dr. Jožeta Bogataja, vsakoletno spominsko in strokovno srečanje zdravnikov.

"Imamo, kar zanima tudi Evropo"

Na Zdolah ni dolgčas

ZDOLE - Turistično hortikulturno društvo Zdole je med tistimi lokalnimi organizacijami, ki skrbijo, da v kraju ni dolgčas ne pozimi ne poleti. Po besedah Daniela Novaka, predsednika Turistično-hortikulturnega društva Zdole, društvo pripravi vsako leto šest prireditev. "Prva je pusti karneval, druga materinski dan, tretja je naša udeležba na sejmu Alpe Adria v Ljubljani. Nadalje imamo jurjevanje, ki je na Zdolah prav v teh dneh. Junija pripravimo vidovanje, v avgustu pa imamo srečanje turističnih društev Posavja," pravi Novak.

Na Zdolah sicer deluje več društev, ki sodelujejo med seboj. Kot pravi Novak, je prav Turistično-hortikulturno društvo Zdole pobudnik številnih akcij.

Zdole je nedavno obiskala delegacija nemškega kmetijskega ministristva, ki je bila nekako odposlanka Evropske unije in jo je zanimalo, kako daleč je že razvoj slovenskega podeželja. Evropski predstavniki so bili prijetno presenečeni nad tistim, kar so videli v teh krajih. "V društvu in na splošno smo veseli takih obiskov," pravi Novak, "kajti to je spodbuda našemu kraju. Je tudi priznanje, da smo se promovirali v Evropi. Gostje so videli, kaj smo dosegli. Kar smo si zamislili, tega se bomo držali tudi v bodoče. Evropa nas še premalo pozna, kako smo delavni, da imamo čisto okolje in da pridelujemo zdravo bio hrano. Imamo kaj pokazati, imamo možnosti v turizmu in kmetijstvu," pravi Daniel Novak.

M. L.

ŠOLSKI PROJEKT O ZDRAVILNIH ZELIŠČIH

SENOVO - Osnovna šola XIV. divizije Senovo izvede med šolskim letom dve do tri projektne naloge. V zadnjem času so na ta način obdelali zdravilna zelišča. Kot pravi ravnatelj Vinko Hobar, je vsak učitelj z učenci obdelal v dopoldanskem času temo v zvezi z zdravilnimi zelišči. Na koncu so učenci to prikazali na razstavi na šolskem hodniku. Poleg učiteljev so sodelovali tudi znanjci sodelavci s Senovega, tako da so v projekt vključili širši krog ljudi.

Po Pišecah morda kmalu tudi Senovo

Unescove šole v Posavju

PIŠECE, SENOVO - Osnovna šola Maksa Pleteršnika Pišece je prva Unescova šola v Posavju. V to mrežo šol so jo sprejeli lani, k uvrstitvi v to mednarodno skupino pa so največ pripomogle odmevne dejavnosti šole. Šola je postala zanimiva za Unescovo mrežo tovrstnih ustanov predvsem zato, ker so njeni učenci sprejeli pregnane kosovske otroke, in zaradi ohranjanja kulturne dediščine.

Če je pišečka šola za zdaj edina Unescova šola v Posavju, bo mogoče že kmalu vstopila v mednarodno navezo tudi Osnovna šola XIV. divizije Senovo. "V to veliko in ugledno svetovno družino se lahko šola

vključi, če jo predlaga šola-članica, ki jamči za njeno kakovost. Naša šola je v postopku predlaganja in bo mogoče postala 23. slovenska šola v tej družini," pravi Vinko Hobar, ravnatelj senovske šole.

Na poti do Unescove šole je potrebno sodelovati s šolami tako po Sloveniji kot tudi zunaj državnih meja. Za prvo izmed takih sodelovanj senovska šola šteje nedavno srečanje z umetniško šolo iz Ukrajine. "Seveda bomo pot nadaljevali s projekti, ki bodo usmerjeni v povezavo s šolami iz bližnje in daljne okolice. Konkretne povezave nimamo še dorečene, vendar se pripravljamo na to, da bi si dopisovali z nekaterimi šolami iz angleško govorječih držav. Tako so zanimive Velika Britanija in Združene države Amerike. Poleg teh nas zanimajo tudi države vzhodne Evrope," napoveduje ravnatelj senovske šole.

M. L.

Daniel Novak

Hitler gradil na slovenskih kosteh

Na proslavi na Sromljah počastili protifašistični odpor in zmago nad fašizmom - "Kolaboracija nas ne more zastopati v Evropi" - M. Jesenko: človek ljubi prijazno domovino

SROMLJE - Na proslavi na Sromljah so v soboto počastili nedavni dan upora proti okupatorju in 1. maj, ob teh pa še 56-letnico ustanovitve Kozjanskega oddelka, 55-letnico osvoboditve Brežic, konca 2. svetovne vojne in vrnitve izgnancev in taboriščnikov domov. Hkrati so pozdravili osamosvojitve Slovenije.

Prazniki in zgodovinski mejniki, ki so bili vsebina proslave, so tudi navdihovali govornike. "Odpor proti fašizmu ni enak sodelovanju z okupatorjem," je rekel predsednik brežiškega območnega odbora združenja borcev in udeležencev NOB Martin Kolar. Odpor proti nacizmu in fašizmu je po njegovem prepričanju domoljubno dejanje in nanj "smo ponosni".

"Slovenija je zavezniška država," je rekel slavnostni govornik na sromeljski proslavi Bogo Gorjan, komisar prvega Kozjanskega bataljona. Gorjan je rekel na Sromljah, da so prav prebivalci tukajšnjih krajev postali pred desetletji prve žrtve novega evropskega reda, ki so ga takrat delali nacisti. "Hitler je gradil svojo novo Evropo tudi na slovenskih kosteh. Zato kolaboranti nimajo legitimacije, da nas zastopajo v Evropi. Če se v Sloveniji po toliko letih vrača teorija kolaboracije, je to popolnoma enako Hitlerjevi ideologiji," je odločno rekel Gorjan. Dodal je, da "nimamo nič proti, če se k nam vračajo iz Argentine. Toda ko pridejo k nam, naj spoštujejo našo zavezniško, protifašistično vlogo v

domovina vračala ljubezen s socialno varnostjo in z razmerami, v katerih bo ne le preživel, pač pa tudi živel dostojno življenje.

Udeležence je na sromeljski proslavi pozdravil tudi Silvo Jeršič, predsednik predsedstva Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Brežice. Prireditve so se udeležili med drugimi brežiško občinski vodstvo, predstavniki borčevske organizacije iz Hrvaške in vojakovi Slovenske vojske.

M. L.

SREČANJE V SROMLJAH - Pred domom krajanov na Sromljah se je v sončnem vremenu zbralo tudi letos precej obiskovalcev. Če je bila sromeljska prireditev po eni strani politična proslava, je bila hkrati tudi družabno srečanje. Dogodek so organizatorji popestrili tudi s kulturnim programom in športnimi tekmovanji. (Foto: M. L.)

PESNIK, BESEDE SLADKOSNEDE IN ŠOLARJI - Srečanje s pesnikom Tonetom Pavčkom v osnovni šoli Bizeljko je bilo nad vse pristržno, kar potrjuje tudi fotografija. (Foto: OŠ Bizeljsko)

Bizeljski šolarji v družbi s Tonetom Pavčkom

Podelili bralne značke

BIZELJSKO - "Gospod Pavček, samo vaše pesmi je potrebno vzeti v roke, jih prebrati, jih razumeti, začutiti besede v njih in vse skrivnosti vašega življenja in dela imamo na dlani. Pa ne samo na dlani, tudi v srcu. In če se ti nekaj tako globoko vtisne v srce, je zate to posebna sreča, ki jo hočeš znova in znova obujati. Zato bomo znova in znova segali po vaših pesniških zbirkah." Tako pristržno je nagovorila ravnateljica osnovne šole Bizeljsko Vida Najger Toneča Pavčka ob pesnikovem nedavnem obisku v bizeljski šoli in šolskem kulturnem dnevu.

Tega dne so na šoli podelili bralne značke. Značke, ki jih je izročil Tone Pavček, si je s pridnim delom prislužilo 126 učencev šole in otrok vrta, kar pomeni 71 odstotkov vseh učencev in učenek bizeljske šole.

M. L.

Novo v Brežicah

(NE)PREGLEDNOST - Nekdo je zadnjič rekel, da je Poslovno-trgovski center v Slovenski vasi zelo nepregledna zadeva. To so pristojni razumeli tako, da so dali posekati grmovje okrog reke Bregane.

VODA IN VINO - Na Bizeljskem ostanejo za nekaj ur brez vode, če se pokvari vodovod. Oskrba z vinom je tu v glavnem nemotena. Doklej še? Nekdanji sloveči bizeljski vinogradi so že precej v pušči.

VZTRAJNO - Lipa velikan ka na Bizeljskem še kljubuje zobu časa. Tako trmasta je kot tisti, ki domačinom vztrajno prepovedujejo, da bi lipo obsekali, da z nje ne bi padale veje in drobite opeke na stehi.

POTOVANJE - Predlogi, da bi se med Brežicami in Krškem vozili po Savi, so se v zadnjem času izkazali za revolucionarno dobre in odrešilne. Na cesti med večno tekmovalnima sosednjima mestoma je toliko zastojev, da bi iz Brežic po Savi navzgor v Krško prispel z ladjo na volovsko vprego prej kot z avtomobilom.

SLOVENIJA V EVROPI - Še sreča, da je ostala multinacionalna Coca Cola v Sloveniji; kot je znano, zdaj posluje z Brežicami. Coca Cola je prva naredila, kar bodo nekoč storili tudi neki evropski komisarji in podobne živine. Slovenijo je namreč uradno uvrstila v Srednjo Evropo. No, na svojem poslovnem zemljevidu, na katerem v Evropi spadajo skupaj Italija, Avstrija, Švica in Slovenija.

V času od 26. aprila do 5. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Melita Suban z Obrežja - Matejo, Magda Setinšek iz Dobrove - Marka, Marina Komarčar iz Mihalovca - Michelle, Marjeta Lukič z Viher - Majo, Tatjana Dovjak z Malega Vrha - Katarino, Alenka Laznik z Libne - Julijo, Anica Cizelj iz Loč - Saro, Nataša Plankar iz Veniš - Niko, Matjažka Cugmas iz Krškega - Ajo, Jelena Maltiž z Velikega Obreža - Marka, Tatjana Kramer iz Vrhov - Jana, Tončka Čerňič iz Sevnice - Jimmyja, Veronika Mlinarič iz Peclja - Aleša.

Čestitamoi!

Vinogradniki sadijo, a ne na veliko

V vinorodni deželi Posavje lani niso dosegli niti 5 odst. od državno načrtovane letne obnove vinogradov - Zaradi vse slabše prodaje, nizkih cen in negotovosti se je težko odločiti za naložbo - Je morda razdrobljenost tudi prednost?

NOVO MESTO - Trenutno nihče natančno ne ve, koliko vinogradov premore Slovenija. Na območju vinorodne dežele Posavje je svoje vinograde registriralo komaj 8.000 vinogradnikov, ki imajo s trto zasajenih 2.500 hektarjev. Po oceni strokovne službe za vinogradništvo pri novomeškem oddelku Zavoda za kmetijstvo je tu v resnici okrog 7.500 ha vinogradov. Ker naj bi Slovenija do vstopa v Evropsko unijo za petino povečala vinogradniške površine, bi morali v vseh treh okoliških skupaj letno obnoviti 550 ha vinogradov. To so načrti, v resnici pa je bilo lani zasajenih komaj 26 ha, letos pa 60 ha vinogradov.

Slovenski vinograd je povprečno velik 30 arov, še večja pa je razdrobljenost v posavski vinorodni deželi. V slovenskem merilu izstopa dolenjski vinorodni okoliš, kjer povprečni vinograd ni večji od 15 arov! Kot pravi inž. Jože Maljevič, specialist za vinogradništvo v omenjenem zavodu, je bilo pred 50 leti v Sloveniji vsaj dvakrat več vinogradov kot danes.

Vsaj 60 odst. sedanjih vinogradov v posavski vinorodni deželi je zasajenih na dobrih legah, vendar ni nujno, da se bo razmerje ohranilo. Vinogradi namreč v zadnjih letih močno zaraščajo, in kar je še bolj zaskrbljujoče, zaraščajo predvsem za vinogradništvo najboljše lege. Zaradi lažje strojne obdelave vinogradniki zasajajo trte na območjih, ki so najprimernejša za sadovnjake, medtem ko sadjarji napravljajo svoje nasade na njivah. K zaraščanju prispeva tudi mrtvilo v prometu z zemljišči, saj mnogi lastniki nimajo interesa za obnovo, hrati pa drugi, ki bi radi pridelali več, primernih parcel ne morejo kupiti in zasajajo tudi manj ugodne lege.

Lani le 25 hektarov

Vinogradi v posavski vinorodni deželi so tudi precej stari, saj letna obnova še zdaleč ne dosega 275 ha, kolikor bi bilo potrebno samo za ohranjanje stanja. Še bolj obnova zaostaja za cilji slovenskega vinogradništva in vinarstva, ki predvidevajo, da naj bi še pred vstopom v Evropsko unijo Slovenija za petino povečala obstoječe površine vinogradov. To za deželo Posavje pomeni 1.500 ha, kolikor je tudi zaraščalih površin na absolutnih vinogradniških legah. V petih letih bi to pomenilo obnoviti vsako leto 550 ha vinogradov. V resnici se je, kot pravi inž. Maljevič, lani obnovilo pičlih 25 ha vinogradov, od tega 5 ha v belokranjskem okolišu, kjer bi morali samo za enostavno reprodukcijo obnoviti 30 ha, 13 ha v dolenskem in 8 v bizeljsko-sremiškem okolišu. Nekaj manjših površin so obnovili še vinogradniki, ki niso zaprosili za subvencijo.

Tako naša vinorodna dežela lani ni dosegla niti 5 odst. zastavljene obnove, pri tem pa ni v veli-

ko tolažbo podatek, da za načrtovano obnovo močno zaostajata tudi ostali dve vinorodni deželi. Lani se je v Sloveniji namesto 1.500 ha obnovilo samo 450 ha vinogradov. Prosilci za državno podporo niso uspeli porabiti vsega za obnovo namenjenega denarja.

Ni lastnega denarja

Po eni strani veliko manjših vinogradnikov ne izpolnjuje pogojev, po drugi pa niti nimajo last-

nega denarja. Kot je povedal Matjaž Jensterle, vinogradnik iz Sremitič na Krškim, se je pred dvema letoma z državno podporo dalo kriti stroške za sadike, danes le še 60 odst. teh stroškov. Poudarja, da podpora pride šele ob koncu leta, ko je obnova že končana, ugodnih kreditov za vinogradnike pa ni.

V posavski deželi je bilo še najbolj z obnovo v dolenskem okolišu, kar je po vsej verjetnosti posledica uspešne promocije in vse boljše prodaje cvička. Podcenjenost vin iz posavske vinorodne dežele, slaba poznanost, padeč prodaje in nizke cene so namreč glavni razlogi, da se vinogradniki težko odločajo za obnovo in tudi, da vinogradniške površine še naprej zaraščajo.

"Obnavljajo tisti, ki imajo občutek, da jim vinogradništvo še nekaj prinese. Negotovost pri taki naložbi je namreč zaradi nizke cene in slabe prodaje velika. Obnova vinograda stane od 2,5 do 3 milijone tolarjev na hektar, in čeprav je polovico od tega delo, mora vinogradnik še vedno vložiti 15.000 mark na hektar, ne da bi vedel, ali mu bo naložba povrnjena. Do polne rodnosti vinograda pa je treba čakati 4 leta!" je povedal inž. Maljevič.

Kljub velikim zaostankom v obnovi vinogradov pa trdi, da je največja slabost našega vinogradništva v bistvu drugače. Kot ugotavlja, je še vedno preveč sort, ki obilno rodijo in dajejo vino slabše kakovosti, po drugi strani pa so za slabo vino krivi tudi sami vinogradniki, ki preveč gnojijo in preobremenjujejo trte, kar se še posebej izrazito kaže v 3. in 4. letu po sajenju.

Veleposesti so past

Večjih vinogradnikov, ki bi lahko svoje družine preživljali s to dejavnostjo, je na območju vinorodne dežele Posavje zelo malo, po oceni inž. Maljeviča vsekakor manj kot 100. Sicer pa poudarja, da so velike kmetije tudi past, saj so odvisne od dogajanj na trgu ter zato šibke in ranljive. "Za ljudi od Bele krajine do Litije in Bizeljскеga je vinograd sprostitev in zadovoljstvo. Če je naš cilj boljša kakovost življenja, potem je pomembno predvsem, da se ljudje dobro počutijo. Menim, da je cilj slovenskega kmetijstva pridelati dobro hrano in dobro vino za domačega potrošnika. V izvozu nimamo veliko možnosti, več pa pri prodaji tujim turistom v Sloveniji. Vprašanje je torej, ali je velika razdrobljenost slovenske zemlje v resnici prednost ali slabost. Ali ni posebnost dolenjskega človeka, njegova močna navezanost na zemljo, tudi prednost?" razmišlja.

B. DUŠIČ GORNIK

POSLOVATI S TURČIJO

NOVO MESTO - Danes dopoldne poteka v hotelu Krka v Novem mestu posvet Kako poslovati s Turčijo?, ki ga je pripravil oddelek za mednarodno sodelovanje pri GZS. Turčija je veliko (60 milijonov prebivalcev), dinamično in zahtevno tržišče, na katerem se slovenska podjetja srečujejo s konkurenco s celega sveta. Blagovna menjava med državama zadnja leta stalno raste, zato bodo spregovorili o možnostih gospodarskega sodelovanja, medbančnem poslovanju, prostocarinskem sporazumu in prisluhnili izkušnjam podjetij, ki že poslujejo s to državo.

B. D. G.

Kakovost v pekarnah pred Evropo

Zaradi zahtev trga in podpore vodstva tovarne so Dolenjske pekarnice prve v tej dejavnosti pridobile certifikat kakovosti - Kazalci kakovosti vsako leto boljši

NOVO MESTO - V Dolenjskih pekarnah pravijo, da včasih prav zaradi certifikata kakovosti ISO 9001 pridejo do posla, sicer pa jim je uvajanje sistema kakovosti največ prislovo posredno. Certifikat so pridobili pred dvema letoma kot prva slovenska slaščičarna in pekarna. Zdaj ga imata še dve, medtem ko se vse ostale pekarnice pripravljajo zanj, kar praznovanja v Evropi ni običaj.

Kot je povedala Janja Bajt Smrekar, vodja razvoja tehnologije in kontrole, ki je zadolžena tudi za uvajanje kakovosti v podjetju, so se najprej začeli učiti. Prav z izobraževanjem so vse zaposlene lahko prepričali, da so ostrejši ukrepi in nadzor nujni. "Od leta 1996 natančno spremljamo kazalce kakovosti. Izboljšalo se je predvsem zadovoljstvo kupcev, pomembno pa se je zmanjšalo tudi število reklamacij, še posebej resnejših, zmanjšali smo odstotek izmeta in izboljšali kakovost vhodnih surovin, zdaj pa že zmanjšujemo tudi stroške zagotavljanja kakovosti."

Kako so z njihovimi izdelki zadovoljni kupci, ugotavljajo z anketami pri potrošnikih. Letos bodo o tem vpraševali tudi kupce, da bi izvedeli, kako je z distribucijo, dostavo in podobnim. Pred letom 1998 so stroški izmeta dosegali 0,44 odst. proizvodnje, nato se zmanjšali na 0,40 in lani na 0,36, medtem ko je letošnji cilj 0,34 odst. Izmet je pred dvema letoma dosegal 0,1 odst. vrednosti prodaje, lani pa le še 0,01 odst., pri čemer naj bi ostali tudi letos. Stroškov zaradi slabih vhodnih materialov zdaj nimajo več, saj izbirajo dobavitelje, ki morajo

KDO JE UPRAVIČEN DO SUBVENCIJE?

NOVO MESTO - Letošnjo državno podporo za obnovo vinogradov je mogoče uveljavljati do 15. junija, že do 30. maja pa je treba oddati pravilno izpolnjen osnovni obrazec o kmetijskem gospodarstvu in na svoji upravni enoti že pridobiti odločbo o vpisu napovedi obnove vinograda v register. Točne podatke o obnovljenem vinogradu je treba vpisati v register vinogradnikov do 5. junija. Podporo je mogoče pridobiti, če se obnavlja vsaj 0,10 ha vinograda, in če sorte ustrežajo predpisanimu sortimentu za določen okoliš. Upravičenci do podpore morajo skupaj z obnovljeno površino obdelovati najmanj 0,65 ha vinograda oz. 0,40 ha v okoliših: Lendavske gorice Goričko, Kras, Bela krajina in Dolenjska. Izjemoma so do subvencije upravičeni tudi tisti, ki obnavljajo manjšo površino in obdelujejo manjši vinograd, če so izkrčili samorodno trto in imajo o tem zapisnik kmetijske svetovalne službe. Obnova vinograda tudi ne sme biti v nasprotju z občinskim prostorskim planom.

DELNIČARJI POTRDLI PRIPOJITEV DOLENJKJE K MERCATORJU

NOVO MESTO - Skupščina trgovske družbe Dolenjka je prejšnji teden sprejela sklep o pripojitvi k Mercatorju Dolenjska in potrdila pripravljeno pogodbo. Mercator Dolenjska je imel prva v lasti 20 odst. premoženja Dolenjke, nato kupil še 20-odst. delež Nove Ljubljanske banke, 1,2-odst. kupil od malih delničarjev in nekaj žez 58-odst. še od družbe pooblaščenke. Te zdaj že ni več, prevodoma junija, ko bo vpis pripojitve v sodni register, pa bo ugasnila tudi Dolenjka. Dolenjka je lansko leto zaključila s 30 milijoni čistega dobička, ki ga delničarji niso razporedili, sicer pa je v zadnjem četrtletju lanskega leta ugotovila upadanje prometa. Samo v prvih štirih mesecih letošnjega leta se je v Novem mestu, kjer kupce privabljata Mercatorjev center na Cikavi in Spar v Bršljanu, promet za desetino manjši.

IZŠEL IBON 2000

LJUBLJANA - Podjetje Noviforum je izdalo iBON 2000 - Bonitete poslovanja za slovenska podjetja. Na eni CD plošči ponuja bonitetna in finančna poročila za vsa aktivna slovenska podjetja, in to za šest let od leta 1994 do 1999. Gre za zbirko več kot 400.000 izkazov, saj so bonitete zasnovane na uradnih računovodskih izkazih podjetij, ki jih zbira Agencija za plačilni promet.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Dolenjska banka bo delila

Z delnicami, ki kotirajo na Ljubljanski borzi tako kot že nekaj tednov zapored, ni bilo bistvenih sprememb. Po zatišju v prazničnih dneh promet ostaja skromen, tečaj delnic pa še vedno drsijo navzdol, zato je borzni indeks že pod psihološko mejo 1.700 točk. Niti novice, da imamo v Sloveniji novega mandatarja, ni spodbudila njegovega premika. Pravi pravzaprav smo z novo vlado samo zavlekli politično negotovost do jeseni, ko bo izvoljena vlada s štiriletnim mandatom. Deločasne vlade bo oteženo, na kapitalnem trgu pa v prihodnjih mesecih ni pričakovati bistvenih sprememb, in to prav v času, ki bo za Slovenijo odločilen pri prilaganju zahtevam Evropske unije.

Če je bil prejšnji mesec posvečen objavlanju poročil o poslovanju družb v preteklem poslovnem letu, je z majem napočil čas skupščin in dividend. Lanski rezultati družb iz borzne koticije so bili v glavnem enaki ali boljši od planiranih, zato pri mnogih lahko računamo na dividende. Za zdaj je najvišjo predlagala Dolenjska banka, saj predvidenih 2.000 tolarjev za delnico predstavlja kar 10-odst. bruto dividendni donos na trenutno tržno ceno delnice. Pol nižji, t. j. 5-odstoten, bo donos pri delnicah

Etola (1.050 tolarjev) in Marine Portorož (400 SIT), po odstotku donosa pa sledijo delnice Droge (1.475 SIT), Pivovarne Laško (130 SIT) in BTC-ja (400 SIT).

Vrednost PIX-a kot barometra dogajanja na trgu pooblaščenih investicijskih družb sledi svojemu starejšemu bratu iz borzne koticije, saj je z vrednostjo pod 1.270 točkami daleč pod izhodiščno vrednostjo na začetku leta, razlogi pa ostajajo več ali manj enaki: negotovost in slaba likvidnost. Ker se država ne drži danih obljub in sprejetih zakonov, so prav v teh dneh predstavniki družb za upravljanje sprožili ustavni spor, saj zahtevajo za pade enako kvaliteto premoženje, kot ga država namenja za "svoj" pokojninski sklad. To po eni strani podaljšuje postopek privatizacije in po drugi zbuja nezaupanje morebitnih investitorjev, saj so se pričakovane o hitri polniti skladi s kakovostnim premoženjem razblinila. Poleg tega je le malo skladov v preteklem letu poslovalo pozitivno, pa še med temi bi lahko na prste ene roke prešteli tiste, ki bodo delili dobiček med svoje delničarje.

MARJETKA ČIČ

Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

TUDI V TRSNICAH SE POZNA - Obnova vinogradov šepa in daleč zaostaja za državnimi načrti. Sadilni materiali (na sliki cepljenke) so zdaj mnogo boljše kot pri preteklih obnavah, še vedno pa po mnenju strokovnjakov vinogradniki sadijo v prevelikih medvrstnih razdaljah. Kot pravijo, pa je za količino in kakovost pridelka še bolj usodno, da preveč gnojijo in obremenjujejo mlade trte. (Foto: B. D. G.)

Še en boj za izpostavo

Po prenosu plačilnega prometa na banke bo APP ugasnila, ostala pa bo mreža izpostav za javne finance in evidence

KRŠKO - Plačilni promet za pravne osebe preko bank še ni stekel, kot je bilo načrtovano, vendar v Banki Slovenije napovedujejo, da bodo potrebna dovoljenja bankam izdali še ta mesec, tako da bi se prenos računov začel v juniju. Predviden je prenos v sedmih trimesečjih, pri čemer bo v prvem račune iz APP k bankam preneslo okrog 7.000 pravnih oseb, od tega 350 velikih in srednjih.

Zataknilo se je pri merilih za opravljanje plačilnega prometa, ki jih bodo še pred dokončno izdajo dovoljenja preverili tudi v praksi. Med njimi so tudi načini zagotavljanja podatkov davčni upravi in zbiranje statističnih podatkov. Agencija za plačilni promet bo namreč s prenosom računov ugasnila, zato pa bo v okviru ministrstva za finance delovala Uprava za javne prihodke. V državi bo odprt enoten račun za javne finance, tako da denar ne bo več razdeljen po računih posameznih ministrstev ali občin. "Iz tega računa se bo denar neposredno izplačeval izvajalcem, zato bo potrebna močna informacijska podpora za pobiranje in porabo javnih sredstev," je na novinarski konferenci pojasnil direktor posavske podružnice APP Andrej Zupančič. Kot je dejal, bo delovala tudi Agen-

cija za javnopravne evidence, ki bo informirala, zbirala knjigovodske izkaze, obdelovala podatke in jih posredovala ustanovam, vodila register pravnih oseb, izdajala bonitetna poročila in podobno. V Sloveniji naj bi delovalo 8 izpostav, najbližja pa naj bi bila v Novem mestu, saj v Posavju za zdaj ni predvidena, čeprav so posavski poslanci v državnem zboru že predlagali, da bi se mreža razširila po sedanjih podružnicah APP.

"V regiji je trenutno 116 oseb javnega prava, ki bi poslovalle preko te mreže. Vse te ustanove od Loke pri Zidanem mostu do Dobove bi morale potem poslovati preko Novega mesta. Za izpostavo v Posavju govorijo tudi mednarodni mejni prehod Obrežje, ki bo postal osrednji in največji prehod šengenske meje," poudarja Zupančič.

B. D. G.

SEJEM VINOVIČA

ZAGREB - Včeraj so na zagrebškem velesejmu odprli 6. mednarodni sejem vina in opreme za vinogradništvo in vinarstvo-Vinovita 2000. Odprt bo do sobote, 13. maja, na njem pa bodo že prvi dan podelili tudi nagrade najbolje ocenjenim vinom.

FINANČNO-BORZNA KONFERENCA

PORTOROŽ - Tukaj bo od danes do sobote potekala 17. finančno-borzna konferenca, ki jo pripravljata Ljubljanska borza vrednostnih papirjev. Danes bodo podelili nagrade delniškim družbam, ki so dobro obveščale delničarje in širšo javnost, sicer pa bodo udeleženci prisluhnili mnogim uglednim predavateljem, ki bodo govorili o slovenskem trgu kapitala, naložbah v podjetjih in financiranju, borznem posredništvu in o drugih aktualnih temah. Danes bo tudi okrogla miza o slovenskih podjetjih visoke tehnologije in o trgovini na internetu.

Janja Bajt Smrekar

B. D. G.

Z NOVOMESKE TRZINICE

V ponedeljek je na novomeško tržnico svoje pridelke prineslo veliko branjev in branjevcev. Ponujali so: fižol po 400 tolarjev kilogram, čebulo, koren, kolerabo in črno redkev ter zavitek špinacije in berivke po 200, sadike zgodnjega zelja in solate po 15, ohrovt po 20, feferonov po 40, paradiznika 40 do 50, paprike in malancane pa po 50 tolarjev komad. Liter čebulčca je stal 500, zavitek domačih rezancev 300, kilogram jabolčk in hrušk 160, suhih sliv 680 do 700 tolarjev, košarica jagod 300 do 400, šopek rdečih redkvic 100 in peteršilja 50, liter borovničevca 1200, sadjevca 800, liter in pol domačega kisa 200, kilogram medu 900 do 1000, steklenička propolisa 300, kozarček semenskega fižola 100 ter kilogram novega krompirja 250 in kifeljčarja 350 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmju so imeli naprodaj 101 prašiča, starega do 3 mesece, 27, starih 3 do 5 mesecev, in 8 starih. Prve so prodajali po 320 do 370 tolarjev kilogram, kar je 10.000 do 12.000 za žival, druge po 280 do 310, kar znaša 14.000 do 20.000, tretje po 200 do 230 tolarjev kilogram, kar je 20.000 do 23.000 tolarjev za žival.

KONJENIŠKI POHOD - Konjerejsko društvo Semič je preteklo soboto pripravilo že šesti pohod, ki so se ga udeležili lastniki konj iz Bele krajine in Dolenjske. Tokrat je 40 konj in okrog 50 ljudi 22 kilometrov dolga pot vodila iz Gribel na Veliko Plešivico, Velika sela, Malo Plešivico, Purg, Dolenjce, Jankoviče in nazaj v Griblje. Konjerejsko Društvo Semič, ki šteje 53 članov, načrtuje letos še tri pohode, če pa jim bo sreča mila, bodo razvili tudi prapor. (Foto: M. B.-J.)

kmetijsko svetovanje

Preprečimo požiganje!

Ugotavljamo, da je bila letos pokrajina manj črna kot v preteklih letih, kar daje veliko upanja, da bo požiganja vedno manj. Vsako sežiganje organskih odpadkov je neprimerno za naravo, naj je to požiganje stare trave, grmovja, vejevja, propadlega sena ali zapuščenega strnišča. Poleg nekoristnega sproščanja sprejete sončne energije, ki jo nujno potrebuje življenje v tleh, se pri tem uničuje tudi živali, kot so ptice, zajci in drugo. Zaradi izgube zaščitnega organskega pokrova se pospeši spiranje drobnih delcev tal v globino, zato je zemlja vedno manj rodovitna in kmalu prevladat trnje. Zato je požiganje zločin do narave in naših potomcev, ker pridobljeno energijo, vezano v organski snovi, spuščamo nekoristno nazaj v ozračje, namesto da bi se pretvorila v humus, ki je glavni in najbolj ustrezen vir hranil za rastline.

Največja zmeta mnogih kmetovalcev oziroma lastnikov zemljišč je, da po požigu minerali ostanejo in da so vir hranil za novo rast. Naravne zakonitosti, ustvarjene v tisočletjih, so naravnane tako, da mora v življenjskem krogotoku obstajati sodelovanje med rastlinami pri asimilaciji energije, med mikroorganizmi v dobavi mineralov in med živalmi ter ljudmi, ki pa lahko izkoristimo le ustvarjeno, ker sami nismo sposobni ničesar pridobiti.

Zaradi teh za prihodnost tako pomembnih dejstev predlagam, da ne bi podpirali kratkoročnih ukrepov v kmetijstvu, temveč se usmerili predvsem k ohranjanju rodovitnosti zemlje. Pri tem je osnovno, da na površini ostane čim večja količina organske snovi, ki služi kot vir energije za življenje v tleh. Pomembno je, da se v prihodnje ne le omogoči, ampak dosledno zagotovi kompostiranje vseh organskih snovi. Zato naj predvsem občine zagotovijo varovanje narave pred požiganjem in podpirajo tiste posameznike, ki so se pripravljani lotiti uslužnostne košnje do sedaj požiganih površin in odvoza ter kompostiranje slehernega čistega organskega odpada.

Naloga oblasti ni samo zagotavljati kruh danes, ampak ohraniti rodovitnost naše zemlje, da bo možno preživeti v prihodnje, tudi če nastopi kriza v trgovanju z živali zaradi izsiljevanja, ker bomo postali nemočni zaradi globalizacije, ki bo uničila naše lastne vire.

JOŽE MALJEVIČ

Rumeni muškati iz Posavja najboljši

Slovenski viteški turnir rumenih muškatov letnika 1999 - Prvak-rumeni muškat-ledeno vino Janka Bosteleta iz Sromelj - Vinogradniki v vinorodni deželi Posavje pridelujejo odlična vina

LJUBLJANA - Na sejmju kulinarika in 46. mednarodnem sejmju vino Ljubljana je 6. aprila potekal 7. slovenski viteški turnir. Na letošnjem turnirju je bila čast in pozornost namenjena rumenemu muškatu, ki je zastopan v vseh treh vinorodnih deželah. (Primorska, Posavje in Podravje). Na turnirju je sodelovalo petnajst vin letnika 1999, ki so bila razvrščena v skupine. Odločujoči kriterij za razvrstitev v skupine je bil ostanek nepovretega sladkorja.

V prvi skupini polumulnih vin nismo imeli predstavnika iz vinorodne dežele Posavje. V drugi skupini polsladkih vin je bil rumeni muškat - pozna trgata Janeza in Mihaele Šekoranja iz Bizeljskega, Bizeljsko-Sremski vinorodni okoliš, ki je bil prvak skupine. V tretji skupini sladkih vin sta bila rumeni muškat - jagodni izbor Jožeta in Anice Prus s Krmačine, Belokranjski vinorodni okoliš, ki je dosegel drugo mesto v skupini in rumeni muškat - ledeno vino Janka Bosteleta s Sromelj, Bizeljsko-Sremski vinorodni okoliš, ki je bil prvak v skupini. Za zmagovalca turnirja letnika 1999 je devetčlanski sodniški zbor izbral rumeni muškat - ledeno vino

APRILSKI SAD

KRŠKO - Tokratna številka revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo Sad prinaša priporočila za varstvo breskev in nektarin, kdaj in s čim jih škropimo glede na integrirano ali konvencionalno varstvo pa tudi karenci sredstev za varstvo rastlin, ki jih uporabljajo za zatiranje boleznih in škodljivcev breskev in nektarin. Nadalje pišejo o odmiranju breskev, ki je lani zajelo zlasti območje spodnje Vipavske doline, o mednarodni konkurenčnosti, sposobnosti slovenskih jabolčk, breskev in jagod, italijanskih izkušnjah pri izvajanju sistema certificiranja in o primernosti sortimenta oljk in slovenski Istri za neposredno porabo. Za vinogradnike pa so tokrat pripravili članek o črni pegavosti vinske trte.

Janka Bosteleta iz Sromelj. Po tem izboru lahko rečemo, da ima vinorodna dežela Posavje najboljše rumene muškate letnika 1999. Vinorodna dežela, ki je bila zadnjih deset let poznana le po rdečih in belih zvrsteh, je danes poznana po odlični modri frankinji in predikatnih vinih, od Bele krajine do Bizeljsko-Sremskega vinorodnega okoliša.

Veliko trgategve je minilo in veliko dokazovanja vinogradnikov s kakovostjo rumenega muškata je bilo potrebnih, da je sorta rumeni muškat prišla v sortni izbor za Belo krajino in pred kratkim tudi za Bizeljsko-Sremski vinorodni okoliš. Zanimivo je, da sta rumeni muškat Janeza Šekoranja z Bizeljskega in Janka Bosteleta s Sromelj, klon R1, iz trsnice Staneta Jarkoviča iz Podbočja. Rumeni muškat - pozna trgata Janeza Šekoranja je dosegel visoka odličja tudi na ocenjevanjih izven Slovenije, rumeni muškat - jagodni izbor Jožeta Prusa pa je bil šam-

pion na ocenjevanju vin v Zagrebu.

Čestitke vsem trem vinogradnikom, ki so ponovno dokazali, da tudi v vinorodni deželi Posavje vinogradniki pridelujejo odlična vina!

En mesec po Viteškem turnirju 6. maja je Janko Bosteleta povabil del Posavskega viteškega omizja na degustacijo svojih vin. V enkratnem ambientu vinoteke Žleger gostilne Les iz Brežic smo preživeli čudovit popoldan. Gostitelj nam je pripravil degustacijo 12 vin iz svoje kleti in jih predstavil tako, kot to zna le vinogradnik, ki združuje znanje, umetnost in ljubezen do vinske trte, ki se potem pokaže v kozarcu vina v enkratni harmoniji. Ob sivem pinuju, renskem rizlingu, tramicu in chardonnayu nam je vse svoje čare ponudil sauvignon z nepozabno bezgovo cvetico, ki prekaša vse velike svetovne parfume. Seveda pa smo degustacijo zaključili s prvako Viteškega turnirja, rumenim muškatom - ledeno vino, kateremu je sledil čudoviti laški rizling - suhi jagodni izbor.

KATARINA MERLIN, univ. dipl. inž. živ. teh. Odd. za kmetijsko svetovanje Novo mesto

Razpis za subvencije pri naložbah na kmetijah

Originalne obrazce kmetije lahko kupijo na enotah HKS - Rok za oddajo vlog je 30. junij

Sklad za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja Ribnica ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sta objavila javni razpis za dodeljevanje nepovratnih sredstev za investicije na kmetijah in v kmetijskih združenjih. Podobno kot v preteklih letih bo mogoče dobiti podporo za investicije nad 2 mio SIT, in sicer za naslednje namene: za gradnjo in obnovo hlevov, nakup hlevske opreme in osnovne črede, gradnjo in obnovo objektov za skladiščenje, dodelavo in predelavo kmetijskih pridelkov, usposobitev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, obnovo objektov in naprav za sušenje in dodelavo semena, investicije v vrtnarski pridelavi, postavitev zaščitnih mrež proti toči, postavitev hmeljskih žčnic, nakup kmetijskih zemljišč, nakup specialne mehanizacije (posebnih vrtnarskih strojev, mehanizacije za uporabo na nagnjenih terenih, okoljevarstveno sprejemljivih strojev, mehanizacije v okviru strojnih krožkov). Novo v letošnjem letu je, da je mogoče dobiti podporo tudi za manjše sadne hladilnice, kar prej ni bilo mogoče.

Kmetje lahko zaprosijo za podporo v višini do 50% vrednosti investicije, pri čemer je delež nepovratnih sredstev od 15 do 25% vrednosti investicije, ostali del pa je posojilo z obrestno mero TOM + 2% z odplačilno dobo do 15 let in z moratorijem do 2 leti.

Kmetije, katerih obstoj je ogrožen zaradi škode, ki so jo povzročili požar na gospodarskih ali stanovanjskih objektih, kmetijskih strojih in opremi ter plazovi, poplave, večji pogni živali in neurja s točo, če je ta škoda nastala po 15. septembru 1999, pa lahko kandidirajo za pomoč pri sanaciji kmetije.

Investitorji lahko kupijo originalne obrazce za prijavo na razpis na enotah HKS. Rok za oddajo vlog je 30. junij. Pred tem pa morajo vsi interesi do 30. maja poslati pravilno izpolnjen Osnovni obrazec o kmetijskem gospodarstvu.

Javni razpis za investicije, ki jih izvajajo mladi gospodarji, kakršnega smo imeli v preteklih dveh letih, bo letos potekal pod nekoliko spremenjenimi pogoji in bo objavljen v posebnem razpisu, o čemer bomo pravočasno obveščali.

Investitorji lahko kupijo originalne obrazce za prijavo na razpis na enotah HKS. Rok za oddajo vlog je 30. junij. Pred tem pa morajo vsi interesi do 30. maja poslati pravilno izpolnjen Osnovni obrazec o kmetijskem gospodarstvu.

Javni razpis za investicije, ki jih izvajajo mladi gospodarji, kakršnega smo imeli v preteklih dveh letih, bo letos potekal pod nekoliko spremenjenimi pogoji in bo objavljen v posebnem razpisu, o čemer bomo pravočasno obveščali.

Investitorji lahko kupijo originalne obrazce za prijavo na razpis na enotah HKS. Rok za oddajo vlog je 30. junij. Pred tem pa morajo vsi interesi do 30. maja poslati pravilno izpolnjen Osnovni obrazec o kmetijskem gospodarstvu.

Javni razpis za investicije, ki jih izvajajo mladi gospodarji, kakršnega smo imeli v preteklih dveh letih, bo letos potekal pod nekoliko spremenjenimi pogoji in bo objavljen v posebnem razpisu, o čemer bomo pravočasno obveščali.

Investitorji lahko kupijo originalne obrazce za prijavo na razpis na enotah HKS. Rok za oddajo vlog je 30. junij. Pred tem pa morajo vsi interesi do 30. maja poslati pravilno izpolnjen Osnovni obrazec o kmetijskem gospodarstvu.

Javni razpis za investicije, ki jih izvajajo mladi gospodarji, kakršnega smo imeli v preteklih dveh letih, bo letos potekal pod nekoliko spremenjenimi pogoji in bo objavljen v posebnem razpisu, o čemer bomo pravočasno obveščali.

Investitorji lahko kupijo originalne obrazce za prijavo na razpis na enotah HKS. Rok za oddajo vlog je 30. junij. Pred tem pa morajo vsi interesi do 30. maja poslati pravilno izpolnjen Osnovni obrazec o kmetijskem gospodarstvu.

Javni razpis za investicije, ki jih izvajajo mladi gospodarji, kakršnega smo imeli v preteklih dveh letih, bo letos potekal pod nekoliko spremenjenimi pogoji in bo objavljen v posebnem razpisu, o čemer bomo pravočasno obveščali.

Investitorji lahko kupijo originalne obrazce za prijavo na razpis na enotah HKS. Rok za oddajo vlog je 30. junij. Pred tem pa morajo vsi interesi do 30. maja poslati pravilno izpolnjen Osnovni obrazec o kmetijskem gospodarstvu.

Javni razpis za investicije, ki jih izvajajo mladi gospodarji, kakršnega smo imeli v preteklih dveh letih, bo letos potekal pod nekoliko spremenjenimi pogoji in bo objavljen v posebnem razpisu, o čemer bomo pravočasno obveščali.

Investitorji lahko kupijo originalne obrazce za prijavo na razpis na enotah HKS. Rok za oddajo vlog je 30. junij. Pred tem pa morajo vsi interesi do 30. maja poslati pravilno izpolnjen Osnovni obrazec o kmetijskem gospodarstvu.

Javni razpis za investicije, ki jih izvajajo mladi gospodarji, kakršnega smo imeli v preteklih dveh letih, bo letos potekal pod nekoliko spremenjenimi pogoji in bo objavljen v posebnem razpisu, o čemer bomo pravočasno obveščali.

Nova pravila o uradnem ocenjevanju vina

V Uradnem listu št. 32/13. 4. 2000 je objavljen "Pravilnik o postopku in načinu ocenjevanja mošta, vina in drugih proizvodov iz grozda in vina". Ta pravilnik je podzakonski predpis slovenskega zakona o vinu. Kar nekaj novosti vnaša pravilnik v delo in življenje vinogradnikov oz. vseh, ki jim vino daje kruh.

Za vsako oceno vina po zakonu, ki jo smejo v Sloveniji opravljati tri pooblaščenice organizacije, je potrebno izpolniti naročilnico. Kmetijski inštitut Slovenije je v skladu s pravilnikom izdelal svoj obrazec naročilnice, ki jo bosta na terenu izpolnila pooblaščenec vzorčevalac in naročnik kakovostne ocene vina (vinogradnik). Tudi doslej je bilo treba ob vzorčenju vina napisati naročilnico, ki pa je bila zelo enostavna. Po novem vzorčevalcu ne bo mogel vzorčiti vina, če vinogradnik ne bo na tekočem s kletarsko evidenco. Prav tako ne bo mogoče v Kmetijskem inštitutu prevzeti vzorca vina, če prinašalec ne bo imel s seboj podatkov iz kletarske evidence za vino. Doslej je zadostovala za oceno neustekleničenega vina ena steklenica, po novem pa se zahtevajo tri steklenice vina (od 0,75 do 1 l). Ena steklenica se zapečati in vrne naročniku, ki jo je dolžan hraniti 7 mesecev; eno steklenico bo hranila 7 mesecev pooblaščenca organizacija, tretja pa se bo uporabila za senzorično in kemično analizo.

Ob vzorčenju vina za ustekleničenje bo po novem odvzeto pri naročniku 5 steklenic, v katerih mora biti skupno 3,5 litra vina. Dve zapečateni steklenici

bo zadržal vinogradnik, tri steklenice se odnesejo na pooblaščenico organizacijo. Vinogradnik in pooblaščenca organizacija sta dolžna hraniti zapečateni steklenici namiznega ustekleničenega vina najmanj eno leto, kakovostnega ustekleničenega vina pa najmanj dve leti. Tudi vzorec mošta v jeseni bo potrebno dostaviti v treh steklenicah in hraniti vzorec 33 dni po opravljeni oceni.

Zakon o vinu z imenovanim pravilnikom uvaja tudi zahtevnejšo kemično in senzorično analizo vina, kot je bila, po dosedanji zakonodaji. Poleg več določitev pri kakovostnih miromih in penečih vinih se ne opravi organoleptična ocena, če kemični podatki niso v zakonskih okvirih (preveč SO₂ ali prevelika ekstrakta ali pepela itd.).

Zelo obsežno je v pravilniku poglavje o organoleptični oceni. Uvaja se dopolnjena 20-točkovna Buxbaumova metoda. Znotraj 20 točk je namenjenih 6 točk harmoniji vina pri mirnih in 5 točk pri penečih vinih. Vino, ocenjeno z najmanj 12,1 točke se bo lahko označilo kot namizno vino z nekontroliranim geografskim poreklom. Za oznako deželno vino bo potrebna ocena najmanj 14,1 točke. Za oznako kakovostno vino z zaščitenim geografskim poreklom (ZGP) bo zadostovalo 16,1 točke. Vina vrhunske kakovosti bodo morala biti ocenjena z najmanj 18,1 točke.

Uvaja se tudi nova formula za izračun točk posameznega vina. Najnižja in najvišja ocena se izločita in iz ostalih ocen se izračuna aritmetična sredina. Doslej je bilo možno označiti vino s sorto ne glede na stopnjo izraženosti sortnih značilnosti. Po novem bo moralo najmanj 50 odst. pokuševalcev potrditi, da je vino sortno značilno.

(Nadaljevanje sledi)
Dr. JULIJ NEMANIČ

KMETIJE LAŽJE DO DODATKOV, ŠTIPENDIJ

LJUBLJANA - Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je objavilo količnik za pridobitev pravice do socialno-varstvenih dodatkov in denarnih pomoči. Novi količnik za preračun katastrskega dohodka je nižji kot lanski (2,2 namesto 2,9), zato bodo kmetije nekoliko lažje uveljavljali pomoči, dijaki in študentje pa štipendije.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Nasveti za vsakdanje težave

Med gospodinjska opravila prštevamo tudi odstranjevanje madežev, ki se pojavijo na različnih materialih in so ponavadi zelo različnega izvora. Nasvet za to pogosto težavo je, da se madeža lotimo takoj, čim ga opazimo. Če se vpije v posuši, madež težje odstranimo, v nekaterih primerih pa ga je celo nemogoče. Kemična sredstva za odstranjevanje madežev imamo navadno shranjena v škrbici za čistila. Nekateri gospodinje pa namesto kemičnih raje uporabljajo naravna čistila, ki niso strupena, vendar so tudi malo manj učinkovita. Madeže od masti takoj posujemo z moko, škrobom ali otroškim pudrom. Ko se masčoba vpije, madež skrtačimo in speremo v blagi milnici.

Če se polije rdeče vino po prtju ali obleki, madež takoj na debele pustimo in nato skrtačimo ter operemo. Madeže od kave in čaja odstranimo z mrzlo vodo in nato speremo z vročo milnico. Zelo trdovratni so madeži od nekaterih vrst sadja, kot so banane, breskve, kaki in drugi. Delno jih odstranimo z mešanico pinjenca in limoninega soka ter s soljo. Sok od rdeče pese odstranimo tako, da tkanino namočimo v hladno vodo. Na vlažen madež natresemo boraks in ga prelijemo z vročo vodo. Zelene

madeže od trave obdelamo z gorilnim špiritom ali glicerinom. Madeže in robove od potu pa speremo z mešanico vode in kisa. Če se na obleko prilepi žvečilni gumi, jo damo v vrečko in madež obložimo s kockami ledu. Čez nekaj časa strjen žvečilni gumi odlomimo in očistimo še z gorilnim špiritom.

Za čiščenje madežev naj velja nasvet, da se sami lotimo le tistih, ki jih bomo zanesljivo odstranili. V kemično čistilno odnesemo le oblačila z nedotaknjenimi madeži! Kemičnih sredstev se izogibamo tudi pri razkuževanju, kot na primer otroških stekleničk, dud in igračk. Še vedno je uporabna in tudi najboljša metoda s prekuhavanjem. Preizkušeni pa so tudi nasveti za uporabo naravnih sredstev pri vzgoji in zaščiti rastlin. Vode, v kateri smo kuhali zelenjavo, ne zavržemo, ker vsebuje minerale, ti pa dobro vplivajo na rastlinje. Kavno usedlino mešamo med zemljo za lončnice, da je rahlejša, na kompostu pa privablja deževnike, ki odpadke spremenijo v humus. Na naraven način lahko cvetenje lončnic spodbudimo tako, da jih za nekaj časa postavimo v plastično vrečko skupaj z zreli jabolki. Jabolka oddajo etilen, ta pa kot naravni rastlinski hormon spodbuja lončnico k cvetenju.

Slikarska okna intenzivnih barv

V osrednjem razstavišču Galerije Božidarja Jakca v Kostanjevici so odprli likovno razstavo hrvaškega slikarja Vatroslava Kuliša - Razstava na ogled do 12. junija.

KOSTANJEVICA - Stara samostanska cerkev nekdanje kostanjeviške cisterce je znova postala okolje, v katerem so na podarjeno urban način zaživele likovne stvaritve še enega umetnika, ki je sprejel svojevrsten izziv nekdanjega sakralnega prostora kot sodobnega razstavišča ter posebej zanj oblikoval razstavo svojih del. V vrsto uglednih umetnikov, ki so se že predstavili v tem osrednjem razstavišču Galerije Božidarja Jakca, se je letos uvrstil likovni ustvarjalec Vatroslav Kuliš iz Zagreba.

Njegovo razstavo so v sodelovanju z Galerijo Klovičevi dvori

iz Zagreba odprli v četrtek, 4. maja, zvečer ob navzočnosti številnih domačih in tujih gostov. V kulturnem programu sta nastopila Zagrebški kvartet, ki je zaigral Beethovno skladbo, in slikarjeva hči Marta Kuliš, ki je zapela popularno duhovno pesem Amazing Grace. Samostojni kulturni delavec Vatroslav Kuliš iz Zagreba je leta 1976 diplomiral na zagrebški likovni akademiji pri prof. Šimi Petroviću, po opravljeni diplomji pa se je študijsko izpopolnjeval na potovanjih v Parizu. Muenchnu in New Yorku. Ob slikarstvu se ukvarja še z grafiko in grafičnim oblikovanjem ter z

gledališko scenografijo. Razstavljal je veliko predvsem po hrvaških galerijah, v Sloveniji pa se s samostojno razstavo tokrat predstavlja prvič. Arhitekturni prostor kostanjeviške samostanske cerkve je domiselno sprejel kot možnost za izrazito sproščeno formalno igro barvnih tekstur. Po enoletni pripravi se je odločil za brezkompromisno iluminacijo ambienta, za nekakšno odpiranje slikarskih barvnih oken, ki jih je ustvaril s 160 barvno intenzivno poslikanimi platni, nanizanimi v različno dolge oziroma visoke nize, smiselno postavljene na stene, v zidne niše in v restavratsko prezentirana okna. "Živo mrežo ritmičnega pulziranja horizontalno in vertikalno opredeljenih barvnih nanosov je v dobesednem pomenu animiral razstavišče, ki je tako postalo prostor slike, njen vitalni organski del, saj določa njegovo rast in energetski nabo," je med drugim zapisal likovni kritik Marko Košan v razstavnem katalogu, ki je pospremil novo kostanjeviško razstavo.

M. MARKELJ

BALETNI NASTOP

NOVO MESTO - Plesna skupina Roza pirueta, ki pod vodstvom Sonje Rostan že vrsto let deluje na glasbeni šole Marjana Kozine, vabi na zaključno prireditev, ki bo v torek, 16. maja, ob šestih zvečer v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine.

ZBOROVSKI KONCERT

KOSTANJEVICA - Kulturno društvo Kostanjevica bo imela v petek, 12. maja, ob osmih zvečer v samostanski cerkvi koncert Portoroškega zbora. Zbor, ki deluje pod umetniškim vodstvom dr. Mirka Slosarja, se je proslavil na številnih tekmovanjih doma in po svetu.

3MINI IN BALTAZAR

NOVO MESTO - Gledališka skupina 3MiNi in bAltAzAr bo nastopila v petek, 12. maja, ob osmih zvečer v Kulturnem centru Janeza Trdine s predstavo več avtorjev V vročini psi po malem grizljajo.

MiM

DOMAČI "SVIT" POŽEL APLAVZ - Na zaključni reviji je občinstvo v veseljem prisluhnilo krškemu mešanemu zboru Svit. (Foto: L. M.)

Najboljši posavski pevci

Devet zborov na zaključni reviji Pesem Posavja 2000 - Brežiška Viva in sevniški oktet v Novo mesto

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Območna izpostava Krško, in Posavsko pevsko združenje sta v soboto, 6. maja, povabila na večer kvalitetnega zborovskega petja. V prostorih OŠ Leskovec pri Krškem je namreč na zaključni reviji Pesem Posavja 2000 zapelo devet najboljših posavskih pevskih zborov, ki so bili

izbrani izmed 21 pevskih zborov s treh aprilskih medobmočnih revij v brežiški, krški in sevniški občini. Letos je prvič nastopil mešani pevski zbor Žarek iz Dolenje vas.

V soboto so tako zapeli: moški pevski zbori Stara vas - Bizeljško, KD Kapele in oktet Jurija Dalmatina iz Sevnice; ženski pevski zbor KUD Brežice; vokalni skupini Corona iz Boštjanja in Solzice iz Glasbene šole Brežice ter mešani pevski zbori: Svit iz Krškega, Primoža Trubarja iz Loke pri Zidanem mostu in Viva iz Brežic. Kot gost je nastopil novomeški mešani pevski zbor Pomlad. Kot prejšnje tri posavske revije je tudi tokratno zaključno revijo, ki jo je zelo prijetno povezovala Bernarda Žarn, strokovno spremljal prof. Janez Klobčar. Za najboljša zborora je izbral brežiški mešani pevski zbor Viva pod vodstvom Simone Rožman Strnad in sevniški oktet Jurija Dalmatina, ki ga vodi Emil Lenarčič. 26. maja se bosta udeležila medobmočne revije pevskih zborov Dolenjske, Bele krajine in Posavja v Novem mestu.

L. MURN

ZATLERJEVA RAZSTAVA

NOVO MESTO - V Galeriji Krka bodo v torek, 16. maja, ob osmih zvečer odprli razstavo del slikarja Marka Zatlerja. Mladi umetnik je bil lani julija eden od šestih likovnih ustvarjalcev na jubilejnem 20. Krkinem srečanju slikarjev, avgusta pa se je smrtno ponesrečil. Umetnikova dela bo predstavila Tatjana Pregel Kober, z avtorsko glasbo pa bo otvoritev obogatil Drago Ivanušca.

M. MARKELJ

PRVI LITERARNI VEČER V GOGI - Atrij Knjigarne Goga v Novem mestu je v petek, 5. maja, zvečer dočkal svoj literarni krst, saj so se s tem dnevom začeli letošnji literarni večeri, s katerimi bo Goga skušala popestriti kulturno dogajanje na Glavnem trgu in oplemeniti svojo ponudbo. Gost prvega literarnega večera je bil pisatelj Dušan Šarotar (na sliki desno) iz Murske Sobote. V pogovoru z Igorjem Divjakom je predstavil svoj knjižni prvenec, roman Potapljanje na dah, ki je izšel v zbirki Beletrina Studentske založbe in pritegnil precej pozornosti. Na vprašanja obiskovalcev se je pisatelj razgovoril tudi širše o nastajanju romanu, o pobudah in motivih, ki so ga pri tem vodili, ter o pisateljevanju nasploh. (Foto: M. Markelj)

KULTURNO SODELOVANJE - Razstava v Kostanjevici je plod dobrega kulturnega sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško, ki sta ga z udeležbo na otvoritvi potrdila tudi kulturna ministra Jožef Školč in dr. Antun Vujić. Na sliki: ministra s slikarjem Vatroslavom Kulišem (drugi z desne) in direktorjem Galerije Božidarja Jakca Bojanom Božičem.

Artijev ustvarjalni dom

Društvo Arti je z razstavo slik Katje Gorup začelo letošnjo sezono - Niz prireditev na gradu Mala Loka

MALA LOKA - Društvo Arti, ki je kot svoje poglavito delovno vodilo zapisalo spodbujanje ustvarjalnosti na področju kulture, vzgoje in izobraževanja ter varstva okolja, naravnih vrednot in kulturne dediščine, si je za letos, ko stopa v četrto leto svojega delovanja, zastavilo obsežen program. V njem so slikarske in druge razstave, likovna in literarna kolonija, likovna delavnica, literarni večeri, koncerti, plesne in druge prireditve, ki jih bodo izvedli v lastni organizaciji in v sodelovanju s trebanjsko Knjižnico Pavla Golie in območno izpostavo Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti. Prizorišče vseh dogodkov je grad Mala Loka, ki mu artijevci pravijo kar "naš ustvarjalni dom". Lastnik Dušan

pravljичnosti, so na ogled v grajskem razstavišču in v bližnji Vurinkovi rotundi. Otvoritveno slovesnost je z glasbo popestrila kantavtorica Olga Weissbacher z izvirnimi šansoni, program društva pa je predstavila predsednica Melita Zupančič, ki je hkrati napovedala tudi skorajšen izid brosure o malološkem gradu izpod peresa zgodovinarke Tanje Cuder in pombembno prelomnico v društveni organiziranosti - Arti se bo letos preoblikoval v javni zavod, saj bo tako lažje izpeljati predvsem mednarodne projekte.

MiM

Knjige vabijo k ogledu in nakupu

V Galeriji Krka v Novem mestu poteka tradicionalni 23. dolenjski knjižni sejem - Gost otvoritvenega večera je bil pisatelj, dramatik in režiser Žarko Petan

NOVO MESTO - V prostorih Galerije Krka v poslovni stavbi tovarne Krke je ves ta teden od ponedeljka do petka na ogled in naprodaj pestro knjižno bogastvo, ki so ga v letu dni, od lanskega do letošnjega maja, izdale slovenske založbe in drugi izdajatelji. Kulturno-umetniško društvo Krka, Knjigarne Mladinska knjiga in Knjižnica Mirana Jarca so namreč ponovno združili moči in pripravili tradicionalni Dolenjski knjižni sejem, ki že 23-ič zapored bogati kulturni utrip dolenjske metropole.

Na otvoritveni večer sejma v ponedeljek, 8. maja, zvečer so v goste povabili uglednega in vsestranskega pisatelja, dramatika in režiserja Žarka Petana, ki velja tudi za najuspešnejšega slovenskega in svetovno priznanega aforista. Njegovo življenjsko in ustvarjalno pot je orisala višja bibliotekarka Jadranka Matić Zupančič, nato pa se je z zgornjim gostom pogovarjala urednica kulturnih strani časopisa Dnevnik Majda Hostnik. Predahe v pogovoru je z zimzelenimi slovenskimi popevkami zapolnil kvartet violinistke Petre Božič. Petan je v poldruguri zanimivega

KONCERT PRI FRANČIŠKANIH

NOVO MESTO - V frančiškanski cerkvi bo v danes, 11. maja, ob osmih zvečer koncert iz cikla GM oder, v katerem se predstavljajo mladi glasbeni talenti. Tokrat bosta nastopili violinistka Kristina Šuklar in orglarica Andreja Golež. V duu in solo bosta zaigrali skladbe tujih in slovenskih skladateljev, med njimi tudi krstno izvedbo Koralne freske št. 2 Slavka Šuklarja.

Predsednica društva Arti Melita Zupančič in slikarka Katja Gorup na otvoritvi razstave.

Šparovec ga že nekaj let vztrajno obnavlja, z delovanjem društva Arti pa se graščina spreminja v kulturno prizorišče, ki postaja vse bolj opazno ne samo v trebanjski občini, ampak tudi v širšem slovenskem prostoru.

Sezono so na gradu sicer začeli že februarja z enotedenskim mednarodnim srečanjem EYFA, organizacije mladih za varstvo okolja in družbeno pravičnost, ter marca z odprtjem stalne razstave Dušana Šparovca, slikarja samouka in lastnika gradu, vendar pa je bila uradna otvoritev minulo soboto, 6. maja, zvečer, ko so odprli likovno razstavo diplomirane oblikovalke Katje Gorup iz Koprna. Mlada ustvarjalca, članica Artija, se z njo prvokrat predstavlja kot samostojna razstavljavka. Za to priložnost je izbrala serijo akrilov, ki jo je nasloвила Vse moje pravljice.

Slike, ki črpajo osnovni navdih iz

M. MARKELJ

KULTURA

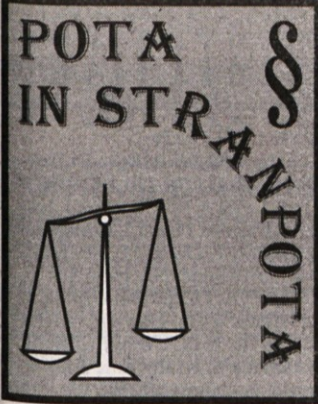
Še en Kult

2. Brežiški kulturni dnevi nared

BREŽICE - Vse je nared za začetek 2. Brežiških kulturnih dni, ki sta jih pod nazivom Še en Kult letos s skupnimi moči pripravila lanski organizator in pobudnik festivala Kult 99 Društvo študentov Brežice in letošnji soorganizator Mladinski center Brežice. Namen prireditve ostaja enak - kulturno razgibati in obogatiti mesto ob sotočju Krke in Save ter ponuditi meščanom in drugim obiskovalcem pestro pahljačo brezplačnih kulturnih prireditev, ki se naj ne bi dogajale le za zidovi kulturnih ustanov, ampak tudi na ulicah, mostovih in v parkih. Še en Kult se bo začel 19. maja in bo potekal do 4. junija.

Ena od novosti festivala, ki so ga konec prejšnjega tedna predstavili vodja festivala Darko Šebrek, odgovorni za stike z javnostmi Tomaž Zanjnik, predsednik Društva študentov Brežice Tadej Baškovič in direktorica Mladinskega centra Patricia Čular, je gotovo daljše obdobje trajanja. Lani so Brežiški kulturni dnevi potekali osem zaporednih dni, kar je ob zelo obsežnem programu prireditev povzročilo prenatrpanost, ki se je odrazila tudi v slabi obiskanosti nekaterih prireditev. Letos bo festival potekal 16 dni, poudarek pa bo na dnevih ob koncu tedna. Razširili so tudi vsebinsko zasnovno. V glasbenem programu se bodo že uveljavljenim koncertom zabavne in klasične glasbe pridružili koncerti jazza in klubski večeri z etno in filmsko glasbo, predstavile pa se bodo tudi folklorne skupine. Za posavsko zabavnoglasbeno sceno bo gotovo pomemben koncert posavskih glasbenih skupin v Kljunovih toplicah in izid skupne zgoščenske, ki bo omogočila promocijo manj znanih skupin v širši slovenski prostor. V gledališkem programu, ki je zasnovan na scensko nezahtevnih, vendar kakovostnih monodramah in uličnih predstavah, bodo novost plesne predstave, med njimi prvi nastop angleške plesne skupine Rair Experimental pri nas in plesna predstava Terminal s plesno skupino Flota, sicer pa velja omeniti predstavo Zijaha Sokolovića, s katero se bo Še en Kult začel, nastop skupine Ane Monro in zagrebškega Teatra Kerempuh. Najmlajši obiskovalcem bo namenjen več lutkovnih predstav. Likovno dogajanje bo ponovno potekalo na starem mostu čez Savo in Krko ter v mestnem parku z razstavami domačih likovnikov in otroškimi ustvarjalnimi delavnici. Za ljubitelje filma je pripravljen program, v katerem bodo štiri filmske in štiri video predstave odličnih art filmov, ki jih v redni kinematografski mreži v Posavju sicer ni mogoče videti. Literarni večer bo le eden, več pa bo športnih prireditev, ki so prav tako novost v ponudbi Brežiških kulturnih dni.

Domačim ustvarjalcem se bodo pridružili ustvarjalci iz drugih krajev Slovenije in tujih iz Hrvaške, Velike Britanije, Madžarske in Avstrije, kar zagotavlja zanimivo in pestro kulturno dogajanje v Brežicah.

dežurni poročajo

APARAT IN ZASTAVA - Med prvomajskimi prazniki je neznanec na cesti na Fužine na Mirni z nosilca vhodnih vrat osnovne šole ukradel gasilni aparat, z javnega droga pa je snel tudi slovensko zastavo. Mirnska šola je oškodovana za 30 tisoč tolarjev.

AVTORADIO IN NOŽ - Neznanec je v noči na 4. maj v Brežicah na parkirnem prostoru vlomil v osebni avto in ukradel avtoradio in skavtski nož.

VLOMILEC IMEL LAHKO DELO - 1. maja je neznanec v okolici Šentjanža iz parkiranega osebnega avta, ki je bil odklenjen, ukradel avtoradio in mobilni telefon znamke Sagem v vrednosti 25 tisoč tolarjev.

S PULTA IZMAKNIL TELEFON - V gostinskem lokalu Arkade bar v Novem mestu je 30. aprila zvečer neznanec Z. T. iz Straže s pulta izmaknil prenosni GSM aparat, vreden 30 tisoč tolarjev.

OKRADEN MLADINSKI KLUB - Neznanec je vlomil v pisarno Mladinskega kluba Novo mesto in iz oddelka predala odnesel ročno kovinsko blagajno z več kot 400 tisoč tolarji.

PIVO, MESO, VINO... - Lastnik počitniške hišice v Korintem pri Brežicah je oškodovan za okrog 30 tisoč tolarjev, ker mu je v noči na 6. maj neznanec ukradel pivo, meso, vino...

NA UDARU TREBNJE - 3. maja zvečer je bilo očitno na udaru Trebnje. Neznanec je na Baragovem trgu vlomil v poslovne prostore Vite. Ukradel je čevljne blanke in denar ter podjetje oškodoval za 80 tisoč tolarjev. V istem času je nekdo na Baragovem trgu vlomil še v šest poslovnih prostorov raznih oškodovancev, na silo odprl predale miz, vendar ni ničesar odnesel. Z vlomi je povzročil manjšo gmotno škodo.

Dva umrla zaradi mamil

V Posavju lani zasegli 5988 g heroína, preko 4000 g marihuane, 17 g hašiša in uničili 198 sadik indijske konoplje

SEVNICA - Sevnški župan Kristijan Janc se je sestel z direktorjem policijske uprave Mihom Molanom in komandirjem policijske postaje Sevnica Sandijem Hervolom. Pogovarjali so se o problematiki mamil na območju občine Sevnica in ukrepih na tem področju, ki je resno in zaskrbljujoče. V Sloveniji naj bi bilo po ocenah do 5000 odvisnikov od prepovedanih drog, ki porabijo letno do 500 kg heroína, policiji pa uspe le desetino teh količin.

V zadnjih letih so policisti in kriminalisti na območju policijske postaje Krško prišli in ovdarili nekaj združb in posameznikov. V letu 1997 so zasegli 2000 tablet ecstasija, 375 g heroína, več kot 7000 g marihuane, 45 g hašiša in uničili 14 nasadov indijske konoplje. V letu 1998 so zasegli 2273 g kokaina, 563 g heroína, več kot

DA NE BI GORELO - Skorajda sedemdeset gasilcev iz PGD Jablan, Mirna Peč, Globodol in Hmelčič - med njimi dvajset pionirjev - je v nedeljo, 7. maja, popostrilo mašno slovesnost na Malem Vrh pri Mirni Peči. V cerkveno sv. Florjana, svojske zavetnika, so prišli v slavnostnem sprevodu, nato pa so skupaj z verniki in župnikom g. Janezom Šimencem prosili, da bi tudi v prihodnjem letu ognjeni zublji čim manjkrat presenetili mirnoveške krajanje ozr njihove domačije. Gasilci so na takšen način sodelovali že tretjič - prvič na Malem Vrh in lani v Globodolu - obljubljajo pa, da jih je maja prihodnje leto spet mogoče pričakovati. (Foto: L. Murn)

Tatovi vse bolj nori na mobije

Neznanec v Karatu nakradel za 20 milijonov zlata in ur - Na PU Novo mesto zmanjšanje premoženjske kriminalitete - Prijetje petih vlomilcev - Porast tatvin mobijev - Previdnost

NOVO MESTO - Ropi tudi pri nas niso več redkost. Zadnje dni je na Dolenjskem odmeven vlom in rop v zlatarno Karat, last Akrona d.d. Ljubljana, na Glavnem trgu v noči na 28. april. Neznanec je v zlatarno neuspešno vlomil že 10. aprila, tokrat pa mu - ni še jasno, ali gre za istega človeka - je uspelo odnesti nakit in dragocene ure v vrednosti kar dvajset milijonov tolarjev. Kot so povedali na Policijski upravi (PU) Novo mesto, za storilcem (lahko jih je bilo tudi več) še poizvedujejo.

Sicer pa direktor PU Novo mesto Franci Povše stanje na področju kriminalitete označuje za obvladljivo. "V slovenskem merilu smo nadpovprečno uspešni pri odkrivanju storilcev kaznivih dejanj. Stanje na področju premoženjske kriminalitete kaže, da smo s primernimi policijskimi ukrepi v preteklem letu dosegli zmanjšanje tovrstnih kaznivih dejanj." Lani so jih obravnavali 274, letos pa 253. Velik trud policije se kaže predvsem pri vlomih, ki so jih letos obravnavali kar četrtno manj kot lani. Še posebej pa so zadovoljni, da jim je ravnokar uspelo prijeti skupino petih vlomilcev, ki je na

območju Novega mesta vlamljala v gostinske lokale in trgovine ter kradla cigarete, alkoholne pijače, tehnično blago in denar. Po končani policijski preiskavi bodo kazensko ovadeni.

Število tatvin ostaja približno enako, rahlo pa se je povečalo zlasti na račun tatvin mobilnih telefonov, kar je zadnje čase zelo pogost pojav. Oškodovanci jih nezavarovane puščajo v avtomobilih, v lokalih na mizah ali v žepih obla-

• V slovenskem merilu se je število kaznivih dejanj na področju premoženjske kriminalitete v preteklem letu v primerjavi z letom 1998 povečalo kar za petino. Policija je obravnavala 45.342 primerov, predlani pa 37.765. Škoda, ki je nastala pri poškodovanju in z odtujitvijo predmetov, znaša preko osem milijard tolarjev, leta 1998 pa nekaj preko šest milijard.

čil, ki jih puščajo na obešalnikih. "Policistom raziskava teh dejanj povzroča težave, ker veliko lastnikov mobitelov ne pozna serijskih številk aparatov, znamke in številke kode, ki jih dobijo ob nakupu telefona, tako da je pri rednem policijskem delu večkrat otežočena identifikacija sumljivih predmetov, ki bi lahko izvirali iz kaznivih dejanj," je povedal Povše.

Zato velja opozorilo, naj lastniki mobijev bolj poskrbijo za svoje premoženje, naj si zapišejo serijsko številko aparata, ki jo bodo ob morebitni tatvini lahko sporočili

KLJUB PREPOVEDI PELJAL NAPREJ

DRNOVO - Policisti so 7. maja ustavili 48-letnega M. K. iz okolice Krškega, vendar je preizkus z alko-testom zavrnil. Kršitelju so prepovedali nadaljnjo vožnjo, toda tega ni upošteval, saj so ga čez pol ure policisti znova ustavili v Krškem. Pridržali so ga do iztrenitve.

PIJAN TRČIL V HIŠO

PRISTAVA - 6. maja so policisti obravnavali prometno nesrečo z materialno škodo, ki jo je povzročil 32-letni bosanski voznik tovornega vozila A. N. Trčil je v stanovanjsko hišo in dva oseba avtomobila, last S. K. in njegove žene s Pristave. Alkotest je pokazal, da je A. N. imel v organizmu 1,63 g/kg alkohola, vozil pa je tudi brez voznškega dovoljenja. Čaka ga sodnik za prekrške.

po dolenjski deželi

• PAZLJIVO S ŠTOPARJI - Na naših cestah vedno bolj mrgoli štoparjev, ki bi se radi zastopili pripeljati. Nekaterim je sreča bolj naklonjena, drugim manj. 29. aprila je na takšen način neznanca vzela v avto voznik osebnega avtomobila A. B. iz Dolenjskih Toplic. Pobrjal ga je na avtobusni postaji na Brodu. Ko sta se pripeljala v Vavto vas, v bližino mostu čez Krko, pa je neznanec na hitro odprl vrata, toda preden je stopil iz avta, je z armaturne plošče ukradel prenosni telefon znamke Nokia 5110 ter stekel proti Straži. A. B. je za svoje dobro delo dobil res krasno zahvalo - oškodovan je za okrog 50 tisoč tolarjev.

• IZTOČIL 800 LITROV NAFTE - Med 28. aprilom in 3. majem si je neznanec na gradbišču na regionalni cesti Sinji Vrh - Dalnje Njive kar sam postregel z nafto, ki mu je očitno zelo primanjkuje. Na dveh delovnih strojih je vlomil v rezervoarja in iz vsakega iztočil po 400 litrov. Nepridivnost se niso dobili, lastnik A. S. iz Hrasta pri Vinici pa je oškodovan za več kot 100 tisoč tolarjev.

policistom. Vse, ki se odločajo za nakup mobijev od fizičnih oseb preko oglasov, pa opozarjajo, da bodo pri tem previdni. To je namreč lahko eden od načinov prodaje ukradenih mobijev. V takih primerih svetujejo, da od prodajalca pred nakupom zahtevajo dokumentacijo, iz katere bo razviden izvor mobitela.

L. MURN

ANALIZA JAVNIH PROMETNIH POVEZAV

TREBNJE - Svetnik Jože Rebolj (DeSUS) je zahteval naj občinske službe izdelajo analizo javnih prometnih povezav v občini popoldne ob sobotah, nedeljah in ob praznikih, kajti očitno je, da je kakovost teh storitev močno padla, ker se prevozniki sklicujejo zgolj na ekonomiko.

NEPRILAGOJENA HITROST

KRMELJ - 38-letni R. D. je 1. maja ob 19.45 vozil kombinirano vozilo iz Krmelja proti Šentjanžu. V desnem nepreglednem ovinku je zaradi neprimerne hitrosti izgubil oblast nad vozilom. Zaneslo ga je v zemeljski nasip in vozilo se je prevrnilo na bok. Voznik je dobil hude telesne poškodbe, sovovznica pa lažje. Oba sta ostala na zdravljenju v novomeški bolnišnici.

ZAGORELO V SVINJAKU

VELIKO MRAŠEVO - 3. maja dopoldne je v Velikem Mraševem pri Krškem zagorelo v svinjaku zaradi kratkega stika na stenski luči. Požar se je nato razširil po lesenem stropu in oštrjeju. Lokalizirali so ga lastnik in krški poklicni gasilci. Materialna škoda znaša okrog 50 tisoč tolarjev.

TARČI OŠ BREŽICE IN GLOBOKO

POSAVJE - Neznanec je med 22. aprilom in 3. majem z igrišča OŠ Brežice metal kamenje v zastekljene del telovadnice in razbil 20 stekel v velikosti 144,5 x 25,5 cm. Škoda znaša okrog sto tisoč tolarjev. Pri OŠ Globoko pa je neznanec poškodoval gugalnico za dve osebi in leseno klop ter povzročil za 30 tisoč tolarjev škode. Šoli sta se očitno nekaterim res hudo zamerili.

DOLENJSKI LIST

ZVODNIŠTVO IN POSKUS UMORA

Služila z nakupom tujih "plesalk"?

Zakonca Šišič osumljena zvodništva - Tudi v nočnem lokalu v Krškem - Spravljanje v suženjsko razmerje? - Zaradi sporov žena preko znanke naročila umor moža - Obravnava preložena

KRŠKO - Po dobrih treh mesecih od vložitve kazenske ovadbe se je pretekli teden na okrožnem sodišču v Krškem pričela glavna obravnava zoper tri obtožence: domžalska zakonca Šišič, Ane in Hašima, ki sta osumljena storitve kaznivga dejanja spravljanja v suženjsko razmerje (čl. 397/I KZ RS), Ane Šišič pa je skupaj z Belokranjko Ankiko Mavretič osumljena še storitve kaznivga dejanja poskusa umora (čl. 127/II. v zvezi s točko 4 in 2 in čl. 26/II KZ RS).

Krški kriminalisti so že dlje časa spremljali dejavnost zakoncev Šišič. 52-letna Ane Šišič je lastnica oz. najemnica nočnih lokalov v Kranju, Sežani, Kranjski Gori in Krškem. Njo in njenega 48-letnega moža Hašima Šišiča so sumili, da se ukvarjata z zvodništvom oz. posredovanjem prostitutic v njihovih nočnih lokalih. Spolne usluge so nudile plesalke predvsem iz vzhodnoevropskih držav. S tem v zvezi je bil podan sum, da so te proti svoji volji prisiljene v prostitucijo in jih na ta način spravljata v suženjsko razmerje. Kriminalisti so tudi ugotovili, da je Hašim na Madžarskem in Hrvaškem kupoval dekleta - večina je imela delovna dovoljenja za delo v Sloveniji - in jih nato preko svoje žene zaposloval v nočnih lokalih ali pa jih kot prostitutke posojal raznim drugim slovenskim in tujim odjemalcem. Na Madžarskem naj bi nakupna cena take plesalke znašala šesto nemških mark, če je bilo dekle že v Sloveniji, pa tisoč. Hrvaška dekleta so stala do tisoč petsto mark. Stranka, ki je hotela preživeti prijetne urice s plesalko, je morala za spolne usluge odšteti tristo mark.

predlagal izločitev okrožnega državnega tožilca in vodjo posebne skupine državnih tožilcev, ki zadevo obravnava, ker "je obtožba neutemeljena in sama s seboj v neskladju. Očitano kaznivo dejanje naj bi bilo dokazano z izpovedbo ene od plesalk, Marte Damjanovič, ki je sama povedala, da je Šišič ni spravljal v suženjsko razmerje in lahko zaradi nje takoj zapusti pripor," je med drugim dejal odvetnik in predlagal, naj sodišče zadevo vrne v fazo preiskave ter okrožnemu državnemu tožilstvu naroči, naj obtožbo popravi.

L. MURN

SOSEDJE OPOZORILI NA POŽAR

BREŽOVICA PRI MIRNI - 4. maja okrog 22. ure je prišlo v Brezovici do požara na stanovanjski hiši, last zakoncev Š. S. in M. S. Požar, ki je zajel že večji del stanovanjske hiše, so opazili sosedge in zbudili zakonca, da sta se lahko nepoškodovana rešila iz hiše. Stanovanjska hiša je popolnoma uničena, pri gašenju pa so pomagali prostovoljni gasilci iz okoliških vasi. Vzrok požara še ugotavljajo, škoda po nestrokovni oceni znaša okrog dva milijona tolarjev.

SERGEJA HERIĆ, svetovalka v Foto Asja v Novem mestu: "Vozniškega izpita sem se lotila s polnoletnostjo in mi je šlo, ter sem tako teste kot vožjo opravila prvič. Odločila sem se za zasebno avto šolo v Mariboru in bila zelo zadovoljna. Prej nisem še nikoli sedla za volan. Zdaj, po sedmih letih, vem, da so izkušnje najbolj pomembne. V avto šoli pa sem pogrešala učenje obnašanja voznika v posebnih pogojih na cesti, na primer na snegu ali ledu, ali kako se nadenejo zimске verige ali zamenja predrta guma. Tega še danes ne znam."

MATEJ SROVIN, ključavničar v novomeški Adrii iz Mirne Peči: "Spadam med bolj 'mlade' voznike, saj imam voznški izpit šele dve leti. Delal sem ga pri zasebni domači avto šoli in bil zadovoljen. Zdi se mi, da ti zasebni inštruktorji prej naredijo kakšno uslugo, lažje se da vse dogovoriti. Vidim, kako pomembne so izkušnje na cesti, vendar si jih mora vsak voznik pridobiti sam. Drugače ne gre. Sam sem žal že imel prometno nesrečo. Zdaj imam svoj avto, tudi zato sem na cesti še previdnejši."

MARJANCA KOČVAR, pesnica iz Novega mesta: "Vozniški izpit sem delala pri kočevski AMZS in bila zadovoljna. Prvič sem opravila tako teoretični kot praktični del. Zdi pa se mi, da bi morali inštruktorji kandidatu malo več povedati o samem delovanju motorja, kako se odpravijo manjše nepravilnosti, kje naliti olje, kako zamenjati avtomobilsko gumo ipd. Sama sem pogrešala tudi več učenja bočnega parkiranja. Prav gotovo pa premo opozarjajo na kulturno obnašanje na cesti. Koliko je danes nestrpnosti in nepotrebne jeze, kar je tudi povod mnogim prometnim nesrečam!"

JOŽE VRŠEC, upokojenec iz Stare vasi pri Bizeljskem: "Mislim, da je prav, da se v avtošolah obetajo spremembe, saj zlasti mladi vozniki vozijo neodgovorno. Koliko je nesreč! Mladina misli, da ko naredi izpit, zna že vse. Sam imam voznški izpit že blizu trideset let in zdi se mi, da so bili včasih mentorji strožji kot so zdaj. Mladim bi bilo treba dopovedati, da so na cesti odgovorni ne le zase, ampak tudi za druge. Manjka kulturnega obnašanja in strpnosti." L. M.

Krka Telekom bo državni prvak

Novomeška Krka Telekom je po srečnem razpletu okoliščin vse bližje pred sezono nenačrtovanemu naslovu državnih prvakov - Za zdesetkano Pivovarno Laško pretrd oreh tudi v Laškem

NOVO MESTO - Prvo tekmo finala slovenskega prvenstva so košarkarji novomeške Krke Telekoma v Laškem zutili samo zavestno, popolnoma odločni, da se že na začetku ne bodo pustili presenetiti oslabilnemu moštvu Pivovarne Laško, ki je dalo vse od sebe, da bi se kolikor-toliko enakovredno postavilo po robu presenetljivim favoritom za naslov prvaka, kar jim je tudi uspelo.

Novomeško moštvo je zaigralo dejansko brez napak, v prvih minutah pa je izkoriščalo predvsem pajzljivost Laščanov, ki so si prizadevali, da bi storili čim manj osebnih napak. Novomeškim ostrostrelcem so tako pustili dovolj prostora, da so neovirano metali izza črte treh točk

in zadevali kot za stavo. Kar pa kar nekaj časa ni zaleglo, saj sta se na nasprotni strani Kunc in Jurak borila kot leva, polovila večino odbitih žog in popravljala nenatančne mete soigralcev. Do izdatnejše prednosti so Novomeščani prišli šele ob koncu prvega in na začetku drugega

polčasa, ko se je še posebej izkazal Dragiša Drobniak, ki je bil neresljiva uganka za domačo obrambo in je tekmo zaključil z 28 točkami.

6 minut pred koncem srečanja so Novomeščani vodili z največjo razliko 16 točk (73:57). V zaključku srečanja so se Laščani le znebili strahu pred osebnimi napakami in se gostom približali na vsega pet točk zaostanka, potem pa jim je zmanjkalo moči in po peti osebni napaki Kunca tudi igralcev, s katerimi bi lahko resneje ogrozili zmago Krke Telekoma.

Po besedah trenerja Krke Telekoma Iva Sunare je tekmo odločila zbranos in prepričanje o lastni moči košarkarjev Krke Telekoma, ki imajo tako pred naslednjimi srečanja tudi psihološko prednost, seveda pa bila slika precej drugačna, če bi v moštvu Pivovarne Laško igrali Lisica, Nachbar in Hafnar.

Laški trener Aleš Pijan je Novomeščanom najprej čestital za zasluženo zmago in potarnal, da je proti tako močnemu nasprotniku težko igrati le s 6 do 7 igralci, poleg tega pa so se tudi preveč bali osebnih napak, ki bi njihovo moštvo še razredčile. Komentiral je tudi užaljene reakcije iz Ljubljane, čes da v Olimpiji vzroke za poraze vedno iščejo druge, namesto da bi priznali lastne slabosti. To je po njegovem mnenju zelo nekorektno do ostalih klubov, kjer prav tako dobro delajo. Zatrdil je, da se Laščani ne mislijo predati in da bodo tudi na preostalih tekmah igrali na zmago. Vsaj eno tekmo želijo dobiti, da bo finale tako vsaj malo bolj zanimiv.

Prvo priložnost za revanšo so imeli Laščani že sinoči v Novem mestu, in če je niso izkoristili, jim preostane le še sobotno srečanje v Laškem, na katerem bi si Novomeščani v primeru sinočnje zmage na domačem igrišču že zagotovili naslov državnih prvakov.

I. VIDMAR

GIMPEX NAJBOLJŠI

KOSTEL - Na tradicionalnem prvomajskem spustu veslačev po Kolpi od Srobotnika do Fare je bilo vsako leto tudi slabo vreme. To pa ni motilo dobre volje in prizadevanj veslačev, saj se jih je spusta udeležilo kar preko 70. Med raftaši so bili spet najboljši člani ekipe Gimpex iz Straže, na drugo mesto se je uvrstila prve ekipe policistov iz Kočevja, na tretje pa Rafting team iz Radencev, v posadki katerega so sodelovali tudi Kostelci. Skupno je tekmovalo 7 raftov. Izidi: v kanuju dvosed 1. Hočevar-Kovač, 2. Klarič-Vidošević, 3. Rakovič-Hribar itd.; K-1-tekmovalci: 1. Avšič, 2. Irt, 3. Svoljšak; v K-1 turistih: 1. Lisac, 2. Žitko, 3. Kožar.

JAKA MOŽE DRUGI V BOLGARIJI

NOVO MESTO - Motokrosist novomeškega Mela Jaka Može je na prvi dirki evropskega prvenstva cone C v motokrosu v bolgarskem mestu Samokov zasedel drugo mesto. Nastopilo je 34 motokrosistov iz Hrvaške, Madžarske, Češke, Bolgarije, Ukrajine, Makedonije in Slovenije. Zmagal je Čeh Zdenek Kostelec, tretji pa je bil Hrvat Marko Leljak. Od ostalih slovenskih dirkačev je bil Sebastian Kern osmi, Rok Sitar deseti in Aljoša Jelovšek trinajsti.

GORENC DRUGI IN KANJA ČETRTA

DOLENJSKE TOPLICE - Jadralni padalci kluba za prosto letenje Kanja iz Dolenjskih Toplic je na tekmi državnega prvenstva v Rimskih Toplicah v soboto, 6. maja, med 17 ekipami osvojili 4. mesto, med posamezniki pa se je najvišje uvrstil Dušan Gorenc, ki je med 75 tekmovalci osvojil drugo mesto, Jaka Gorenc je bil enajsti, Janec Nose pa štirinajsti.

DVOBOJ JUNAKOV PRVE TEKME FINALA - Takole sta se pod košem borila junaka prve finalne tekme letošnjega slovenskega košarkarskega prvenstva Dragiša Drobniak (temni dres) in nekdanji plavalec celjskega Neptuna in slovenske reprezentance Gregor Jurak. V tem dvoboju je bil uspešnejši košarkar Krke Telekoma, ki je takole ukanil višjega in močnejšega Laščana in dosegel dve od 28 točk. (Foto: I. V.)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

Liga Kolinska, finale končnice, 1. tekma - PIVOVARNA LAŠKO : KRKA TELEKOM 79:85 (30:37); PIVOVARNA LAŠKO: Jurak 20 (4:8), Miletič 8, Goljovič 23 (8:9), Zarković 2, Dragičič 10 (2:2), Kunc 16; KRKA TELEKOM: Jevtovič 14, Petrov 10 (4:4), Smodiš 6 (1:2), Grum 10 (2:2), Drobniak 28 (2:2), Ščekič 3, Nakič 10.

Prosti meti: Pivovarna Laško 14:19, Krka Telekom 9:10.

Met za tri točke: Pivovarna Laško 5:20 (Goljovič 3, Dragičič 2), Krka Telekom 10:19 (Jevtovič 2, Petrov 2, Drobniak 2, Nakič 2, Smodiš, Ščekič).

Osebnne napake: Pivovarna Laško 19, Krka Telekom 22. Pet osebnih: Drobniak (37. minuta), Smodiš (38), Kunc (40).

ROKOMET

1. SRL, drugi del, skupina za prvaka, 6. kolo - PRULE 67 : TREBNJE 28:24 (12:11); TREBNJE: Torlo, Ostanek, Hribar, Radelj 1, Begovič 1, Blagojevič 2, Šavrič 2, Stojakovič 4, Župančič, Likavec 7 (3), Žitnik, Gradišek 1, Denac 3, Zvižej 3 (1).

7. kolo - TREBNJE : CELJE PIVOVARNA LAŠKO 24:37 (11:15)

TREBNJE: Torlo, Ostanek, Hribar, Radelj 4, Begovič 1, Blagojevič, Šavrič 3, Stojakovič 4 (2), Župančič, Likavec 4 (2), Žitnik, Gradišek 4, Denac 1, Zvižej 3; CELJE PIVOVARNA LAŠKO: Vučurinec 6, Šerbec 7, Stefanovič 8, Tomšič 5 itd. Sedemmetrovke: Trebnje 6 (4), Celje Pivovarna Laško 2 (2).

Izključitve: Trebnje 4, Celje Pivovarna Laško 14.

Skupina za obstanek, 5. kolo - RADEČE : DOBOVA 27:22 (11:12); DOBOVA: Škof, Alajbegovič, Džapo 5 (1), Martinčič 2, Bogovič 1, Voglar 2, Deržič 3, Urbanč 3, Kukavica 1, Kranjčič 3, Kušič 2. INLES RIKO : SLO-

VAN 18:28 (9:12).

6. kolo - INLES RIKO : DOBOVA 18:16 (11:7); INLES RIKO: Grm, Lesar 4, Ile 4, Špoljarič, Ivanec, Zbačnik, Pajnič 2, Henigman 1, Bartolj 1, Džokič 1, Ne. Hojč, Merhar, Đukič, Na. Hojč 5. DOBOVA: Džapo, M. Urbanč 1, Martinčič 4 (1), Bogovič, Voglar 3, Deržič 1, D. Urbanč 2, Škof, Kukavica 4, Kranjčič 1, Alajbegovič, Radanovič, Kušič. LESTVICA: 7. Slovan 27, 8. Dobova 22, 9. Inles Riko 21, 10. Radeče 20, 11. Andor Jadran 16, 12. Izola Hoteli Morje 4.

MOTOKROS

4. dirka za državno prvenstvo, Semič, 250 ccm (3. dirka) - 1. Sašo Kragelj (AMD Orehova vas) 40 (20+20), 2. Boštjan Kampaš (Sitar Dunlop RT) 34 (17+17), 3. Andrej Čuden (Fun Šport) 30 (15+15); 125 ccm (4. dirka): 1. Jaka Može (MK Mel Novo mesto) 40 (20+20), 2. Sebastian Kern (Petrol RT) 34 (17+17), 3. Rok Sitar (Sitar Dunlop RT) 28 (13+15), 4. Primož Jazhar (AMD Brežice) 23 (10+13), 5. Marko Špehar (NIX Semič) 20 (11+9), 85 ccm: 1. Uroš Pernuš (MK Fortuna Trebnje) 37 (17+20), 2. Uroš Nastran (MK Fortuna Trebnje) 28 (20+8), 3. Miha Barle (AMD Šentvid) 26 (9+17)...

5. Dejan Ogulin (NIX Semič) 24 (15+9); SKUPNI VRSTNI RED: 250 ccm (po treh dirkah): 1. Kragelj 120, 2. Kampaš 102, 3. Gajser 84, 4. Čuden 80; 125 ccm (po štirih dirkah): 1. Kern 108, 2. Može 101, 3. Jaušovec 82; 85 ccm (po štirih dirkah): 1. Kurnik 120, 2. Koritnik 105, 3. Grušovnik 85.

NOGOMET

2. SNL, 25. kolo - ŽELEZNIČAR LIGRO : ELAN 1:0 (0:0) LESTVICA: 1. Koper 61, 2. Tačbor Sežana 58, 3. Aluminij 46, 4. Železničar Ligro 46, 5. Elan 46, 6. Esotech Šmartno 46, 7. Zagorje 38, 8. Živila Triglav 34 itd.

Dvoboj olimpijcev Jožetu Vrtačiču

Kar 14 zmag atletov z našega konca na otvoritvenem mitingu Olimpije - Obetavni Šentjernejan premagal Horvata in le za las zgrešil tudi lastni državni rekord na 300 m

Osrednja disciplina sobotnega otvoritvenega atletskega mitinga Olimpije na stadionu v Šiški je bil tek na 300 m, kjer sta se za zmago pomerila člana slovenske štafete 4 X 400, ki bo jeseni nastopila na olimpijskih igrah v Sydneyju, Šentjernejan Jože Vrtačič in član domačega kluba Boštjan Horvat. Boljše je štartal Horvat, ki je vodil vse do 50 m pred ciljem, v zaključku tekme pa je bil obetavni Šentjernejan, ki je na tej razdalji s časom 33,55 tudi slovenski članski rekord, hitrejši in je Horvata 10 m pred ciljem prehitel, za svojim rekordom pa je zaostal vsega za 8 stotink sekunde.

Kar nekoliko v senci omenjenega dvoboja olimpijcev so dolenjski in posavski atleti v različnih starostnih kategorijah dosegli še 13 zmag in

pokazali, da so na letošnjo sezono dobro pripravljeni. Na mitingu v Celju je v nedeljo od atletov z našega konca zmagal le novomeški

skakalec ob palici Primož Jeralič.

IZIDI: miting Olimpije v Ljubljani, člani, 300 m - 1. Vrtačič (Krka Telekom) 33,63; 110 m ovire - 1. Trajkovski (Brežice) 15,05; starejši mladinci, daljina - 1. Konda (Dolenjske Toplice) 651; troskok - 1. Kovač (Krka Telekom) 12,99; disk - 1. Meglič (Krka Telekom) 46,27; krogla (6 kg) - 2. Meglič (Krka Telekom) 14,67; kladivo (6 kg) - 1. Herakovič (Brežice) 53,33; mlajši mladinci, 100 m - 1. Kralj (Šentjernej) 11,74; palica - 1. Primož Jeralič (Krka Telekom) 430 cm; članice, kladivo - 1. Kozmus (Brežice) 54,29, 2. Novak (Brežice) 45,98; starejše mladinke, 100 m - 1. Nose (Šentjernej) 12,33; 400 m ovire - 1. Peterlin (Krka Telekom) 1:10,71; troskok - 1. Praznik (Dolenjske Toplice) 11,94; mlajše mladinke, 800 m - 1. Bučar (Šentjernej) 2:21,80; višina - 1. Budna (Brežice) 165. **Miting v Celju, člani, palica** - 1. Jeralič (Krka Telekom) 420.

Kljubovanje "podeželskih povzpetnikov"

Izpad Uniona Olimpije in senzacionalni uspeh košarkarjev iz Novega mesta sprožil plaz užaljenih reakcij ljubljanske košarkarske klike - Če bo Krka Telekom prvak, je nastop v supraligi moralna obveza

Senzacionalni uspeh košarkarjev novomeške Krke Telekoma oziroma še bolj izpad na papirju favoriziranega Uniona Olimpije iz boja za deseti zaporedni naslov državnega prvaka še naprej buri duhove slovenske športne javnosti. Vodstvo Uniona Olimpije na čelu s trenerjem Sagadinom, direktorjem Lorlbkom in predsednikom Mermalom je na zaporedna poraza reagiralo dobesedno otročje. Za lastno katastrofo obtožuje sodnike, čes da bi morali Olimpijo zaščititi pred grobimi nasprotniki, oziroma tako rekoč zahtevajo, da bi morali za to, da bi Olimpija ohranila svojo veličino in naslov državnega prvaka, skrbeti sodniki, ki bi morali Olimpiji zagotoviti zmago, tudi kadar je na igrišču slabša od nasprotnikov. Tako daleč pa sodniki na srečo slovenske košarke vseeno niso šli.

Sagadinovi izpadi pa niso nekorektni le do sodnikov, ampak tudi do konkurenčnih moštev. Govori, kot da bi trenirali le v Olimpiji, kot da bi skrbeli za mlade košarkarje le v Ljubljani. Do uspeha si v Novem mestu ali Laškem ne pomagajo nič drugače kot v Ljubljani. Povsod si prizadevajo vzgojiti dobre domače košarkarje, v vseh treh klubih si poskušajo pomagati z bolj ali manj uveljavljenimi tujimi igralci in naturaliziranimi tujci, povsod pa v svoje vrste vabijo nadarjene mlade košarkarje iz drugih okolij. Ni res, da lahko dobre košarkarje vzgojijo le v Olimpiji, v kateri pa razen Dušaka, ki le poredko stopi na igrišče, tako ni nobenega ljubljana. Dokaz, da svoj posel obvladajo tudi domači trenerji v drugih klubih, sta Matjaž Smodiš, ki je trenutno ob Nesteroviču in Fučki ver-

jetno najboljši slovenski košarkar, in Simon Petrov, za katerega je pred kratkim celo Zmago Sagadin dejal, da bi prišel Olimpiji zelo prav.

Razlike med tremi vodilnimi slovenskimi moštvoma tako rekoč ni razen v klubskem proračunu, ki je pri Olimpiji nekajkrat večji od Novomeškega in Laškega. Dolga leta se Olimpijin proračun bogato polni tudi z novomeškimi oziroma Krkinim denarjem, zdaj pa pristranski komentator in neusmiljeni kritik slovenskega športa Franci Božič brez sramu stopi na stran močnejšega in bogatejšega poraženega moštva in Novomeščane skupaj z Laščani imenuje podeželski povzpetniki.

Nihče ne dvomi, da je Olimpija najboljši in daleč najuspešnejši slovenski košarkarski klub. Če ne drugega, je to letos dokazala z uvrstitvijo v četrtfinale elitnega evropskega košarkarskega tekmovanja evrolige, kjer ni veliko manjkalo, da bi se že drugi uvrstila na zaključni turnir štirih najboljših. A to, da je najboljša v državi, bi morala dokazati tudi pod domačimi koši, pa tega letos ni storila.

Da so trditve Zmaga Sagadina o grobosti košarkarjev najboljših slovenskih moštev Krke Telekoma in Pivovarne Laško na precej trhljih nogah, dokazuje izid zadnje tekme pred polfinalom končnice, ko so po njegovem mnenju v nadvse nežno igrano njegovi varovanci hudo poškodovali kar tri ključne igralce Pivovarne Laško: Mileta Lisico, Boštjana Nachbarja in Gregorja Hafnarja, ki bodo zadnje tekme svoje ga moštva v tej sezoni gledali v civilnih oblekah in z mavcem na rokah. Tako so laškemu moštvu preprečili, da bi se s Krko Telekomom enakovredneje borilo za naslov prvaka. Vse skupaj pa se vrtilo okoli vprašanja, katero moštvo bo

prihodnjo sezono nastopalo v elitni evropski supraligi. Ta čast po pravih pripada državnemu prvaku, morebitno drugo mesto v supraligi pa bi pripadlo drugouvrščeni ekipi, kot je bilo lani, ko je poleg Olimpije v evroligi igralo tudi Laško. A letos Sloveniji pripada eno mesto v elitni družini najboljših košarkarskih klubov stare celine.

Ne glede na to, da je poleg reprezentance za točke Slovenije daleč najbolj zaslužna Olimpija, bi moralo to mesto pripasti državnemu prvaku, ki pa ga lahko odstopi drugouvrščenemu moštvu v državi. Če bo prvak Krka Telekom, lahko torej mesto v supraligi odstopi Pivovarni Laško, ta pa glede na svo gnojnico, ki jo že ves čas nanjo klub ljubljanske košarkarske klike, mesta v supraligi zagotovo ne bi prepustila Olimpiji. Tako ljubljanskemu košarkarskem ljubju ne preostane nič drugega, kot pritiškati na slovensko košarkarsko zvezdo, da prekrši lani sprejeta pravila. To bi bila šele katastrofa za slovensko košarko in ne to, da bi v supraligi nastopili Novomeščani, kakor si domišljajo v Ljubljani. Zaradi vsega zapisanega bi bilo pošteno, da bi se v Krki Telekomu, če bodo seveda osvojili naslov prvaka, odločili nastopiti v supraligi, kar pa tako po igralski kot organizacijski plati Novomeščanom ne bo lahko. A to je zdaj njihova moralna obveza do vseh, ki so jim do sedaj stali ob strani, predvsem pa do vsega ostalega slovenskega športa, ki mora že leta trpeti podobne pritiske ljubljanskih športnih funkcionarjev, ki imajo v vodstvu posameznih športnih zvez ponavadi odločilno besedo.

IGOR VIDMAR

Pokal Petra Klepca v Zagreb

Tradicionalno mednarodno veslaško tekmovanje na Kolpi pri Osilnici - Dve zmagi Nolimala

OSILNICA - Po uspešno izpejanih tekmah za državno prvenstvo v raftingu sredi aprila so brzice Kolpe pri Osilnici ob koncu tedna gostile tudi kajakaše in kanuiste iz Slovenije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. V petek so se pomerili na 24. mednarodnem prvenstvu, v soboto so tekmovali za pokal Petra Klepca, v nedeljo pa so pripravili tradicionalno tekmo za odprto prvenstvo Hrvaške. Zaradi reprezentančnih obvez se prireditev, s katerimi so veslači počastili tudi praznik občine Osilnica, niso udeležili najboljši slovenski tekmovalci, prišli pa so skoraj vsi najboljši kajakaši iz Hrvaške in nekaj veslačev iz Bosne in Hercegovine.

Izidi: slovenski pokal, člani, K-1: 1. Noliml 212,30, 2. Terdič (oba Avto hiša Real) 301,73, 3. Kauzer (Hrastnik) 226,05, C-1: 1. Mujcinovič (Končar) 240,71; članice, K-1: 1. Salic (Soške elektrarne) 277,10, 2. Stojilov 301,73, 3. Svoljšak (oba Avto hiša Real) 309,88; pokal Petra Klepca, člani, C-1: 1. Mujcinovič (Končar) 200,31; K-1: 1. Noliml (Avto hiša Real) 186,48; C-2: 1. Peček - Hohnjec (Končar) 200,10; članice, K-1: 1. Puhar 246,02, 2. Svoljšak (oba Avto hiša Real) 257,00; odprto prvenstvo Hrvaške, C-1: 1. Mujcinovič 205,45, 2. Sedlar 208,38, 3. Herceg 209,54; K-1: 1. Gliks 205,46; C-2: 1. Peček - Hohnjec (Končar) 274,09, 2. 3 X C-1: 1.

Zobec - Sedlar - Herceg (Zagreb) 119,70; 3 X K-1: 1. Bosec - Dujmić - Gliks (Zagreb) 123,12. M. G.

RADELJ HRABRO PROTI PRVAKOM - V trebanjskem rokometnem klubu nimajo le izkušenege prvega moštva, ampak že slovijo tudi po dobri lastni šoli rokometu. Eden izmed obetavnih trebanjskih mladcev je tudi Marko Radelj (na sliki med strelom na gol), sin trebanjskega rokometnega trenerja Alojza Radlja, ki je v soboto dobil priložnost šele proti koncu tekme, a je državnim prvakom nansul kar 4 gole. (Foto: I. V.)

DOLENJSKI LIST

V torek za majice Glavnem trgu

Štart in cilj letošnje dirke Po Sloveniji na Glavnem trgu v Novem mestu - Začetek za sprinterje, vrhunec pa za hribolazce - Novomeščani spet z zelo močnim moštvo

NOVO MESTO - Letošnja dirka Po Sloveniji se bo začela v torek, 16. maja, s prologom na Glavnem trgu v Novem mestu, končala pa prav tam v nedeljo, 21. maja. V šestih dneh bo nekaj več kot 100 kolesarjev iz 18 moštvevo prevozilo 916 kilometrov, svoj vrhunec pa bo dirka dosegla s kraljevske od Ribnice do 1906 m visokega cilja na Mangartu etapo in vmesnim gorskim ciljem Na Vrščiču.

Na dirki bo med 18 moštvi nastopila tudi mlada vrsta Mapeia, moštva, ki je med poklicnimi kolesarji na vrhu svetovne jakostne lestvice. Od slovenskih moštvev bodo nastopile posadke domače Krke Telekom, ljubljanske Perutnine Radenske Roga, kranjske Save, Perutnine Ptujja in kombinirana ekipa Dolenjske, od tujih moštvev pa poleg Mapeia češki moštvi PKS Unit Expert in Joko Velamos, reprezentance Slovaške, Kanade in nizozemske pokrajine Rietveld, poljski Atlas Lukullus, švicarska Kia Villiger, nemški Team Coast ter italijanska poklicna moštva Amore&Vite, Cantina Tollo in Alexio. Zmagovalec bo v nedeljo v Novem mestu sedel v novi fiat punto, poleg tega pa si bodo kolesarji za najvišje uvrstitve v posameznih etapah in v skupnem vrstnem redu razdelili še za 17.000 švicarskih frankov nagradnega sklada.

Letošnja dirka Po Sloveniji se bo kot rečeno začela na Glavnem trgu v Novem mestu v torek, 16. maja, z 2,2 kilometra dolgim prologom. Sama prireditelj na Glavnem trgu se

bo začela s predstavitvijo ekip ob 16. uri, prvi tekmovalce se bo na progu okoli središča mesta podal ob 17. uri, kdo bo prvi oblekel majico vodilnega v skupnem vrstnem redu pa bo znano nekaj minut po 19. uri. V sredo bodo kolesarji tekmovali na 198 km dolgi etapi od Čateža do Radencev. S Čateža bo kolesarska karavana krenila ob 11. uri, ob 11.20 bodo kolesarji v Cerkljah, ob 11.40 v Drnovem, ob 11:45 v Krškem, ob 12.15 v Boštanju, potem pa bodo nadaljevali pretežno ravninsko preizkušnjo proti Celju in naprej proti cilju v Radencih.

Tretja 166 km dolga etapa bo potekala po tradicionalni progi s štartom v Radencih in krogi okrog Beltincev, ki bo prav tako pretežno ravninska in s tem lepa priložnost za sprinterje, kakršna sta Novomeščana Boštjan Mervar in Milan Erzen. Tretja etapa od Slovenske Bistrice do Ljubljane čez Črnivec in Šenturško goro bo ogrevanje za 204 km dolgo kraljevske etapo od Ribnice čez Vrščič na 1906 m visoki cilj na Mangartu, ki bo težka, ki ni bila še nobena etapa na dirkah v Sloveniji.

Štart v Ribnici bo ob 10.50, gorski cilj na Vrščiču okoli 14.30 in cilj na Mangartu okoli 16. ure. Takrat bo najverjetneje praktično že znan tudi zmagovalec letošnje dirke Po Sloveniji, saj nedeljska zadnja etapa od Nove Gorice do Novega mesta (187 km) naj ne bi bistveno vplivala na skupni vrstni red. Tokrat bodo kolesarji peljali skozi Ribnico (okoli 14. ure), Kočevje (14.15), Dvor (15.00), Sotesko, Stražo, zmagovalca dirke pa bodo Novomeščani na Glavnem trgu lahko pozdravili okoli 15.30 oziroma glede na tempo vožnje nekaj minut prej ali kasneje.

I. V.

ŽIVAHNO NA KRKI - V nedeljo, 7. maja, je kajak raft klub Žužemberk pod vodstvom neutrudnega Emila Glaviča pripravil veslaško regato od vasi Krka do Žužemberka, ki se je udeležilo rekordnih 200 veslačev iz Slovenije in tujine. Organizatorji so na več vmesnih postajah in na cilju dobro poskrbeli za okrepčilo udeležencev, manj pa za varnost, saj so bili štiriliterni udeleženci, ki so čez Krkine jezove in slapove veslali prvič, razen na zadnjem jezovju v Žužemberku prepušeni sami sebi, na srečo pa se kljub temu ni nihče resneje poškodoval. (Foto: I. Vidmar)

V Semiču je bil Može nepremagljiv

Semiški motoklub NIX pripravil četrto dirko za državno prvenstvo v motokrosu - Novomeščan Jaka Može suvereno v razredu do 125 ccm - Domačinoma Špeharju in Ogulinu dve peti mesti

STRANSKA VAS PRI SEMIČU - Semiški motoklub NIX je v nedeljo pripravil četrto dirko za državno prvenstvo v motokrosu v razredih 125 in 85 ccm in tretjo dirko za državno prvenstvo v razredu 250 ccm. Tudi tokrat je bilo najbolj zanimivo v razredu 125 ccm, kjer je Novomeščan Jaka Može v obeh vožnjah zlahka opravil s konkurenti, tudi s Sebastijanom Kernom, ter tako dokazal, da njegov uspešni nastop v Bolgariji na dirki za evropsko prvenstvo ni bil naključen. Kljub suvereni zmagi je Može v skupnem vrstnem redu še naprej drugi, a zaostanek za Kernom je vse manjši.

V razredu do 250 se na tretji letošnji dirki Sašo Kragelj iz Orehove vasi prav tako kot Može v šibkejšem razredu ni pustil presepetiti, dobil je obe vožnji in še povečal vodstvo v skupnem seštevk. Andrej Čuden iz krškega Fun športa oziroma Bence Teama je po težavah, ki jih je imel na prvih dveh dirkah, na tretji dirki le uspel končati obe vožnji na tretjem mestu, za Kragljem in Kampušem. Z novimi 30 točkami je Andrej v skupnem vrstnem redu državnega prvenstva še naprej četrty, za tretjeuvrščnim Bogomirjem Gajserjem pa zaostaja le za štiri točke, tako da ga lahko na naslednji dirki, ki bo 21. maja v Mačkovi pri Murski Soboti, še prehiti.

KOLESARSKA DIRKA ZA OSNOVNOŠOLCE

NOVO MESTO - Kolesarski klub Krka Telekom bo v četrtek, 11. maja (danes), ob 16. uri na velodromu v Češči vasi pripravil osnovnošolsko prvenstvo v kolesarjenju za učence od 5. do 8. razreda osnovnih šol dolenjske regije. Po pet najboljših bo prejelo s praktičnimi nagradami, vsi udeleženci pa si bodo lahko ogledali trening najboljših kolesarjev Krke Telekom na velodromu, hkrati pa se bodo lahko včlanili v klub. Dodatna pojasnila dobite po telefonu (07) 33 22 839.

KRAŠEVEC DVAKRAT

NOVO MESTO - Obetavnimi mladi sprinter atletskega kluba Krka Telekom Matija Kraševce je v nedeljo na atletskega mitingu v Kranju zmagal med pionirji v tekni na 60 m (7,23) in na 200 m (23,24). Od atletov Krke Telekom je v tekni na 100 m med mladinci s časom 12,25 zmagal tudi Goran Kokalovič.

Suriya najboljša med slovenskimi kobilami

Šentjernežani in Krčani množično v Lescah

ŠENTJERNEJ, KRŠKO - Kasači konjeniških klubov Šentjerneje in Posavje iz Krškega so v nedeljo, 7. maja, na hipodromu v Lescah prvič letos nastopili bolj množično in osvojili eno prvo, dve drugi in tri tretja mesta.

Zmago je s kilometrskim časom 1:20,8 slavila Suriya v Vojom Maletičem (Šentjernej) na dirki najboljših slovenskih kobil. Drugi mesti sta osvojila Loon z Ignacem Zagorcem na dirki za kasače z zaslužkom do 400 tisoč tolarjev s kilometrskim časom 1:21,8 in Valat z Jožetom Judežem na dirki kasačev pod sedlom. Tretje mesto so osvojili Sai Baba z Vojom Maletičem na dirki pod sedlom (1:35,5), Lamex B s Krešom Lucičem na dirki najboljših slovenskih in uvoženih konj (1:20,5) in Pina z Igorjem Novakom na dirki z zaslužkom do 200 tisoč tolarjev (1:23,1), kjer je bila Sai Baba z Vojom Maletičem (1:24,1) četrta.

D. J.

Tom je bil v Meranu najboljši

Mirnski badmintonisti zmagovali v Italiji

MIRNA - Badmintonisti mirnskega Toma so med prvomajskimi prazniki nastopili na tradicionalnem mednarodnem mladinskem turnirju v Meranu v Italiji, kjer so tretjič zapored osvojili prvo mesto med ekipami in štiri zmage med posamezniki. Na turnirju je nastopilo 210 igralcev iz 8 držav v starostnih kategorijah od 13. do 19. leta. Špeha Silvester je zlahka zmagala v kategoriji do 13. leta in bila obenem proglašena za najboljšo igralko turnirja. V njenem starostnem razredu je s tretjim mestom vse presenetila Aleša Draginc, v igri parov pa sta zmagali Taja Borštnar in Katja Strmole.

Med dečki se je s tretjim mestom izkazal Blaž Holc, v finalu pa sta igrala tudi Grega Keršič in Tadej Jezernik. V kategoriji do 15. leta je Urša Silvester tako kot njena sestra v mlajši kategoriji zmagala, v igri parov pa sta sestri Silvester v finalu morali priznati premoč hrvaškega para. V kategoriji do 19. leta je bil Žiga Strmole tretji, v igri parov pa sta skupaj z ljubljancem Miho Šepcem zmagala.

MALENČANI NAJBOLJŠI V ŠAHU

VELIKE MALENCE - V nedeljo, 7. maja, so občinska turistična zveza Brežice, brežiški šahovski klub in turistično društvo Velike Malence v gostilni Prah v Velikih Malencah pripravili šahovski turnir društev občinske turistične zveze. Zmagali so Malenčani, druge so bile Kapele in tretje Sromlje. (B. H.)

SREČANJE NAVIJAČEV

NOVO MESTO - Novomeška navijaška skupina Trotters bo v soboto, 27. maja, ob 8. uri na Loki v Novem mestu pripravila tradicionalno srečanje navijaških skupin Slovenije, ki se bodo pomerile v malem nogometu. Med drugimi bodo nastopili tudi navijači Savinjskih Hopsov Hmelj boysi, navijači rokometarjev Pivovarne Laško Florijani, privrženci košarkarjev Pivovarne Laško iz skupine Green bottles pa Black Gringos (Mura) in Goriške vrtnice.

Jaka Može

v prvi vožnji četrti, v drugi peti in skupno prav tako peti, Denis pa je osvojil nevhvalno četrto. V šibkejšem razredu do 85 ccm je zmagal Matevž Irt, mladi Krčan Nik Rovani pa je bil še četrtič zapored drugi in je drugi tudi v skupnem vrstnem redu. Nikov klubski tovariš Denis Dolinšek je bil v prvi vožnji zelo dober, saj je bil skoraj ves čas na drugem mestu, potem ga je prehitel Nik, v drugi vožnji pa ga je izdala slabša telesna pripravljenost in je bil šele šesti, saj ga je prehitel klubski konkurent Tomaž Salobir. Ta je bil

ELAN IZGUBIL V MARIBORU

NOVO MESTO - Za nogometne novomeškega Elana je očitno nastopilo obdobje slabših izidov, saj igrajo z moštvami v vrha prvenstvene razpredelnice. V 25. kolu so se Novomeščani tako pomerili z mariborskim Železničarjem Ligrim in vse do 87. minute je kazalo, da bo njihova mrež le ostala nedotaknjena, ko je njihovo usodo zapečatil Žnuderl. Prav Železničar in pa Aluminij iz Kidričevega, s katerim bo Elan igral na domačem igrišču v nedeljo ob 16. uri, sta se z zmagama v 25. kolu po točkah izenačila z Novomeščani in jih s tretjega sedem kol pred koncem prvenstva potisnila na 5. mesto lestvice druge lige.

MLADINCI IN ČLANI ZA POKAL V NOGOMETU

NOVO MESTO - V četrtek, 11. maja, bosta nogometna kluba Elan iz Novega mesta in Bela krajina iz Črnomlja ob 17.30 na štadionu Portoval v Novem mestu igrala tekmo polfinala članskega pokala medobčinske nogometne zveze Ljubljana. V sredo, 10. maja, se bosta ob 16.30 na četrtfinalni tekmi mladinskega pokala Slovenije na istem štadionu pomerili ekipi Elana in kranjskega Triglava.

KRANJEC ZMAGAL, MITROVIČ SE VODI

SEVNICA - Na majskem turnirju šahovskega kluba Milan Majcen v pospešenem šahu je nastopilo 18 šahistov, zmagal je Toni Kranjec, drugi je bil vodilni v skupnem vrstnem redu Milan Mitrovič in tretji Martin Povše.

KRANJEC TRETJI V AVSTRILJI

BRESTANICA - Igor Kranjec z Rožnega pri Brestanici, kolesar ljubljanske Perutnine Radenske Roga, je na dirki za avstrijski pokal v Gleisdorfu zasedel tretje mesto. Prvi mesti sta osvojila domačin Werner Ribnbauer in Werner Faltheiner.

Žužemberčani so spet prvaki

Odbojkarji Žužemberka na finalnem turnirju prvenstva starejših dečkov premagali vse tekmece

ŽUŽEMBERK - Na finalnem turnirju državnega prvenstva v odbojki za starejše dečke so mladi Žužemberčani v Mariboru spet dokazali, da se v Suhi krajini z odbojškarskim naraščanjem dela najbolje v državi. Mladi odbojkarji Žužemberka so veljali za favorite že pred začetkom prvenstva, upravičenost take vloge pa so dokazali tudi na igrišču. Na turnirju so se za naslov državnih prvakov pomerile ekipe Salonita iz Kanala, Sipa iz Šempetra, mariborska Galea in Žužemberk. Žužemberčani so na prvih dveh tekmah z 2:0 premagali Kanalce in Šempetrane, v finalu pa z 2:1 še Mariborčane. Naslov državnih prvakov so pod vodstvom trenerja Toma Pečarja in Bojana Brulca osvojili Luka Brulec, Rok Nose, Andrej Nahtigal, Aleš Anžiček,

Danijel Sajevec, Gregor Krakar, Toni Mačerol, Robi Gorenčič in Klemen Kužnik. Luka Brulec je bil v Mariboru proglašen za najboljšega igralca finalnega turnirja, Rok Nose pa za najboljšega napadalca. To je v petih letih obstoja odbojškarskega kluba Žužemberk že 19. medalja njihovih odbojkarjev na državnih prvenstvih, pri čemer niso štete medalje v odbojki na mivki.

D. P.

NOVOMEŠKI OBČINARJI DRUGI - V petek so se v okviru prireditelj Pohoda 2000 na Ljubljani pripravili tradicionalno veslaško regato posadke slovenskih mestnih občin. Novomeščani (na sliki) so se dobro držali in vodili vse do 50 m pred ciljem, ko so Velenjčani kar z rokami prijeli njihov čoln in jih povlekli nazaj ter si tako na prebrisan način pomagali do zmage, Dolenjce pa zrinili na drugo mesto. (Foto: Smiljan Pušenjak)

Velepec pred Damjanom Kromarjem

Lanski podprvak v duatlonu si je zmago nad domačinom na prvenstvu v duatlonu priboril v drugem teku

RIBNICA - Triatlonski kluba Ribnica pripravil državno prvenstvo v sprint duatlonu, ki se je udeležilo sto tekmovalcev iz vse Slovenije in Hrvaške. Prvenstvo so odprli osnovnošolci s tekmo na 2 in 1 kilometer ter vožnjo s kolesom na 8-kilometrski progi. Pred štartom teka na 5 kilometrov za mladince, člane, veterane in članice so se vsi udeleženci z minuto molka spomnili lanskega državnega prvaka Saša Juraja, ki je umrl za posledicami prometne nesreče na treningu.

Damjan Kromar

Skupina najboljših petih tekmovalcev, v kateri so bili Kromar, Velepec, Dinjar, Dolenc in Kregar, je skoraj skupaj končala 5-kilometrski tek, prav tako skoraj skupaj pa so končali tudi 25-kilometrsko kolesarsko preizkušnjo, tako da je o prvaku odločal drugi tek, dolg 2,5 km, kjer je bil najmočnejši Uroš Velepec, lanski podprvak, 16 sekund za njim pa je ciljno črto prečkal Ribničan Damjan Kromar.

Vloga favoritke je med članicami povsem upravičila Sobočanka Ma-

teja Šimic, ki je tudi v Ribnici potrdirila, da njeno enajsto mesto na svetovnem prvenstvu v Pertu ni bilo naključje.

Izidi: učenci OŠ, M-1: 1. Pogočelec 29:00, 2. Peljaj 29:10, 3. Trdan (vsi TK Ribnica) 29:48; M-2: 1. Remic 28:51, 2. Ivančič (oba TK Ribnica) 33:39; dijakinje: 1. Tramte (TK Ribnica) 38:00; mladinci, člani in veterani, M-1: 1. Tirtnjak 1:18:16, 2. Avtac 1:12:53, 3. Vaupotič (vsi TK Ribnica) 1:14:31; M-2: 1. Seme (Novice Extreme) 1:03:32... 3. Ponikvar (TK Ribnica) 1:05:16, M-3: 1. Velepec (Novice Extreme) 1:02:47, 2. Kromar (TK Ribnica) 1:03:3; M-4: 1. Kalan (Novice Extreme) 1:07:10; M-6: 1. Škrlep (Trisport) 1:09:08; članice: 1. Šimic (Murska Sobotka) 1:11:50.

M. G.

SMOLETOV KOLESARSKI VZPON NA MIKLAVŽA

NOVO MESTO - Športno društvo Smole in trgovina in servis kolesa Smole bodo v nedeljo, 14. maja, pripravili 3. kolesarski vzpon na Miklavža. Proga od Cerovega Loga do Miklavža je dolga 9,8 kilometra, ima višinsko razliko 696 m in je v celoti makadamska. Štart vzpona v Cerovem Logu bo ob 10. uri, prijave pa bodo prireditelj sprejemali na štartnem prostoru od 8.15 do 9.45. Udeležence bodo razdelili na tri moške in eno žensko starostno kategorijo, vsi udeleženci bodo prejeli spominsko medaljo in toplo malico. Čeprav je vzpon pretežno rekreativnega značaja, bodo bolj pripravljeni lahko tudi tekmovali. Dodatna pojasnila dobite po telefonu (07) 33 79 800 ali (041) 697 897. Prireditelj bo ob vsakem vremenu.

NA GOLICO GLEDAT NARCISE

NARCISE - Planinska skupina Krka bo v nedeljo, 21. maja, pripravila planinski izlet na Golico. Odhod avtobusa izpred tovarne zdravil Krka bo ob 6. uri, povratak pa v večernih urah. Avtobus bo peljal do Planine pod Golico, kjer se bodo udeleženci izleta razdelili v tri skupine in se po različnih poteh napotili na vrh. Prevoz je za delavce Krke brezplačen, za druge planince pa cena znaša 2000 tolarjev oziroma 1500 tolarjev za otroke. Prijavite se lahko na Oddelku za oddih in rekreacijo v Krki do petka, 19. maja, ali po telefonu (07) 3312 537.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Odgovori, popravki in mnenja

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Novomeški filmski lov za zakladom

DL 18, 6. maja

Prispevek Novomeški lov za zakladom o snemanju novega celovečernega filma Na svoji Vesni bi rad dopolnil z informacijo o presnemavanju na filmski trak. Na Filmskem skladu niso neposredno obljubili denarja za presnetje filma, ampak so menili, da smo dovolj talentirani, da bi do te podpore lahko prišlo, če bo film zadostil kriterijem Filmskega sklada. Vnaprej namreč ne morejo ničesar obljubljati.

FRANCI KEK,
Novo mesto

Grmski park na prelomnici

Kdaj bo urejen park tako, kot si to zasluži?

Ob novomeškem gradu Grm je v zadnjih letih zopet začel opravljati funkcijo že pred vojno zasnovani park. Zasluge za njegovo oživitve gre predvsem Zavodu za varstvo naravnih in kulturne dediščine, ki je s prihodom v grad pred leti zbudil skrb za park, za katerega po umiku kmetijske šole od tam v začetku osemdesetih let, ko je grad prevzel IMV oziroma kasneje Revoz in Adria, ni nihče skrbel.

Da je območje ob gradu Grm za Novomeščane privlačno, kažejo številni sprehajalci med tednom, še več pa jih je med vikendi. Vendar se park zaradi svoje usode v preteklosti kar utaplja v smeteh, ki pa jih ob gradu zadnje tedne med vikendi pobirajo novomeški Mladi liberalni demokrati.

Glede na omejene finančne možnosti in delovno silo, ki je na razpolago pri ZVNKD, in glede na to, da lastnik gradu in območje (IMV-holding) nima izoblikovane politike razvoja parka v skladu z

Se je položaj šolnikov res spremenil?

Do stavke v šolstvu ni prišlo - Sta bili staskovni zahtevi doseženi? - Vsi učitelji z doseženim niso zadovoljni - Izborili le drobtinice

Kot dve pglavni staskovni zahtevi je SVIZ izpostavil spremembe in dopolnitve kolektivne pogodbe za vzgojo in izobraževanje ter ureditev družbenega in socialnega položaja zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. Do stavke ni prišlo, ker naj bi oboje menda dosegli. Pa smo res?

Kolektivna pogodba bo sicer dopolnjena, med drugim tudi s povečanjem količnika za psihofizično obremenitev, kar bo zneslo 0,43 točke oziroma 19.150 SIT bruto. Toda ali lahko to štejemo za uspeh? Vsota je razmeroma nizka, v celoti pa bo dodatek uveljavljen šele decembra 2001. Najbrž ni potrebno omenjati, s kolikšnimi podražitvami nas bo v tem obdobju osrečila vlada in koliko bo to zvišanje pomenilo do takrat. Nič! Prav tako neumestno pa je govoriti o realnem zviševanju naših plač, saj bo do tega prišlo v vseh panogah in bodo razmerja med osebnimi dohodki dejansko ostajala taka, kot so. Torej je vse skupaj le metanje peska v oči. Dejstvo je, da v dani krizni politični situaciji drugega niti ni bilo mogoče doseči, toda to nikakor ne sme pomeniti, da smo z doseženim zadovoljni. Nikakor ne! Menimo, da bi s stavko lahko dosegli precej več, pa tudi čas izplačila najbrž ne bi bil tako oddaljen. Menimo pa tudi, da bi se pogajanja morala nadaljevati tudi z novo vlado, saj je to edini način, da bomo res dosegli izpolnitev zahtev.

Nesmiselno se nam zdi ponovno navajati številne primerjave z osebnimi dohodki v ostalih panogah, saj je vsem že zdavnaj jasno, da se plače v izobraževanju enakovredno "kosajo" s povprečnimi plačami v trgovini, gostinstvu, predelovalnih dejavnostih, kmetijstvu ipd., medtem ko se s plača-

mi v zdravstvu, sodstvu in še kje niti približno ne morejo! In se tudi po tako opevanem zvišanju ne bodo! Torej bo naš družbeni in socialni položaj dejansko enak zdajšnjemu. Ničen! In žaljiv! Še zlasti, če primerjamo izobrazbeno strukturo večine zaposlenih v panogah, s katerimi smo z ramo ob rami. Mar res visoka izobrazba ne šteje nič? Je res lahko primerljiva s srednješolsko? In ali res mislite, da je delo v vzgoji in izobraževanju tako nepomembno, da si ne zasluži biti bolje ovrednoteno?

Mi ne mislimo tako! Zato smo ogorčeni, ker je pogajalska skupina dejansko odstopila od staskovnih zahtev in se zadovoljila z drobtinicami. Sploh pa je nesprejemljivo, da je verjela "na besedo", in govorila o doseženem, še preden so bili papirji podpisani.

Zdaj smo spet v slepi ulici, velika napaka pa bi bila čakati na nove kroge pogajanj. Menimo, da do stavke, ki je napovedana v mesecu maju, mora priti! Razumemo

vladno krizo, toda ta je lahko le začasno opravičilo, ne more pa postati izgovor za nadaljnje zavlčevanje.

Ne izgovarjajte se na učence in dijake, ki bi bili zaradi tega prikrajšani! Pouk jim odpade tudi zaradi drugih razlogov, pa je snov vseeno predelana. In čemu izvajati pouk v gimnazijah v celoti? Zakaj ne le v zaključnih maturitetnih oddelkih? Saj so tudi zdravniki med svojo stavko delali le za nujne primere...

Verjamemo, da to ni le mnenje delavcev naše šole, temveč da se z zapisanim strinjate tudi ostali člani SVIZ-a. Povejte na glas, da nismo zadovoljni! Tudi vsem tistim, ki bodo v prihodnjih tednih zasedali stolčke. Naj jim bo jasno, da naše zgodbe še nikakor ni konec!

SVIZ na Etrš Brežice

Naj bo knjiga naša sopotnica

Začel se je 23. dolenski knjižni sejem - Vse manj časa za branje knjig - Berimo, preden otopimo!

Ta teden ima glavno besedo knjiga. Vsa knjižna bera je predstavljena in razstavljena za nas, ob tem pa so še zanimivi večeri z gosti. Začel se je namreč 23. dolenski knjižni sejem. Statistika in raziskave potrjujejo, da je knjigi odmerjen le majhen del našega prostega časa, da berejo le še otroci (predvsem zaradi šole) in upokoženci, ostali pa največkrat kuharske in vrtnarske priročnike. To sicer dvigne odstotek bralcev, a pravega branja za dušo in srce je vedno manj.

V borbi za časom smo najprej izgubili čas za druženje s knjigo. Bolj preprosto je sedeti pred oltarjem hiše - televizije, gledati tudi slab program, ki pogosto prej poneumlja, kot izobražuje, in tako počivati. Nič več ni časa za to staro prijateljico, ob kateri smo odraščali in spoznavali svet, ko so vam drugi brali ali pripovedovali. Tako postajamo roboti, ki nas

goni čas in hitimo in nimamo več časa prisluhniti sebi, spoznati zapise skrivnosti. Ob nas ostajajo neodprte knjige, ostaja misel, ki je nismo odkrili, in izginja želja, da bi vse to vendar doživeli.

Zdaj je čas za premislek in akcijo! Berimo torej! Preden otopimo in otrdimo za vse lepo v nas in okoli nas, si vzemimo čas zase in za knjigo. Berimo zase, za druge, z drugimi. Priredimo si bralne večere, ko bomo s svojimi domačimi, otroki, prijatelji, vnučki in sosedi brali ali kramljali o knjigah. Preberimo drug drugemu kaj lepega vsaj enkrat na teden! Tako so spet sklenjen krog in veriga, ki jo je začasno pretrgal čas in nadaljevalo se bo, kar se je s knjigo začelo: širiti obzora, ujeti spomin in preteklost, uživati v besedi in jeziku ter misliti.

ELIZABETA VARDIJAN
članica študijskega krožka za širjenje branja pri RIC-u

Gasilcev meja ne ovira

Z občnega zbora gasilske zveze Kočevje

KOČEVJE - Na občnem zboru Gasilske zveze Kočevje sredi aprila so delegati in gostje ugotovili, da ima gasilstvo na območju te zveze bogato tradicijo. V Koprivniku so junija lani praznovali 120 let obstoja in delovanja gasilske organizacije, več društev je v preteklosti praznovalo stoletnico delovanja, v PDG Kočevje pa so marca praznovali 122 let delovanja.

Gasilci so bili dejavni tudi na področju operativne. Opravili so 139 izvozov zaradi nastalih požarov in drugih dogodkov. Število intervencij se zmanjšuje. PDG

Kočevje je zabeležilo največ intervencij, in sicer 37. V dveh primerih so sodelovali na intervencijah v Republiki Hrvaški. Ocenili so, da se uveljavlja pozivanje gasilcev s pozivniki zlasti zaradi dobrega dela Regijskega centra za obveščanje in delovanja gasilske organizacije. Sodelovanje z občinskimi organi je zadovoljivo, posebej z županom Jankom Vebrom, ki je prisostvoval temu zboru. Z izobraževanjem so zadovoljni: 38 članov je opravilo tečaj za gasilca, 64 tečaj za vodjo enote in si tako pridobilo čin nižjega gasilskega častnika, 68 članov pa se je udeležilo dopolnilnega izobraževanja za delo s prenosnimi motornimi brizgalnicami. Vaje so priredili gasilci v Šalki vasi, Dolgi vasi in Kočevju. Menili so, da bodo morali več storiti pri vključevanju mladih v društva. Priredili so tekmovanje v Koprivniku in sodelovali v Ribnici, kjer je bilo regijsko tekmovanje.

Gasilci z območja občin Kočevje, Kostel in Osilnica zadovoljivo sodelujejo z gasilci Primorsko-goranske županije, Čabra in Plešč. To so potrdili tudi predstavniki omenjenih organizacij Slavko Gauš iz Reke, ki je član predsedstva Gasilske skupnosti Hrvaške iz Zagreba, Filip Ožbolt iz Čabra in Vladimir Kuzule iz Plešč, ki je dal priznanje poveljniku PDG Kočevje Alojzu Tomščiu.

Zboru so prisostvovali predstavniki GZ Slovenije Alojz Tirgšek, predstavniki GZ Ribnice Janez Zuk, Dobropole Jože Lenarčič in Grosuplje Andrej Bahovec. Ob koncu letnega obračuna sta predsednik GZ Anton Fajfar in poveljnik Jože Mihor ugotovila, da so gasilci na območju te zveze opravili mnogo prostovoljnega dela v prid reševanju zasebnega in družbenega premoženja kakor tudi ostalega dela, za kar zaslužijo priznanje in pohvalo. Omenili so še, da so bili zelo prizadeti tudi gasilci v Predgradu, ki so obnovili poslopje doma, katerega otvoritev bo avgusta letos.

-vd

Potrpežljivi krajani

Pred durmi je osemnajsta Vinska vigred, velika vinarska kulturno-zabavna prireditev, za katero so Metličani pripravili, da ji ni para v širšem južnem delu Slovenije. Tridnevna festa sredi maja, brez dvoma odlična promocija belokranjskih vin, folklore, kulinarike in še kaj, je tudi prej hrupna zadeva, saj na treh mestnih trgih pozno v noč igrajo dokaj glasni ansambli, svoj prispevek h kalitvi nočnega miru pa prispeva tudi večstošglava množica obiskovalcev iz domala vse Slovenije. Res, da so hiše na trgih že precej prazne, saj v marsikateri nihče ne prebiva, toda prebivalci, ki še vztrajajo v starem mestnem jedru, zaslužijo pohvalo, saj v vseh teh letih prireditve v organizaciji belokranjskih vinarov ni bilo slišati pritožb. Vsaj javnih ne, četudi se ve, da je k županu, ki je po neapisanem pravilu predsednik pripravljalnega odbora Vinske vigred, priromalo kakšno pismo, češ ljudstvo se zabava, mi, Metličani, pa ne moremo v miru spati.

Spomnimo se primerov iz drugih slovenskih mest, ko so krajani s pritožbami nad prireditvami podobne vsebine, kot je metliška Vinska vigred, pri občinskih oblasteh dosegli njihovo ukinitve. Občanom Partizanskega, Mestnega in Trga svobode bi lahko dal metliški župan Slavko Dragovan vsaj za rundo pijače, če jih že na pečenko zaradi omejenih sredstev reprezentance ne more (ali noče) povabiti.

TONI GAŠPERIČ

Poniževanje Slovenije s cirilico

Zaradi izplačila nemške pokojnine pošilja nemški nosilec pokojninskega zavarovanja (podjetje Siemens) nekdanjemu delavcu tega podjetja Francu Senekoviču iz Mozlja vsako leto zahtevo za dostavo potrdila o prebivanju. Vsakoletni dopisi iz Nemčije prihajajo v srbskem jeziku, napisani v cirilici. Na kočevski občini so g. Senekoviča večkrat opozorili, da niso dolžni izpolniti formularjev, ki niso prevedeni v naš jezik. G. Senekovič je že pred leti opozoril predsednika nemškega podjetja, naj po konvenciji, sklenjeni z Nemčijo, pišejo v slovenskem jeziku. Vprašalnik napisan v cirilici pa je prispel tudi letos.

Vprašujem zunanje ministrstvo RS Slovenije, zakaj ni tovrstno mednarodno poslovanje urejeno oziroma jezikovno usklajeno po konvenciji, sklenjeni z Nemčijo. Po desetih letih samostojnosti bi se naši državni organi vendarle morali truditi in jezikovno urediti področje meddržavnega poslovanja.

IVE A. STANIČ
Kočevska Reka

njegovo vrednostjo za Novo mesto, predvsem pa ker gre za tako rekoč edini razmeroma urejeni mestni in hkrati grajski park z močnim razvojnim potencialom, bi bilo primerno, da svoj delež skrbi zanj, denimo v obliki financiranja vzdrževanja in nadaljnega razvoja parka, prevzema tudi Mestna občina Novo mesto. Ne le to, občina bo v interesu zaščite območja ob gradu vsekakor morala čimprej predstaviti ureditveni načrt za območje gradu Grm, saj bi se morebitne šledi "agonije" IMV-holdinga mogle izkazati v že pred leti nakazani smeri. Tedaj je podjetje namreč prodalo del nekdanje vrtnarije ob gradu zasebniku, s čimer je bila okrnjena celovitost območja ter ovirana njegova funkcionalnost, zasebniku na drugi strani pa tudi niso bili dani pogoji za lasten razvoj oziroma osmislenitev kupljene lokacije. Ureditveni načrt bi pač mogel prepričati v grad in park nepriemerño poseganje ter sčasoma sanirati obstoječe stanje; naj omejeno le preobsežno parkirišče v bližini gradu, katerega del bi lahko namenili za otroško ali športno igrišče, ki je nekoč tu že bilo.

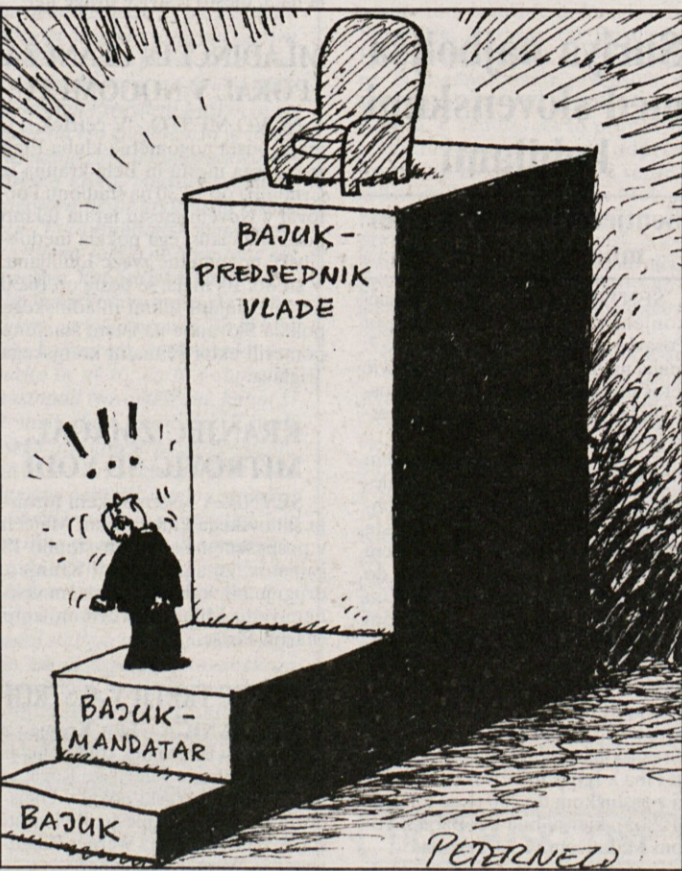
Park Grm moremo zlahka videti kot kristalizacijsko jedro bodočega obsežnejšega novomeškega parkovnega območja raztegnjenega od Božjega groba, preko gradu Grm do Težke vode in morda vse do Doma za ostarele občane. Da bi to v prihodnje postala realnost bodo vpletene strani, predvsem pa IMV-holding in novomeška občina skupaj z danes sila betežno krajevno skupnostjo Kandija-Grm vsekakor morale začeti usklajeno delovati, preden bo prepozno.

TOMAŽ LEVIČAR
Novo mesto

MOJA ULICA

Sem Sašo, živim na Seidlovi cesti 34 v Novem mestu. Stanujem v velikem bloku. V sosednjem bloku imam prijatelja Luka. Zraven moje bloka sta bencinska črpalnica in Mercator, v katerega hodimo redno kupovat. Imamo tudi očesno in zobozdravstveno ordinacijo. Zraven bloka je pokopalnice in vrtec Labod. Na drugi strani bloka pa je trgovina Bine sport.

SAŠO DORNIČ, 3. a
OŠ Center Novo mesto

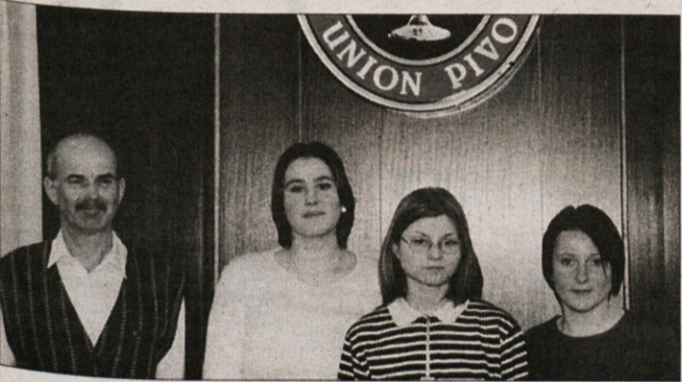
DOLENJCI NA HVARU - Na letošnje prvomajske počitnice smo v okviru tradicionalnih izletov, ki jih pripravljajo Dolenjski list skupaj z turistično agencijo Mana, peljali na Hvar dvesto naročnikov in bralcev Dolenjskega lista. Pripravili smo bogat animacijski program v zabavnih in športnih igrah, nepozabna bosta ostala oba enodnevna izleta, prvi s piknikom na Rajsko plažo in drugi po otoku, kjer so se z gostoljubnostjo izkazali tako hotelski delavci kot domačini, v Jelsi pa še posebej Tonči Plenkovič. (Foto: Majda Luzar)

TOPLIŠKA VAS - Gradnja apartmajskega naselja Topliška vas v Dolenjskih Toplicah je v polnem teku. Gradbeni del zaključuje Begrad, investitor, novomeška obrtna zadruga Hrast pa bo s svojimi člani opravila zaključna obrtniška dela in zunanjo ureditev. Predvidoma bo Topliška vas vseljiva oktobra letos. Gre za 6 objektov, v katerih bo 66 apartmajev od 30 do 100 m² in 300 m² poslovnih prostorov. Povprečna cena za 1 m² je 250 tisočakov, prodana pa je že tretjina apartmajev. (Foto: A. B.)

REKREACIJSKI POHOD - Krajevna skupnost Birčna vas je v nedeljo, 30. aprila, svoje krajane in ostale ljubitelje narave povabila na rekreacijski pohod. Preko štirideset pohodnikov se je ob dveh popoldan zbralo pred trgovino na Ruperčevu, nato pa jih je pot vodila čez Ušivec, Petane, Mali Podluben, Mraševo, Ljuben in Podluben na Babji hrib nad Birčno vasjo. Prvi tovrstni pohod, ki ga je pripravilo Športno društvo Birčna vas, se je na predvečer državnega praznika zaključil s kresom. (Foto: S. Lamut)

NOVOMEŠČANKE POZNAJO PIVO - Pred kratkim so v Pivovarni Union v Ljubljani pripravili kviz o pivu za dijake srednjih trgovskih šol, ki se izobražujejo za poklic prodajalca. V poznavanju piva in Pivovarne Union se je pomerilo 15 tričlanskih moštev iz vseh slovenskih srednjih trgovskih šol, med njimi so bili tudi dijaki in dijakinje iz Brežic, Ivančne Gorice in Novega mesta. Novomeščanke Mojca Zupančič, Romana Lužar in Bernarda Eršte - emljaj jih je Ljube Bregar - so pred Mariborčani osvojile odlično drugo mesto, najbolje pa se je odrezala ekipa iz Zagorja. Dijaki in njihovi mentorji so si ob tej priložnosti ogledali tudi proizvodnjo pivovarne vključno z novo polnilnico in sodobnim skladiščem ter Pivovarski muzej.

LJUDSKI OBIČAJI - V Črnomlju je bila pretekli konec tedna prvi medobmočna revija folklornih skupin iz Bele krajine, Dolenjske in Posavja. Z ljudskimi pesmimi, plesi in običaji se je predstavilo šest folklornih skupin: Semiška ohcet iz Semiča (na fotografiji), KUD Ivan Navratil iz Metlike ter skupine iz Vinice, s Senovega, Artiča in Dragatuša. (Foto: M. B.-J.)

Kdaj rušenje hiš v Marinči vasi?

Razpadajoče hiše zožujejo cesto

MARINČA VAS - Nad regionalno cesto od Ivančne Gorice do Žužemberka se ne pritožujejo le številni vozniki, ampak na nevarnost na mnogih odsekih opozarjajo tudi župani s tega območja. Eden takih nevarnih odsekov je v Marinči vasi, kjer pet razpadajočih hiš močno zožuje regionalno cesto. Tega se dobro zavedajo tudi v občini Ivančna Gorica, kjer so pristojni že pred leti izvedli pogovore z lastniki hiš. Pogovori so bili takrat neuspešni. Kot je delal tamkajšnji župan Jernej Lampret, pa je v lanskem letu občina skupaj z Direkcijo za ceste in lastniki le našla skupen jezik. Potem je občina iz hiš izselila še zadnja dva stanovalca, vendar do rušenja, za katero mora poskrbeti Direkcija za ceste, še ni prišlo.

Kaj je z rušenjem hiš in kdaj bo cesta varnejša, nam je na Družbi za državne ceste pojasnil direktor projekta glavnih in regionalnih cest južne Slovenije Miran Marussig: "Če hočemo dotrajane stavbe porušiti, moramo najprej izdelati novelacijo projekta, potem je potrebno pripraviti lokacijski načrt. Ko je ta sprejet, cenilci ponovno ocenijo objekte, potem se da to v potrditev pravobranilstvu. Končno sledi odkup in rušenje. To vse pa naj bi trajalo približno eno leto."

Vendar Miran Marussig ni pozabil dodati, da se lahko kje tudi kaj zatakne. Za naročilo celotne projektne dokumentacije pa mora biti na razpolago tudi denar. Po obljubah naj bi nevarni del ceste v Marinči vasi uredili najkasneje do avgusta leta 2001.

A. JERNEJČIČ

Izmogane babice

Pisci besedil za narodno-zabavno ansamble opevajo poleg mam, domačega kraja, brhkih deklet in rujnega vinca tudi babice, predvsem zato, ker vedo, da se bo pesem rolala po radijskih postajah v oddajah, v katerih poslušalci čestitajo in pozdravljajo. Že naslednjič dobro prisluhnite! V omenjenih umetninah so babice dobre, nenadomestljive, ljubljene, sive, zgarane, tresočih se nog in rok, polne gub zaradi prestanih skrbi in neprespanih noči. Lepo je, da jih imajo vnučkinje in vnučki nepopisno radi, da jih prosijo, naj bolje pazijo na svoje zdravje, ter da jim pošiljajo koše poljubčkov, toda pretiravati res ne bi bilo treba. Mislim na izmognost, utrujenost, na roke, ki nemočno ležijo v naročju, ko so razdale vse, kar so imele - pa še več.

Kar poglejte današnje babice! V glavnem niso nikakršne pokveke, odpisane ali neboljše, ne, to so ženske v najlepših letih. Marsikateri jih nima več kot štirideset, resnici na ljubo, jih je nemalo tako dobro ohranjenih, da moraš dvakrat pogledati, če hočeš biti stoodstotno prepričan, katera je hčerka in katera je njena mama, se pravi otrokova babica. Prve so včasih videti zavoljo načina življenja, v katerem ni manjkalo divjih žurov s cigaretami, mamili in alkoholom, zdelane kot turška zastava po hudem boju. Stihovorcem na srcu: če že pišete o babicah, jih prikazujte v pravi luči, četudi jim verjetno podoba mučenice ne gre pretirano na jetra, sicer bi kaj podobnega že zdavnaj same napisale.

TONI GAŠPERIČ

ZLATA SEDLARJEVA - Antonija in Janez Sedlar iz Dul sta zlato poroko praznovala 16. aprila. Oba sta se rodila v kmečki družini in sodelovala v NOB. Janez je bil v vojaški službi in kot kapetan je po šolah predaval obrambno vzgojo, Tončka pa je bila zaposlena v upravah za notranje zadeve. Nekaj časa sta živelata tudi pri hčerki Nevenki, zadnja leta pa preživljata v Dulah, kjer sta si urenila prijeten domček, starostne tegobe pa jima lajša vnukinja Nataša, ki živi z njima. Ob njunem prazniku so ju obiskali člani škočjanskega društva upokojujencev in jima izročili skromno darilo, diploma in šopek rož z željo, da bi jima zdravje še dolgo služilo. (S. Janežič)

ZLATOPOROČENCA KEBER - Prvo majske soboto sta si v sevnški poročni dvorani na gradu pred sevnškim županom Kristijanom Jancem in maticarko Marjano Derstvenšek natanko po 50 letih spet, a tokrat le simbolično izmenjala poročna prstana zlatoporochenca Marija in Ladislav Keber iz Birne vasi pri Šentjanžu na Dolenjskem. Ko sta se stavljenca poljubila, se je marsikomu od prisotnega številnega sorodstva utrnila solza. Širje njuni otroci (eden je umrl), 9 vnukov in 2 pravnuka se radi srečujejo na Gomili, zaselku Birne vasi, kjer ata Stanko (tako kličejo gospodarja Ladislava) in mama Marija svoje najdražje vedno pričakata vsaj s kruhom, kakršnega zna speči le njihova mama. Stanko je svojo družico spoznal, ko je prišla služiti v Koluđrje. Med vojno se je uprl okupatorju in sodeloval s partizani. Po vojni je bil komandant na mladinski delovni akciji Brčko-Banoviči. Pokoj je dočkal v krmeljski Metalni. Marija se je zaposlila v kuhinji KZ v Šentjanžu. Stanko je za svoje čebelarjenje prejel že več priznanj, še vedno pa ima 10 panjev. (Foto: P. Perc)

iz slovenske lirike

Studenca

Vštric spod gore zelene
izvirata studenca dva
in kakor pot ju žene,
hitita v plan neutegoma.

Na dvoje gresta pota,
na dvoje bolj, skoz bolj navzdol,
končala teke bota,
al' več se videla nikol'.
(Simon Jenko)

IZDALI ZEMLJEVID OBČINE DOBREPOLJE

DOBREPOLJE - V letošnjem letu je občina Dobrepolje v sodelovanju z Geodetskim zavodom Slovenije izdala zemljevid občine Dobrepolje. Razlog za zamudo pri izdaji je odcepitev krajev Polom, Seč in Vrbovec od občine Kočevje in njihova pripojitev občini Dobrepolje, s čimer se krajani teh krajev niso strinjali in so zahtevali ponovno pripojitev k občini Kočevje, ki je bila izpeljana v minulem letu. Zemljevidu je dodan opis kulturnih in naravnih zanimivosti v slovenskem in angleškem jeziku.

OBNOVA JAKLIČEVEGA DOMA NA VIDMU

DOBREPOLJE - Začetek obnove Jakličevega doma na Vidmu, ki je osrednji kulturni prostor za številne prireditve v dobrepoljski dolini, se je zavlekel dlje, kot so sprva načrtovali. Čeprav je občina tik pred prejetjem gradbenega dovoljenja, se zadeve po polzevo vlečejo. Ministrstvo za kulturo namreč ni zagotovilo denarja za knjižnico in glasbeno šolo, ki bosta imeli prostore v domu. Občina je za obnovo stavbe z večletnim varčevanjem zagotovila 115 milijonov tolarjev in je pred odločitvijo, ali naj z deli kljub temu prične ali naj še počaka in stavbo dokonča, ko bo v malhi dovolj denarja. Ne glede na odločitev pa je jasno, da bo končna cena višja, kot so načrtovali.

SOGLASJE DROBNIČU

SEVNICA - Sevnški občinski svet je dal soglasje k imenovanju 49-letnega Mitje Drobniča s Senuš nad Leskovcem pri Krškem za direktorja Regijskega pospeševalnega centra (RPC) Posavje. Za tega kandidata se je poprej že opredelil upravni odbor RPC Posavje, ki mu predseduje Emil Vehovar.

Tabor mladih že odprl svoja vrata

Letos pričakujejo več kot 2000 mladih

DOLENJSKE TOPLICE - Delavci Društva prijateljev mladine Mojca Novo mesto so ob pomoči osmih delavcev iz programa javnih del v aprilu pripravili vse potrebno za sprejem prvih gostov v Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah. Med prvomajskimi počitnicami so že šesto leto zapored gostili 80 mladih pavalnih upov iz Ljubljane in Radovljice pa tudi iz drugih koncev Slovenije.

V tem tednu pa Tabor mladih gosti 80 kočevskih šestošolcev, ki imajo skupaj s 40 vrstniki iz Dobrne šole v naravi. Kočevjarji se bodo od delavcev Društva prijateljev mladine Mojca poslovili v soboto, že v ponedeljek pa bosta v tabor prispeli skupini otrok iz Ljubljane in podgorjanskih Brunic. Do konca šolskega leta se bo zvrstilo še 25 šol v naravi, od zgodnje jeseni pa bo tabor nudil gostoljubje skupinam mladih, organiziranih v različne skupine. Skupaj bo letos v taboru bivalo več kot 2000 mladih. Večina od njih je v taboru bivala že nekajkrat, zato so mladi glasbeniki iz vseh koncev Evrope, gluhi in naglušni otroci iz vse Slovenije, mladi iz Trbovelj, Logatca, Nove Gorice, Portoroža in Kranja, košarkarji iz Porta Guara blizu Benetk, otroci iz dolenskih socialno ogroženih družin in še nekateri drugi z gostitelji že stari znanci.

Posebno veliko zanimanja med slovenskimi osnovnošolci je za udeležbo na Veselih počitnicah in počitnicah po angleško, ki bodo letos potekale od 30. julija do 6. avgusta. Letos pa društvo prvič pripravlja tudi Vesele počitnice za vse dolenske osnovnošolce, ki bodo v Taboru mladih v času med 9. in 15. julijem.

OKROGLA MIZA O ŠPORTNEM DOMU

SEVNICA - Tukajšnje društvo za športno rekreacijo in vzgojo Partizan vabi v sredo, 17. maja, ob 13. uri v Viteško dvorano sevnškega gradu na okroglo mizo o športu in luči projekta obnove večnamenskega doma in dvorane TVD Partizan Sevnica. Predvidevajo rušenje objekta na Kvedrovi in gradnjo novega. O tej projektni ideji ter o športno-rekreativnih programih za mladino in odrasle v okviru akcije "Šport za vse" bodo spregovorili številni vabljeni, tudi predstavniki občine in Športne zveze Sevnica.

GASILSKI PRAZNIK V GRMOVLJAH - Na Florjanovo, 4. maja, je Prostovoljno gasilsko društvo Grmovlje pripravilo pravi gasilski praznik. Okoli 100 gasilcev iz območja gasilskega poveljstva občine Škočjana se je zbralo pri domačiji Žagar v Grmovljah, nato pa so v krenili proti cerkvi, kjer je bila maša v čast godovnemu zavetniku gasilcev sv. Florjanu. Praznik se je nadaljeval pri gasilskem domu, kjer so v krajšem kulturnem programu nastopili: dekliška pevka skupina Plamen iz Škočjana ter harmonikarja Janez Lekše in Nataša Obrč, zbrane je nagovoril predsednik PGD Grmovlje Tone Marinčič. Odkrili so še Florjanov kip, ki ga je blagoslovil škočjanski župnik. PGD Grmovlje šteje 116 članov in je bilo ustanovljeno daljnega leta 1912, tako da je bilo tokratno srečanje nekakšen uvod v praznovanje 90-letnice.

ZA ČISTO TEMENICO - Mirnopeski ribiči so pod vodstvom Petra Cesarja pod okriljem Ribiške družine Novo mesto, pododbor Trebnje, v nedeljo izvedli delovno akcijo čiščenja reke Temenice. S kamnom so zgradili tudi več prepračevalnih jezov, s katerimi so pripomogli k izboljšanju življenja rib in ostalega življa v Temenici. Ribiče tudi v prihodnje čaka veliko dela, saj je Temenica v Mirni Peči vsako leto bolj onesnažena, obstoječi jezovi pa so potrebni temeljitega popravila. Mirnopeski ribiči se zahvaljujejo lastnikom zemljišč za nemoten dostop do reke, podjetniku Zdravku Kukovcu za prevoz kamenja in vsem občanom za njihovo podporo, ribičem pa želijo dober prijem. (Foto: P. Cesar)

RENAULT

Pripravljen
na novo!

Tudi vi lahko pripeljete svoje
rabljeno vozilo katerekoli
znamke k Renaultu in odkupili
vam ga bodo po sistemu
Eurotax. Če se boste obenem
odločili za nakup novega Clio,
vam bodo k vrednosti starega
vozila pršteli 120.000 SIT, pri
nakupu novega Megana pa
150.000 SIT. Res, včasih je
najlažje spokat in it na novo!

RENAULT
prejeto 01F

www.renault.si

Končno na svojem!

Posojila za nepremičnine

Z varčevanjem do ugodnejših obrestnih mer

Če kupujete stanovanje ali hišo za dom ali oddih sebi in svojim, če si želite svoje zemljišče ali garažo, če gradite, obnavljate ali popravljate, je to ponudba za Vas: posebna posojila za vse vrste nepremičnin. Posojila so namenjena komitentom in nekomitentom naše banke, vendar čaka naše komitente več ugodnosti.

ljubljska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

INTERSPORT®

Super cena!

od 11. maja 2000
do prodaje zalog

18.990,00

MOŠKI
SPORTNI COPATI
ZA TEK ŠT. 44
NEW BALANCE

9.900,00

6.900,00

12.990,00

MOŠKI
SPORTNI COPATI
ZA TEK ŠT. 44 IN 45
NEW BALANCE

Mercator Center Novo mesto
Podbevškova 4, Novo mesto

INTERSPORT®
Trgovine za zmagovalce

Znanim je treba verjeti!

Takšne izolacije še nisem občutil!

(Slobodan Milošević)

STUDIO TRG / FOCUS

Siporex d.d. Zagorje
Loke 64
1410 Zagorje,
tel. 03 56 71 122

**SIPOREX
YTONG**

ZAVAROVALNICA TILIA, d.d.

OBJAVLJA

prosto delovno mesto

- cenilec in likvidator mednarodnih škod v sektorju premoženjskih zavarovanj

Pričakujemo:

- univ. dipl. pravnik
- znanje vsaj enega tujega jezika (NE, AN)
- državljanstvo RS

Nudimo:

- ustvarjalno delovno okolje
- dinamično in zanimivo delo
- strokovno izobraževanje

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in s 6-mesečnim poskusnim delom.

Kandidate vabimo, da pisne prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev in življenjepisom pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov:

Zavarovalnica Tilia, d.d., Novo mesto, Seidlova cesta 5.
Za vse ostale informacije pokličite na telefonsko številko 068/39-17-208.

RENAULT

Podjetje za proizvodnjo in komercializacijo avtomobilov
REVOZ, d.d., Novo mesto

v tovarni avtomobilov, na izdelavi novega CLIA, v sodobno organiziranem proizvodnem procesu karoserije, lakirnice in montaže

nudimo delo mlajšim iskalcem zaposlitve.

Ponudba obsega:

- poskusno delo in sklenitev delovnega razmerja za določen čas 6 mesecev z možnostjo podaljšanja in perspektivo zaposlitve za nedoločen čas
- izobraževanje in usposabljanje za delo
- uvajanje v delo v učnih delavnicah in na delovnem mestu
- organiziran prevoz na delo in z dela
- ustrezna zaščitna sredstva in predhodni ter v nadaljevanju periodične zdravniške preglede

Pisne ponudbe kandidatov pričakujemo v 8 dneh na naslov: Revoz, d.d., Personalna služba, Belokranjska c. 4, 8000 Novo mesto, informacije pa vam posredujemo po telefonu 07/33-15-225.

DOLENJSKI LIST

Poleg kegljišča na Germovi 6 v Novem mestu posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 07/ 33 21 878

Vabljeni!

vileda

MOČO vileda

S svojimi 80 trakovi vpije veliko vode, vedro s cedilom za ožemanje pa nam prihrani močenje rok pri brisanju tal.

www.hiko-trade.si

POMLADNA NAGRADNA IGRA

Zberite 3 simbole, sestavite napis VILEDA in ga pošljite na naslov Hiko Trade Maribor.

HIKO TRADE d.o.o., Šentiljska cesta 42, 2000 Maribor, Tel:062/229 76 70

- POKLIČITE NAS: 080 40 40
- OBIŠČITE NAS: halo.simobil.si

Odisej

... pa fino se imej.

Zdaj lahko kličeš tudi iz tujine.

Ni pologa.

Ni časovne omejitve.

Enostavno popolno!

Pred potovanjem

obiščite svojega

SI.MOBILovega

pooblaščenega prodajalca.

Halo

GSM: 040

V sodelovanju z Gorenjsko banko ponujamo kupcem

IZJEMNO PRILOŽNOST

samo od
15.- 31. maja

Nakup OKEN
na potrošniško posojilo
do 12 mesecev T + 0%
in 9 - 12% popusta

JELOVICA

Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA
TEL.: (04) 513 52 70, FAX: (04) 513 27 61
E-mail: info@jelovica.si, http://www.jelovica.si

prodajna mesta:

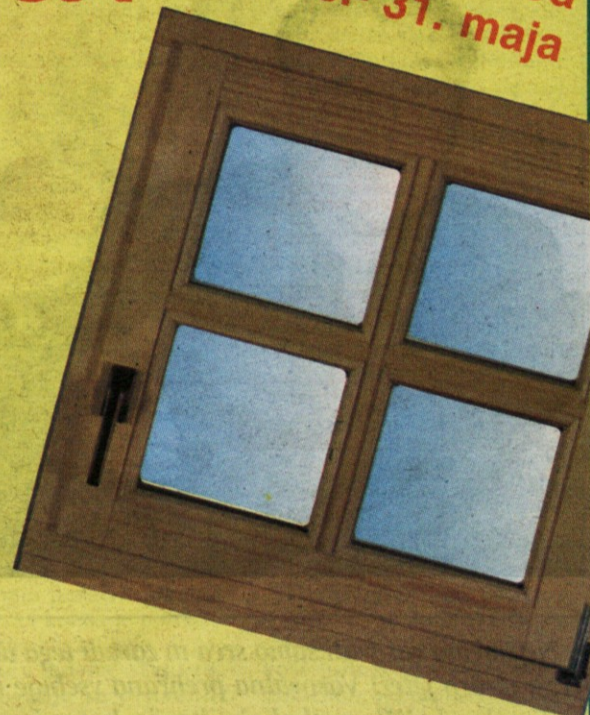
NOVO MESTO, Ulica talcev 2, tel.,fax:(07)332 34 44

BREŽICE, Aškerčeva 1, tel.,fax:(07)496 29 26

METLIKA, Cesta XV. brigade 9, tel.,fax:(07)305 87 16

BAVEX Trebnje, tel.,fax:(07)304 56 40

KERATRADE Zagorje ob Savi, tel.,fax:(03)566 44 65

ZEPTEK SLOVENICA, d.o.o., Slovenj Gradec

K sodelovanju vabimo strokovnega sodelavca z željo po delu v uspešnem in ambicioznem kolektivu. Med drugimi sodelujemo z enim največjih svetovnih proizvajalcev prehranskih izdelkov Nestle in vsemi pomembnimi trgovskimi družbami v Sloveniji.

Za nadaljnjo rast, širitev in uspešno delo potrebujemo prave ljudi.

TRGOVSKI POTNIK ZA PODROČJE DOLENJSKE

Pogoji:

- srednješolska izobrazba
- 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih
- vozniško dovoljenje B kategorije
- lastno osebno vozilo

Prednost imajo kandidati s statusom pravne osebe (s.p. ali d.o.o.) in izkušnjami na področju prodaje grosistični in maloprodajni mreži.

Pogodbo o izvajanju del bomo sklenili za nedoločen čas.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite na naslov: ZEPTEK SLOVENICA, d.o.o., Pohorska cesta 12, 2380 Slovenj Gradec.

Rok za prijave je 8 dni po objavi razpisa v časopisu.

POGOVOR Z DR. DRAŽIGOSTOM POKORNOM

S hrano in gibanjem proti raku in infarktu

Dr. Dražigost Pokorn je redni profesor na medicinski fakulteti v Ljubljani in že desetletja vodilni strokovnjak na področju prehrane pri nas. Zagovarja zdrav način življenja, katerega sestavni del je tudi varovalna prehrana, ki zmanjšuje možnost nastanka različnih obolenj, tudi raka in bolezni srca in ožilja. Dovolj sadja in zelenjave pa malo maščob, veliko gibanja in zmerna količina alkohola, to je po njegovo bistvo zdravega načina življenja.

Kako jemo Slovenci oziroma Dolenjci? Kako zdrava je naša prehrana?

Naše prehrabene navade so slabe. V bistvu gre za tri stvari: pojedimo preveč maščob in premalo sadja in zelenjave, in kot tretje zaužijemo preveč kalorij. Morali bi zmanjšati delež maščob in povečati delež sadja in zelenjave. S tem bi rešili tudi presežek kalorij.

Kako pa smo se Slovenci hranili v preteklosti, predvsem na kmetih?

Kmečki živeli se je prehranjeval zelo slabo. Včasih je mastna hrana veljala za dobro. Vendar so ljudje jedli močnejšo hrano in več samo, kadar so več delali ali ob praznikih. Bistveno je, da so zelo veliko delali, v tem primeru količina maščob ni tako pomembna.

Vendar so naši ljudje včasih jedli veliko zelenjave, pozimi kisane ali iz zasipnic, zaužili veliko žitaric in stročnic pa malo mesa. Ali to ni zdrava prehrana?

To je vsekakor zdrava prehrana, ki je bila povrh tega združena z veliko fizičnega dela, torej gibanja. Če k temu občasno dodamo nekaj mesa in mlečnih izdelkov, so se ljudje včasih v bistvu dobro hranili. Problem je bil, da hrane ni bilo dovolj, da je vladala lakota.

Je torej v primeru težkega telesnega dela vrsta hrane manj pomembna?

V primeru velike telesne aktivnosti gre ponavadi za to, da človek poje prav toliko, kolikor potrebuje. Ljudje ob sedečem delu ponavadi več pojedjo, kot potrošimo. Človekov termostat je naravnano na 3000 kalorij, da bi jih toliko porabili, pa se moramo kar precej potruditi. Pojemo pač toliko, da smo siti.

Ne smemo varovati samo srca in zaradi tega umreti za cirozo jeter! Varovalna prehrana vsebuje neko optimalno količino alkohola, kar je, kot rečeno, 10 do 30 g alkohola na dan.

Pri vseh takih v časopisih zapisanih dietah gre za biznis, za katerim stojita farmacevtska in živilska industrija, ki na trgu ponujata različne preparate za hujšanje in razne diete. To je čista goljufija.

dejavnike tveganja v našem življenju. Gre v bistvu za zdrav način življenja. Če preidete na zdrav način življenja, shujšate. Pri vseh takih v časopisih zapisanih dietah gre za biznis, za katerim stojita farmacevtska in živilska industrija, ki na trgu ponujata različne preparate za hujšanje in razne diete. To je čista goljufija.

Kaj pa je zdrav način življenja?

Vsakdanja telesna aktivnost, zmerna količina alkohola, dovolj sadja in zelenjave pa malo maščob oziroma, z drugo besedo povedano, energijsko redka hrana. Če ste zelo telesno aktivni, to sploh ni tako pomembno. Če je imel človek v okolju dovolj hrane, je pojedel, toliko, kolikor je potreboval. Današnji način življenja nam tega ne dopušča.

Kaj pa dnevna razporeditev hrane? Je res treba obilno zajtrkovati in malo večerjati ali pa naj se človek hrani nagonsko, da je takrat, ko je lačen?

Redna prehrana je že pomembna, a zajtrk pri tem ni pomemben. Stvar je v tem, da se ljudje, ki ne zajtrkujejo, ponavadi tudi nepravilno hranijo. Za zdravo prehrano velja, da mora vsebovati dovolj sadja in zelenjave oziroma zaščitnih snovi. Torej če človek ne zajtrkuje, s te ni nič narobe?

Če človek zjutraj ni lačen, mu ni treba zajtrkovati, lahko je kasneje. Vendar mora imeti na dan vsaj dva obroka, kar je sicer malo, trije obroki pa so nekaj optimuma.

Kaj pa pozna večerja?

Lahko, če greste pozno spat. Če hodite spat ob dveh zjutraj in vstajate ob enajstih, imate lahko zelo pozno večerjo in prvi obrok zaužijete opoldne, pa je to ravno tako zdrav način prehranjevanja.

Zagovarjate meso oziroma različne vrste mesa v prehrani. Tako je. Človek je vsejdec.

Kaj menite o vegetarijanstvu?

Vegetarijanstvo je možen način prehrane. Znanost je natančno ugotovila, katere snovi človek potrebuje in katere snovi rastlinski prehrani manjkajo. Če ne jeste mesa, jajc in mlečnih izdelkov, kupite sojino mleko, v katerem so vsi dodatki, in je stvar urejena.

Omenili ste prehrabene dodatke. Kaj pa vitamini in minerali v tabletah? Je to pri normalno hranjenem in zdravem človeku potrebno, je to sploh zdravo?

Kar se tega tiče, so mnogi zavedeni. Če jeste mešano hrano v zadostni količini, je v njej vseh snovi dovolj in kakršnihkoli dodatkov ne potrebujete. Če človek ne je sadja in zelenjave, je vitamine treba dodati umetno, ni pa nujno.

Je ribje meso boljše od rdečega mesa?

Ribje meso je od rdečega mesa boljše, ker vsebuje ribje olje, sicer pa je enakovredno govejemu mesu. Spet se je našel nekdo, ki je na osnovi tega s tako imenovano eskimsko dieto naredil celo znanost.

Kaj pa suho, prekajeno meso?

V velikih količinah je kancerogeno, se pravi da povzroča raka, če pa ga jeste malo in le občasno, ne škodi zdravju. Še več kancerogenih snovi je v močno pečenem mesu, še slabše pa je meso pečeno na žaru. Najbolj zdravo je kuhano meso.

Med spornimi hranili ne omejujate sladkorja.

Sladkor je ogljikov hidrat in v zmerni količini ni škodljiv. Če pojedete večje količine sladkorja, je škodljiv, ker s tem zaužijete preveč kalorij. Sladka hrana je človeku dobra, zato je več poje.

Kaj pa umetna sladila?

Če sladkor zamenjate z umetnimi nekaloričnimi sladili, pojedete več druge hrane. Če je to sadje oziroma zelenjava, je to dobro, če sladkor zamenjate z maščobami, pa ne.

Zadnji čas so zelo priljubljene nekateri načini prehranjevanja, ki so nastali že ob koncu 19. stoletja. Recimo Hayjeva metoda ločevanja beljakovin in

Znanstveniki so primerjali telesno aktivne in neaktivne ljudi, ki so oboji pojedli veliko mastne hrane. Med aktivnimi je bilo veliko manj primerov raka kot med neaktivnimi.

ogljikovih hidratov. Kaj menite o tej in podobnih metodah?

Alternativnih načinov prehranjevanja je veliko. Naša stroka se vseeno ravna po normativih svetovne zdravstvene organizacije, ki takih alternativnih metod ne upošteva, obstajajo pa tudi znanstveni dokazi, da na tem ni nobene resnice.

Kakšna je kakovostna razlika med na sodoben način predelano hrano, recimo mesom, pridelanim na velikih framah, ali zelenjavo, pridelano na intenzivni način na plantažah in v rastlinjakih, ter hrano, kakršno smo uživali pred 30 in več leti, pridelano na relativno primitiven način brez umetnih gnojil in raznih škropiv?

Če v današnji hrani ni kakšnih posebnih dodatkov in kontaminantov, je to vseeno zdrava hrana. Če so živila pridelana s pomočjo dodatkov, gre predvsem za dodatke v živinoreji, potem je taka hrana lahko škodljiva. Ne vemo pa še natančno, kaj nam bo prinesel genetski inženiring. Genetski inženiring je stvar bodočnosti, z njim bomo lahko naredili, kar bomo hoteli. Znanost še ni dognala, a je to lahko zdravju škodljivo.

Cilj genetskega inženiringa je pridelati bolj zdravo in boljše hrano.

Tako je. Taka hrana naj bi bila glede na sestavo boljše, bolj zdrava. Kakšen bo vpliv take hrane na organizem, se še ne ve, ne glede na to pa bo moral potrošnik vedeti, kaj je kupil. Na živilu mora pisati, da je pridelano z genetskim inženiringom.

So v Sloveniji opravljene analize zelenjave, ki jo lahko kupimo pri naših trgovcih z zelenjavo? Je ta zelenjava zdrava, jo lahko brez zadržkov uživamo?

Glede na naše pravilnike je zdrava. Lahko jo uživajte brez bojazni za vaše zdravje. Vsekakor je bolj zdrava kot zelenjava ali regrat, ki lahko raste neposredno ob prometni cesti in vam ga na trgu ponujajo nekatere branjevke. Varneje je kupovati pri uradnih prodajalcih.

So naši pravilniki med strožimi?

V kratkem bomo dobili zakon o zdravstveni neoporečnosti živil. To je evropski pravilnik, usklajen z zakoni, ki veljajo v evropski uniji. Kakršnikoli so ti pravilniki, so dobri, saj omejujejo največjo količino škodljivih snovi v hrani, nimamo pa pravilnikov, ki bi ljudem prepovedovali jesti mastno hrano, ki je precej bolj škodljiva kot aditivi in kontaminanti.

Kaj pa alkohol?

Ha, to je pa druga zgodba. Prav v novomeškem območju se popije največ alkohola. Slovensko poprečje je 11 do 12 litrov čistega alkohola na leto na prebivalca, starega nad 14 let. A to je le statistično poprečje. Pri tem gre le za registriran alkohol. Nekateri doma kuhajo žganje ali pridelajo vino v lastnih vinogradih, kar pa ni vključeno v to statistiko. Če bi poprečju prišli še to, bi bilo za 4 do 5 litrov višje. Poleg tega približno

Kaj pa prehrana športnika?

Športnik potrebuje več kalorij in s tem tudi več esencialnih hranil. Pri športnikih je pomemben predvsem režim prehrane. Obroki morajo biti razporejeni enakomerneje, neposredno pred veliko obremenitvijo športnik ne sme zaužiti večje količine hrane, ampak dve do tri ure pred obremenitvijo. Uspešnejši je športnik, ki je sposoben akumulirati več energije.

Kaj pa maščobe kot vir energije za športnike v vzdržljivostnih športih?

Ogljikovi hidrati so za vrhunskega športnika najboljši vir energije.

So nekateri ljudje bolj nagnjeni k debelosti kot drugi?

Obstaja gen za debelost, ki smo ga podedovali od prednikov. Ima ga večina ljudi. Pred 50 tisoč leti so bila obdobja, ko je bilo hrane v izobilju, in obdobja, ko hrane ni bilo. Da je človek preživel obdobje lakote, se je moral v obdobju izobilja hrane zrediti, njegov organizem je moral tvoriti zaloge. Danes obdobje lakote ni več, naš organizem pa je še vedno nagnjen k tvorjenju zalog.

Se vi veliko gibljete?

Nimam avta in v službo hodim peš. Pol ure hoje imam do službe in pol ure nazaj, to je zame dovolj. Nekateri znanci mi pravijo, da imajo pač predeleč do službe, da bi hodili peš. Saj se lahko del poti peljejo z avtomobilom, zadnji del pa gre do peš. Tudi to je rešitev, kot je rešitev, da na poslovnem kosilu ne pojejo vsega, kar postavijo prednje.

IGOR VIDMAR

NAŠ RECEPT

Bezgov sirup

Letos je bezeg zaradi topllega aprila zacvetel prej kot ponavadi. Njegovi cvetovi so okusni, cvrti z jajci, lahko pa jih uporabimo tudi za sirup. Naberemo sveže bezgove cvetove - za 3,5 litra sirupa potrebujemo: 2 l vode, 2 kg sladkorja, 20 g citronske kisline, 12 velikih bezgovih kobulov in 10 tankih rezin limone.

Limono operemo, obrišemo in narežemo na tanke rezine. Rezine damo v velik steklen kozarec s pokrovom. Dodamo tudi sveže bezgove kobule. Če je le mogoče, jih ne operemo, ker bi s tem izgubili dragoceno aromo. Če pa ne gre drugače, kobule oplakamo in skrbno osušimo na krpi. V loncu pristavimo vodo in sladkor in kuhamo na majhnem plamenu toliko časa, da se sladkor raztopi. Primešamo citronsko kislino. S sirupom prelijemo cvetove in limonine rezine v kozarcu - pazimo, da kozarec ne poč. Ko se sirup ohladi, kozarec zapremo s tesno prilegajočim se pokrovom. Sirup naj stoji na toplem 5 dni. Nato odstranimo bezgove kobule in limono. Sirup precedimo skozi fino sito. Nalijemo ga v steklenice in shranimo na hladnem. Razredčen z vodo ali s penicim se vinom bo osvježujoča pijača v prihajajočih vročih dneh. S sirupom pa lahko pokapamo tudi sladoled, puding ali kremo ali pa ga uporabimo za osnovo pri pripravi sorbeta.

KAKO VARNA JE NAŠA HRANA

Še s kanto za smeti ravnamo bolje!

Naše telo ni kanta za smeti, čeprav, če smo natančni, celo z njo ravnamo bolj previdno in vanjo ne zabrišemo prav vsakega strupa ali kisline (lahko bi razžrlo kovino). O tem, kaj bašemo vase in kako to nažira naše telo, ne razmišljamo ravno pogosto. Še največkrat se zamislimo ob izbruhih raznih afer, kakršna se je zgodila z boleznijo norih krav, dioksinom ali morda z mikroorganizmi v slovenskem mleku. Kadar se kakšna taka zakuha, v nas le začne vrtati črv dvoma. Kakšna in kako varna je naša hrana?

Največ hrane kupimo v trgovinah, vendar vse, kar je na policah, ni vedno dobro, varno in zdravo, po drugi strani pa tudi ni nujno, da je dobra prav vsaka doma pridelana hrana. Marsikdaj z domače njive pride najbolj škropljena zelenjava, in kar je še hujše, taka, pri kateri se ne upošteva karenčni čas. Poznam zelenjadarko, ki je z njive pobrala endivijo, jo prodala tovarni v bližnjem mestu, istočasno pa sosedji svetovala, naj ne opere ostankov za kokoši, ker je še pred nekaj dnevi škropila.

Saj, kokoši so sosedove, solato pa bodo pojedli neznanci...

Slovenski potrošniki premalo vemo, še huje pa je, da nekaterih osnovnih stvari ne vedo niti tisti, ki bi morali. Kot tista trgovka, ki mi je prijazno pojasnila, kako naj ugotovim, kdaj mesnemu izdelku poteče rok trajanja. Menda to pove natančen pregled vakuumskega pakiranja: ko je vse napihnjeno, je rok trajanja potekel! In zdaj naj zadevo vtaknem v hladilnik, jo vsak dan opazujem in čakam. Ker zaradi luknje v zakonu mes-

ni izdelki še danes nimajo označenega roka trajanja, moramo potrošniki očitno poiskati priročnik in se naučiti, koliko časa so užitni sveži, poltrajni ali trajni mesni izdelki.

Kaj na deklaraciji?

Zavod za varstvo potrošnikov je ob nedavnem sejmu kulinarike predstavil zgibanko o označevanju in varnosti živilskih izdelkov. V njej med drugim navaja, kaj mora vsebovati deklaracija takega izdelka: ime izdelka, ime in sedež proizvajalca, datum proizvodnje, prostornina ali neto količina živila, seznam uporabljenih dodatkov (aditivov) in dodanih naravnih ali umetnih barvil ter arom, vrsto in količino sestavin izdelka (v mg ali odst.) ter rok uporabe živil. Neobvezni pa so podatki o energijski vrednosti živila in navodila za pripravo.

V zloženki opozarjajo na oznake za barvila, konzervanse,

antioksidante, emulgatorje, sladila in ostale dodatke, ki so označeni s črko E in ustrezno številko. Opozarjajo še na nekontrolirano uporabo zdravil in hormonov pri vzreji živine ter pretirano ali neodgovorno uporabo pesticidov, na težke kovine, radioaktivne snovi, kancerogene snovi in nenadzorovano uporabo umetnih gnojil v kmetijstvu.

Ker tehnologija pridelave in predelave živil nenehno išče nove poti, v Zavodu za varstvo potrošnikov pravijo, da bodo v prihodnosti deklaracije morale vsebovati tudi oznako za gensko spremenjena živila (doslej pogosto pri soji, koruzi in sladkorni pesi) ter za živila, ki jim podaljšujejo obstojnost s sevanjem. Določene bodo tudi mejne vrednosti za vsebnost ostankov škropiv, poleg tega pa naj bi prepovedali označevanje živil v reklamne namene. Kdaj in kako bo to uresničeno, je težko reči, kajti želje proizvajalcev po čim večjem zaslužku so neizmerne.

Reklame zavajajo

Verjetno vsakega od nas kdaj zavede oglaševanje industrijskih izdelkov z besedami: varuje zdravje, je domače, iz domače šrambe, z domačega vrta ali iz neokrnjenih hribov. Za pitno vodo Zala, ki jo proizvajalci prodajajo kot vodo, ki "pride iz škofovskih hribov in iz Alp, Kamniških planin", Zeleni Slovenije na primer dokazujejo, da je pridobljena iz ljubljanske podtalnice in pozivajo, naj pristojni takoj zaščitijo potrošnike.

Kakšno hrano kupujemo?

Podobno tudi za vodo Živo, ki naj bi pritekla iz Kamniških Alp, dokazujejo, da ni nič drugega kot podtalnica, ki se napaja iz površinskih padavin in je tako onesačena, da je ne uporabljajo niti za vodovodno omrežje. Kljub vse številnejšim dvomom o kakovosti, prodaja ustekleničene vode tudi pri nas strmo raste.

Kupujmo domače!

Kot trdi dr. Jožica Maučec Zakotnik, direktorica CINDI programa, v nedavnem intervjuju za Delo, je študija prehranskih navad pokazala, da Slovenci nimamo zdravih vzorcev prehranjevanja. Pojemo premalo sadja, zelenjave in žitnih izdelkov ter precej preveč maščob. In še posebej bi se bilo treba zamisliti nad podatkom, da so najslabši vzorci prehranjevanja ravno na Dolenjskem, ali natančneje, v okolici Novega mesta. Tu pojemo preveč, uživamo hrano, v kateri je preveč nenasičenih maščob in

hkrati najmanjkrat sežemo po sadju in zelenjavi.

K zgoraj navedenemu moramo dodati še prekomerne količine popitega vina, ki ponavadi ni najboljše kakovosti ali je pridelano celo iz samorodnice. Da bi se to izboljšalo, je potrebno ljudi ozaveščati in informirati, hkrati pa poskrbeti za pravilno označevanje živilskih izdelkov vključno z natančno sestavo na vsakem izmed njih.

In še nekaj je, kar sicer dolenjski zelenjadarji ali posavski sadjarji že leta poudarjajo. Premalo znamo ceniti na domači zemlji in po domačih metodah, četudi morda kdaj zastarelih, pridelano hrano. Naši pridelki so marsikadaj že sami po sebi biohrana v primerjavi s hrano iz razvitih dežel. To bi bilo treba potrošnikom povedati čim večkrat, hkrati pa bi morala država poskrbeti, da bo zdrava in varna hrana tudi cenovno dostopna vsakomur.

B. DUŠIČ GORNIK

DO VITAMINOV S HRANO

Strokovnjaki svarijo pred mega odmerki vitaminov

Skupina strokovnjakov ameriške Nacionalne akademije znanosti je pred kratkim javnosti sporočila, da ni prepričljivih znanstvenih dokazov, da velike količine vitaminov C, E in drugih hranil, kot sta selen in beta karoten, lahko zmanjšajo možnost nastanka raka, srčne bolezni, diabetesa ter Alzheimerjeve ali drugih bolezni.

Kljub priljubljenemu prepričanju, da veliki odmerki teh tako imenovanih antioksidantov telo lahko zaščitijo pred vrsto bolezni, med njimi tudi pred navadnim prehladom, ni dovolj znanstvenih dokazov, da bi ljudem lahko priporočali, naj jih jemljejo več, kot je potrebno, da se zavarujejo zgolj pred pomankanjem teh prvin prehrane. Skrajno veliki odmerki se lahko končajo z zdravstvenimi težavami, namesto da bi jih odpravili ali preprečili. Strokovnjaki so tokrat prvič določili zgornje meje za vitamina C in E in za mineral selen.

Skupina, ki ponovno pregleduje vsa vladna priporočila o tem, koliko posameznih vitaminov in mineralov naj bi Američani zaužili vsak dan, ni našla zadostnih dokazov, na osnovi katerih bi lahko določila najmanjšo dnevno količino enega od najbolj priljubljenih antioksidantov, beta karotena, pa tudi luteina in likopena. Zaradi znamenj, da lahko beta karoten pri določenih ljudeh, še posebej pri kadilcih, povzroča nastanek raka, opozarjajo, naj ga ljudje ne uživajo preveč, in če ga jem-

ljejo, naj ga le zato, da se "zavarujejo pred pomankanjem vitamina A".

Že sama ta ugotovitev bi lahko neznansko vplivala na cvetočo industrijo multivitaminov. Samo beta karoten in vitamin A sta industriji vitaminov, ki je lani zaslužila 5,7 milijard dolarjev, navrgla 230 milijonov dolarjev. Ocenjujejo, da se beta karoten v taki ali drugačni obliki nahaja v 300 različnih vrstah multivitaminov, ki jih prodajajo v trgovinah s tako imenovano naravno hrano.

"Neposredno zvezo med jemanjem antioksidantov in preprečevanjem kroničnih bolezni bo treba še dokazati," meni predsedujoči strokovne skupine za Prehranske oksidante in sorodne spojine Norman I. Krinsky. "Še veliko raziskovanja je pred nami, preden bomo lahko odločno potrdili ali ovrgli zamisel, da antioksidanti v hrani dejansko lahko odganjajo kronične bolezni."

Nova priporočila bodo med drugim vplivala na šolsko prehrano, programe prehranjevanja družin z nizkimi dohodki in na napise na nalepkah prehran-

skih, vitaminskih in mineralnih izdelkov.

"To poročilo poudarja, kako pomembno je, da nujna hranila dobimo po naravni poti s hrano in ne s tabletami," je dejala predstavnica Ameriške dietetične zveze Janet Helm. "Američani so podlegli miselnosti 'odrešile tablete' in ne vidijo pozitivne vloge usmerjanja svojega prehranjevanja k čim bolj naravnemu."

Antioksidanti so vitamini in rudninske snovi, ki lahko pomagajo nevtralizirati tako imenovane proste radikale - kisikove in dušikove molekule, ki jim manjkajo elektroni - in ki jih povezujejo z mnogimi boleznimi, med drugim z rakom, katarakto, boleznimi srca in kapmi.

Poročilo, tretje v vrsti prehranskih priporočil za zdravo življenje Američanov in Kanadčanov, je nastalo po dvehletnem preučevanju vse razpoložljive medicinske literature o antioksidantih. Strokovna skupina je poudarila, da so ta hranila za zdravje nepogrešljiva in da moramo minimalni dnevni potrebi po njih vsekakor zadostiti.

Ženskam, starejšim od 19 let, priporočajo 75 mg vitamina C na dan, kar je nekoliko več, kot svetuje priporočilo iz leta 1989 (60 mg). Moški, starejši od 19 let, potrebujejo 90 mg vitamina C na dan (prej 60 mg). Kadilci obeh spolov lahko odmerek povečajo še za dodatnih 35 mg vitamina C, ker so bolj kot nekadilci obremenjeni s prostimi radikali. Toliko vitamina C lahko dobimo s petimi odmerki sadja in zelenjave na dan, kar je veliko bolj zdravo, kot če primanjkljaj pokrivamo s tabletami.

"Vitamine in minerale moramo dobivati s hrano, ne s tabletami!"

Priljubljenih orjaških odmerkov vitamina C, s katerim so prodajalci lani zaslužili 810 milijonov dolarjev, strokovnjaki ne priporočajo. Določili so zgornjo še dopustno mejo količine vitamina C, ki ga odrasel človek lahko na dan zaužije s hrano in vitaminskimi dodatki: 2000 mg. Poudarili so, da ni trdnih in dovolj specifičnih znanstvenih dokazov o njegovem zaščitnem ali zdravilnem delovanju pri navadnem prehladu. Zato uživanja vitamina C s tem namenom ne priporočajo.

JANEZ PENCA
Vir: The Guardian

IZBERITE SI ČEVELJ, PRIMEREN VAŠIM NOGAM!

Prostorna, mehka in lahka ortopedska obutev z vložkom, ki se prilagodi obliki stopala.

Podjetje Zaloker & Zaloker je aktivno na področju oskrbe sladkornih bolnikov že od leta 1992. Ponudbo smo iz leta v leto širili ter dopolnjevali in tako vam lahko danes ponudimo kakovostne ortopedске čevlje, športno obutev, ortopedске copate in obutev za paletne dni.

Vabimo vas, da nas pokličete ali obiščete v naših prostorih v Ljubljani, vsak delavnik med 9. uro in 14.30.

Zaloker & Zaloker, d.o.o.
Kajuhova 9, Ljubljana
Telefon: 01/542-51-11

SLADKORNA BOLEZEN

Povzroči lahko kronične okvare organov

Povišan nivo sladkorja v krvi skozi obdobje več let lahko povzroči trajne okvare pomembnih organov in tkiv. Poleg sladkorja so za nastanek kroničnih zapletov pomembni tudi drugi dejavniki, kot so povišan krvni pritisk, povišan nivo maščob v krvi, kajenje in dedna nagnjenost. Kronične okvare se začnejo pojavljati približno pet let po začetku bolezni. Ker je pri tipu 2 začetek prikrit, se kaj pogosto zgodi, da so ob odkritju sladkorne bolezni že prisotne okvare organov.

Kronične zaplete delimo v tri velike skupine:

Diabetična mikroangiopatija je okvara malih žilic, ki se najprej zadebelijo, nato zaprejo, lahko pa tudi počijo. Do takšnih sprememb, ki jih vidimo le pri ljudeh s sladkorno boleznijo, prihaja na majhnih žilicah v očeh in ledvicah. Diabetična nevropatija je okvara perifernega in avtonomnega živčevja.

Diabetična makroangiopatija je pravzaprav ateroskleroza velikih žil, ki se pojavlja pri vseh ljudeh, vendar je pri diabetikih pogostejša in se pojavi v zgodnejšem življenjskem obdobju. Spremem-

be zajemajo koronarno srčno bolezen, možgansko kap in aterosklerozo velikih žil na udih s posledično gangreno. Okvara žil na očeh ali diabetična retinopatija lahko vodi do poslabšanja vida ali celo do slepote. Začetne spremembe se še ne odražajo v prizadetosti vida in odkrije jih šele očesni zdravnik med pregledom očesnega ozadja s posebno lučko. Kadar so spremembe dovolj napredovale, se odloči za sežiganje žilic z lasersko svetlobo. S tem zavre napredovanje okvar. Poleg tega posega je za upočasnitev napredovanja sprememb izredno pomembno tudi zdravljenje visokega krvnega pritiska in normalizacija nivoja krvnega sladkorja.

Okvara žil v ledvicah ali diabetična nefropatija se ravno tako prične neopazno, s povečanim izločanjem beljakovin s sečem. To opazimo le z laboratorijskim pregledom seča. Nekaj let za tem prične postopoma pešati funkcija ledvic in na koncu je potrebno dializno zdravljenje ali pa presaditev ledvice. Tudi to napredovanje se bistveno upočasnjuje v zgodnjem obdobju pa celo prepreči z ureditvi-

jo krvnega sladkorja in zdravljenjem visokega krvnega pritiska.

Okvaro živcev zaradi sladkorne bolezni imenujemo diabetična nevropatija. Prizadeti so lahko vsi živci v telesu, vendar je najpogostejša nevropatija, ki zajame vlakna za zaznavanje občutkov na spodnjih okončinah (periferna nevropatija). Pogosto se pojavi mravljinčenje, pekoči občutek v nogah in tudi nadležna trgajoča bolečina. Značilno za te simptome je, da se poslabšajo ponoči. Posebno nevarno je, ko so prizadeti živci za zaznavanje bolečine, vročine ali mraza. Ljudje s takšno prizadetostjo ne zaznajo pravočasno, da jih žuli čevlji, da imajo v čevlju kamenček, ki jih je ranil, da so se opekli na prevročni peči ali omrznili v prelahki obutvi. Zaradi tega lahko pride do nepopravljive škode in v skrajnem primeru je potrebno oboleli del okončine tudi odrezati.

Diabetično makroangiopatijo, ki je najpogostejši vzrok za prezgodnjo umrljivost bolnikov s sladkorno boleznijo, pa bomo podrobneje spoznali naslednjič. MILIVOJ PILETIČ, dr. med.

NADZOR PREDELAVE ZDRAVE HRANE PRI NAS?

Boštanjaska večno zelena uspešnica

Pojem zdrave, bio (pre)hrane Karla Slemenška, lastnika podjetja Evergreen iz Boštanja, precej moti. Meni, da to ni ustrezno poimenovanje, sploh pa da s tem ljudje na veliko goljufajo, odkar so ugotovili, da se da s takimi "fintami" dobro zaslužiti. Da je vse relativno, skuša dokazati na svojem primeru.

Splošno znano je, da naj bi bilo prehranjevanje z zeljem in vsemi kapusnicami zdravo, toda zanj to ne drži, ker je astmatik. Vsa (pre)hrana bi po Slemenškovem prepričanju morala biti zdrava, kaj kdo bolje prenese, je pa že drugo vprašanje. Celotno priljubljenega krompirja kdo ne prenese, ga napenja. V zadnjem času spet govorijo, da je celo čokolada v zmernih količinah zdrava, če seveda odmislimo težave, ki jih s seboj prinaša sladkor.

"Integralnega pridelovanja hrane v Sloveniji sploh ni. Za tako imenovano bio pridelavo hrane bi morali preveriti zemljišče, semena in kontrolirati celoten proces pridelave. Zato raje vzamem jabolka iz nasada, kjer je sadjar kontrolirano škropil, kot pa da bi nasedal t.i. bio jabolkom. Ljudem že vnaprej ne verjamem zaradi njihove in svoje nevednosti!" pravi Slemenšek. To nezau-

panje pojasni tudi s primerom, ko mu je znanec iz Krškega postregel s podatkom, koliko več so kmečka jabolka vsebovala strupenih pesticidov od krških jabolok.

Sadne čaje izdeluje Evergreen iz kmečkih neškropljenih jabolok, a kaj ko je še toliko dejavnikov, ki lahko vplivajo, da je neka hrana res zdrava, ne le zelo okusna, dobra za brbončice v ustih in za želodec! Po besedah Stanke Žičkar, "deklice za vse" v boštanjskem Evergreenu, družinski farmi s sedmimi zaposlenimi ponujajo kupcem že okrog 100 različnih izdelkov oz. pridelkov od sušilnic za sadje in vrtnine, raznih pekačev oz. pečic za prosti čas pa do suhega sadja in vrtnin, številnih začimb, tudi najbolj eksotičnih. Slemenšek veliko potuje po svetu, zlasti po azijskih državah z odprtimi očmi. Najraje kar sam mimo raznih agencij, ki

poberejo veliko denarja, največkrat pa ne omogočajo neposrednega stika tudi s preprostimi ljudmi, njihovimi šegami in navadami. Slemenšek še najraje obiskuje Sri Lanko, kjer je narava še dosti neokrnjena, podnebje in ne pretoplo morje pa blagodejno vplivata na njegovo zdravje.

Na Daljnem vzhodu je že dolga stoletja v prehranjevanju prebivalstva eden glavnih virov beljakovin svež sojin sirček tofu. V zadnjih letih tofu vse bolj cenijo tudi na Zahodu. Nekateri imenujejo tofu tudi sojina skutla, čeprav nima značilnega okusa po skutli ali siru, temveč je povsem nevtralen. Tofu v štirih okusih (tudi kurkuma, osnove curryja) iz Evergreena je s sojino omako in vse bolj priljubljeno stročnico čičiriko (z okusom kostonja) nepogrešljiv sestavni del jedilnikov priznanih lokalov. V Evergreenu posušijo največ jabolok in hrušk, poleti pa gob in borovnic. Začimbo Vegreen izdelujejo brez konzervansov, iskane so tudi njihove osnove za sadne kruhe. Največ svojih izdelkov Evergreen prodaja znanim trgovskim hišam, med njimi ljubljanskemu Maxi-

marketu in njegovi restavraciji Maxim, kjer je šef kuhinje priznani mojster Slavko Adamlje, eden najboljših kuharjev na Slovenskem.

Ko je Slemenšek še veliko kovinske galanterije delal za kupce v drugih republikah nekdanje skupne države, največ za BiH, mu je šlo zelo dobro. A je sprevidel, da tako ne bo več dolgo, zato se je že nekaj let pripravljaj na preusmeritev proizvodnje, leta 1989 pa je izdelal prvo sušilnico sadja. To je pozneje izpopolnil, tako, da je danes Evergreen, d.o.o. (firma od leta 1991), cenjen po tem izdelku. Boštanjčani so pripravljani ne le naučiti kupce teh sušilnic, kako učinkovito posušiti v eni komori okrog 100 kg sadja ali vrtnine v 24 urah, ampak tudi odkupiti celotno proizvodnjo ali samo presežke. Nekateri se hitro naučijo in raje sami prodajo svoje pridelke. Slemenšek se zaveda, da si na ta način ustvarja neposredno konkurenco, a se zavoljo tega sploh ne vznemirja. Meni, da je kruha za vse dovolj, če pa bi doma postalo pretresno in bi hoteli kaj izvažati, bi se morali bolje

Boštanjaski Evergreen

organizirati, svoje pa bi morala odigrati država s spodbujanjem sadjarjev in vseh predelovalcev sadja, ki bi ponudili trgu denimo sušena jabolka in

hruške, za katere ne bi mogli najti v izvozu ustreznih cen v "sveži" obliki bodisi zaradi slabše kakovosti ali drugih vzrokov. Za sušeno sadje je pa moč uporabiti tudi manj kakovostno, na primer celo od toče poškodovano sadje, saj ga je potrebno olupiti, preden ga razrežejo na krljle. Tega se zavedajo vse številnejši sadjarji, ki so si omislili sušilne stroje s petimi in več komorami, tudi za takšne primere večjih sadjarjev. Evergreen je razvil tehnologijo in dodatne naprave, s katerimi od "kooperantov" prodano suho sadje po potrebi dodela v obliko, kakršno zahteva trg.

V Evergreenu so sami izdelali tudi stiskalnice za sezamovo olje, podobno napravi, kakršno je lastnik videl v Indiji. Iskano pa je tudi olje črne kumine.

PAVEL PERC

PODJETNI TONE FABJAN

S pomočjo čebel in narave do zdravila

Tone Fabjan je zgodnjo mladost preživel v majhni vasi Seč na robu kočevskih gozdov, odkrnjen od civilizacije in v neokrnjeni naravi. Pogosto je ugotavljal, da so v naravi energije, ki lahko človeku pomagajo v vsaki stiski. Na domačiji so imeli tudi čebele. Že kot kratkohačnik je začutil, da ga ta "živahni orkester" lahko popelje v skrivnost njegovih sanj: Pomagati ljudem v stiski, je bila od nekdaj Tonetova želja.

"Bučanje čebel me vedno prevzame prav do dna duše. Popelje me v globoka razmišljanja in takrat moje misli niso več posledica možganske logike, temveč tečejo iz izvira intuicije oziroma iz globine večnega duha, ki je v vsakem človeku. Čebele so vzor, kako se neko živo bitje ravna po notranjem nagibu, tudi za ceno svojega življenja. Zato so lahko povezava med človekom in ostalo naravo v vseh pogledih." Toda Tone je najprej postal učitelj. Deset let je otrokom pripovedoval tudi o lepotah narave in njenih prebivalcih, potem pa je izredno študiral elektroniko in osemnajst let delal v razvoju slovenske elektronike v Iskri. Hkrati se je naučil razvojno-raziskovalnega dela, kar je pozneje porabljal tudi pri čebelah. Ko je pred leti začelo nekdanje podjetje pokati po vseh šivih, se je Tone poslovil od glavnega mesta in se ves predal čebelam. Uresničila se mu je zamisel, da bi bile le-te lahko "tovarna" nekaterih zdravil, ki jih sicer industrija danes izdeluje v kemijskih oziroma farmacevtskih laboratorijih. "Vedel sem, da so čebele v stiku z mnogimi skrivnostmi narave. Poznajo vsako globel v gozdu, vedo za vsako rastlino, za vsak cvet posebej in tako v svojem panju hranijo

zdravila, ki jih ni zmožna izdelati nobena tovarna. To zdravilo je potrebno v pravi obliki ponuditi ljudem."

Nastal je prvi izdelek

Misel na to mu ni dala miru, začel je delati poskuse in v to vlagati vedno več truda in denarja. Notranji glas ga je vodil dalje in dalje. Življenje se mu je spreminjalo, tako kot so se mu spreminjale misli. Nastal je izdelek Endovital. V Predstrugah v občini Dobropolje imajo Fabjanovi novo hišo, kjer je sedež obrti (štirje redno zaposleni in okrog sto rednih in občasnih sodelavcev) in laboratorij za izdelavo nekaterih končnih izdelkov. V Seču, opuščeni suhokrajinski vasi sredi mogočnih gozdov, pa je biološki del proizvodnje. Tam imajo čebele, gojijo rdečo peso in negujejo rastline, ki tudi sodelujejo v procesu nastajanja zdravil Endovital.

Tehnološki proces izdelave zdravil pod to blagovno znamko se začne že pri biološki pripravi njive za rastline. Obravnavajo jo kot živ organizem in prostor, na katerem zemeljske in kozmične energije uresničujejo svoje poslanstvo. Endovital izdelujejo po metodi kozmične rezonance. To pomeni, da se vsi procesi odvijajo v naravi, pod nadzorovanimi pogoji in ob strogem upoštevanju njenih zakonitosti. Uporaba kemijskih ali drugih naravnih rastlin je opuščena. Tudi vodo prečiščujejo s posebnimi filtri. Rdečo peso uporabljajo za izdelavo nekonzerviranega sirupa rdeče pese. Njegovo obstojnost dosežajo ob posebnih tehnologijah oziroma sodelovanju čebel.

"Sirup uspešno znižuje povišano telesno temperaturo, olajšuje delovanje srca, uspešno pomaga pri zdravljenju na področju onkologije, lahko nadomesti številna pomirila, ugodno vpliva na izboljšanje krvne slike in hitro umirja nekatere alergije. Povpraševanje po izdelkih je ob

gripi zelo veliko," pojasnjuje Tone. Drugi izdelek v celoti izdelujejo čebele. Pod določenimi pogoji vnašajo sveži sok rdeče pese v za to posebno pripravljeno satovje. Sok pri tem obdelajo z izločki lastnih žlez. Tako dobimo sok v satovih celicah in ne v steklenicah. Njegova obstojnost je neomejena.

MODNI KOTIČEK

Hujšanje

Pomlad je čas, ko se največ ljudi odloča za shujševalne kure. Mislim, da skoraj ni človeka, ki se ne bi že večkrat poskušal "obklesati" in telo razbremeniti vsaj za nekaj kilogramov. Vendar je dokazano, da ni vsaka shujševalna kura za vsakogar enako uspešna. Vse je odvisno od posameznikovega metabolizma. Zato nikar ne spreminjajmo vsak teden svoje diete.

Prvi korak pri vsakem hujšanju naj bo, da iz svojega jedilnika izbrisemo kruh, sladkor in maščobe. Uživajmo veliko surove, sveže zelenjave - na primer mlado korenje, žvečimo ga ob gledanju televizijskega programa in naj nam nadomesti ocvrti krompirček oziroma slane palčke. Če se nam nista nabrala več kot dva do štiri odvečni kilogrami, bomo z železno voljo odvečno težo spravile na želeno že v mesecu dni. Seveda če se bomo zadošili tudi gibale in telovadile.

Če pa želimo shujšati deset ali več kilogramov, se nikakor ne odločajmo same za shujševalno kuro, za katero smo nekje slišale mimogrede. Za drastično hujšanje se vsekakor posvetujemo z zdravnikom dietologom, da si ne nakopljemo kakšne resne bolezni. Pri hujšanju, še zlasti če smo starejši od štirideset let, se moramo zavedati, da drastične shujševalne kure puščajo sledi na obrazu, ki se kar pobesi in naguba. Zato je lahko stara modrost: "Zadaj licej, sprejdi muzej!" še kako resnična. Hujšati moramo počasi in pametno. Vsekakor pa pod nadzorom dobrega in vestnega zdravnika. Za vsako hujšanje pa sta potrebni železna volja in disciplina.

JERCA LEGAN

Izredno je učinkovit pri kardiovaskularnih in onkoloških zdravljenjih.

Pri Fabjanovih izdelujejo tudi različico medu v satju in pristni mešani med, obogaten s cvetnim prahom. Endovitalu, ki osvaja vse celine sveta, je že leta 1994 mednarodno združenje za pospešnost kakovosti življenja, Red sv. Fortunata-redovna provinca Slovenije, podelilo priznanje za kakovost. Izdelek se povezuje tudi z vrhom slovenske znanosti, saj nastaja krog med praktično medicino, biofarmacijo in analitično kemijo. Sodelovanje s priznanimi inštituti in posamezniki bo pripomoglo k izboljšanju kakovosti Endovitala, ki bo med uporabniki prepoznaven le po odličnosti, in ne po komercialni reklami.

M. GLAVONJIČ

SONČNA OČALA

Zaščitite oči pred sončnimi žarki

Sončna očala so danes več kot le modni dodatek, njihovo redno uporabo zaradi vse močnejših sončnih žarkov priporočajo okulisti, optometri in optiki po vsem svetu.

Sonce seva na zemljo UV in infrardeče (toplotne) žarke, ki bolj ali manj škodljivo vplivajo na zdravje oči. Največ škode očem naredijo UV žarki, katerih zaradi okvar v plasteh ozračja vse več prodre na površino Zemlje. UV žarki se sicer delijo glede na valovno dolžino, na zemljsko površino pa prodre le UVA in del UVB žarkov, UVC pa se absorbirajo v atmosferi. Za oči so nevarni UVB žarki, koliko jih bo prodrla, pa je odvisno od nadmorske višine, zemljepisne širine, količine ozona ter vodnih delcev in prahu v zraku.

Kot je povedal dr. Dušan Pušnik, dr. med. specialist oftalmolog, sta omenjenim žarkom najbolj izpostavljeni roženica in očesna leča, zaradi njihovega vse večjega prodora pa se povečuje število obolenj na očesni veznici, roženici in očesni leči. Zato je pravilna izbira kakovostnih sončnih očal izredno pomembna, sončna očala slabe kakovosti, ki so seveda tudi precej cenejša in so na voljo v skoraj vsaki veleblagovnici in na

tržnici, napravijo več škode kot koristi. Najbolje je, da se ponje odpravite v bližnjo optiko in se prepustite nasvetom strokovnjakov. "Po lastnih izkušnjah lahko zatrdim, da ljudje primerne pozornosti ne izbirajo korekcijska očala, sončna pa precej manj," meni dr. Pušnik, ki ima v Novem mestu svoj očesni kirurški center, zobozdravstveno ordinacijo in optiko.

Danes lahko izbirate med lečami za sončna očala različnih materialov in barv. Leče so lahko iz stekla, plastike in polikarbonatne plastike, glede zaščite pred UV žarki pa med njimi ni bistvenih razlik. Z uporabo različnih premazov leč proizvajalci dosežejo skoraj 100-odst. zaščito pred prodorom UVA in UVB žarkov, kakovost leč pa se razlikuje predvsem v natančnosti izdelave. Posebno skupino predstavljajo očala s polarizacijskimi sončnimi lečami, katere dr. Pušnik priporoča športnikom, voznikom, ribičem...

"Sončna očala naj ne poslabšajo vidnosti in prometu in barv-

nega vida. Najbolj nevtralna je siva barva sončnih očal, saj najmanj spreminja kakovost vida. Zelo primerna pa je tudi rjava in zelena barva leč," je povedal doktor. Obstajajo tudi različne stopnje zatemnitve leč, za sončna očala pa so najprimernejše zatemnitve med 70 in 90 odst. Če nosite dioptrijska očala, si lahko omislite sončna očala, si lahko omislite sončna očala, si lahko omislite sončna očala, si lahko odločite za fotoobčutljive leče, ki spreminjajo stopnjo zatemnitve glede na količino sončnih žarkov, ali pa dodatna zatemnjena stekla, ki jih pripnete na vašo korekcijska očala.

Pri nakupu sončnih očal nameni pozornost tudi očalnim okvirjem. Ti so lahko kovinski ali plastični. Dr. Pušnik opozarja, da večina kovinskih vsebuje nikelj, ki pri stiku s kožo povzroča alergične reakcije kože, še posebej kadar se znojimo, zato so danes kakovostnejši okvirji izdelani iz titanija. "Pozornost posvetite tudi obstojnosti barve na očalnih okvirjih, saj se pri slabših rada hitro odluči," opozarja dr. Pušnik in priporoča, naj sončna očala uporabljajo vsi, ki so izpostavljeni sončnim žarkom.

M. KOTNIK

Tone Fabjan: "Bučanje čebel me vedno prevzame do dna duše."

ZMAGUJMO V IGRI SPREMEMB

Glasbeniki in glasbila so, ni pa dirigenta

V Novem mestu, še posebej v mestnem središču, se kakovost življenja vztrajno slabša. Meščani, stroka in politika so jo s svojim mlačnim in neodgovornim ravnanjem spravili čisto na kolena. Prevladujoče stanje duha je vdanost v usodo, da gre tako ali tako vse rakom žvižgat.

Pri urejanju življenja v Novem mestu smo neuspešni zato, ker ne obvladamo igre sprememb. V tej je treba zmagovati preprosto zato, ker je sprememba najbolj stalna stvar na svetu. Obvladovati jo moramo, če hočemo uspevati na katerem koli področju. Pri tem moramo biti ustvarjalni in prilagodljivi, dejavni in odzivni. Igra sprememb postaja vedno zahtevnejša, ker je hitrejša, bolj negotova, zapletena in dvoumna kot kdaj koli doslej. To velja za vse plasti življenja in človeške skupnosti v mestih niso izjema.

Sanje so nujne

Kdor želi biti gospodar igre sprememb, se mora naučiti stopati v krogu sanj, načrtovanja, ukrepanja, preverjanja in ponovnega ukrepanja. Sanje so tisto, kamor hočemo prispeti in so vedno pred nami, kot obzorje. Načrt pomeni strategijo, zasidrano v vrednotah, prednostih itd. Preden se lotimo uresniče-

vanja načrta, tj. preden ukrepamo in ponovno preverjamo, moramo načrt razumljivo sporočiti okolici, predvsem pa tistim, ki ga bodo uresničevali. Tako se nam ne bo moglo zgoditi, da v načrtu naslikamo drevo, red, v naravi pa se nam skoti asfaltno parkirišče. Ukrepanje in preverjanje sta medsebojno prepleteni, kajti vse, kar storimo, je možna učna izkušnja, zato je preverjanje veliko bolj prepoznavanje igre in nenehno prilagajanje nanjo kot pa zgolj čakanje na polčas.

Kulturna sprememba

Praktične spremembe mora spremljati, če ne celo prehitovati, kulturna sprememba. Tradicionalna kulturna sprememba je hierarhična. Vsiljena je z vrha in ne deluje. Prava kulturna sprememba se zgodi, ko izjemni posamezniki ali pač samo ljudje, ki zmorejo navduševati ali navdihovati, vplivajo na soljudi, da se spremenijo. Kultur-

na sprememba predpostavlja, da sprememba obnašanja stopa pred spremembo v delovanju. KDO SEM vedno hodi pred KAJ POČNEM.

Na tem ozadju lahko opazujemo pojave, ki krojijo igro sprememb v življenju našega mesta. To so: vedno gostejši osebni promet skozi središče mesta, z izpušnimi plini onesnažen zrak, ki ga ljudje presenetljivo potrpežljivo jemljejo v zakup, vedno manj prostora za pešce in skoraj nič za kolesarje, gradnje novih bencinskih črpalk v bližini najgostejše poseljenosti ali v dragocenih delčkih prime-stnih gozdov, gradnje obvoznic, ki bodo ljudi še bolj vabile k prevažanju z osebnimi avtomobili, gobasto razrašanje velikih nakupovalnih središč na mestnih obrobjih in selitev pomembnih javnih storitev iz središča mesta v isti smeri, podeljevanje banalnih in umazanih funkcij sicer kakovostnim mestnim površinam (parkirišče Novi trg), odmiranje Glavnega trga kot mogoče (poleg raznih drugih možnosti) prvovrstne stanovanjske sosese. Nekateri od teh pojavov so vzroki, drugi pa posledice.

Najbrž me ni bilo v mestu, ko so preučevali in obdelovali fazi

sanj in načrtovanja in ko so ju posredovali tistim, ki naj bi ju uresničevali. Najbrž sem zamudil tudi programa kulturne spremembe in spremembe obnašanja, s katerima so za tvorno spreminjanje pripravili ljudi na njihove vloge pri uresničevanju bojnega načrta. Vse se mi tako zdi, da prav v tistem času ni bilo v mestu tudi veliko drugih ljudi.

Vlada kratkovidni pogled

Novo mesto bi morali začeti človečiti, še preden so slabi vplivi, kot so gradnja satelitskih nakupovalnih središč na obrobjih mesta, popolna podrejenost pešcev in kolesarjev osebnemu motornemu prometu itd., dobil vztrajnost, ki jo je vedno težje krotiti. Glasbeniki in glasbila so (bili vedno) tu, ni pa partiture in dirigenta. In ker so instrumenti pač pri roki, glasbeniki vsake toliko časa malo improvizirajo. V teh krajih ni volje ali morda sposobnosti, da bi najprej izsajali (temu pravimo tudi vizija) prihodnost, nato skrbno pretehali vrednote, na njihovi osnovi določili prednosti in načrtovali ter šele potem ukrepali in preverjali, kaj smo storili. Pri nas namesto dolgoročnega videnja vlada kratkovidni pogled. Če mesta nečemo do kraja spremeniti v sračje gnezdo, moramo biti trdno prepričani o pravilnosti vrstnega reda korakov, ki jih bomo delali. Usklajeno lahko delujejo samo ljudje, ki imajo skupne vrednote. Toda pri tako javnih nalogah, kot je ponovno človečenje mesta, je več kot nujno, da kulturna sprememba postane stvar vseh meščanov. Pri tej stvari smo delovno moštvo vsi. Tradicionalna kulturna sprememba, ki prihaja z vrha, ne deluje, zato se potrudimo za pravo, ki edina rodi sad: naj dobri zgledi vplivajo na nas in nato mi vplivamo na svoje znance, prijatelje, sodelavce... Toda če hočemo drugače delovati, moramo najprej biti drugačni. Sprememba delovanja vedno predpostavlja prejšnjo spremembo obnašanja. Kdo sem mora vedno stopati korak pred kaj počnem.

Najbrž me ni bilo v mestu, ko so preučevali in obdelovali fazi

na osnovi discipliniranja interesov oz. njihove hierarhije. Treba je sprejeti vrednote (čist zrak, mirno bivalno okolje, varnost pešcev in kolesarjev, otrok in starejših, varčevanje energije in kar je še podobnih nedvoumno humanih vrednot), jih razvrstiti po pomembnosti, jih spoštovati in postopno uresničevati.

Izsajali so resničnost

Primer, kako sanje lahko postanejo resničnost, je gospodarsko središče severne Nizozemske, Groningen, kjer so izumili zdravilo za osebni avto. Leta 1977 so mestne oblasti uvedle popolnoma nov načrt javnega transporta. Utemeljile so ga z dolgoročnimi gospodarskimi cilji (sanje) in ga povezale z inovativnim sistemom odločanja, ki je javni potniški prevoz, kolesarjenje in pešačenje označil za najboljše načine potovanja v mestu.

Namesto da bi denar porabljali za vedno nove in širše ceste, so ga preusmerili v močno okrepljen javni potniški prevoz in v omrežje pešpoti. Gosta mreža varnih kolesarskih steza je vozniče zbežala iz avtomobilov in jih posadila na kolesa. Leta 1991 je že več kot polovica prebivalcev Groningena po opravkih v mestu kolesarila. Število avtobusnih potnikov se je povečalo za petino.

Skrbno načrtovanje mesta je pomagalo omejiti rabo osebnega avtomobila. Novi industrijski in pisarniški kompleksi so zrasli ob večjih križiščih javnega potniškega prevoza, izboljšali pa so tudi dostop do krajevnih trgovin in storitvenih dejavnosti - toda satelitske veletrgovine na obrobju mesta so PREPOVEDALI graditi. Mestno središče so oživili tako, da so zgradbe okrog železniške postaje namenili "mešani rabi" in da so na glavnem mestnem trgu spet vzpostavili staro mestno tržnico.

Leta 1990 so srednjeveško mestno jedro razdelili v četrti in prepovedali prečkanje avtomobilov iz ene v drugo. Začetni odpor - predvsem lastnikov trgovin - je kmalu popustil; mirnejša, čistejša in uporabnikom prijaznejša središčna nakupovalna lokacija odtlej privablja vedno več kupcev.

Prometni načrt Groningena se še vedno razvija. Na obrobjih mesta gradijo večnadstropne parkirne hiše, od tam pa neprenehoma vozijo avtobusi proti mestnemu središču in nazaj. Pešpoti v senci dreves, varne kolesarske steze in kolesarnice obetajo, da bodo v mestnem središču kmalu povsem gospodarili pešci in kolesarji.

Od leta 1989 po stopinjah Groningena stopa vsa Nizozemska. Groningen zmaguje v igri nenehnih sprememb. To mesto si je drznilo sanjati, določiti vrednote in na njihovi osnovi načrtovati, ukrepati in po preverjanju doseženega dopoljevati. V več kot desetletni bitki je doseglo pravo, ne od oblasti

vsiljeno kulturno spremembo: danes vendar že polovica ljudi po mestu potuje s kolesi. V igri sprememb so ljudje prišli do spoznanja, da se je treba obnašati tako, kot da je žoga vedno na njihovi strani igrišča. Le to je način, da se kulturna sprememba prime: da se zavedamo, da je igra v celoti odvisna od nas.

Javni prevoz kot komunalna storitev

Novomeško prometno goščavo in klavno kakovost bivanja bi morali rešiti tako, da bi nanju začeli streljati iz vseh topov. Zdaj so na cestah samo lični avtobusi. To je veliko. Toda hkrati z njimi bi morali večji del mesta zapreti za ves motorni promet razen za javnega (in stanovanjske). Ob urbanističnih anahronizmah, kot sta BTC in mega trgovina na Cikavi, bi morali narediti velika parkirišča, kjer bi vozniki, ki želijo v mesto, lahko zastoj puščali avtomobile, od tam pa bi na vsakih nekaj minut v mesto in iz mesta vozili brezplačni avtobusi. Brezplačni bi seveda ne bili, kajti mestni avtobusni promet bi morali uzakoniti kot komunalno storitev in jo plačevati tako, kot plačujemo čisto pitno vodo, odvoz smeti, kanalizacijo in kar je še samoumevni storitev, ki nam lajšajo življenje. Vsak plačnik bi si lahko razložil, zakaj plačuje: tisti, ki bi se z avtobusi vozili, bi si lahko dejali, da si pač plačujejo voznje, kdor bi v glavnem pešahal in kolesaril, bi se potlačil, da plačuje čistejši zrak, kdor pa bi se kljub vsemu še vedno vozil z osebnim avtom, bi pač moral sprejeti razlago, da plačuje kazen, ker drugim onesnažuje bivalno okolje. Namesto za nove obvoznice bi morali denar porabiti za varne kolesarske steze in pešpoti, ne le pločnike, ki so samoumevni, ampak pešpoti in kolesarske steze, ki bi ne ptekale ob cestah, marveč bi tvorile samostojno mrežo humanega transporta.

Seveda bi marsikdo ob taki ureditvi godrnjal, posebej ljudje, ki se jim je hrbenica vrasla v avtomobilski sedež. Ampak če bi bile vrednote, po katerih bi ravnala oblast, nedvoumno pozitivne, bi se sčasoma ohladila tudi vroča kri razgrajške avtomobilistične subkulture. Mestne oblasti bi morale potrpežljivo vzgajati ljudi zoper rabo osebnega avtomobila, če ni zares nujna. Končno Dolenjci ne živimo na drugem planetu in menda je v naši metropoli že kdo slišal, kako drugod v mestih proglašajo dneve brez osebnega avta in tako ljudem vsaj kak dan v tednu omogočijo zadihati z bolj polnimi pljuči. Ali nam je res sojeno, da bom na sebi tako rekoč do uničenja preskušali prav vso sprevrženost osebnega motornega prevoza?

Ce nas je kaj v hlačah, se pogumno podajmo v igro sprememb.

JANEZ PENCA

PREMOGOVNIK PO PREMOGOVNIKU

Rudnik je obmiroval, Senovo govori

Zdaj, ko se rudarjenje poslavlja s Senovega in nepreklicno zapirajo premogovnik, je precej domačinov na nogah. Domačinom ni vseeno, kakšna bo okolica rudnika. Od tistih, ki zapirajo rudnik, bodisi da so ti na Senovem, bodisi v Trbovljah, bodisi v vladi v Ljubljani, domačini pričakujejo, da bodo ob zapiranju rudnika naredili kar največ koristnega za Senovo in Senovčane. S tem bi se država oddolžila, kraju, ki ga je rudarjenje na svojevtrsten način osiromašilo in celo iznakazilo, menijo na Senovem.

"Če se bo jama zaprla in če druga področja ostanejo nesanišana, potem Senovo ni dobilo veliko. Mi namreč hočemo sanacijo vseh degradiranih površin," pravi Tone Petrovič, predsednik sveta krajevne skupnosti Senovo.

Ureditev vseh razvrednotenih površin je nekaj, kar različne strani razumejo različno. Senovo razume to sanacijo, kot pojasnjuje predsednik Petrovič, tako, da bo rudnik saniral tudi vse prometne površine, ki jih uporablja pri zapiranju rudnika. "Rudnik uporablja ceste, po katerih prevažajo tudi težke tovore, npr. vrtalne stroje. Na cestah nastaja škoda, ker niso bile zgrajene za tako težo." Rudnik Senovo v zapiranju odgovorja

na take zahteve približno tako: "Vseh potreb krajevne skupnosti glede komunalne infrastrukture rudnik ne more in ne sme financirati, ker niso predvidene z recenziranim krovnim programom zapiranja rudnika."

Če je po sedanjem načrtu za zapiranje rudnika torej na voljo premalo denarja, je treba načrt spremeniti. Tako pravijo prebivalci in krajevna skupnost Senovo. Bitka za novelacijo tega načrta poteka na različne načine že kar nekaj časa. Bistvo predlagane zahteve po prenovi rudniškega zapiralnega načrta je, da morajo v program zapiranja rudnika in saniranja okolja vključiti vsa območja, ki jih je uporabljal rudnik. Rudnik je pač rudnik, jama, nekaj ga je na

površini, veliko pod zemljo. Senovčani na površini so v času rudarjenja čutili, kdaj so se njihovi rojaki-rudarji pod zemljo posebno močno zaganjali v hrib, saj so se tresle hiše in zemlja.

Ali čutijo posledice kopanja še zdaj, ko so se rudniški svetri umirili? "Na južnem pobočju je šest domačij. Pri treh od teh so ugotovljene dosti velike razpoke zaradi posedanja zemljišč. Z gotovostjo lahko trdimo, da so te razpoke posledica rudarjenja," pravi Tone Petrovič.

Če bi rudnik hotel ustreči Senovemu, kot zahteva krajevna skupnost, bi potreboval več denarja, kot ga je na voljo zdaj. Ob tem si domačini zastavljajo vprašanje, ali je na Senovo pripel ves denar za zapiranje premogovnika, ki bi moral. Pri tem radi spomnijo, da je pred leti pri pisanju zapiralnega načrta nekdo pozabil omeniti zapiranje VI. obzorja v rudniku. In ob tem trdijo, da ta površnost še zdaj tepe Senovo, češ da je država nakazala za senovski rudnik toliko denarja manj, kot bi veljalo zapiranje tistega izpuščenega obzorja.

M. LUZAR

KO JE RUDNIK ŠE OBRATOVAL - Zdaj, ko senovski rudarji za zmeraj ugašajo svoje jamske svetilke, vse več ljudi kaže na škodljivost premogovnika. Ko je rudnik na Senovem še deloval, so v njem služili kruh številni domačini. Med temi tudi možje, ki so po koncu neke izmene v letu 1993 takole stopali iz rudniškega vlaka. (Foto: M. L.)

PRI PAVLETU V ZBURAH

Kmečka gostilna z vrhunskimi vini

Gostilna Pri Pavletu v Zburah ni samo ena najstarejših, ampak tudi ena najbolj priljubljenih gostiln v teh prelepih krajih med Šmarjeto, Škocjanom in Mokronogom. Danes v njej gostodari tretji Peršetov rod, natančneje Franci Perše, vnuk začetnika, ki je dal gostilni tudi ime.

Ta gostilna še posebej znana po izvrstnih vinih. Točijo le svoja vina iz vinograda na Bojniku, in danes lahko gost izbira kar med osmimi različnimi vini, med njimi so tudi vrhunska, taka, ki so na strokovnem ocenjevanju dobila več kot 18 od 20 možnih točk.

"Gostilna je pri tej hiši od leta 1904," začne zanimivo pripoved sedanji gostilničar Franci Perše. Takrat je njegov stari oče Pavle v Zburah v domači hiši odprl gostilno. Znano je bilo, da ima Pavle zmeraj dobro vino. "Takrat je bilo pri hiši le nekaj arov vinograda, a je stari oče dobro poznal vina in je kupoval le najboljša," pravi Franc.

Pri Pavletu pa ni bilo le dobrega vina, ampak tudi ducat otrok, 6 sinov in prav toliko hčera; žive so še tri sestre. "Od šestih sinov jih je pet igralo harmoniko, eden je bil med vojno ubit, štirje pa so pogosto še po vojni skupaj zaigrali v gostilni," se spominja Franc. Ljubezno do igranja na harmoniko je morala biti med Peršetovimi fanti res velika in trdna. Njihov oče Pavle je bil namreč strog človek in za muziko in podobne "nespodbodnosti" ni imel nobenega posluha. Vsi Peršetovi fantje po vrsti so se igranja na "frajtonarico" naučili sami in na skrivaj. Oče sedanjega gostilničarja Franc si je harmoniko kupil z

denarjem, ki ga je zaslužil s furanjem lesa iz host, in to šele potem, ko je odslužil staro-jugoslovansko vojsko. Igrati nanjo pa se je skrivaj učil v hlevu, da ga ja ne bi strogi oče slišal.

In kako so igrali Peršetovi fantje! Slišal jih je tudi znani slovenski pisatelj Prežihov Voranc, ko je tik pred vojno, leta 1940, hodil po teh "morda najlepših krajih sveta" in potem to svoje bivanje popisal v znamenitem potopisu Od Mokronoga do Pijane gore. Takole piše:

PRI PAVLETU - Tretji Peršetov gostilničar, Franci, je gostilno Pri Pavletu preuredil, povečal in posodobil. Danes je po njegovi zaslugi znana po izvrstnih vinih iz domačega vinograda na Bojniku. Na fotografiji: zakonca Perše, Franci in Rozi s starejšim od treh sinov, Denisom, gostinskim tehnikom. (Foto: A. B.)

"Od Škocjana do Zbur je uro hoda. Komaj sem čakal, da se je prikazala Peršetova gostilna. O koštrunu in prašiču, ki sta zjutraj visela pred hišo, zdaj ni bilo več sledu, zato pa je iz hiše zapeljivo dišalo po pečenem mesu. V gostilni je bučalo prav po sejmarško. Tu se cepita cesti proti Mokronogu in proti Nove-mestu, zato je bil v hiši velikanski naval. Iz veže je pela harmonika." Stari ljudje se spominjajo, da je imel eden od Peršetovih sinov, Pavle, tak glas, da je zaukal v Gorenji vasi, pa se ga je slišalo v Zbure!

Stari Pavle je gostilno vodil skoraj pol stoletja, od začetka leta 1904 do smrti leta 1952, ko jo je prevzel sin Franc, vnet harmonikaš, ki se je poročil šele pri 42 letih. "Oče ni samo dobro

igral na harmoniko, ampak je bil tudi sicer vesel in zabaven človek," pripoveduje njegov sin Franci. "Na več kot 530 ohceti v tej dolini je igral!" Z bratom Rudijem sta v sedemdesetih letih mesec dni igrala v Švici v penzionu, ki ga je vodila ženska iz Zbur, ki se je tja poročila z domačinom. Bila sta prava senzacija in sta tudi dobro zaslužila.

Pri ličkanju koruze pa je Francu desno roko potegnili v ličkalnik in mu jo tako močno poškodovano, da so mu morali odrezati štiri prste. Samo s palcem je še 11 let, vse do smrti, igral harmoniko tako, kot marsikdo ne z vsemi prsti. Sin Franci, ki je za njim leta 1978 prevzel domačijo in gostilno, še danes hrani njegovo harmoniko, ob njej pa so na kmečki peči v gostinski sobi še tri. "Jaz ne igram, a vedno pride v gostilno kdo, ki zna. Pred nedavnim nas je bilo v gostilni 9, pa samo jaz in še eden od gostov nisva znala igrati," se nasmeje.

Zna pa Franci Perše nekaj drugega: pridelovati dobro vino. "Zadnji 10 let v gostilni točimo samo svoje vino," se pohvali. Ko je začel gospodariti, je imela kmetija le 23 arov vinograda, sedaj pa na hektaru in pol rodi 6.500 trt. Vinograd imajo na Bojniku, znani vinski gorci, ki že od nekdaj daje izvrstna vina. Tu so imeli vinograde tudi kleveški graščaki in zadnji, Ulm, je svoj rulandec pošiljal na Dunaj in zanj dobil zlato medaljo na razstavi v Barceloni. Perše v tem vinogradu prideluje renski rizling, laški rizling, beli pinot, sivi pinot oz.

PERŠETOVI MUZIKANTJE - Štirje Peršetovi bratje s harmonikami pred domačo gostilno okoli leta 1960; z leve: Rudi, Johan, Franc in Pepi.

rulandec, zeleni silvanec, sovignon, modro frankinjo in cviček. "Trte so še mlade, nobena ni starejša od 6 let. V polni rodnosti bo vinograd dal okoli 20.000 litrov vina." Pa še 1.500 trt namerava posaditi. Seveda toliko vina ne more stočiti samo v svoji gostilni, se pa za njegova izvrstna vina, za katera dobiva najvišje ocene, vse bolj zanimajo tudi drugi gostilničarji. Perše si je s svojimi vini, med katerimi je tudi predlanski izbor, letos 8. januarja pa so imeli ledeno trgatve, ustvaril vinarsko ime in ugled. Od leta 1986 je član domačega vinogradniškega društva, njegov rulandec je bil leta 1997 šampion na tednu cvička, medalj in diplom pa ima več kot 50. "Želim si še, da bi ustvaril

svoje vino, bojničana, belo vinskovo vrst." V vinogradu na Bojniku pa se podjetni Perše pripravlja na gradnjo večje zidanice, kjer bo imel tudi kmečki turizem, saj doma poleg vina pridelajo tudi kakšno mesnato dobroto.

Ljudje vedo, da imajo v Peršetovi gostilni v Zburah izvrstno vino. "Prihajajo od vsepovsod, veliko je tudi gostov iz bližnjega zdravilišča Šmarješke Toplice. Res pa je, da sedaj bela vina pijejo bolj uživaško, poskuševalsko, po kozarcih, medtem ko so bili včasih na mizi šefani. Zelo pa se je spet uveljavil cviček in ga stočimo veliko več kot belega." Seveda je tudi cviček Peršetov, bojniški.

A. BARTELI

Več človečnosti manj divjaštva

Ob prebiranju revij, časopisov, ob poslušanju radijskih postaj in ob gledanju televizijskih programov dobi človek občutek, da pridejo v medije veliko prej in v večjem obsegu negativni ljudje in njihova dejanja. Za novinarje je slab dogodek dober dogodek. Mediji so polni nasilja, krvi, krivic. Morda je prav zato v enem od minulih Tednikov izstopal prispevek o moškem, ki skrbi za v prometni nesreči hudo poškodovano ženo, se žrtvuje zanjo, kajti edino to se mu zdi prav. Le tako ostaja zvest samemu sebi, svojim načelom in objubi, ki jo je izrekel ob poroki: da bosta z izvoljenko skupaj v dobrem in zlem.

Prispevek zasluži vso pozornost in pohvalo, kajti gledalce je

ne samo informiral o tem, da so na svetu tudi takšni razdajajoči se ljudje, ampak jim je pokazal in dokazal, da se lahko uzreš na TV ekranu tudi, če ne mučiš in pobijaš mačk, če ne postreliš nekaj svojih sošolcev, če ne okrašaš delavcev ali če v prometni nesreči ne spraviš na oni svet svojih v avtomobilu sedečih sopotnikov, ker jih zapelješ skozi rdečo luč na semaforju z 2,6 promila alkohola v krvi. Primer ne bi smel biti bela vrana med črnimi, ampak bi moral potegniti za seboj tudi druge podobne življenjske zgodbe, ki bi morda vzpodbudile koga k posemanju tako kot v nemalo primerih to povzročijo negativno prikazani ali opisani dogodki.

TONI GAŠPERIČ

ZDRAVJE IN PRIHRANEK

Opusti kajenje in zmagaj!

Cigareta je za marsikoga prijetna navada, pa vendar vse bolj splošno velja za grdo in škodljivo razvado. Slovenija se že več let vključuje v mednarodni projekt, ki poskuša ljudi pridobiti za opuščanje kajenja. Jožica Maučec Zakotnik, zdravnica in direktorica programa CINDI Slovenija, ob tem navaja nekaj razlogov, zakaj opustiti kajenje.

Če je kadilec star 30 do 35 let ter pokadi 40 cigaret dnevno, si skrajša življenje za 10 let. V cigareti sta poleg katrana, ki je povzročitelj raka na pljučih, še nikotin, ki povzroča nikotinsko odvisnost, in ogljikov monoksid, ki pospešuje strjevanje krvi, kar ima za posledico tromboze, embolije, okvarjena steno arterij in pospešuje aterosklerozo, zaradi česar prihaja do srčnega infarkta, zoženja žil na nogah in potem tudi do gangrene. Cigareta poleg tega vsebuje še vsaj 400 kemičnih strupov, ki škodijo zdravju, med njimi so: arzen, amoniak, cianid, formaldehid, metan...

Znano je, da kadilce v povprečju kar 20-krat bolj ogroža rak na pljučih, če pa so hudi in dolgotrajni kadilci, je tveganje celo za 70-krat večje. Ogrožajo jih tudi druge vrste rakov: v ustih, požiralniku, na mehuruju, trebušni slinavki in ledvicah, bolj pogosto pa jih čaka tudi bronhitis, emfizem in kronične težave z dihanjem. Kajenje zmanjšuje plodnost pri ženski in potenco pri moškem. Kadilci, ki jemljejo kontracepcijske tablete, imajo 10-krat večjo možnost, da zbolijo za srčnim infarktom ali možgansko kapjo. Tudi kajenje med nosečnostjo je zelo tvegano, saj povečuje možnosti, da bo

otrok rojen predčasno in da bo podhranjen. Taki otroci tudi veliko jokajo in slabše spijo, pogostejše zbolevaljo za bronhitis, pljučnicami in astmo.

In kaj se da storiti z veliko dobre volje in vztrajnosti? Ko opustimo kajenje, se nikotin že po dveh urah začne izločati iz telesa in po šestih urah se zmanjša srčni utrip in krvni pritisk. Po 12 urah se izloči ogljikov monoksid in pljuča že nekoliko lažje delujejo. Po dveh dneh se bistveno kadilec izboljšata okus in vonj, po 12 tednih pa se izboljšata krvni obtok in telesna zmogljivost, koža pa dobi lepšo barvo in videz. Če vztrajamo 3 do 9 mesecev, se v tem času že zmanjša kašelj, piskanje v pljučih in izginjajo težave z dihanjem. Po petih letih brez cigarete se tveganje, da bivši kadilec zbolijo za srčnim infarktom, zmanjša na polovico, v desetih letih pa se izenači s tistimi, ki nikoli niso kadili. Tveganje, da bivši kadilec zbolijo za pljučnim rakom, se zmanjša za polovico šele po desetih letih. In še nekaj so izračunali borci za življenje brez cigarete: kdor opusti razvado, lahko letno prihrani od 100 do 300 tisoč tolarjev, za kar si lahko privoščijo že lepo potovanje!

B. D. G.

ZDRAVO, PRIJETNO, KORISTNO

Z ročnim delom zaslužen vsakdanji kruh

Čeprav je Tatjana Tonja iz Črnomlja že od nekdaj privlačila vse, kar je povezano z oblačenjem in tekstilom, pa si, ko se je odločala za izobraževanje po osnovni šoli, gotovo niti v sanjah ni mislila, da si bo kot intelektualka služila kruh dobesedno s svojimi rokami. A danes, ko je na čakanju, ji pridejo še kako prav ročne spretnosti, ki jih jo je kot osnovnošolka naučila mama.

Tatjana se je hitro učila ročnih del, ki ji jih je pokazala mama: vezanja, kvačkanja, izdelovanja makramejev, pletenja. Prav slednje ji je bilo že od nekdaj najbolj pri srcu. Tako je v srednji tekstilno-kemijski šoli in na fakulteti v prostem času veliko pletla zase, za starše, znanca. A kmalu je napletla toliko izdelkov, da jih je lahko ponudila tudi butikom v Kranju in Ljubljani. Pletenje je ostalo njen konjiček tudi, ko se je kot diplomirana inženirka tekstilne tehnologije najprej za dve leti zaposlila v novomeškem Novoteksu ter pozneje kot glavna

tehnologinja barvanja v metliški Beti. A lanskega julija je po petih letih dela v Beti pristala na čakanju. Toda Tatjana, ki ni navajena držati križem rok, se med uradnim čakanjem na to, ali jo bodo še poklicali v službo, ni predala malodušju.

Pravzaprav je že nekaj časa razmišljala, da bi šla na svoje, saj je tudi mož obrtnik. In ko je ostala doma, se je še bolj zavzelo lotila ročnega pletenja ter dala izdelke v oceno strokovni komisiji pri Obrtni zbornici Slovenije, ki izdaja mnenja o izdelkih domače obrti. Mnenje komisije je bilo pozitivno in tako

je Tatjana konec lanskega leta registrirala domačo obrt za ročno pletenje, ki jo je poimeenovala "Tanja" in je edina tovrstna v Beli krajini. Čeprav na željo strank plete tudi iz industrijsko predelane volne, pa ima najraje domačo ovčjo volno. Nasploh je ljubiteljica vsega naravnega. "Kar zgrozila sem se, ko sem slišala, da rejci ovc, ki jih je v Beli krajini vse več, po striženju surovo ovčjo volno mečejo v kontejnerje za smeti. Zato sem se povezala z nekaterimi od njih, tako da odkupim surovo volno ali pa jim jo poplačam z izdelki. Potem jo dam v predelavo, a moram surovo spredeno volno, ki jo dobim, oprati v mlačni vodi s sodo, da ne sperem z nje volnene maščobe," pripoveduje Tatjana. Včasih volno tudi pobarva, a le z naravnimi barvili, kot je na primer koncentrat barvila iz peteršilja, ki zraste na domačem vrtu in ga pripravi sama. Zelo zanimivo in pestro paletto barv je po njenem mogoče dobiti tudi iz rdeče pese, čebule, vinskega kamna, smrekovih iglic. In ker je pri njenih izdelkih vse naravno, so tudi gumbi leseni. Nekateri so celo ročno izdelani v Trenti.

Tatjanini pripomočki so le knjige in revije o pletenju, spretne roke, pletilke in seveda veliko domišljije. Zlasti slednja ji izdatno pomaga pri njeni ustvarjalnosti, saj je vsak njen izdelek unikat zase. In izbira teh je vse bolj pestra. Poleg jopic, puloverjev, brezrokavnikov, rokavic in nogavic, kakršnih smo navajeni v vsakdanjem življenju, je med njenimi izdelki mogoče najti tudi prav nenavadne pletenine. Posebno zanimive so rokavice za lovce, ki imajo le luknjo za palec in kazalec, da lahko streljajo, medtem ko so ostali prsti na toplem.

Čeprav smo v današnjem času visokega tehnološkega razvoja

prepričani, da brez sodobnih, računalniško vodenih strojev skoraj ni mogoče preživeti, Tatjana Tonja meni, da bi se z njenim ročnim delom dalo prebiti skozi življenje. Da je pri svojem delu spretna in natančna, je že dokazala, zaveda pa se, da mora znati ponuditi izdelke na trgu, morda tudi kot poslovna darila, in najti dovolj kupcev. Razmišlja celo o povezovanju ljudi, ki se v Sloveniji ukvarjajo s tovrstnim delom, pa tudi z različnimi društvi, ki bi predstavljala njihove izdelke. "To delo mi je namreč zelo priraslo k srcu in tako globoko sem že zabredla vanj, da poti nazaj ne vidim več. V tem času sem spoznala tudi, da je tako zahtevno, da mu zgolj z dopolnilno dejavnostjo človek ne bi bil kos. A glede na to, da sem prej pletla v prostem času, se mi sedaj zdi, da imam še več prostega časa. Hkrati je pletenje sprostitev in lahko zatrdim, da pri svojem delu združujem prijetno s koristnim," pravi.

Tatjana rada pokaže vzorce tudi drugim, saj se ne boji konkurence. Bila pa je nemalo presenečena, ko je belokranjskim osnovnim šolam ponudila pomoč pri učenju ročnih del. V odgovor je dobila vprašanje, ali se ročno pletenje sploh še splača. Vendar je prepričana, da bi bilo še kako prav, da bi po šolah oživili to delo, še toliko bolj, ker imajo izdelki tudi uporabno vrednost. "Prav danes, ko so mnogih polna usta ekologije, je prav, da se vračamo k naravnim materialom. Lahko smo srečni, da imamo možnost koristno porabiti surovo volno, ki so jo še nedavno metali v smeti, povrh vsega pa je še zdrava," pravi Tatjana Tonja in ne pozabi omeniti, da ponekod, tudi v sosednji Avstriji, država podpira tako ovčerejo kot ročno narejene izdelke. Pri nas pa morajo takšni zanesenjaki velikokrat sami iskati svoj prostor pod soncem.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

PLETILKE, SPRETNOST IN DOMIŠLJIVA - Čeprav so nekateri skeptični, pa je Tatjana Tonja iz Črnomlja prepričana, da je mogoče preživeti tudi z ročnim pletenjem. Tatjana tudi kvačka prtičke, vendar prav tako kot pletenju uporablja naravne materiale. (Foto: M. B.-J.)

SLOVENEK V STOCKHOLMU

Za diplomatskim bliščem je trdo delo

Milan Jazbec je leta 1981 diplomiral iz novinarstva in dve leti pozneje še na obramboslovju. V študentskih letih se je preizkušal kot novinar (med drugim je dopisoval tudi v Dolenjski list), se po študiju zaposlil v Krškem ter nato odločno in globoko zakorakal v diplomacijo. Končal je diplomatsko šolo v Beogradu, bil zadnji jugoslovanski in prvi slovenski konzul v Celovcu ter slab leto dni vodil konzularno službo v Ljubljani. Od oktobra leta 1996 je pooblaščen minister in drugi človek v slovenskem veleposlaništvu v Stockholmu. V domači Spodnji Pohanci in bližnjih Artičah pri Brežicah se ga spominjajo kot urednika mladinskega glasila, oddaj za mlade na brežiškem radiu, pobudnika številnih akcij in navdušenega košarkarja, za katerim je Artičanom ostala rekreativna košarkarska liga. Izdal je knjižico Konzularni odnosi, uredil zbornik Diplomacija in Slovenci ter konec lanskega leta izdal še knjigo Slovenec v Beogradu. V juniju bo v Celovcu zagovarjal doktorsko nalogo, sredi marca pa sva v toplini domače kuhinje pri njegovi mami, gospe Mileni Jazbec, rojeni Drstvenšek, govorila o tem, ali je diplomat res gospod.

• Kolikokrat si lahko diplomat privoščiti tak skok v domače kraje?
 "Če si daleč, te ovirajo razdalje, potrebno je veliko napora in tudi precej stane, če si bližje, je pa samo skušnjava večja. V tujini si pač zato, da spremljaš dogajanje, o njem poročáš, navezuješ stike, lobiraš za državo, jo predstavljaš, organiziraš obiske za obe strani. Tega dela nikoli ne zmanjka in zato si doma le redko."

• Trenutno si pooblaščen minister na veleposlaništvu v Stockholmu na Švedskem. Kaj to pomeni po domače?
 "Pravega prevoda za ta izraz ni. Gre za najvišji nešefovski diplomatski rang. Dobijo ga diplomati,

ki imajo dosti izkušenj in znanja ter so zanesljivi. Sicer ima lahko namestnik veleposlanika tudi nižji rang. Pridobil sem ga, ker sem izpolnjeval pogoje in tudi zato, ker je ambasada v Stockholmu takrat pokrivala 8 držav od Islandije do Litve (tri baltske in pet nordijskih), kar je terjalo izkušenega drugega človeka. Leto dni sem bil tudi odpravnik poslov oz. začasni vodja

ambasade, ker Slovenija na Švedskem takrat ni imela ambasadorja. To je bil čas, ko smo najbolj lobilari za Evropsko unijo in Nato."

• Javnost v glavnem pozna veleposlanike, vse, kar je za njimi, nam ni poznano...

"Ni in tudi ni treba, ker je diplomatsko osebje na predstavništvih zato, da pomaga veleposlaniku opravljati njegovo delo. Celo veleposlaniki se ne pojavljajo dosti v javnosti, saj opravljajo delo, ki je po svoje zakulisno. Ne da je v neki tajnosti, gre pač za posle, ki niso v javnosti. Če se npr. pripravljala kakšna pogodba, se je težko pogajati o vseh možnih različicah, če je vse to v javnosti."

• Je potem tak diplomat, ki dela v zakulisju, pripravlja in pomaga, velik gospod, kot si zapisal v svoji knjigi Slovenec v Beogradu, ki je izšla pred kratkim?

"Ha, ha, ha... V tej frazi je precej ironije. Diplomati je gospod, če se zna obnašati, če je vljuden, kulturn, urejen, prijazen, načitan, izobražen, pa če ob tem ostaja preprost in normalen človek. Če pa ni tak, ni gospod, četudi si domišlja, da je. Je pa zanimivo, da se v javnosti zaradi načina dela diplomacije večina tega ne vidi in je predstava o diplomatih kot o gospodih zelo razširjena. Običajno se ne ve in ne vidi, kaj vse se dela."

• Zato sem tudi vprašala. Ali

"Diplomat je gospod, če se zna obnašati, če je vljuden, kulturn, urejen, prijazen, načitan, izobražen, pa če ob tem ostaja preprost in normalen človek."

ŠTUDENT NAJ BO

Samo Plut iz Novega mesta

Samo Plut iz Novega mesta je študent tretjega letnika medicinske fakultete v Ljubljani. V mladih letih je razmišljal, da bi bilo v življenju malo biti papež, ker "človek veliko potuje in je povsod dobrodošel", toda tisto so bila otroška premišljevanja, ki so zabavala njegove domače. Morda je bilo malo manj zabavno, ko je nekaj let kasneje ugotavljal, da ima od vsega najraje živati, in začel nositi domov miši, žabe, martinčke, čričke, mokaerje, nekega dne tudi lastovico, za katero je po bližnjih smetnjakih lovil muhe. Ptica je preživela, muh pa je menda od tedaj v Novem mestu precej manj.

Vedno odličnega fanta so v šoli ob odličnih uspehih na kemijskih tekmovanjih spodbujali, naj postane kemik, morda farmacevt. A odločil se je za študij medicine. Ni se je žal in zdaj je nekje na polovici poti do zdravnika. Seveda pa mora poleg drugega opraviti predvsem izpit iz anatomije in patologije. Ta dva izpita namreč med študenti medicine veljata za najtežja. Samo pravi, da si želi postati zdravnik, ker je lepo pomagati ljudem, ker zmoresi včasih reševati življenja in drugič biti v oporo z besedo. "In ker včasih dobiš pujsa," se zasmeje. Njegova mama je namreč zdravnica v Novem mestu in letos ji je hvaležni pacient prinesel pečene prašičke za novo leto. Samo gre torej po maminih poteh. Pravi, da je študij zahteva precej časa, vendar ga najde dovolj tudi za domače, za prijatelje in stvari, ki mu veliko pomenijo, tudi za SloMSIC, združenje slovenskih študentov medicine, ki skrbi tudi za izmenjavo medicinskih strokovnih praks naših študentov s tujimi in za številne humanitarne projekte. Sam v SloMSIC-u že od vsega začetka sodeluje pri projektu AIDS. S kolegi, študenti medicine,

Samo Plut

hođi po osnovnih in srednjih šolah po Sloveniji in predava o nevarnostih spolnih boleznih in možnostih zaščite. Le v Posavju, pripoveduje, še vedno ni pravega zanimanja med ravnateljci šol. Pravi, da mu je bilo na začetku malce nerodno govoriti o spolnosti pred celim razredom, zdaj pa te zadrege ni več. Zdjaj vanjo spravlja novinarka, ki jim med pogovorom ponuja kondome, kajne, Samo? Pa pustimo to. Ravnanja z dekleti se še uči. Pravi, da je življenje z dvema sestanovalkama v študentskem stanovanju v Ljubljani dobra šola za prihodnost. Tudi vaja v potrpežljivosti. "Razlika med spoloma je očitna predvsem v kopalnici," pravi. In potoži, da komajda pride na vrsto. Njemu pa se mudi. Dopoldne na predavanju, popoldne na vaje, pa na SloMSIC, ob koncih tedna pa domov, v Novo mesto.

"Če imaš želje in cilje, potem najdeš čas za vse, kar te zanima. Četudi ponoči," pravi. In doda, da je spanje samo razvada. Ko mi razložijo, kaj vse še mora storiti danes in koliko dela ga čaka jutri in v naslednjih dneh, človek dobi vtis, da je to najbolj zaposlen fant pod soncem. Pa se mu najbrž le mudi živeti. In doživeti.

DAMJANA KROŠELJ

lahko predstaviš tisto, česar mi ne vidimo: kako zgleda dan diplomata, npr. v Stockholmu?

"V Stockholmu ali pa kjerkoli drugje. Urejati državne posle pomeni opravljati vse, kar je povezano z meddržavnimi stiki. Najbolj lahko ponazorim z delom ob meddržavnem obisku, rečimo predsednika Slovenije na Švedskem, na Češkem ali v ZDA. Pripraviti moramo obisk v celoti, od najmanjše tehnične podrobnosti: s katerim letalom in kdaj bo priletel, kdo bo v delegaciji, kakšna bo njena sestava, kdo vse se bo pogovarjal, kaj bo vsebina pogovorov, kakšna darila se bodo izmenjala ter kakšna obleka je potrebna za večerjo ali za delovni zajtrk. Vse to je treba pripraviti, uskladiti in prilagoditi običajem obeh držav. Če je večja delegacija in ima strogo politični del, ekipo, ki spremlja, gospodarski del, novinarje, kulturnike, moramo poskrbeti še zanje. Dogovoriti se je treba, o čem se bodo pogovarjali, določiti pomembne teme v odnosih med državama v danem trenutku, teme, ki zanimajo obe državi, in tiste, ki jih lahko ena predstavi drugi. Diplomati se ukvarjamo predvsem z državnimi obiski: na ravni predsednika države, vlade in parlamenta ter ministrov, z ostalimi pa manj. Poleg tega tudi pripravljamo in usklajujemo sporazume. Seveda pa predvsem predstavljamo svojo državo: s svojim obnašanjem in tako, da pojasnjujemo in razlagamo politično dogajanje v svoji državi in njene zunanje politične cilje (zakaj interpelacija proti ministru, zakaj sprememba vlade, zakaj sklenitev nekega sporazuma, zakaj interes za članstvo v Natu ali EU). Zagovarjamo tudi politiko svoje države, kadar so njene zunanje politične poteze za drugo državo manj razumljive ali celo neobičajne."

• To pa ni vedno lahko, kaj?

"Ne, ni vedno enostavno, čeprav ne morem reči, da smo imeli v Stockholmu kdaj primer, da bi morali ravno kaj zagovarjati. Je pa treba vedno veliko pojasnjevati. Na naši ambasadi vsako jutro sedemo skupaj in pregledamo delo, sprotne aktivnosti, navodila ministrstva in podobno. Hkrati se v državah, ki jih spremljamo, vedno kaj dogaja, o čemer je potrebno sporočati domov. Vsak dan si razporedimo delo in ocenimo, kaj je pomembnejše, kaj pa lahko počaka, saj smo doslej pokrivali kar osem držav. Spremljamo tudi, kaj poročajo mediji in o tem poročamo domov. Potem so tu še sprejemi. Pred tednom dni sem bil na Norveškem, kjer sem pripravljaj in spremljal slovenski obisk ter

o njem poročal, moj kolega gre prihodnji teden tudi na Norveško, potem še v Latvijo."

• To delo ima drugačne razsežnosti kot jih običajno zaznavamo doma, kjer se je že težko odpraviti iz Brežic v Krško.

"Ker pokrivamo več držav, to pomeni veliko potovanj, kar je fizično zelo naporno in tudi ni vedno zdravo. Diplomati mora paziti na zdravje kljub vsem pogostitvam, ki jih ima, čeprav so zgodbe o tem velikokrat prazne besede."

"Prvi slovenski diplomat je bil Žiga Herberstein (o njem piše Rudi Čačinovič v knjižici Diplomacija in Slovenci). Bil je v kakih desetih misijah habsburških monarhov po tedanji Evropi in priznan na evropskih dvorih. Dvakrat je bil v Moskvi in je napisal tudi knjigo z naslovom Moskovske beležke, ki je še danes učbenik na diplomatski akademiji v Rusiji in je prevedena v mnoge jezike."

• Res, v javnosti si predstavljamo diplomate predvsem na pojedinah in sprejemih.

"To je splošna predstava. V resnici pa je smisel takih sprejemov, ki trajajo uro ali dve, da se ljudje iz različnih držav srečajo in izmenjajo informacije. Na takem sprejemu lahko opraviš tudi pet koristnih razgovorov, ki bi jih sicer moral opraviti na posameznih ministrstvih."

• V takem krogu diplomat verjetno naveže stike z ljudmi, ki mu koristijo takrat, ko jih potrebuje.

"Tako je. To je zelo pomembno in je osnovni namen takih sprejemov. Vsebinski sprejemov je ravno to. Sprejemi so borze informacij. Če grem npr. na dvodnevno konferenco v Litvo, so v tem času trije sprejemi, na katerih se srečam z domačimi politiki. To lahko izkoristim in se vnaprej dogovorim za kak zahtevnejši pogovor o meddržavnih zadevah. Ne gre zato, da imam kozarec šampanjca v rokah (pa ga itak nimam)! To je tisto, kar stoji za diplomatskim bliščem, kar se ne vidi in je tudi zelo naporno, kot si rekla, iz Stockholma v Litvo, v Kopenhagen ali na Finsko."

• Smo Slovenci diplomati? Ali se kaj takega sploh lahko reče za neki narod?

"Slovenci imamo velike in večstoletne diplomatske izkušnje. Dokler nismo imeli svoje države, so bili naši ljudje v diplomacijah držav, ki so bile na našem območju. V zadnjih 500 letih so bili mnogi zelo uspešni in so opravljali zelo pomembne in zahtevne misije v evropskem in svetovnem merilu, tako da nam diplomacija ni neznanja. Prvi slovenski diplomat je bil Žiga Herberstein (o njem piše Rudi Čačinovič v knjižici Diplomacija in Slovenci). Bil je v kakih desetih misijah habsburških monarhov po tedanji Evropi in priznan na evropskih dvorih. Dvakrat je bil v Moskvi in je napisal tudi knjigo z naslovom Moskovske beležke, ki je še danes učbenik na diplomatski akademiji v Rusiji in je prevedena v mnoge jezike. Tudi pozneje smo Slovenci imeli vsaj 50 pomembnih imen v svetovni diplomaciji, tudi v času Jugoslavije. Dr. Aleš Bebler je bil vodja jugoslovanske misije pri OZN in je tudi predsedoval varnostnemu svetu. Tako lahko rečem, da se Slovenci gotovo spoznamo na diplomacijo in imamo izkušnje, res pa v lastni državi šele zadnjih 10 let."

• Se naši diplomaciji zelo pozna, da je še v pleničkah? Kakšna je danes naša diplomacija?

"To temo podrobno obdelujem v svoji doktorski disertaciji, kjer proučujem vzpostavljanje diplomacije novih malih držav, predvsem sociološke in organizacijske značilnosti, in primerjam izkušnje treh baltskih držav in Slovenije. Naša diplomacija se ubada z enakimi težavami kot ostale diplomacije držav, ki so nastale po pad-

poslaniki na nekajmesečna usposabljanja v ministrstvu, da obvladajo osnovna znanja."

• Delaš kot diplomat in tudi sicer si zelo zakopan v diplomacijo, tudi teoretično, saj si doslej izdal tudi dve knjigi na to temo. Zdjaj pripravljáš še doktorat. Ali ima ta naloga ambicijo, da postane strokovna podlaga za razvoj slovenske diplomacije?

"Nisem vedel vnaprej, da bi kaj takega lahko nastalo. Moj prvi namen je bil proučiti in raziskati. Ko sem začel pisati, se mi je zdelo prav narediti tako, da bo uporabno za diplomate in druge, tudi zaradi odzivov mlajših kolegov, ki kljub pomanjkljivosti s pridom uporabljajo prvi dve knjigi. Besedilo disertacije obsega 350 strani in bo lahko vir izkušenj in spoznanj za diplomate."

• Tudi sam si v iskanju znanja verjetno opazil, da gradiva ni. Bo naloga v končni podobi dobila obliko knjige?

"Ja, izšla naj bi v angleščini in slovenščini. Če bo do konca leta izšla vsaj ena, bom zadovoljen."

• O temi iz doktorata si februarja predaval tudi v ZDA. Kako pa tam zvedo, da diplomat Milan Jazbec piše o tem?

"Ob pripravi naloge sem povpraševal okrog, tudi med diplomati, po internetu. Američani so strahovito radovedni in iščejo, kdo se ukvarja s čim na vse mogoče načine. Povabljen sem bil na eno od newyorških univerz, ker so izvedeli za mojo temo, že od prej pa sem imel odprto povabilo univerze Columbia. Tako sem opravljal obe in še eno dodatno predavanje na tretji univerzi."

• Če povrnem navedem ugotovitev iz tvoje knjige Slovenec v Beogradu, je diplomat dober, če

"V Sloveniji je bilo to (politično kadrovanje, o.p.) na začetku še sprejemljivo, zdaj pa se je diplomatski sestav okreplil, zato je možno kadrovati drugače, tako da večino mest dobijo poklicni diplomati. S politično kadrovanim šefom se je treba precej truditi, ker ne pozna diplomacije kot stroke in tudi ne načina dela."

pomembno, da je Slovenija v zadnjih letih sprejela v službo zelo veliko mladih univerzitetno izobraženih ljudi, ki z zagnanostjo predstavljajo dolgoročno zelo velik potencial. Zanimivo in pomembno je tudi, da je v diplomacijah novih držav zelo velik odstotek žensk."

• Kako je delati v diplomaciji, ko pa se pri nas veleposlanike kadruje politično in so veleposlanništva pogosto, tako se vsaj zdi, odlagališče odsluženih politikov?

"Politično kadrovanje v Evropi močno upada, v nordijskih državah pa ga praviloma sploh ni. V Sloveniji je bilo to na začetku še sprejemljivo, zdaj pa se je diplomatski sestav okreplil, zato je možno kadrovati drugače, tako da večino mest dobijo poklicni diplomati. S politično kadrovanim šefom se je treba precej truditi, ker ne pozna diplomacije kot stroke in tudi ne načina dela."

• Kakšne razsežnosti pa še lahko ima tako politično kadrovanje, da ni škodljivo za diplomacijo države?

"Prav bi bilo, da bi Slovenija sledila evropski praksi, kjer ima tako kadrovanje le ozek obseg. Kadar se to dogaja, morajo vele-

obvlada drsanje po parketu. Kako gre kaj tebi drsanje?"

"Kot diplomat moraš biti strahovito prilagodljiv, tenkočuten, odprt in previden. Dokler ne preizkusiš tega v praksi, nimáš pojma, kako hitro lahko koga spraviš v zadrego, ga užališ, ga zavreš v hotenju - to je tista hoja po parketu. Moraš prisluhniti, razmisлити, biti strpen. Tega se ni lahko navaditi, predvsem postopnosti in prilagodljivosti, tehtanja. Pa to ni mečkanje ali mlahavost, kajti diplomat dela, kar mu naroči zunanje ministrstvo, če mu naroči odločnost, je tudi tak. Sicer pa ne znam drsati in ne plesati."

• So padci v diplomaciji enako trdi kot tisti na ledu?

"Naučiš se to. V svojih izkušnjah, bolje na izkušnjah drugih kot na svojih. Če malo opazuješ, hitro vidiš, kako se posamezniki ne znajo obnašati. Sicer ti pa lahko zdrzne, mimogrede ti zdrzne."

• Za konec še to. V svoji knjigi Slovenec v Beogradu ugotavljaš, da diplomat praviloma ne daje intervjujev razen izjemoma po izrecnem navodilu ali s točno določenim namenom. Kaj pa ta intervju?

"V tem primeru je morda zanimivo za bralce, da je nekdo iz njihovega območja postal diplomat. Ta pogovor ni tipični diplomatski intervju in ni politična izjava na neko temo. V novih državah je predstavitev diplomacije širši javnosti še zanimivo. S takim klepetom na primer lahko približamo naše delo javnosti."

BREDA DUŠIČ GORNIK

"Ne gre zato, da imam kozarec šampanjca v rokah (pa ga itak nimam)! To je tisto, kar stoji za diplomatskim bliščem, kar se ne vidi in je tudi zelo naporno, kot si rekla, iz Stockholma v Litvo, v Kopenhagen ali na Finsko."

NAŠE KORENINE

Srce je najboljši vodič

Danes je svet majhen. Potovati z enega konca na drugega, v resnici ali navidezno, je že prava malenkost. Včasih pa je bil to pravi podvig. Cesarjeva Marija iz Bojanje vasi v Beli krajini se k sreči takrat, ko je odšla na pot, tega ni prav zavedala. Njena sinova Božidar in Janez sta odšla za kruhom v Nemčijo, ona pa je gospodarila doma. Božidar se je potem oženil s Slobodnikovo Marijo, sovaščanko, in jo odpeljal s seboj v Nemčijo, njun prvi sin Božo je ostal pri babici v Bojanji vasi.

Tako je pač bilo v tistih časih, ko ni bilo moč delati na tujem in si služiti boljši kos kruha, zraven pa imeti še družino. Cesarjeva Marija je garala in skrbelo za vnuka. Čeprav sta njegova starša kar pogosto prihajala domov, se je vendarle odločila, da ju tudi sama enkrat obišče, skupaj z malim Božom, seveda. Skromna ženička je bila sicer vajena vseh kmečkih opravil in je bila kot večina takratnih gospodinj marljiva in skrbna, a svet onkraj Gorjanecv je poznala le po pripovedovanju. Stuttgart, kjer so živeli njeni, je bil v njenih predstavah blizu, malo naprej od Ljubljane.

in sta šla. Z vozovnico sicer, toda brez hrane in denarja. In brez znanja tujega jezika. Vse se je srečno izteklo, saj se povsod najdejo ljudje, ki so pripravljene pomagati in svetovati. Toda Marija zdaj pravi: "Takrat sem šla na pot, pa ne bi šla nikoli več!"

Bilo je to sredi šestdesetih let. Zdaj ji tudi treba ni na pot. Sin Božo z ženo je doma. Le vnuki in pravnuki so ostali tam v tujem svetu. A Mariji zdaj ni treba za njimi. Sami radi najdejo pot v ta lep svet na pobočju Gorjanecv, ki se prav te dni koplje v cvetju in zelenju.

Marija živi v Bojanji vasi že od sredine tridesetih let. Rodila pa se je na Radovici. Oče je bil Jože Petric, tamkajšnji župan. Z ženo Marijo sta imela na Vokovi domačiji, kakor se je Petricevim reklo po domače, osem otrok: štiri fante in štiri dekleta. Potem je prišla prva nesreča. Njen oče je bil kot župan odgovoren za zakon in red v radoviški občini. Pri tem je tragično izgubil življenje. Za njim je ostala vdova s kopicco otrok. Najmlajšemu Stanku je bila komaj pol leta. Kmetija je bila velika: precej je bilo polj, gozda in vinogradov, v hlevu pa so mukale krave in rezgetali konji. Kar dobro je bilo treba prijeti za delo, da je domačija ostala skupaj.

Za svojega življenjskega sopotnika je Marija izbrala Cesarjevega Janeza. Tudi fant je bil z Radovice. Pri Nežinih se je reklo hiši, od koder je izhajal. Za mladi par pa na Radovici ni bilo prostora. K sreči je bila takrat naprodaj ameriška hiša v Bojanji vasi. Tako so tisti čas rekli hišam, ki so na hitro zrasle sredi revščine. Bile so zidane in krite z opeko. Že od daleč se je videlo, da je denar za njihovo gradnjo prihajal iz

Amerike. Janez in Marija sta se preselila v Bojanjo vas in kmalu se je v njunem domu razlegel otroški jok. Na svet je prišel Božidar, sledila pa sta mu še dvojčka Janez in Marija.

A kaj, ko so srečna obdobja v življenju vedno tako kratka, nesreče pa pogosto udarjajo in puščajo globoke rane!

Kmalu je umrla Marija, ena od dvojčkov. To niti ni tako tragično, saj je bila otroška umrljivost tisti čas visoka. A potem se je pričela druga svetovna vojna, ki je tudi Bojanjo vas hudo prizadela. Poletni dvainštridesetega so se nadnje spravili Italijani. Požigali so domačije eno za drugo. Nizke, lesene in s slamo krite kočice je hitro zajel plamen, Cesarjeva hiša pa se ni dala kar tako. Šele ko so jo polili z bencinom, je rdeči petelin zmagal.

Najhujše pa ni bilo to, da je vojna Mariji vzela dom, vzela ji je tudi moža. Janez se je nekaj časa izogibal nevarnim pastem, ob koncu vojne pa je zginil in Marija še sedaj zagotovo ne ve, kje je našel svoj poslednji počitek.

Novi čas je prinesel vsaj mir. Vdova je tolkla revščino skupaj s svojima sinovoma, kakor je vedela in znala. Za silo so le zakrpal in pokrili hišo. A vodovoda še ni bilo. Vso vodo, za pitje, za kuhanje in za pranje, je bilo treba prnesti od Vušivke, nekaj sto metrov oddaljenega izvira. Nešteto krat je morala Marija ponjo. Svitek na glavo, nanj škaf vode, pa domov - previdno in pokončno. Hvala bogu, da je imela vsaj živina noge, če ne, bi si Marija svoje izbrusila. Potem so se nekoliko sprostile meje. Fanta sta odšla v svet. V teh odmaknjenih krajih tisti čas pač ni bilo bodočnosti. A je še enkrat zajokalo Marijino srce: tam v daljnji tujini se je smrtno ponesrečil njen sin Janez.

Zdaj so časi drugačni. Do vsake hiše je napeljan vodovod, elektrika preganja temo in pomaga človeku pri delu, glas od vsepovsod seže tudi v to oddaljeno vas. Ni čudno torej, da se je Božidar po upokojitvi vrnil pod domačo streho. Š sabo pa je pripeljal le ženo Marijo. Sin Božo, prav tisti deček, ki je spremljal svojo babico v svet, je ostal v Nemčiji. Tam je inženir in zahtevno znanstveno delo mu ne pusti, da bi sledil svojim staršem. Tudi hčerka Marija je ostala v tujini. Po doktoratu se je zaposlila v Švici. Tam si je ustvarila družino in njuna sinova Fabjan ter Daniel bosta tudi letos gotovo poiskala svojo prababico tam gori za Gorjanci.

Tako gre življenje svojo pot. Marija Cesar je na pragu pomladi dopolnila devetdeset let in nič je ne bi več spravilo v svet - zdaj svet prihaja k njej. Korenine pa se še vedno širijo in zdaj tu, zdaj tam poženejo v rast. Ko se je naša Marija podala v svet, jo je tja vodilo srce. Zdaj na fotografijah gleda svoje vnuke in pravnuke in ve, da bodo kmalu spet prišli k njej. Ne bo jim treba spraševati za pot: srce je dober vodič.

TONE JAKŠE

INTERAKTIVNI ATLAS SLOVENIJE

Z računalnikom po Sloveniji

Med knjižnimi uspešnicami Mladinske knjige je že več kot petnajst let Atlas Slovenije, zahteven založniški podvig, ki ga je založba pripravila v sodelovanju z Geodetskim zavodom Slovenije. Knjiga zemljepisnih kart v merilu 1:50.000, na katerih je prikazano celotno ozemlje Slovenije, je doživela številne ponatise in dopolnjene izdaje, lani pa je knjižna uspešnica dočakala še elektronsko preobrazbo in izšla v sodobni interaktivni digitalni obliki na cederomu, pri čemer je založbi priskočilo na pomoč podjetje Globalvision z računalniško obdelavo kartografskega gradiva in s programjem za iskanje po bazah podatkov.

Že po enem letu je prvi sledila nova, 32-bitna inačica z naslovom Interaktivni atlas Slovenije - Slovenija na zemljevidih, v slikah, besedi in zvoku. Vse to IAS 3.0, kot se glasi kratica novega interaktivnega atlasa, tudi reš je. Naša država je uporabniku s pomočjo računalniške tehnologije kot položena na dlan. Z enostavnimi klikmi miške se premika po podrobnem zemljevidu, za hitrejšo pomikanje in orientacijo pa je po novem na voljo preglednejši zemljevid v merilu 1:300.000 (prej 1:600.000) in iz prejšnje inačice znana, na kvadratke razdeljena mala karta, t. i. navigator. Uporabniku ni na voljo le hitro gibanje po zemljevidu Slovenije v merilu 1:50.000, ampak z različnimi iskalnimi meniji lahko poišče še marsikaj drugega kot kraj, reko, gorski vrh ali jezero. Ne nekaj klikov v miško je potrebnih, da na ekran priključijo fotografijo kraja, naravnega pojava ali znamenitosti. Lahko si izdela tudi različne pregledne karte, denimo vseh slovenskih vrhov, višjih od 2.000 metrov, ali zbere vse kraje z imenom Selo, lahko si zariše območje naravnega parka ipd. Možnosti so zares velike, saj si uporabnik izbira kriterije za filtriranje podatkov po želji in potrebah. Se več, baze podatkov lahko dopolnjuje z lastnimi beležkami in podatki, kar vse močno povečuje uporabnost elektronskega atlasa. Atlas ponuja uporabniku ob geografskih podatkih še obilo informacij s področja kulturne in naravne dediščine ter je tako lahko hiter okvirni pomočnik pri iskanju zanimivih izletniških točk.

Internetske povezave

Omenimo še nekaj koristnih orodij, ki so uporabniku na voljo pri uporabi elektronskega atlasa. Težav z našimi krilatimi črkami in z njimi povezanimi razporedi na tipkovnicah naj ne bi bilo, saj poseben programček omogoča nastavitve izbranih šumnikov, da ni potem težav pri vtipkavanju imen krajev in drugega. Za izletnike bo prav prišlo orodje za merjenje približne razdalje med posameznimi zemljepisnimi točkami ali dolžine izbrane poti, kar je mogoče opraviti na res enostaven in lahak način - s klikanjem miškinega gumba. Načrtovalci potovalnih poti bodo še posebej veseli možnosti, da posamezne rute lahko opremijo s koristnimi opombami. Elektronski atlas seveda ne bi bil sodobno interaktivno orodje, če bi ne omogočal tudi dostope do internetskih povezav, denimo do ažurnega telefonskega imenika Slovenije.

Uporabniku je na voljo tudi 44 mestnih načrtov, kar je nekaj več kot v prejšnji različici, med njimi pa sta povsem na novo pripravljena digitalizirana načrta Ljubljane in Maribora.

Uporabnik profesionalne različice (atlas je v osebni in profesionalni različici) ima poleg tega še možnost satelitske navigacije, se pravi, da ima s pomočjo elektronskega atlasa in GSP naprave za povezavo z navigacijskimi sateliti v vsakem trenutku možnost natančno določiti svoj dejanski položaj na atlasu ali denimo spremljati gibanje primerno opremljenega vozila. Profesionalna različica nudi tudi uradne podatke o

občinah, naseljih, ulicah in hišnih številkah.

V novi inačici je posodobljeno cestno omrežje, preverjena in popravljena so imena naselij, popravljena kazala, prenovljenih in novih je blizu dva tisoč opisov krajev in območij ter naravne in kulturne dediščine. Uporabniški vmesnik je izboljššan, prijaznejši in preglednejši, 32-bitnost pa zagotavlja bolj nemoteno delovanje.

Lepo bi bilo ...

Interaktivni atlas Slovenije je izdelan skrbno in z velikimi možnostmi medsebojnih povezav med kartami in podatki, internetski brkljalnik, ki teče v ozadju pregledovalnika, odpira vstop v medmrežje in omogoča povezavo poljubnih spletnih strani z zemljevidi. Ob vsem tem pa ima nova inačica še vedno kakšno manjšo napako. Na primer: dolenska metropola je v iskalnem meniju napisana v "mednarodni" obliki Novo Mesto. Veliko bolj kot take drobnarije pa moti, ker v osebni inačici ni mogoče po mestnih načrtih iskati ulic, različnih javnih ustanov in podobnega, zaradi česar človek pravzaprav sploh odpre načrt kakega mesta. Kupcem osebne inačice bi lahko iz profesionalne različice pridali vsaj ta, v vsakdanjem življenju tako koristni pripomoček.

M. MARKELJ

Mestna karta Novega mesta z navigatorjem spodaj na desni in s tematskim iskalnim menijem zgoraj na računalniškem ekranu.

Grad Snežnik v dvestoti knjižici

Grad Snežnik, ki že stoletja dolgo ždi pod zelenimi širjavami notranjskih gozdov na robu Loške doline, skozi katero so od davnih časov vodile prometne poti iz notranjosti dežele proti morju, je eden najpomembnejših kulturnih spomenikov v Sloveniji in spada med redke grajske stavbe pri nas, ki so brez večje škode preživele viharje druge svetovne vojne. Ni končal v plamenih kot predmnož dolenski gradovi in tudi njegove opreme niso raznesli neznan kam ali je uničili, ampak je grad dočakal leto 1945 skoraj nedotaknjen. Za lastnika, princa Hermana Schoenburga, je bil sicer izgubljen (nova oblast ga je nacionalizirala), ostal pa je shajališče pomembnejšev, saj so čudoviti grad vzeli za protokolarni objekt, kjer se je zbirala socialistična gospoda in njeni gostje, kadar so se predajali priljubljene mu lov na divjad. Šele v osemdesetih letih so se grajska vrata odprla za širšo javnost in ta pomembni kulturnozgodovinski spomenik je postal priljubljena izletniška točka kot muzej in kot prizorišče kulturnih prireditev. Vsako leto obišče grad Snežnik okrog 15 tisoč obiskovalcev in vedno znova jih očara s svojo stavbo podobno v zelenem okolju in pa seveda z bogato izvirno notranjo opremo iz 19. stoletja.

Grad Snežnik je vsekakor dovolj pomemben in zanimiv spomenik, da si zasluži predstavitev v zbirki vodnikov Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, ki je po 35 letih izhajanja prišla do jubilejnega, dvestotega zveščiča. Snežniškemu gradu je tako pripadla čast, da zaključijo dve stotnjici knjižic, v

Vas oblačil Karitas?

Četudi niste mahnjani na modno oblačenje in čeprav nimate glede tega izostrenega okusa, ste gotovo opazili nekatere javne delavce, ki so oblečeni kot klošarji. Mislim na novinarije, ki jih vidimo posnete na tiskovnih konferencah. Pa na radijske mačke, ko se pojavijo v vlogi napovedovalcev na odru. Pa na učitelje, ki gredo v razred v oguljenih kavbojkih in ponošenih puljih, starih desetletje in več. Neke radijske novinarka z nacionalne radijske postaje mi je povedala tole: "Ko sem vstopila v pisarno, mi je ženska, moja intervjuvanka, rekla: "O, vi ste pa že bili pri meni. Pred približno dvajsetimi leti. Prepoznala sem vas po jopici."

Res je, da je oblačenje povsem zasebna zadeva, odvisna med drugim tudi od denarja, toda obleka naredi človeka. Pa ne samo to: z urejenim videzom posredno izkazuje spoštovanje do tistih, s katerimi se srečujemo, pred katerimi nastopamo, jih poučujemo. Površnost in mlahavost pri oblačenju delujeta ignorantsko in podcenjujoče. S svojim zgledom, z urejenostjo jih nehote tudi vrgajemo oziroma tiho nagovarjamo, naj nas posnemajo. Osebe, ki so na očeh javnosti, bi morale biti takrat, ko se pojavljajo pred ljudmi, urejene, lepo odete, v prostem času pa, kakor se komu zljubi. Športno ali pa tudi tako, kot da bi jih oblačila Karitas.

TONI GAŠPERIČ

KNJIŽNA POLICA

Slovenska klasika

Če ugotovitev zadnje raziskave o bralnih in nakupovanih navadah Slovencev kaj veljajo, potem si knjižna zbirka Slovenska klasika, ki jo izdaja Založništvo literature DZS, uspešno utira pot na domače knjižne police, saj gre za knjige, ki so skrbno in lepo oblikovane v slogu klasičnih bibliofilskih izdaj. Prav take, trdo vezane in lepo oblikovane knjižne izdaje naj bi bile pri srcu slovenskim kupcem knjig, kot pravi raziskava. Imenitni in prepoznavni zunanji opremi v temnomodri barvi in z zlato obrezo se v zbirki pridružuje zlahtna, skozi čase in prevrtljive izmenjave literarnih okusov preverjena vsebina - izbrana dela velikih slovenskih besednih klasikov z informativnimi spremnimi besedami Iztoka Iliča. Oboje skupaj naj bi pritegnilo širok krog kupcev in bralcev ter obudilo zanimanje za temeljna dela iz zakladnice slovenske literarne tvornosti oziroma za "veliko literaturo malega naroda", kot piše na pregibu kartona posameznega knjižnega paketa.

Dosedanjima dvema letnikoma, v katerih je izšlo deset knjig s spisi Frana Levstika, Janeza Trdine, Antona Aškerc, Ivana Tavčarja, Simona Gregorčiča, Janka Kersnika, Cirila Kosmača in Josipa Jurčiča, se je pred kratkim pridružilo pet novih knjig tretjega letnika. V njem so svoje mesto dobile POEZIJE Franceta Prešern, "prvega med prvimi" slovenskimi poeti, kot se spodobijo za letošnje leto, v katerem bomo decembra slavili dvestoletnico pesni-

kovega rojstva. Poezijam so dodane nezbrane pesmi in napisi, prepesnitve in znamenito pesnikovo pismo staršem.

V letošnjem letu se je na okroglih petdeset zaobrnilo tudi število let od smrti pisatelja Lovra Kuharja - Prežihovega Vrance ter na šestdeset od izida njegovih znamenitih Samorastnikov in romana Doberdob. V zbirki je Vrance predstavljen z dvema knjigama, v eni je POŽGANICA, "roman iz prevratnih dni", ki obuja spomin na nesrečno izgubo dobršnega dela vojaško že osvojene Koroske, v drugi pa so zbirka koroskih povesti SAMORASTNIKI, POTOPISNE SLIKE IN REPORTAŽE ter prozni biseri SOLZICE. Iz del pesnika, pisatelja, kritika, esejista in esteta Josipa Stritarja so za predstavitev v zbirki izbrali domačijsko povest SVETI-NOVA METKA, roman v pismih ZORIN, šest literarnokritičnih spisov, polemične spise in pesmi ter poezijo iz Stritarjeve knjige PESMI. Pisatelj in učenjak Fran Erjavce, za katerega je Anton Slodnjak zapisal, da se ni "rodil Slovincem mož, ki bi bil kot lep-slovec in poljudni pisatelj tako harmonično razvit", pa je predstavljen z izbranimi črticami in povestmi, med katerimi so tako HUZARJI NA POLICI kot NI VSE ZLATO, KAR SE SVETI, s potopisi ter izbranimi literarnimi in stvarnimi podobami živali, po katerih je bil Erjavce tudi najbolj priljubljen in je še danes najbolj poznan. Izbor iz njegovih del zaključujejo Življenjepisne črtice o Erjavcu Simona Gregorčiča.

MiM

katerih naši strokovnjaki na poljuden in strnjen način predstavljajo bogastvo slovenske kulturne in naravne dediščine. Sprva so v zbirki posevali pozornost predvsem spomenikom, kasneje pa so vanjo vvrščali tudi muzejske in galerijske zbirke ter tudi sicer zapostavljene spomenike tehnične kulture. Žal je območje širše Dolenjske v zbirki slabše zastopano. Očitno naši znani spomeniki kulturne in naravne dediščine ter muzejske zbirke še čakajo na prava peresa ali na pravnjo pozornost urednikov zbirke.

Grad Snežnik v knjižici predstavlja pet avtorjev. Lidija Slana piše o zgodovini gradu od njegovih prvih znanih gospodarjih, ministerialov ogleskih patriarhov gospodarstov Snežniških iz 13. stoletja, in sledi skozi čas, kako so se menjavali lastniki gradu od kranjskih Lambergov do zadnjih lastnikov Schoenburgov s Saškega, ki so napol razpadli grad in posestvo temeljito obnovili ter mu dali podobo, kakršno ima v glavnem še zdaj. O stavbnem razvoju gradu piše dr. Ivan Stopar, bogato grajsko opremo nekdanji danes obširneje popisuje dr. Vesna Bučič, posebej o Egiptčanski sobi, ki je nekaj posebnega in priča o egiptomaniji, ki je zajela Evropo od leta 1730 do 1930, pa Tomislav Kajfež, medtem ko o grajskem parku zgoščeno piše Marko Dobrilovič. Besedilo spremlja nekaj barvnih slik, tlorski vseh nadstropij gradu in zemljevid snežniške okolice. Nekaj več kot 50 strani obsežna knjižica zaokroža pravnšno mero kakovostnih informacij, da poslej ni več treba brskati za njimi po drugih, težje dostopnih in redkih publikacijah, ter je vsekakor dobrodošla knjižna novost.

M. MARKELJ

V ŽIVALSKEM VRTU - Četrtošolci so z učiteljicami izvedli naravoslovni dan. Obiskali so ljubljanski živalski vrt. Vodili sta nas Mojca Ažman in Majda Kovačič. Najprej smo spoznali značilnosti naše najbolj strupene kače - modrasa. Ameriškega rdečega goža smo lahko potipali. Najbolj korajžni so si ga dali celo okrog vratu. Spoznali pa smo tudi skupne značilnosti zveri ter primerjali med seboj medveda in risa. Ogledali smo si še druge zveri ter ostale živali. Vseh skupaj je kar 500. Vsem učencem je bil zanimiv morskilev, ki smo ga opazovali pri hranjenju. Dalj časa smo se ustavili še pri opicah, zanimivi sta bili žirafci pa lev in levinja.... Obisk v živalskem vrtu nam je ostal v spominu kot prijeten izlet, prežet z novimi spoznanji. (Foto in tekst: Helena Murgelj)

LJUBEZEN

Ljubezen, o ljubezen, pravijo, da je bolezen, vsaj jaz mislim tako. Včasih, še ne vem, pa mogoče bo! Dolgo časa nor je bil nanjo, nazadnje pa ji je rekel: Čao, amore mio! Ljubezen je res prava bolezen.
MAJJA MARČUN, 6. c
Novinarski krožek OŠ Brežice

JAZ PREDSEDNICA

Letos sem postala predsednica Evrope. Rada bi omogočila, da bi imel vsak otrok prijazno družino, ki bi mu kupila tisto, kar si želi. Otroci iz revnih družin bodo postali bogati, ampak pri tem mi boste morali pomagati vi. Z vašo pomočjo, starši, bomo organizirali sejem starih igračk. Samo tako lahko zberemo veliko denarja za revne otroke. Želim še, da starši ne bi delali toliko časa. Tako bi se ob prostem času lahko bolj posvečali otrokom.
TJAŠA CIBEJ, 1. r.
OŠ Trebnje, krožek Pedenjped

VZGOJITELJICAM OTROŠKEGA VRTCA METLIKA

Z učenci 1. r. sem obiskala razstavo pisanic in drugih likovnih izdelkov pod naslovom Velikonočna razstava pisanic, ki so jo pripravile vzgojiteljice in njihove pomočnice vrta Metlika aprila. Z otroki sem bila navdušena nad pestrostjo in izviritostjo otroških rok. Vem, koliko energije je potrebno vložiti v kaj takega. Že majhni otroci zmorejo narediti veliko, vendar le, če so primerno spodbujeni in vodeni z idejami in materiali. Verjamem, da imeta v metliškem vrtcu še veliko idej in energije za tvorstvene dejavnosti, zato se veselim ponovnega srečanja z vami. Naj se še enkrat vsem zahvalim za tako lep kulturni užitek.
DARJA CIMERMAN
Metlika

NARAVOSLOVNI DAN

Četrtek, 6. april, je bil dan, ki smo ga preživeli v Bistri in Ljubljani. Učenci 8. r. smo imeli naravoslovni dan. Najprej smo si ogledali Tehniški muzej v Bistri. Še posebej nas je pritegnila soba Nikola Tesle, drugi pa so bili bolj navdušeni nad prostori, ki prikazujejo živalske vrste. Dlje časa smo se zadržali pri avtomobilih. Doblili smo učne liste, ki smo jih morali rešiti, zato smo razlage spremljali toliko bolj pozorno. V Ljubljani smo imeli slabo urico prostega časa. Zavili smo v Maksimarket in slaščičarno. Nato smo krenili proti Tivoliju. V Cekinovem gradu smo si ogledali prikaz novejših zgodovine. Muzej je izredno lepo ureden in prikazuje 20. stoletje in sliki, z besedo in barvnimi kontrasti. Muzej nas je prevzel tudi zaradi odlične vodičke. Sprehodili smo se do avtobusa, se v Trebnjem malce okrepcali in zvečer prispeli domov. Dan je bil res naporen, a poln novih spoznanj.

Osmošolci
OŠ 14. divizije, Senovo

VOJAKI V ŠOLI

V sredo so nas obiskali vojaki iz novomeške kasarne. Skupaj smo se zbrali na igrišču. Poveljnik nam je predstavil tri skupine. Vojaki so nam prikazali svoj delovni dan. Prva skupina je pokazala uporabo kompasa, zemljevida in daljnogleda. Komaj smo čakali, da pride na vrsto druga skupina in orožje. Tu sem se prvič srečal s pravim orožjem. Ogledal sem si nož, lok, mitraljez in pravo puško. Imel sem možnost dotakniti se teh stvari. Bilo mi je zanimivo, pa tudi dekleta so pokazala zanimanje. Tretja skupina nam je pokazala, kako se postavi šotor in zakuri ogenj s čim manj dima. Za konec so nam pokazali urjenje na terenu, v gozdu in ob šoli. To se je zgodilo na moj 5565. dan življenja.

DAMJAN KRESE, 8. a

JAZ, PROSTVOLJEC, POMAGAM STAREJŠIM

Velikokrat sem že pomagal starejšim, še največkrat pa babici. Recimo: ko je bila bolna, sem šel v trgovino, ugasnil štedilnik; namesto nje sem pomil posodo. Vsakič, ko imamo verouk, prinesem sto tolarjev za otroke, ki bi radi šli na počitnice. Upam, da je že veliko otrok, ki na ta način pomagajo ostalim otrokom.

ŽIGA ŠERJAK, 2. a
OŠ Sava Kladnika, Sevnica

MOJA MAMI

Moja mami je taka kot druga vsaka. Dobro srce ima, čeprav včasih kregati me zna.

Vsak dan v službo hodi in kupi kaj po modi. Ko se noč naredi, me s poljubčkom v sanje potopi.
DEJA ZUPANČIČ, 4. d.
OŠ Šmarjeta

TEKMOVANJE V ŠAHU

Prišla je sobota, 1. aprila. Zbrale smo se pred šolo, od koder smo se s kombijem odpeljali v Boštanj. Imele smo ekipno tekmovanje v šahu. Prispelo smo na cilj. Zbranih je bilo veliko tekmovalcev. Odšli smo v garderobe in si oblekle bunde. Tovaršiš nas je peljal v učilnico. Bilo je vse pripravljeno. Tekmovalje se je pričelo. Bilo nas je strah. Po večkratnem boju smo zasedle drugo mesto. Bile smo vesele. Ponosno smo odnesle pokal v šolo in ga postavile na vidno mesto.

VESNA PERKO, 3. r.
OŠ Milana Majcna, Šentjanž

LIKOVNA DELAVNICA V RIC-U

RIC je organiziral likovno delavnico za učence osnovnih šol. Ob 16. uri smo se zbrali pred Kulturnim centrom Janeza Trdine in počakali na mentorje. Skupaj smo odšli v predavalnico, kjer so nas že čakale pripravljene mize. Ena izmed učiteljic nam je razložila postopek slikanja na steklo. Nato so nam razdelili barve in konture, mi pa smo poslikali steklene izdelke, ki smo jih prinesli s sabo. Po navodilih smo se lotili dela. Vsak si je najprej narisal vzorec na list, nato pa na stekleni izdelek. Slikanje na konturo je bilo zelo težko. Dve uri sta kar prehitro minili, tako da smo uspeli poslikati le en izdelek. Izdelke smo z veseljem odnesli domov. Upam, da bomo še kdaj ustvarjali v RIC-evih delavnicah.

ŠPELA GLAVA
OŠ Otočec

MATERINSKI DAN

25. marec je dan mater. Tudi letos je KD Orel pod vodstvom Marije Stariha pripravilo proslavo posvečeno materam. Predstava si je ogledalo veliko gledalcev, ki so napolnili semiški kulturni dom. Letos so organizatorji povabili medse goste, med drugim patra Mirka Pihlerja, ki je bil med nami ob koncu prejšnjega leta. Nekateri otroci ga poznajo po njegovih "coprnijah", saj zna odlično čarati. Tudi razgovor s pisateljico Berto Golob in našo knjižničarko Terezijo Tomaževič je bil zelo zanimiv. Predstavo so popestrili še veroukarji in cerkveni pevski zbor.

ANDREJ PLUT,
Novinarski krožek OŠ
Belokranjskega odreda, Semič

POROČILO O EKO KVIZU

V sredo zjutraj smo se Mitja, dva Marka, Nataša, Mojca in Marjeta z učiteljicama Mojco Lužar in Darjo Kavšek odpravili s šolskim kombijem na eko kviz na Polzelo. Nekaj tednov pred tem smo se zagreto pripravljali in se učili. Predmetno stopnjo so zastopali Mojca Kregel, Nataša Drenik in Marko Bevc, razredno pa Mitja Pust, Marko Pirc in Marjeta Bevc. Na kvizu je sodelovalo 35 eko šol in 234 učencev. Iz naše šole smo se v finale uvrstili Nataša Drenik, Marko Bevc, Marko Pirc, Mitja Pust in Marjeta Bevc. Na državnem tekmovalju je v razredni stopnji Marko Pirc postal državni prvak, Mitja Pust pa je zasedel drugo mesto. S tem smo našo šolo poneli v sam vrh slovenskega znanja o okolju.
MARJETA BEVC, 4. a
OŠ Mirna Peč

Čas si bo treba vzeti za sočloveka

Življenje v Evropi v 21. stoletju za mnoge težko - Starši imajo premalo časa za otroke - Napredek in materialne dobrine niso vse - Grozinja ekoloških katastrof

Novice iz Evrope in naše okolice nas vedno znova presenetijo in vam poženejo strah v kosti. Zjutraj, ko vzameš v roke časopis, lahko prebereš naslove, ki zaznamujejo naše življenje: Hči ubila mater. Prek Interneta do bombe. Ali bi rad imel dvojnika? Itd.

NAŠ RAZRED

Naš razred je nekaj posebnega. Imamo super razredničarko Martino Kramar, ki skrbi, da se v razredu vsi problemi rešujejo sprti. Fantov nas je devet, deklet pa osem. Pri nas imajo punce vedno prednost, razen kadar se pričkam, kdo je krivec za probleme. Na šoli imamo največ točk, s čimer pa se ni hvaliti, kajti komaj verjamejo, da je to res, vendar pa se trudimo, da bi jih obdržali in še povečali. Za zabavo med učno uro skrbita Franci in Jaka. In kakšne ocene dobivamo? Ni ravno veliko petic z zadnjega konca kot v b-razredu, s čimer pa se je treba pohvaliti. Sprašujem se, ali je tudi res, da smo v ocenah najboljši razred. Trije učenci trenirajo pri KK Krka - Telekom (no, pa sem naredil brezplačno reklamo). Najbrž se sprašujete, če sem se že do konca napihnul. No prav, ravnokar sem končal.

NEJC POVŠE, 6. a
OŠ Mirna Peč

IGRALEC JOŽE LOGAR

Na šoli nas je obiskal igralec in novinar Jože Logar. Že več let oblikuje komemorativno slovesnost ob našem obeležju, ko obudimo spomin na Mauthausen. Naredi scenarij, režira, napiše avtorski tekst in vodi slovesnost. Ker je odličen retorik s čudovitim glasom, ga je zanimivo poslušati. Povedal nam je, da je začel igrati s sedmimi leti v Sneguljčici. Končal je tudi igralno akademijo. Njegov veliki vzornik je igralec Stane Sever. Sedaj je Logar direktor gledališča na Jesenicah. Ponošna sem, da bom na prireditvi nastopala z Jožetom Logarjem.

MAJA KRANJEC, 5. r.
OŠ Krmelj

VELIKA NOČ

Ko veseli pust prežene zimo, se začenja pomlad. S tem pa seveda pride velika noč. Vsako leto doma sestro pobarvava jajčka. Najprej jih skuhamo, potem v posodo streseva barve: rdečo, modro in vijoličasto. Jajčka na žlici počasi spuščava v barvo. Ko so obarvana, jih položiva na časopisni papir, da se posušijo. Velikokrat nanje nalijava sliče. Včasih pa sva kregani, ker sva barvo polili in je ostala na prtu velika packa barve. Ko končava, pomijeva posodice. Roke pa imava največkrat barvaste. Najlepša jajčka položimo v košarico in jo damo na mizo. Vsako leto se pri babici zberemo vsi sorodniki in se obdaruje s čokoladnimi ali navadnimi jajčki in pomarančami. Vedno je zabavno in veselo. Velika noč je zelo lep praznik, zato jo vedno komaj čakam.

SABINA STRNAD, 5. r.
OŠ Milana Majcna, Šentjanž

NE BOM PRIŽGAL CIGARETE!

V tednu boja proti raku je Zveza društev za boj proti raku Slovenije 30. marca v Ljubljani organizirala prireditve. Po kratkem programu osnovnošolcev je sledilo žrebanje za dva avtobusa sedmošolcev iz vse Slovenije. Ti se bodo ob koncu šolskega leta za nagrado, ker so podpisali svečano zaobljubo, da v tem šolskem letu ne bodo prižgali cigarete, odpravili v Gardaland. Saša in Nika iz OŠ Trebnje ter Jure in Andrej iz OŠ Šmarjeta smo bili predstavniki dolenske regije. V Ljubljano nas je peljal Sašo Đukič, ki dela v regionalnem odboru za Unicef Novo mesto. Iz vsake regije so izžrebali od tri do dvajset sedmošolcev. Iz dolenske regije je bilo izbranih kar šest: Jerneja iz Leskovca, Tomaž iz Gradca, Damjan iz Sevnice, Klemen iz Brezanice, Maša iz Boštanj in Saša iz Trebnje. Žrebanje šestošolcev in osmošolcev pa je opravilo Dolenjsko društvo za boj proti raku, ki je 20 srečnejšem podarilo Unicefove izdelke. Cigareto? Ne, hvala!

ANDREJ MAJČEN, 7. a
OŠ Šmarjeta

Ne razumem, kaj se je dogajalo v glavi deklice, ki se je odločila, da ubije svojo mamo, ki je ni pustila v kino. Ko preberem zgodbo do konca, mi je vse bolj jasno. Mati ni imela nikoli časa zanjo. Garala je od jutra do večera, da je lahko preživela svojega otroka in sebe. Draginja in čas, ki vse prehitro teče, sta zagrenili življenje obeh. Ali danes res živimo v tako brezbriznem svetu, da nam ni prav nič več mar za sočloveka?

Mojim staršem v mladosti ni bilo nikoli dolgčas, saj so morali že od malega pomagati svojim staršem pri delu. Prosti čas pa so izkoristili za druženje z ostalimi otroki. Danes pa mladi najraje proste trenutke preživijo doma, zaprti v dušljive sobe, pred računalniki. Privlačijo jih razne igrice, kje sploh ne potrebujejo možganov, še raje pa jadrajo po Internetu in naletijo na informacije, ki niso za njihove oči. Takoj se prebudi otroška domišljija, ki ne pozna meja. Otroku, ki je hotel izdelati bombo, je recept zanjo dobil prav na internetu.

Kakšno življenje živimo otroci danes? Ali nam je napredek res prinesel boljše, srečnejše življe-

nje? Vse več staršev se sploh ne zaveda, da imajo otroke. Vse preveč se pehajo le za uspehom in denarjem. Vidijo samo materialne stvari. Otroci so prepuščeni sami sebi. Ni čudno, da vse več mladih išče tolažbo v mamilih in alkoholu. Znanost je v tem stoletju napredovala z nadzvočno hitrostjo. Znanstveniki ves čas raziskujejo skrivnosti življenja in smrti, ne mislijo pa na to, kaj nam bo prinesel nov izum. Le kaj se je pletlo v glavi "norega" znanstvenika, ko je svetu razkril metodo kloniranja. Sreča za nas, da je Svet Evrope sprejel konvencijo, ki prepoveduje kloniranje človeka.

Življenje v Evropi je danes za marsikoga zelo težko. Vse bolj nam grozijo naravne in ekološke katastrofe, za katere je kriv človek sam, ker je tako globoko posegel v naravo. Če bomo hoteli popraviti vse napake, bomo morali začeti živeti skromneje, počasneje, predvsem pa si bomo morali vzeti čas za sočloveka. Vrniti se bomo morali k naravi, znanost pa pustiti nekaj časa ob strani. Se vam zdi vredno poskusiti? Meni se!

JOŽE IMPERL, 8. b.
OŠ Sava Kladnika, Sevnica

ZAGNANI NA OŠ STUDENEC - Na šoli že nekaj let zapovrstjo organiziramo natečaj za najlepši pih. Tudi letos so se ga udeležili vsi učenci od male šole pa do četrtega razreda. Glede na ustvarjalnost, natančnost in vložen trud je prvo nagrado prejela učenka Darja Kocjan, drugo Nežka Janc in tretjo Denis Mlakar. V četrtek, 20. aprila, so učenci zaključili 10-urni plesni tečaj, ki ga je vodil učitelj Tilen iz plesne šole Step iz Ljubljane. Obiskovalo ga je 34 učencev. Za predstavitev staršem so svoje znanje pokazali v obnovljeni dvorani gasilskega doma na Studencu. Pred dnevom Zemlje so se učenci odločili, da bodo očistili bližnjo in daljno okolico šole. Napolnili so kar nekaj vrečk (na sliki) in sklenili, da ob naslednji akciji gotovo ne bo odpadkov, ki bi zleteli iz njihovih rok. (Vodja podružnične šole Studence, OŠ Sava Kladnika Sevnica, Andreja Janc)

VTISI Z OBISKA - Od 17. do 30. marca smo se preko Vesele šole Pila z njeno urednico Darjo Butina in mentorji v Londonu in okolici ogledali Nacionalni teden znanosti, na katerem je sodelovalo okrog 6 tisoč otrok. Namen obiska je bil spoznati njihove metode in načine dela z otroki na področju naravoslovja in pridobiti nove izkušnje. V dveh tednih smo si ogledali veliko različnih delavnic s poskusi in z drugimi aktivnostmi. Otroci veliko delajo samostojno. Ves čas so prisiljeni k razmišljanju. Učitelji smo dobili veliko novih idej za delo z učenci. Čas, ki nam je ostal, smo izkoristili za ogled znamenitosti Londona, ki pa jih ni bilo malo. Obisk bo obogatil moje delo v vzgoji in izobraževanju. (Danica Možina, OŠ Šmihel Novo mesto)

ZA DOBRNIŠKE MAMICE - V četrtek, 30. marca, smo dobrniški učenci in učiteljice pripravili kulturni program za vse ženske KS. Učenci smo pripravili satulje, ki smo jih sami okrasili. Veliko smo peli, deklamirali, igrali na glasbilih in nastopali z lutkami. Upam, da so se ženske prijetno počutile med nami in vsaj za uro pozabile na vsakdanje skrbi in delo. (Sonja Zupančič, 2. r., OŠ Dobrič)

VSE O AJDI - Za letošnje tekmovalje pod skupnim naslovom "Turizmu pomaga lastna glava", ki ga razpisuje Turistična zveza Slovenije, so učenci številnih osnovnih šol predstavili Slovenijo kot deželo dobrot. Iz Bele kranjske so se poleg učencev iz črnomaljske osnovne šole Mirana Jarca tekmovalnja udeležili le še Semičani, ki so s pomočjo mentorice Anice Jakša in Slavca Pluta temeljito obdelali ajdo od setve do različnih jedi. Na regijskem tekmovalju na Senovem so za skupni projekt, ki je obsegal orodsko predstavitev (na fotografiji), nalogo in razstavo, prejeli srebrno priznanje, na državnem tekmovalju v Velenju pa zlato priznanje za razstavo. (Foto: M. B.-J.)

Xsara je tako dobila enostavno in elegantno obliko, ki ni nič futuristična ali šokantna

Citroën xsara 2,0 HDi

Stil, udobnost, varčnost

Xsara s svojo umirjeno zunanostjo in prostorno notranostjo povsem zadovoljuje pričakovanja kupcev. Če pa vanjo vstavite še poskočen a varčen HDi motor, pričakovanja tudi preseže.

Pri snovanju oblike karoserije so strokovnjaki predvsem proučevali trenutne zahteve evropskih kupcev v srednjem razredu. Za končno obliko xsare pa je odgovoren Citroënov Creative Styling Center blizu Pariza. Xsara je tako dobila enostavno in elegantno obliko, ki ni nič futuristična ali šokantna, mogoče je celo nekoliko konzervativna, predvsem pa uporabna in povsem po okusu kupcev v tem razredu. Veliko pozornosti so oblikovalci posvetili različnim detajlom. Tako je na primer odbijač izdelan iz treh delov, da ob morebitnem poškodovanju zamenjamo le en del in s tem tudi nekaj prihranimo, ali: gumijasta obroba vrat, ki je iz dveh delov, ne le zmanjšuje hrup v vozilu ampak tudi preprečuje, da bi si ob vstopu in izstopu iz vozila

umazali hlačnice, nogavice ali čevlje. Potrebno pa je tudi poudariti, da je xsara kljub dizelskem motorju eden od najtišjih avtomobilov, v notranjosti so vse potencialne izvore hrupa obkrožili vključno z ležiščem police nad prtljajnikom. Ta police se ob pomanjkanju prostora v višino lahko enostavno sname in zloži v zanjo prirejen poseben prostor za zadnjo klopjo in ob tem ne zasede skoraj nič prostora.

Posebnost xsare pa je vsekakor samovodljiva zadnja prema, ki spremlja vozilo v zavoju. Tega sicer ne boste občutili pri dolgih zavojih, pri hitrih in kratkih zavojih pa toliko bolj. Pojavlja se občutek, kot da se zadek sam postavlja v zavoj, zaradi tega je tudi lega vozila veliko boljše, mislim pa, da ni potrebno posebej poudarjati francosko udobne vožnje.

Citroën xsara je zanesljiv avtomobil, ki bo zadovoljil štiričlansko družino in njeno prtljago tudi na daljših potovanjih, torej je, kot smo že omenili, prava družinska limuzina.

Sodoben HDi

Motor, ki je poganjal naši testni xsari, je bil predstavljen že lansko leto. Dvolitrski turbo dizelaš z visokotlačnim neposrednim vbrizgom in tehnologijo skupnega voda (common-rail) je razvit v družbi PSA in ga uporabljajo skupaj Citroënova in Peugeotova vozila. Sodobni dizel ima 1997 kubičnih centimetrov delovne prostornine in pri 4.000 vrt/min razvije povsem solidnih 90 konjev, ki vozilo poženejo tudi preko 180 km/h. Motor se kljub svojemu poreklu izredno rad zavrti in ob tem postreže z izjemnim navorom 205 Nm že pri 1.900 vrt/min, zato boste ob umirjeni vožnji redko prestavljali, saj vozilo tudi pri 50 km/h v peti prestavi ob pritisku na plin prične enakomerno pospeševati brez kakršnegakoli dušenja.

Nekaj več poskočnosti je deležna manjša sestra, saj je lažja in bolj aerodinamična od picassoja. Povprečna poraba goriva pri kombinirani vožnji znaša 5,5 litra. HDi motor izpolnjuje predvsem tri bistvene zahteve: večji navor pri nizkih vrtljajih, za 21 odst. manjšo porabo in s tem tudi za 20 odst. manjšo emisijo CO2. V družbi PSA imajo na voljo podoben motor tudi s 110 konji, ki bi obe vozili naredil še bolj poskočni, vendar ga zaradi premajhnih proizvodnih kapacitet vgrajujejo le v večje modele xsantia in peugeot 406.

Po vzoru na 75

Obnovljeni izgled in sprememba imena bi morala malemu in srednjemu roverju podaljšati življenjsko dobo pa tudi povrniti zaupanje kupcev v britanskega proizvajalca. Pričakujemo lahko, da bo obilna finančna injekcija iz Münchna končno prinesla želene rezultate. Celotna roverjeva paleta (75, 45, 25) ima sedaj spredaj dvojne luči po zgledu na največjega brata. Glede na predhodnike, modele iz serije 200 in 400, so vozila sedaj bolj opremljena in kvalitetneje izdelana. Pod motornim pokrovom se bodo vrteli motorji od 1,4 litrskega 16 ventilca s 84 konji do V6 motorja s 150 konji, ki je na voljo s petstopenjskim avtomatskim menjalnikom. Vozila so že na voljo tudi v Sloveniji.

Mercedes S 400 CDI

Mercedes je postavil v svojega prestižnika v razredu S nov 4 litrski turbodizelski V 8 motor. Motor ob pomoči šestnajstventilske tehnike, dveh turbo polnilnikov, hladilnika stisnjene zračne ter tehnologije skupnega voda (common-rail) razvija 250 konjskih moči. Ob ogromnem navoru, ki znaša 560 Nm že pri 1.800 vrt./min, pospeši od 0 - 100 km/h v manj kot 8 sekundah. Po podatkih proizvajalca naj bi motor ne porabil več kot 10 litrov goriva na 100 prevoženih kilometrov.

BMW 3 cabrio

Tretja generacija BMW jeve serije 3 cabrio prihaja ravno o pravem času. Temperature so že poletne in vožnja brez strehe je pravi užitek. V začetku bo na voljo kot model 323 CI z 2,5-litrskim šestvaljnikom, ki razvije 170 konjev. Različice z preostalimi motorji bodo na voljo jeseni. Sedeži z vgrajenimi pasovi, avtomatski zaščitni lok in štiri zračne blazine so že v serijski opremi. Platnena streha z ogrevanim zadnjim steklom se zloži v poseben prostor v prtljajniku, ki se zaradi tega zmanjša od 300 na 260 litrov prostornine.

Subaru

Kljub temu da je največji delničar Subaruja s 21,12 odstotka od letos naprej General Motors, ostaja Subaru samostalen in v letu 2000 osvežuje svojo floto. Pred mesecem dni je bila v Sloveniji predstavitev novega foresterja, pred koncem leta pa lahko na tržišču pričakujemo povsem novo imprepo, ponovno s pogonom na vsa štiri kolesa in že uveljavljenim bokser motorjem.

Citroën xsara picasso 2,0 HDi

Umetnost na kolesih

Citroën upa, da si bo z novim modelom xsara picasso povrnil ugled proizvajalca avantgardnih in tehnično naprednih avtomobilov.

Kaj je picasso? Picasso je družinsko kompaktno vozilo oz. enoprostorno vozilo. Veliko prostranost so dosegli predvsem z velikim sprednjim vetrobranskim steklom, ki se končuje izredno daleč pred voznikom. Preglednost je odlična, predvsem zaradi ogromnih steklenih površin (3,6 kv. metra), zato voznik tudi kmalu pridobi občutek, kje je nos vozila, čeprav se ta iz vozila ne vidi. K temu precej pripomore tudi natančni variabilni električni servo volan. Posebej za picassoja je izdelan tudi t.i. akustični pod, ki močno zmanjšuje hrup, prenosljiv s cestišča v kabini.

Varnost je v picassoju na prvem mestu. Akumulator je postavljen pod vozniki sedež, serijsko so vgrajene štiri varnostne blazine, ABS zavorni sistem, električna stekla, daljinsko centralno zaklepanje, Isofix priključek za otroški sedež... In kljub temu da je picasso videti zelo nežen, ima izredno trdno karoserijo s številnimi ojačitvami. Kot to že samo ime pove, je xsara picasso narejena na platformi xsare s podaljšanim medosnim razmikom, s čimer je pridobila na prostornosti in udobnosti.

Pri Citroënu pravijo, da je pet sedežev povsem dovolj, zato pa ima picasso največji prtljajnik glede na konkurenco. Zadnja sedežna klop se lahko vzdolžno premakne za 14 cm, kar povečuje fleksibilnost transporta glede na potrebe. Pred voznikom ni ničesar razen plastike. Vse potrebne informacije lahko razberete iz digitalne armaturne plošče, ki je

nameščena sredinsko. Na njej dominirajo velike številke merilca hitrosti, delovne temperature motorja, nivo goriva, displej za upravljanje z radijskim sprejemnikom, potovalni računalnik, žal pa ni merilca vrtljajev. Displej za regulacijo avtomatske klimatske naprave je nameščen posebej. S posebnim stikalom lahko osvetlitev armaturne plošče izklopite, da vas ponoči ne moti. Na ekranu ostane le prikaz hitrosti, če pa se med vožnjo kaj spremeni, se bodo kontrolne lučke takoj same prižgale. Približno minuto pa bodo ostale prižgane tudi kratke luči še potem, ko boste ugasnili vozilo, da boste ponoči lahko varneje prišli domov (če boste to želeli).

Kar 18 večjih ali manjših predalov bo dovolj za odlaganje drobnarij. Na zadnjem delu sprednjih sedežev sta preklonni mizici. Velik prtljajnik ima dno dvignjeno le 50 cm od tal, kar olajšuje nalaganje, v prtljajniku pa boste našli tudi zložen nakupovalni voziček, v katerega lahko naložite 18 kg potrebščin. Prtljajnik lahko tudi povečamo, tako da iz vozila odstranimo enega, dva ali vse tri sedeže v drugi vrsti. S tem se prostornina povečuje od 550 na 727 litrov glede na položaj zadnje klopi, če odstranimo sedeže, pa se poveča na 2.128 litrov.

Picasso ima kar 92 odst. delov karoserije galvaniziranih, tako da vam priznajo 12-letno garancijo na prerjavenje in tri leta na obstojnost laka, servisni interval so dvignili na 30.000 km. Razvoj picassa je trajal 151 tednov. Vanj so vložili 358 milijonov evrov. Vozilo izdelujejo v Vigo v Španiji, letos pa naj bi se proizvodnja pričela tudi v Braziliji.

Xsara picasso je prava umetnost na kolesih

Kia sportage 2,0 16V MRDi

Sportage gre vsepovsod

Sportage ima mnogo talentov, ki vas nikoli ne bodo nehali presenečati!

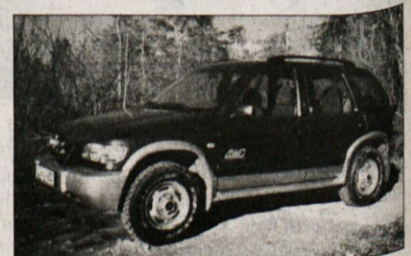
Ob osvajanju evropskega trga so Korejci med svoje adute uvrstili tudi terensko vozilo. Eden od najzanimivejših je Kiin model Sportage. Sportage je sodoben koncept vozila, ki vedno preseneča in zadovolji tudi ljubitelje vožnje po brezpotjih ali privrženca klasičnih limuzin. V vožnji lahko uživajo ne samo športno nastrojeni vozniki, ki ljubijo dinamično vožnjo s pogonom na vsa štiri kolesa, ampak tudi tisti, ki od terenskega vozila zahtevajo udobje, prostornost in varnost zase in za svojo družino.

Sportage z lahkoto obvladuje različne okoliščine. S svojo gladko aerodinamično obliko vedno opozarja nase, s skladnimi zaobljenimi linijami pa deluje veliko bolj nedolžno, kot v resnici je, saj se za njimi skriva zmogljiv terenski avtomobil, ki je ustvarjen za vožnjo po najtežje prevoznem terenu. S štirikolesnim pogonom zagotavlja veliko prilagodljivost različnim voznim razmeram. Ne prilagaja se le snegu in blatu, temveč tudi mastnim in spolzkim cestam. Lega na cesti je kljub višini vozila zadovoljiva.

Podvozje je prirejeno predvsem vožnji po brezpotjih, zato bo vozilo na utrjeni cesti večasih malo poskakovalo, zato pa trše podvozje nudi športne užitke; saj bo tisti, kdor zna pravilno izkoristiti moč motorja in pogon na zadnja kolesa, resnično užival, ob preklapu pogona na vsa štiri kolesa pa bo postal nepremagljiv.

Dvolitrski 16-ventilski motor razvije največjo moč 94 kW oz. 128 KM pri 5.300 vrtljajih na minuto in zmore največji navor 175 Nm pri 4700 vrtljajih. Vsekakor vam moči ne bo nikoli zmanjkalo, saj boste z vklopom reducirane-pa prenosa kos vzponom do 36°, ob tem pa vozilo zmore tudi 48° bočnega nagiba. Prenosu moči streže petstopenjski ročni menjalnik, ob ročici menjalnika pa se nahaja tudi ročica reductorja.

Sportage je na voljo tudi z dvolitrskim turbodizelskim motorjem, ki nudi še več moči in je nekoliko maj "požrešen". Kljub temu podatek o porabljenih 12 litrih na 100 prevoženih kilometrov ni pretiran. Kia je razmerje med ceno in kakovostjo opredelila povsem na novo: več udobja, več varnosti in več kakovosti za mikavno ceno, ki se, odvisno od motorja in opreme, prične pri 3,4 in konča pri 3,9 milijona tolarjev, zagotavljajo pa tudi brezhbirno delovanje do 100.000 kilometrov ter pet let miru brez rje.

Kia sportage se ne prilagaja le snegu in blatu, temveč tudi mastnim in spolzkim cestam

Daewoo lanos 1,5

Korejska sodobna klasika

Lanos je prvi Daewoojev avto, ki ni narejen po licenci, ampak je rezultat lastne tehnologije ob pomoči nekaterih italijanskih, angleških in nemških strokovnjakov, ki so asistirali pri dizajnu in nekaterih tehničnih rešitvah.

Na začetku, leta 1997, ko je vozilo bilo predstavljeno, so se pojavljale nekatere otroške bolezni, ki pa so danes uspešno odstranjene. Vsa popravila in menjave niti niso bila vedno potrebna, vendar se iz tega da razbrati željo Daewooja, da se čim bolj približa evropskim kupcem.

Od kompletnega spektra ponudbe je med ljubšimi izvedba s četverimi vrati in ritko (sedan), kajti zadnji par vrat močno olajša vstop potnikov na zadnjo klop. V zadek, ki zaokrožuje vozilo, pa boste brez večjih težav spravili zajeten kup prtljage.

Kljub temu da se lanosu navzven vidi italijanski dizajn in slog, je tudi notranost lepo izoblikovana in opremljena. Snovalci so imeli veliko dela predvsem z ergonomijo in prostornostjo, ki je sedaj prilagojena okusu evropskih kupcev. Razporeditev stikal in ročic je brezhibna, le armaturna plošča ne deluje najbolj sveže, pogrešali pa smo tudi obratomer.

Veliko pohvale zasluži končna izdelava, saj ni sledov površnosti, potni-

ki v vozilu pa imajo občutek kompaktnosti, ob tem pa jih razvijata električni paket in klimatska naprava.

Solidna je tudi lega vozila na cesti. Lanos vas v vseh pogledih uboga, ni sledi premehega vzmetenja in nepredvidljivih reakcij zadka, ki smo ga bili vajeni pri Korejcih. Vozne lastnosti so dobre tudi v slabših razmerah, zato je lega lanosa na mokri in spolzki cesti prav tako zanesljiva.

Motor je klasika sodobne avtomobilske tehnike. Iz 1.500 ccm izvleče 86 konjev pri 5.800 vrt/min in zmore največji navor 130 Nm pri 3.400 vrt./min, ena odmična gred v glavi, 8 ventilov, elektronski vbrizg in vžig, klasika pač. Lanos doseže 100 km/h v 12,5 s in se požene do 175 KM/h, ob tem v povprečju porabi 8,5 litra goriva. Povsem zadovoljliva je tudi zvočna izolacija potniškega prostora, tako da je vožnja tudi na daljših potovanjih udobna, zaradi svojih ne prevelikih mer (4075 mm v dolžino, 1.680 mm v širino in 1.430 mm v višino) pa se odlično znajde tudi v mestu.

Lanos je v treh letih prodaje na našem tržišču dobil zaupanje mnogih kupcev. Na zaupanje vsekakor vpliva tudi ugodna cena, za katero dobite soliden in modern o oblikovan avtomobil.

Lanos je na naših cestah prisoten že tri leta

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 11.V.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
 Odmevi
 8.30 Mostovi
 9.00 Pod klobukom
 9.50 Zgodbe iz školjke
 10.20 Risanka
 10.30 Živalski razum
 11.20 Tehniška dediščina Slovenije
 11.50 Naokoli po Nemčiji
 13.00 Poročila
 14.05 Tedenski izbor
 Portret
 14.55 Zoom
 16.30 Poročila
 16.45 Na liniji
 17.20 Lažnivi Kljukec, 2/6
 17.30 Oddaja za otroke
 18.10 Svet čudes, dok. serija
 18.35 Ljudje Evrope
 18.40 Risanka
 19.00 Kronika
 19.30 Dnevnik, vreme, šport
 20.00 Tednik
 21.00 Turistična oddaja
 21.20 Osmi dan
 22.00 Odmevi, kultura, šport
 23.20 Zgodba o Kim, dok. oddaja

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.25 Videospotnice - 10.00 Nič svetega, nan. - 11.15 Svet poročja - 11.45 Polfinalna lige prvakov v nogometu - 14.45 49, vzporednik, film - 16.35 Podčelziški utrip - 17.30 Po Sloveniji - 18.00 Nenadoma Susan, nan. - 18.25 Hokej - 20.45 Predstavitelj za Evrosong - 21.30 Poseben pogled - 22.45 Bistvo jazza

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nad. - 9.20 Rosalinda, nad. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Adrenalina - 13.30 Nora niša, nan. - 14.00 Princ z Bel Aira, nan. - 14.30 Jake in debeluh, nan. - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zve v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Vrnitev v Hyperion, nan. - 20.50 Ujetniki, film - 22.40 Maggie, nan. - 23.15 Svilene sence, nan. - 0.15 Dennyjeve zvezde - 1.15 Odklop

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 Udarci pravice, nan. - 13.50 Odvetnikove karte, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV dober dan - 21.00 Bogovi so padli na glavo, film - 23.00 Prijatelji, nan. - 23.30 Družinski zglei, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 1.00 Na zdravje!, nan.

GAJBA TV

9.30 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Mestni fantje, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 SeaQuest, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 William Tell, nan. - 20.10 Obraz, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Mož pravice, nan. - 0.00 Glavni na vasi, ser. - 0.30 Dragi John, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 17.50 Iz združenja - 18.20 Širimo obzora - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.25 Oder občutkov

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Laž (serija) - 13.55 Poročila - 14.10 Spomladansko prebujanje (film) - 16.00 Živalski planet - 16.30 Trenutke spoznanja - 17.00 Hrvaška danes - 17.30 Alpe, Donava, Jadran - 18.00 Hrvaška kult. dediščina - 18.35 Kolo sreče - 19.05 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Spomini na vojno za domovino (dok. oddaja) - 21.00 Ko čas teče - 21.45 Pol ure ure kulture - 22.20 Odprt - 23.05 Poročila - 23.35 Koncert klasične glasbe - 0.35 Chunking Express (film) - 2.20 Poročila - 2.30 Film

HTV 2

8.00 Turistične panorame - 9.05 Laž (serija) - 9.50 Sanghaj Ekspres (film) - 11.35 Kraljestvo divjine - 12.00 Zvezdni prah - 12.30 Potovanja (dok. serija) - 13.30 Pacific Palisades (serija) - 14.15 Newyorská policija (serija) - 15.00 Pravica za vse (serija) - 15.55 Vesti za gluhe in naglušne - 16.00 Cesarstvo divjine - 17.00 Deček odkriva svet (serija) - 17.30 Hugo - 18.00 Zgodba vode (dok. serija) - 19.00 Panorama županij - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Kviz - 20.30 Seinfeld (serija) - 20.55 Urgenca (serija) - 21.50 Vem, kam sem namenjen (film) - 23.50 Umetnine svetovnih muzejev

PETEK, 12.V.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
 8.30 Prislunhimo tišini
 9.00 Pravljice iz lutkarskega vozička
 9.20 Risanka
 10.00 Lažnivi Kljukec, 2/6
 10.10 Na liniji
 10.45 Svet čudes, dok. oddaja
 11.05 Ljudje Evrope
 11.15 Alpe-Donava-Jadran
 11.45 V žaru somraka, drama
 13.00 Poročila
 14.30 Tedenski izbor
 Osmi dan
 14.10 Zgodba o Kim, dok. oddaja
 15.00 Vsakdanji in praznik
 16.00 Mostovi

16.30 Poročila
 16.45 Rdeči grafit
 17.15 Vesela hišica, lut. nan., 4/10
 17.45 Humanistika
 18.20 Dosežki
 18.40 Risanka
 19.00 Kronika
 19.30 Dnevnik, vreme, šport
 20.00 Petka
 21.10 Deteljica
 21.25 TV Popper
 22.05 Odmevi, šport
 22.55 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.15 Videospotnice - 9.50 Podčelziški utrip, nan. - 10.40 Predstavitelj za Evrosong - 12.00 Tennis - 14.30 Gore in ljudje - 15.15 Ljubimkanje, fr. film - 16.35 Skrta področja znanosti, dok. serija - 17.30 Po Sloveniji - 18.25 Hokej - 20.45 Zlata mrzlica, nad. - 21.45 Grace na udaru, am. nan. - 22.10 Na prodaj, film - 0.05 Ulica upanja, nan.

KANAL A

8.20 Uboga Maria, pon. - 9.20 Rosalinda, pon. - 10.10 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 Nora niša, nan. - 14.00 Princ z Bel Aira, nan. - 14.30 Jake in debeluh, nan. - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zve v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 Mladoporočenci - 20.30 Zmenkarje - 21.00 Simpattje, nad. - 22.00 Na smrt zaljubljen, film - 23.45 Svilene sence, nan. - 0.45 Dennyjeve zvezde

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 TV dober dan - 13.50 Odvetnikove karte, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Reka smrti, film - 21.55 Komandosi, nan. - 22.55 Milenium, nan. - 23.55 Sinovi groma, nan.

GAJBA TV

9.30 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Mestni fantje, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 SeaQuest, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 William Tell, nan. - 20.10 Melrose Place, nan. - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Mož pravice, film - 0.00 Glavni na vasi, ser. - 0.30 Dragi John, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Najspot - 17.50 Kulturni pregled - 18.20 Kmetijski nasveti - 19.00 Novice - 19.15 Rezerviran čas - 19.30 24 ur - 20.00 Glasbena oddaja - 21.00 Novice - 21.15 Motosport - 21.45 Ajd dijo

HTV 1

7.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Laž (serija) - 13.55 Poročila - 14.10 Največje pustolovščine Robina Hooda (film) - 16.00 Televizija oteleviziji - 16.30 Dok. oddaja - 17.00 Hrvaška danes - 17.30 Kmetijski nasveti - 18.00 Mariova potovanja - 18.35 Kolo sreče - 18.55 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Nagrajenci Porina - 21.25 Nevarne vode (film) - 23.55 Poročila - 0.25 Se en ti (film) - 1.55 Nevesta s fotografije (film) - 3.25 Po snu (film) - 5.00 Skok v višino (film) - 6.30 Glasba - 6.55 Charlotte Sophie Bentinck (nad.)

HTV 2

9.05 Laž (serija) - 9.50 Zbogom, lepotica (film) - 11.40 Cesarstvo divjine - 12.05 Pol ure kulture - 12.35 Zgodba o vodi (dok. serija) - 13.35 Plen (serija) - 14.20 Urgenca (serija) - 15.05 Hišice v cvetju (serija) - 15.55 Poročila za gluhe in naglušne - 16.00 Koncert klasične glasbe - 17.00 Criss cross (serija) - 17.30 Hugo - 18.00 Briljantec - 19.00 Panorama županij - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.25 Sophie Charlotte Bentick (serija) - 21.25 Zlati gong - 22.25 Pravica za vse (serija) - 23.10 Cas je za jazz - 0.10 Umetnine svetovnih muzejev

SOBOTA, 13.V.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
 Odmevi
 8.30 Zgodbe iz školjke
 9.00 Radovedni Taček
 9.15 Pod klobukom
 10.05 Tom's Midnight garden, film
 11.35 Klapa zahodnega dela, nad.
 12.00 Tednik

13.00 Poročila
 13.40 Petka
 14.50 Les Randonneurs, fr. film
 16.30 Poročila
 16.45 Fračji dol, 8/23
 17.10 Mozartova družina
 17.50 Na vrta
 18.20 Novi raziskovalec, 2/13
 18.50 Risanka
 19.00 Danes
 19.30 Dnevnik, vreme, šport
 20.05 45 let Evrosonga
 21.00 Evrosong
 0.00 Poročila, šport
 0.30 To čudovito življenje, nan., 6/6
 1.00 Hrošči, nan., 15/20
 1.50 In a Stranger Hand, am. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 8.30 Videospotnice - 9.05 V telovadnici, nad. - 9.30 Nevarni zaliv, nan. - 10.20 Svetnik, nan. - 11.00 Štabela mladosti - 12.25 Tennis - 15.00 Evrogol - 16.00 Košarka - 16.30 Gimnastika - 18.40 Košarka - 20.15 Polž v solati - 20.45 Jane Eyre, ang. film - 22.35 Nič svetega, nan. - 23.25 Svetnik, nan., 18/43 - 0.15 Sobotna noč - 2.15 Srečanje s tujcem, nan., 12/13

KANAL A

8.00 Risanka - 10.00 Družinske zadeve, nan. - 10.30 Nora niša, nan. - 11.00 Tomov show, nan. - 11.30 Mladoporočenci - 12.00 Pri zlati opici, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Krava neve-

sta, film - 15.40 Ned in Stacey, nan. - 16.10 Divja Amerika, dok. nan. - 17.15 Divji svet, nan. - 18.10 Življenjska priložnost, kviz - 19.00 Delaventura, nan. - 20.00 Tihotapca, film - 21.30 Dvojna igra, film - 23.30 Kavelj 22, film - 1.50 Atlantis

POP TV

8.00 Risanke - 9.00 Hroščeborgi, nan. - 9.30 Pri Addamsovih, nan. - 10.00 Knjižni molj, nan. - 10.30 Šolski hodniki, nan. - 11.00 Navihanka, nan. - 11.30 Knjiga o džungli, nan. - 12.00 Moderna popotovanja - 12.30 Deklica in knjig, film - 14.30 Mistralova hiša, nad. - 15.30 Mala Daniela, nad. - 16.30 Pop'n'roll - 17.30 Herkul - 18.20 Xena, nan. - 19.15 24 ur - 20.00 Tistega čarobnega dne, film - 22.10 Pustolovščine Forda Fairlane, film - 23.50 Polarna postaja Zaebra, film

GAJBA TV

15.00 Mali in veliki, film - 17.00 Šolska košarska liga - 18.00 Beverly Hills, nad. - 19.00 Vse v družini, nan. - 19.30 Veronikine skušnjave, nan. - 20.00 Privid zločina, nad. - 21.00 Dosjeji X, nan. - 22.00 Očka, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.30 Glasbena oddaja - 18.20 Motosport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz združenja - 21.00 Novice - 22.15 Najspot

NEDELJA, 14.V.

SLOVENIJA 1

7.30 Živžav
 Risanke
 9.00 Dlan v dlani, TV Maribor
 9.50 Ozare

POP TV

9.55 Nedeljska maša
 11.00 Svet morij, serija
 11.30 Obzorje duha
 12.00 Ljudje in zemlja
 13.00 Poročila
 13.10 Pomagajmo si
 13.40 Evrosong
 16.05 Prvi in drugi
 16.30 Poročila
 16.50 Alpski večer
 17.45 Slovenski magazin
 18.15 Naravnih parki
 18.45 Risanka
 18.50 Zrebanje lota
 19.00 Danes
 19.05 Zrečo tedna
 19.30 Dnevnik, vreme, šport
 20.05 Zoom
 21.40 Intervju
 22.35 Poročila, šport
 23.00 Balet

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 8.15 Videospotnice - 8.50 Noro zaljubljena, nan. - 9.10 Nevarni zaliv, nan. - 10.00 Popolna tujca, nan. - 10.25 Zvezde Hollywooda - 10.55 Med valovi - 11.25 Policija - 11.55 Zborovska in folklorna glasba - 13.00 Sport; 13.25 Tennis; 15.00 Motociklizem; 16.25 Hokej; 18.25 Gimnastika - 20.05 Escape, am. dok. serija - 20.55 Murphy Brown, nan. - 21.30 Cickak - 22.00 Šport v nedeljo - 23.00 Športni plesi - 23.30 Nogomet

KANAL A

8.00 Risanka - 10.00 Družinske zadeve, pon. - 10.30 Nora niša, nan. - 11.00 Tomov show, nan. - 11.30 Zmenkarje - 12.00 Pri zlati opici, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Obljuba zmaju, film - 15.50 Klik: Vitezi za volanom; Miza za pet; Polnočna poročila - 19.00 Duh bojevnika, nan. - 20.00 Bolje ne bo nikoli, film - 22.30 Stilski izziv - 23.10 Hiša duhov, film

POP TV

8.00 Risanke - 9.00 Hroščeborgi, nan. - 9.30 Pri Addamsovih, nan. - 10.00 Knjižni molj, nan. - 10.30 Pop'n'Roll, pon. - 11.30 Herkul, nan. - 12.15 Xena, nan. - 13.30 Srečo polno dežja, film - 15.30 Mala Daniela, nad. - 16.30 Otroci ne lažejo - 17.00 Dvojčici, nan. - 17.30 Moderna popotovanja - 18.00 Pod srečno zvezdo - 19.15 24 ur - 20.00 Volk, film - 22.15 Sportna scena - 23.00 Fun Ball - 23.15 Šola golfa

GAJBA TV

15.00 Šolska košarska liga - 16.00 Plesalec, film - 18.00 Beverly Hills, nad. - 19.00 Vse v družini, nan. - 19.30 Veronikine skušnjave, nan. - 20.00 Privid zločina, nad. - 21.00 Dosjeji X, nan. - 22.00 Junak v ringu, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.00 Rezerviran čas - 19.00 Novice - 19.15 Od sobote do sobote - 19.30 24 ur - 20.00 Vesele tačke - 20.30 Smo dobri gospodarji? - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

NAGRADE V NOVO MESTO, VELEKE LAŠČE IN TREBNJE

Žreb je izmed reševalcev 17. nagradne križanke izbral **Ano Božič iz Novega mesta, Nataša Košir iz Velikih Lašč** in **Silvo Godnjavec iz Trebnje**. Božičevi je pripadla denarna nagrada, Koširjeva in Godnjavecva pa bosta za nagrado prejeli knjigo. Nagrajencam čestitamo.

Rešite današnja križanka in jo pošljite najkasneje do 22. maja na naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom "križanka 19". Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 17. KRIZANKE

Pravilna rešitev 17. nagradne križanke se brano, v vodoravnih vrsticah, glasi: **PAM, OSP, ELIKSIR, DANIELA, JELINČIČ, ALIM, ETA, STAV, JAVK, NEMORALA, SV, ENARE, KRAVA, TET, DREISER, EREVAN, LEČA, CERERA, ONAN.**

PONEDELJEK, 15.V.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
 Utrip
 8.20 Zrcalo tedna
 8.40 Pomagajmo si
 9.10 Risanka
 9.25 Rdeči grafit
 9.50 Dogodivščine iz živalskega vrta
 10.40 Humanistika
 11.15 Dosežki
 11.35 Na vrta
 12.00 Novi raziskovalec, serija, 2/13
 12.30 Prvi in drugi

13.00 Poročila
 13.30 Ljudje in zemlja
 14.20 Polnočni klub
 15.30 Pisave
 16.00 Dober dan, Koroška
 16.30 Poročila
 16.45 Radovedni Taček
 17.45 Recept za zdravo življenje
 18.35 Zrebanje 3 x 3 plus 6
 18.45 Risanka
 19.00 Kronika
 19.30 Dnevnik, vreme, šport
 20.05 Klinika pod palmami, nan. 23/24
 21.00 Zaklad dolenske princeze, dok. film
 22.00 Odmevi, kultura, šport
 22.55 Gospodarska panorama

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.25 Videospotnice - 10.00 Zlata mrzlica, nad. - 11.00 Skrta področja znanosti, serija - 11.55 Euronews - 13.10 Cickak - 13.40 Sobotna noč - 15.40 Domače obrti na Slovenskem - 16.05 Policija - 16.35 Glasba odraščaja, serija - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Snežna reka, nan. - 19.00 Lingo - 19.30 Videospotnice - 20.05 Jaso in glasno - 21.00 Studio City - 23.00 Branc Rončel izza odra - 0.25 Ljubimkanje, fr. film

KANAL A

8.20 Uboga Maria, nad. - 9.20 Rosalinda, pon. - 10.10 Luz Maria, film - 11.00 Oprah show - 12.00 Dennyjeve zvezde - 13.30 Princ z Bel Aira, nan. - 14.00 Jake in debeluh, nan. - 15.00 Oprah show - 15.55 Ricki Lake, pogovorna oddaja - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zve v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Malcolm in Eddie, nan. - 20.00 V mreži, film - 21.30 Nizki udarci, nad. - 22.20 Maggie, nan. - 22.50 Svilene sence, nan. - 13.50 Dennyjeve zvezde - 0.50 Odklop

POP TV

6.00 Dobro jutro, Slovenija - 9.30 Tri ženske, nad. - 10.30 Divji angel, nad. - 11.25 Labirint strasti, nad. - 12.20 Lepo je biti milijonar, kviz - 13.50 Odvetnikove karte, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Tri ženske, nad. - 17.15 Divji angel, nad. - 18.15 Labirint strasti, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milijonar, kviz - 21.00 Skrivna afera, film - 22.45 Prijatelji, nan. - 23.15 Družinski zglei, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.30 Na zdravje!, nan.

GAJBA TV

9.30 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Mestni fantje, nan. - 16.30 Mladi učitelj, nan. - 17.00 SeaQuest, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 William Tell, nan. - 20.10 Na golfo, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Mož pravice, nan. - 0.00 Glavni na vasi, ser. - 0.30 Dragi John, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.25 Sportni pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Pokličite župana - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Brez šminke

TOREK, 16.V.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor
 Odmevi
 8.30 Mostovi

NAGRADNA KRIZANKA 19

DOLENJSKI LIST	DOLENJSKI LIST	POLKROŽNI PROSTOR S KUPOLO V CERKVAH	SKUPINA ENOTNO MISLEČIH ALI DELUJOČIH LJUDI	SLOVENSKI PEVEC LESKOVAR	KRALJI V PERGAMONU	NAPRAVA ZA NATIKANJE	DOMAČE ŽENSKO IME	KDOR HODI BREZ CILJA (TAVA)
LEČJE, KI DA SLIKO								
BREZ SFERNE ABERACIJE								
OKRASNO DREVO Z JAVORU PODOBNIMI LISTI								
POMIRILO								
EDEN OD 7 RIM. GRIČEV								

Marija Poglavec

Pred kratkim smo se na pokopališču sv. Marjete pri Ponikvah zadnjič poslovili od Marije Poglavec.

Rodila se je v številni kmečki Jeričevi družini 17. novembra 1932. Bila je nesrečen otrok, saj je bila od šestega leta starosti gluha. V družini denarja za solo za gluho ni bilo, zelo pa ji je pomagala osnovna šola v Dolenji Nemški vasi. Zelo mlada je morala s trebukom za kruhom. Najprej se je zaposlila v Jezeru, kasneje je delo dobila v tovarni Rog v Ljubljani, do invalidske upokojitve leta 1978 pa je delala v tovarni IMV Novo mesto. Leta 1968 se je poročila z vdovcem Lojzeto Poglavcem z Grma pri Ponikvah. V zakonu sta se jima rodila sin Lojze in hčerka Eva, njen prvi sin Dušan pa se je z družino odselil v Mengeš.

Marija je del svojega življenja rada razdajala drugim. Bila je članica Društva invalidov in Društva upokojencev, se udeleževala njihovih izletov in srečanj ter s svojo humanostjo razveseljevala ljudi. Ostala nam bo v spominu!

R. M.

BREZPLAČNO OB DNEVU DRUŽIN

ČRNOSELJ - Ob mednarodnem dnevu družin pripravljajo Društvo prijateljev mladine Črnomelj v nedeljo, 14. maja, ob 17.30 v tukajšnjem kulturnem domu predstavo "Gremo na vlak" gledališča Unikat iz Ljubljane. Ker je letošnje geslo dneva družin "Za družine brezplačno", bo vstop za vse obiskovalce prost.

PIREDETEV DIJAKOV TEKSTILNE ŠOLE

METLIKA - Dijaki in učitelji Tekstilne šole Metlika pripravljajo danes, 11. maja, ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu prireditev, na kateri bodo predstavili enajst različnih kolekcij modnih oblačil, ki so jih kreirali in sešili sami. Obljublja, da ne bo šlo niti brez humorja niti brez pesmi. Vabljeni!

PONAREJEN DESETTISOČAK

TREBNJE - Med 3. in 4. majem je neznanec na bencinskem servisu Petrol natočil gorivo in ga plačal s ponarejenim bankovcem za 10 tisoč tolarjev. Policisti so ponaredek zasegli in ga bodo poslali v ekspertizo Banki Slovenije.

OBVESTILO

Občane, organe, organizacije, podjetja in društva obveščamo, da bo po sklepih župana Mestne občine Novo mesto

JAVNA RAZGRNITEV

Osnutka odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in srednjeročnega družbenega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990, za območje Mestne občine Novo mesto, dopolnjenih v letih od 1986 do 1999

(za območje Krajevnih skupnosti Stopiče in Dolž) v času od 12. maja 2000 do 12. junija 2000

- v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6 (III. nadstropje), Novo mesto,
- Krajevne skupnosti Stopiče, Družbeni dom Stopiče, 8322 Stopiče in
- Krajevne skupnosti Dolž, Gasilski dom, Lipnica 5, 8000 Novo mesto

Pisne pripombe k osnutku odloka lahko vpišete v knjigo pripomb in predlogov na krajih razgrnitve ali pošljete na naslov: Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za okolje, prostor in komunalne zadeve, Oddelek za prostorsko planiranje, Novi trg 6, Novo mesto.

Rok za pripombe in predloge k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Javna obravnava bo v Gasilskem domu na Dolžu v ponedeljek, 5. junija 2000, ob 19. uri in v Družbenem domu v Stopičah v torek, 6. junija 2000, ob 19. uri.

Na javnih obravnavah bo izdelovalec gradiva podrobneje obrazložil osnutek dokumenta in prisotnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto
Sekretariat za okolje, prostor in komunalne zadeve
Oddelek za prostorsko planiranje
Novi trg 6, Novo mesto

OBČINA ŠENTJERNEJ Trubarjeva cesta 5 ŠENTJERNEJ

Občane, podjetja in druge organizacije, organe in društva v Občini Šentjernej

vabim na

JAVNO OBRAVNAVO OSNUTKOV

- (1) zazidalnega načrta za območje sejemske dejavnosti ob obvozni cesti Šentjernej
- (2) sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in družbenega plana Občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990 za območje Občine Šentjernej - dopolnjene 1997 in 1999;
- (3) sprememb in dopolnitev prostorskih ureditvenih pogojev za območje Občine Šentjernej in sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin ureditvenih pogojev za pomembnejša lokalna središča Občine Novo mesto - za naselje Šentjernej.

Javna obravnava za osnutek (1) bo v sredo, 17. maja 2000, ob 19. uri; za osnutka (2) in (3) pa isti dan ob 20. uri v sejni sobi Občine Šentjernej, Trubarjeva c. 5, Šentjernej.

Predstavniki izdelovalcev prostorskih dokumentov bodo uvodoma predstavili predlagane rešitve, v nadaljevanju obravnave pa odgovorili na vašo vprašanja, pripombe in predloge.

Vljudno vabljeni!

Franč HUDOKLIN
župan OBČINE ŠENTJERNEJ

V SPOMIN

Prazen dom je, vrt, dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Cvet in rosnem jutru se blesti
in joka, ker te ni.

10. maja mineva eno leto žalosti, kar nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, brat, dedek in stric

ERNEST REPNIK

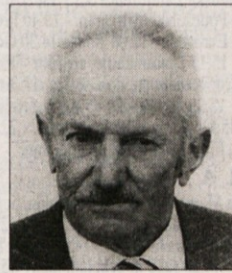
Staro sejmišče 40, Šentjernej

Hvala vsem, ki pot vas vodi tja, kjer njegov tihi dom le rože zdaj krasijo in svečke mu v spomin gorijo.

Njegovi domači in vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat in stric

JOŽE JARC

Dol. Ajdovec 13

Vsem, ki ste nam pomagali in sočustvovali z nami, iskrena hvala.

Vsi njegovi

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je umrl delavec podjetja TRIMO, d.d., Trebnje,

JANEZ LOKAR

varilec

Dolgoletnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Kolektiv TRIMO, d.d., Trebnje

ZAHVALA

V 90. letu starosti je za vedno zaspal dragi mož, oče, dedek, pradedek in stric

ADOLF KRAMAR

rojen v Kukenbergu, Trebnje, nato živel v Ljubljani

Od njega smo se poslovili 4. maja 2000 na Plečnikovih Žalah v Ljubljani. Iskreno se zahvalujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancom, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Ani Jarc iz Dolenje vasi pri Mirni Peči, ki nam je nudila svojo nesebično pomoč in oporo v tem za nas najtežjem času.

Žena Tilka in sinova z družinama

ZAHVALA

Ko pomlad se prebudi,
v naši sobi tebe ni.
Odsla si tja, kjer ni gorja,
le večna luč je upanja.

V 75. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča in sestra

KRISTINA MOŽE

iz Verduna

Iskreno se zahvalujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancom in sodelavcem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in sv. maše. Hvala g. župniku in govornici za lepe besede slovesa. Posebno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v času njene bolezni obiskovali in ji krajšali dolge ure.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustil

JANEZ ŠKEDELJ

Hruševac 25, Straža

Iskreno se zahvalujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancom za izrečeno sožalje, darovane sveče in denarno pomoč. Zahvaljujemo se kolektivu Mercator Dolenjska, s.p. Špoljarju, pogrebni službi Komunala in ge. Miri. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njegovi

Življenjsko pot je končal

ANGEL LAZAR

z Malega Slatnika 8

Od njega smo se poslovili 26.4.2000.

Hvala vsem, ki ste z nami sočustvovali.

Družina Lazar in ostalo sorodstvo

RADIO
UNIVOX

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

LEKARNA SAMEVA

DOBROPOLJE - Čeprav bi morali Lekarno na Vidmu, ki je prizidek tamkajšnji enoti Zdravstvenega doma, odpreti že februarja, pa še danes ni jasno, kdaj se bo to res zgodilo. Občina je svojo obvezo izpolnila, saj je prispevala zemljišče in zgradila prostore. Lekarna Ljubljana, ki bi morala namestiti opremo in poskrbeti za tehnično ureditev stavbe, pa s svojo obvezo zavlačuje. Na občini so prepričani, da bodo maja lekarno vendarle odprli, saj se krajani zaradi tega čedalje bolj pritožujejo. Po opravljenem pregledu pri domačem zdravniku morajo namreč po zdravlila v Velike Lašče, Kočevje, Grosuplje, Ribnico ali Kočevje.

VAJA REŠEVANJA OB PROMETNI NESREČI

KOČEVJE - V prostovoljnem gasilskem društvu Kočevje, ki izvaja reševanje ob nesrečah v cestnem prometu do Strug, Smuke, Predgrada in Osilnice, ugotavljajo, da je tudi na tem območju čedalje več nesreč, ki zahtevajo tako njihovo kot prisotnost drugih služb. V želji, da bi tudi na tem področju delovali preventivno, so se odločili, da bodo 25. maja ob 17. uri na Trgu zbor odposlancev v Kočevju pripravili vajo reševanja ob prometni nesreči. Tako bodo v navideznem trčenju dveh vozil prikazali, kako čim hitreje reševati človeška življenja, preprečiti ogrožanje drugih ter preprečiti ali omiliti morebitno ekološko nesrečo. V ta namen bodo ob sodelovanju Občine Kočevje, občinskega štaba za zaščito in reševanje ter Uprave za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo kupili hitro tehnično vozilo, prirejeno za reševanje ob nesrečah v cestnem prometu. S tovrstno akcijo želijo tudi kočevski prostovoljni gasilci prispevati k zmanjševanju števila prometnih nesreč, zato k ogledu vaje vabijo čim večje število občanov.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

**K Roku 26
Novo mesto**

**☎ 068/33 70 200
delovni čas: NON STOP**

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.

Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

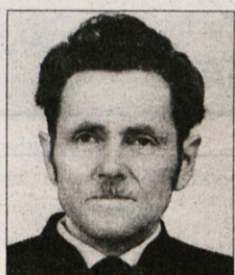
ZAHVALA

*Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te naše išče.
Le solza in duša ve,
kako boli, ko te več ni.*

**TOMISLAV
AKSENTIJEVIĆ**

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedija in tasta se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in nam stali ob strani v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala velja osebjem Kardiološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, Krki Zdravilišča, d.d., in gospodu župniku za opravljen obred. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi.

Žalujoci: žena Marija in hčerka Biserka z družino
Zalog, 29.4.2000

ZAHVALA

*Jutri bo pomlad.
Prinesla ti bo rože, kot bi upala,
da v tvojem naročju ne bodo ovenele.
Jutri bo pomlad.
Zapela ti bo pesem, kot bi verjela,
da jo boš slišal.
Jutri bo pomlad
in obiskala bo tvoj grob.
(vnukinja Helena)*

V 71. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata in pradedek

PAVEL KRMEJLJ

roj. 17.01.1929
iz Starega Loga 12

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo PGD Stara Cerkev, ZSAM Kočevje, pevcem za zapete žalostinke, gospodu župniku za opravljen obred ter vsem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Marijana, sin Pavle, hčerka Marijana in hčerka Sonja z družinami, vnuki Dejan, David, Barbara, Nataša, Helena in Katja, pravnuka Gašper in Lenart

ZAHVALA

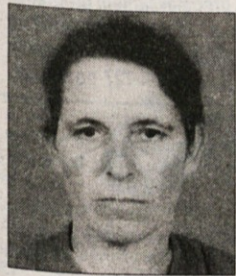
V 87. letu nas je zapustila naša draga mama, tašča, babica, prababica, sestra in teta

**ALOJZIJA
PEZDIRC**

iz Grma 8 pri Podzemlju

Ob boleči izgubi naše mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, še posebej pa sosedom iz Naselja Staneta Rozmana, ulice Nad Sušico in Grma za podarjeno cvetje, sveče in sv. maše. Prizrčna hvala kolektivu Mercator Dolenjska, PE Oblečila, in Domu počitka Metlika. Posebno zahvalo smo dolžni sosedi Mariji Simonič za besede slovesa, pevkam iz Otovca, pogrebni službi Piškurič in duhovniku iz Podzemlja za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

*Življenje celo si garala,
vse za hišo in otroke dala,
le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.*

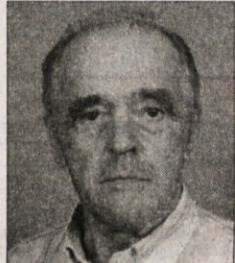
V 58. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša draga in dobra mami, sestra, tašča, stara mama, teta in svakinja

MARIJA KRALJ
roj. Zoran

iz Zaloga pri Škocjanu 14

Ob nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem našim dobrim sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in znancem, ki ste se v velikem številu poslovlili od naše drage mamice, ji darovali cvetje in sveče, nam pa pomagali in s sožalji delili žalost z nami. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

*Če bi solza obudila
tebe, dragi ata,
ne bi zemlja krila.*

V 74. letu nas je zapustil naš dragi

**ALOJZ
SIMEONOV**

Zg. Vodale 3, Trzišče

Ob boleči izgubi našega dragega ata se zahvaljujemo vsem, ki ste nam nesebično stali ob strani, nam pomagali, izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in sv. maše. Hvala g. župniku, vsem pevcem, pogrebni službi Novak ter g. Jamšku za spoštljiv obred zadnjega slovesa. Hvala tudi vsem, ki ste ga zadnjič pospremili v večni dom.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustila

**FRANČIŠKA
CVELBAR**

roj. Dovšek

Dolenje Laknice 7

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče, sv. maše in spremstvo na zadnji poti. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred ter gospodu Jerini za zaigrano Tišino in pogrebni službi Novak.

Žalujoci: vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da nas je v oseminšestdesetem letu starosti za vedno zapustil naš upokojenec

ALOJZ BOBIČ

cestni delavec

v Področju vzdrževanje cest, Sektor Novo mesto

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO, d.d.

ZAHVALA

*Pomlad bo v Tvoj vinograd spet prišla
in čakala bo, da prideš Ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker Te ni.*

V 68. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari ata, brat, tast in stric

JOŽE KOČMAN

iz Vavte vasi 59, Straža

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, cvetje, sveče in svete maše ter vso pomoč v težkih trenutkih. Hvala zdravnikom in zdravstvenemu osebjem Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto in Zdravstvenega doma Straža. Posebna hvala družini Kulovec iz Vavte vasi za nesebično pomoč in lepe poslovljne besede v imenu sosedov, gospodu župniku za lepo opravljen obred in gasilcem Gasilskega društva Straža. Hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

JOŽE ŠERBEC

upokojeni PTT kontrolor Pošte Brežice

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

POŠTA SLOVENIJE, d.o.o., POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

ZAHVALA

V 68. letu starosti je zatisnil oči in sklenil svoje trpljenje

JOŽE URBANČ
predmetni učitelj v pokoju

z Broda pri Novem mestu

Zadnje tedne življenja je po težki operaciji v Splošni bolnišnici Novo mesto počasi in tiho odhajal ob skrbni negi medicinskega osebja, za kar se vsem prizrčno zahvaljujem. Prav tako se zahvaljujem vsem za izraženo pozornost in spremstvo na njegovi zadnji poti k večnemu počitku na šmihelskem pokopališču. Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so mojemu možu kakorkoli pomagali premagovati težave v njegovi dolgoletni bolezni. Hvala pogrebni službi Oklešen, Komunalni Novo mesto, gospodu kaplanu, izvajalcu Tišine, Invalidskemu društvu Novo mesto in govorniku OŠ Grm.

Žalujoca žena in sorodniki
Novo mesto, 3. maja 2000

tedenski koledar

Četrtek, 11. maja - Žiga
Petek, 12. maja - Pankracij
Sobota, 13. maja - Servacij
Nedelja, 14. maja - Bonifacij
Ponedeljek, 15. maja - Zofka
Torek, 16. maja - Janez
Sreda, 17. maja - Jošt

kino

BREŽICE: 11. in 12.5. (ob 18.30) ter od 13. do 16.5. (ob 18.30 in 20.30) slovenska komedija Jebiga. 11. in 12.5. (ob 20.30) kriminalni film Nadarjeni g. Ripley. 17.5. (ob 18.30) komedija Mišek Stuart. 17.5. (ob 20.30) drama Nebeška vaba.
CRNOMELJ: 12.5. (ob 20.30) in 13.5. (ob 18.30 in 20.30) komedija Lepota po ameriško. 14.5. (ob 18.30 in 20.30) komedija Svet igra 2.

DOBREPOLJE: 14.5. (ob 15. uri in 20.30) kriminalni film Nadarjeni g. Ripley.
GROPLJE: 12.5. (ob 20. uri) kriminalni film Nadarjeni g. Ripley.
IVANČNA GORICA: 11.5. (ob 20. uri) kriminalni film Nadarjeni g. Ripley.
KOČEVJE: 15.5. (ob 19. uri) kriminalni film Nadarjeni g. Ripley.
KRŠKO: 11.5. (ob 19. uri) komedija Ameriška pita. 12.5. (ob 20. uri) in 14.5. (ob 18. uri) drama Glavna postaja. 16. in 17.5. (ob 19. uri) kriminalni film Nadarjeni g. Ripley.
METLIKA: 14.5. (ob 18.30 in 20.30) komedija Lepota po ameriško.
NOVO MESTO: 11.5., 12., od 15. do 17.5. (ob 18.30) ter 13. in 14.5. (ob 17. uri in 18.45) komedija Mišek Stuart. 11., 12., od 15. do 17.5. (ob 20. uri) ter 13. in 14.5. (ob 20.15) drama Hurikan.
RIBNICA: 13.5. (ob 22. uri) kriminalni film Nadarjeni g. Ripley.
VELIKE LAŠČE: 13.5. (ob 20. uri) kriminalni film Nadarjeni g. Ripley.

PRAZNOVANJE DNEVA SLOVENSKE VOJSKE

V počastitev Dneva Slovenske vojske, ki bo 15. maja, bodo vojaške enote in poveljstva organizirali niz prireditev, ki bodo odprtega značaja.

- Skupna prireditev zavodov, enot in poveljstev SV, nastanjenih na območju Dolenjske, bo v petek, 12.5.2000, ob 13. uri v vojašnici Novo mesto.
  - Skupna prireditev zavodov, enot in poveljstev SV, nastanjenih na območju Posavja, bo v sredo, 17.5.2000, ob 8. uri v vojašnici Cerklje ob Krki.
  - Osrednja slovesnost na državni ravni bo na Dan SV v Beli krajini v Črnomlju. Slovesnost bo na nogometnem stadionu Loka s pričetkom ob 16. uri v ponedeljek, 15. maja 2000.
- Na slovesnosti bo v uradnem delu prapor 12. gardnemu bataljonu SV, objavljena napredovanja častnikov v najvišje čine in podeljena najvišja odlikovanja in priznanja. Po uradnem delu bo organiziran ogled opreme in oboživitve SV, predstavitev življenja in dela 12. gardnega bataljona, Orkestra SV in 32. PVPV SV. Predstavljene bodo tudi aktivnosti ZŠC in ZVVS. Program bo obogaten s kulturnimi vložki in predstavitev gradivom SV. V primeru dežja bo uradni del slovesnosti v športni dvorani Centra srednjih šol v Črnomlju.
- Na koncu vsake prireditve bo družabno srečanje.
- Vabljeni v vojašnico Novo mesto, Cerklje ob Krki in na osrednjo slovesnost v Črnomelj.

IMP LIVAR, d.d. IVANČNA GORICA

išče nove sodelavce

1. LABORANT lokacija Črnomelj

- končana V. stopnja strokovne izobrazbe strojne oz. metalurške smeri
- računalniška pismenost
- zmožnost za delo v treh izmenah

2. VZDRŽEVALÉC ELEKTRONIK lokacija Črnomelj

- končana V. stopnja strokovne izobrazbe elektro smeri (elektronik)
- obvladanje dela s programiranimi napravami

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za določen čas 12 mesecev, z možnostjo podaljšanja, s trimesečnim poskusnim delom in s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili pošljite v roku 8 dni od dneva objave na naslov: IMP LIVAR, d.d., KADROVSKA SLUŽBA, Ljubljanska c. 43, 1295 Ivančna Gorica.

Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje 30 dni po končanem postopku.

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja Uredništvo: Jožica Dornič (odgovorna urednica), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar

Izhaja ob četrtkih. Cena izvoda 220 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 1. polletju 5.460 tolarjev, za upokojece 4.914 tolarjev, za pravne osebe 10.920 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu. Oglasi: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas prvih oseb) 2.900 tolarjev (v barvi 3.100 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.800 tolarjev (v barvi 6.200 tolarjev); za razpis 3.500 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: 52100-601-59881. Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: 970-7100-440519. Naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212. Telefoni: uprava 07/39 30 500, odgovorna urednica 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508 in 39 30 510, mali oglaš in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504 in 39 30 506. Telefaks: 07/ 39 30 540.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

Male oglase

sprejemamo tudi na telefonsko številko

07/39 30 512

Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.

Osmrtnice in zahvale

sprejemamo tudi po pošti in na faks številko

07/39 30 540

KMETIJSKI STROJI

ŠTIRIVRETENSKEGA PAJKA v dobrem stanju prodam. ☎ (068)68-515. 1307

PUHALNIK TAJFUN brez elektromotorja in elektromotor, 7,5 kW, 2900 obratov, prodam. ☎ (068)25-112. 1313

VISOKOTLAČNO BALIRKO, domače žganje in cvetčk prodam. ☎ (068)89-252. 1314

PAJEK SIP na 4 vretena menjam za Sipovega pajka na 2 vreteni. ☎ (068)79-697. 1331

TRAKTORSKE GRABLJE Sental, širine 2.20 m, kupim. ☎ (068)83-729. 1356

PUHALNIK in prešo za restavriranje prodam. ☎ (068)73-282. 1357

TABAKUM, d.o.o., ☎ (068)39-30-660, 39-30-662. Na zalogi: rezervni deli BCS, Univerzal, IMT, Tomo Vinkovič, Obračalni sistemi in deli za obračalnike, akumulatorji Vesna.

DOBRO OHRANJEN trosilec hlevskega gnoja Krpan 30 in traktorsko kosilnico Gaspardo, dvojni rez, prodam. ☎ (040)265-654.

NAKLADALNO PRIKOLICO 19-6, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (068)45-135. 1383

KUPIM

ODKUPUJEM stare omare, mize, stole, komete in drobne predmete, stare cca 100 let. ☎ (041)696-263 ali (068)45-800. 1141

MOTORNA VOZILA

JEEP CHEROKEE 2.5, letnik 1995, odlično ohranjen, z veliko dodatne opreme, servisna knjižica, kupljen v Ljubljani, prvi lastnik, poceni prodam ali zamenjam. ☎ (041)808-034. 1288

R SCENIC 1.6 RN, star 2 leti in 3 mesece, 47.000 km, prodam. ☎ (068)88-209, popoln. 1300

R 4, letnik 1990, registriran do 6/00, prodam. ☎ (068)69-283, zvečer. 1314

PASSAT 1.8 arriva, prva registracija 1994, z veliko opreme, prodam. ☎ (041)859-936.

R 5 five plus, letnik 1994, registriran do 4/01, prodam. ☎ (068)33-25-952. 1322

GOLF BASIS 1.4, nov ugodno prodam. ☎ (041)648-004, popoln. 1330

Z 128, letnik 1988, registrirano do 10/2000, prodam. ☎ (068)321-812 ali (041)830-472.

JUGO 45, letnik 1990, registriran do 15. 5. 2000, moder, prodam. ☎ (068)83-365. 1340

ŠKODO PICK UP, letnik 1992 nujno prodam za 950 DEM. ☎ (041)216-043. 1343

GOLF JGL D, letnik 1983, rdeč, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)770-027 ali (041)651-125. 1347

R 5, letnik 1993, bel, 3V, registriran do 11. 8. 00 prodam ali menjam za R 4. ☎ (068)84-220. 1349

CLIO 1.2, letnik 1997, 39.000 km, rdeč, prvi lastnik, prodam resnemu kupcu. ☎ (068)41-328. 1350

PGD SOTESKA prodam IMV kombi, letnik 1982, 8.000 km, registriran do 4/01. ☎ (041)455-131. 1354

CLIO 1.2 RN, letnik 1995, prodam. ☎ (068)341-289. 1362

CLIO 1.4 RT, letnik 1991, registriran za celo leto, bel, 5V, prodam za 560.000 SIT. ☎ (041)824-704. 1375

AX FIRST, letnik 1992, 90.000 km, prodam. ☎ (068)75-334 ali (041)697-963. 1376

POSEST

HIŠO v centru Malega Lošinja oddam v najem. ☎ (07)30-75-195. 1292

TRAVNIK, 5000 m², na Drami pri Šentjerneju, prodam. ☎ (061)14-17-221. 1297

V BRUSNICA prodam vinograd z brunarico, tri ovce, vino cviček in šmarnico. ☎ (068)21-004. 1304

PARCELI, pašnik in gozd, nad vasjo Šentjošt, ob glavni cesti, prodam. ☎ (068)47-773.

V NOVEM MESTU, v bližini BTC-ja, oddam hišo, 100 m², poslovni prostori za trgovino ali mirno dejavnost in 60 m² skladiščnih prostorov. ☎ (068)324-947. 1311

SUZUKI mehanika
AVTO mehanika
prodaja vozil kleparstvo
ličarstvo

Avtomehanika Jurij Murn, s.p.
Resšlova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791

Kreditni na položnice ali odlog plačila!
50 % zdaj, 50 % čez dve leti!
Grand vitara 1.6, 3 V, že od 2.999.000 SIT!
Količina vozil omejena!

RENAULT

Podjetje RENAULT najame za svojega uslužbenca v Novem mestu ali bližnji okolici **novišo neopremljeno ali opremljeno enodružinsko hišo z vrtom in garažo za obdobje 3 let.** Ponudbe na tel. št. 068/315-127.

MARKT, d.o.o. Novo mesto, Novi trg 11
Prodajamo, kupujemo, posredujemo pri prodaji, kupnji ali zamenjavi: hiš, stanovanj, lokalov, vikendov, gozdov. Informacije: tel. 068/324-244, 324-245, 041/661-331.

SAMOTNO zapuščen posest, hiša, gospodarsko poslopje, 6,8 ha, elekrika in voda v hiši, v Gor. Raduljah pri Bučki, prodam. ☎ (063)441-156, po 19. uri. 1324

V OKOLICI KOSTANJEVICE prodam na sončni legi, v mirni okolici, hišo, primerno tudi kot vikend. Ugodno! ☎ (041)216-043.

V NOVEM MESTU, Stopiče, prodamo novejšo hišo na parceli 540 m², vredno ogleda. Nepremičnine Media, ☎ (068)84-570 ali (041)636-746. 1359

NA HRVAŠKEM, otok Krk, prodamo več apartmajev različnih kvadratur, z nadkritimi terasami, v novem turističnem objektu s pripadajočim parkiriščem, 250 m od morja. Informacije o ceni in nakupu slovenskega državljana: Agencija Standom, nepremičnine, ☎ (068)78-030 ali (041)643-999. 1370

ZIDANICO z vinogradom in sadovnjakom v neposredni bližini Novega mesta prodam. ☎ (041)695-539. 1373

PRODAM

SMREKOVO OBLOGO, ladijski pod, širine 5, 7, 9 in 11 cm, debeline 13, 16 in 20 mm, brune, okrasne zaključne letve, prodam. Možna dostava. Družinska vas, ☎ (068)73-587. 901

TRISISTEMSKÉ ZVOČNIKE bas reflex, za hi-fi, 2 x 150 W, prodam. ☎ (041)685-835.

10 TON suhe koruze v zrnju prodam. ☎ (068)84-394, zvečer. 1295

ZA Z 101 prodam desno steno in zadnja desna vrata. ☎ (068)47-773. 1309

KAVČ, raztegljiv v posteljo, poceni prodam. ☎ (068)342-349. 1318

LITOŽELEZNO BANJO, umivalnik in omarico poceni prodam. ☎ (068)89-290.

NEATESTIRANO avtomobilsko prikolico, primerno tudi za manjši traktor, prodam. ☎ (068)540-232. 1332

KOŠNJU SENA, 1.5 ha, 2 m² smrekovih plovov, debeline 5 cm in 2 m² desk, debeline 2 cm, prodam. ☎ (068)84-220. 1348

GARDEROBNO OMARO z drsnimi vrati, (bukve), 3-delno, prodam za 25.000 SIT. ☎ (068)323-754. 1358

DOBRO OHRANJENO opremo (kuhinja Marles, dnevna soba in spalnico) prodam. ☎ (068)371-98-00. 1382

DRVA, metri, bukovca, kalana, lahko tudi razžagana, prodam in dostavam na dom. ☎ (041)693-219 ali (041)205-440. 900

RAZNO

OPAŽ in ladijski pod, smrekov, z dostavo, prodam. ☎ (063)451-082. 1329

LETOVANJE

V PREDSEZONI 2000

Dijaški dom Koper vabi na predsezonsko letovanje po ugodnih cenah. Polpenzion je 3.002 SIT. Gostom, ki bodo letovali v predsezoni (do 30.6.2000), nudimo 10-odst. popust. Otroci do 5. leta starosti imajo bivanje brezplačno, otroci do 12. leta starosti pa 30-odst. popust. Za šole v naravi in večje skupine nudimo popuste po dogovoru. Informacije na tel. številki: 05/6273-250 ali tel./faks: 05/6273-182.

KEBOR, d.o.o.

Novi trg, Novo mesto

PREPIS VOZIL

068/33-26-888

041/546-159

DELNICE VIZIJE, Krke, vseh ostalih skladov ter podjetij lahko prodate preko borznoposredniške hiše v Mercator centru Novo mesto. Po želji gotovina takoj za vse PID-e. ☎ (068)39-30-262. 1293

GRADITELJI, POZOR! Izdelujemo strojne estrine in strojne omete po ugodnih cenah! ☎ (041)642-762. 1294

ZDRAVLJENJE z bioenergijo reiki ter kristaloterapijo, iniciacije v reiki, tečaj magije in vedeževanja, regresija, ogled v prihodnost in vedeževanje, pomoč pri partnerskih odnosih. ☎ Ajda, ☎ (061)133-93-36 ali (061)141-25-95. 1316

SLABO SPITE? Se zjutraj zbujate bolj utrujeni, kot ste bili zvečer? Imate zdravstvene težave? Spalnica je najpomembnejši bivalni prostor. Pokličite nas! Uredimo vam jo po načelih FENG SHUI-ja. ☎ (031)809-208 ali (07)30-81-149, ga. Darja. 1339

NA RELACIJI Krško - Kostanjevica prodamo poslovni prostor, višina 3 m, tretja gradbeno faza, 60 m², s parkiriščem in zazidljivo parcelo za hišo, vse v enem kosu. ☎ (041)216-043. 1342

IŠČEM FRANCA ŽUNIČA iz Novega mesta, s katerim sva bila skupaj v vojski v Knjaževcu. Po činu je bil poročnik četrte črnogorske pešadije. Prosim, če se mi oglasi na naslov: Ivan Šlaun, Šegova 1, Novo mesto, ☎ (068)324-799. 1344

AVTOPRALNICO, vulkanizirsko delavnico, avtosalon in gostinski lokal prodam ali dam v najem. Vse informacije pri g. Antonu Kocjanu, Podbevkova 9, Cikava, Novo mesto, ☎ (068)344-333, 344-086, 344-021 ali (031)558-916. 1361

ZAVAROVANCI Avstrijske zavarovalnice WIENER STAETISCHE - WVP! Če ste vplačali enega ali več obrokev življenjskega zavarovanja, vam povrnemo del vplačanega zneska, tudi če ste izgubili polico. ☎ (062)622-227, od 10. do 14. ure. 1364

INŠTRUIRAM računovodstvo in statistiko za srednjo in visoko šolo ekonomske usmeritve. ☎ (068)324-377. 1366

UPOKOJENI ZIDAR izdeluje kamnite škarpe in izdeluje dotrajane fasade. ☎ (068)45-062. 1377

OPAŽNE PLOŠČE in kovinske punte posodim. ☎ (068)33-46-106. 1378

SLUŽBO DOBI

DELAVCA iz Posavja z znanjem varjenja za montažo izpušnih cevi zaposlimo. ☎ (041)617-700. 1218

KERAMIČARJA in zidarja zaposlimo. Zidarstvo in keramičarstvo Marjan Grubar, s.p., Vavta vas 84 a, Straža, ☎ (068)83-526 ali (041)331-920. 1298

MIZARJA - obdelovalca lesa - tehnika oz. tehnologija za samostojno delo v proizvodnji masivnega pohištva zaposlimo. ☎ (068)84-950. 1299

PRODAJALCA na terenu zaposlimo. ☎ (041)696-370. 1301

MIZARJA in delavca, večšega dela v mizarški delavnici, zaposlimo. Pisne vloge pošljite na naslov: Mizarstvo Krajnc, Košenice 32, Novo mesto. 1310

TRGOVCA zaposlimo v trgovini z ogrevalnim materialom v Novem mestu. Pisne prijave pošljite na naslov: IKA, d.o.o., Industrijska cesta 11, 4226 Žiri. 1319

DEKLE za delo v strežbi honorarno zaposlimo. Picerija Zdenka, Črmošnjice, ☎ (068)80-010. 1325

ŠOFER z lastnim prevozom dobi delo. Kurirski servis, ☎ (07)337-99-50. 1328

PRODAJALCO zaposlimo v trgovini s tekstilom. ☎ (041)628-422. 1335

KUHARICO za peko pic zaposlimo. Picerija Šentpeter, Otočec, ☎ (041)630-213. 1338

NATAKARICO zaposlimo v Novem mestu. ☎ (031)507-919. 1346

DELAVCA s III. ali IV. stopnjo izobrazbe zaposlimo v servisu vodomerov. ☎ (068)743-060 ali 743-070. 1355

STEKLARSTVO VIDMAR, Miran Vidmar, s.p., Brod 11, Novo mesto, zaposli v steklarski delavnici za nedoločen čas dva delavca. Izobrazba: steklar, priučben steklarski delavec, mizar ali priučben mizarški delavec. ☎ (068)337-90-90 ali (041)643-567. 1363

DOBER ZASLUŽEK ponujamo z obdelavo, predstavljamo in prodajamo priporočljivih likovnih pripomočkov po šolah, vrtecih, zavodih. Pivnik, d.o.o., Maribor, ☎ (062)250-17-83. 1367

GOSPO za čiščenje lokala in stanovanja zaposlimo. ☎ (068)33-75-370. 1368

STP

Novo mesto, d.o.o.

Črmošnjice 5B, tel. 068/80-0

ZAPOSLE

- Redno** univerzalne zavarovalne zastopnike za prodajo premoženjskih in osebnih zavarovanj za širše območje Novega mesta, Črnomlja, Adlešičev in Kočevja.
- Pogodbene** sodelavce za prodajo osebnih zavarovanj za širše območje Novega mesta, Trebnjega, Bele krajine in Kočevja.

OD VAS PRIČAKUJEMO:

- * komunikativnost
- * veselje do dela z ljudmi
- * samoiniciativnost in iznajdljivost
- * lastni prevoz

PONUJAMO VAM:

- * ustvarjalno delovno okolje
- * strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje
- * samostojno in dinamično delo
- * stimulative zasluzke
- * varno zaposlitev

Vaše cenjene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov:

Zavarovalnica Triglav d.d., OE Novo mesto
Novi trg 8, 8000 Novo mesto

RADIO BREŽICE
na 88,9
in
95,9 MHz

Verjemite ali ne...
RADIO OGNJIŠČE
Krvavec 104,5 Kum 105,9

PROTEKT P
NOVO MESTO
Podjetje za varovanje premoženja in oseb, d.o.o.
Novo mesto
Seidlova 5
tel.: 068/325-325
faks: 068/3917-305

DOLENJSKI LIST

LERAN, d.o.o.

Novo mesto
Lebanova 24

http://www.nepremicnine.net/leran/
e-mail: leran@siol.net

telefon: 07/33 79 940
07/33 79 941
faks: 07/33 22 282
mobitel: 0609/633 553
041/633 553

Prodamo:

- * **HIŠE:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Šmarjeških Toplicah, Malem Vrhu pri Brežicah, Orešju, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Dobindolu (Uršna sela), Škocjanu, na Bučki, Dol. Ponikvah, Viru pri Domžalah in drugod;
- * **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Ljubljani;
- * **VIKENEDE:** v Kotu pri Dvoru, pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, v okolici Podbočja, na Tolstem Vrhu, v Karteljevem (Poljane), v Šentjerneju (nad Pletterjem) in drugod;
- * **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Šentrupertu, Grobljah pri Šentjerneju, Šmarjeških Toplicah, Novem mestu, na Vrhu pri Pahji;
- * **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), Črnomlju (picerija, diskoteka);
- * **KMETIJE:** v Orešju, na območju Bele krajine in drugod;
- * **NAJEM:** oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

ROLETARSTVO

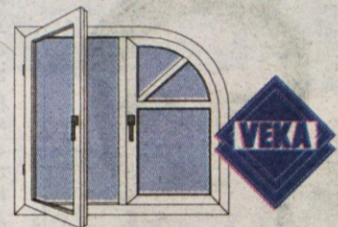
MEDLE

- * ROLETE ALU IN PVC
- * ŽALUZIJE
- * VERTIKALNE ŽALUZIJE
- * PLISEJI
- * ROLOJI
- * TENDE
- * KOMARNIKI
- * FASADNI PROFILI
- * SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
- * MONTAŽA IN SERVIS

Šentjernejska cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673

PVC STAVBNO POHIŠTVO

* OKNA * VRATA * VSEH OBLIK *

ZA VAŠ DOM, POSLOVNI OBJEKT

- * ravne
- * kupolaste
- * balkonske
- * senčniki

FIT FUN
FITNESS - SOLARIJ - MASAŽA
Vorančeva ulica 1
(Regrške košenice)
Novo mesto
Tel.: 068/322-827

RADIO VESELJAK
Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

RADIO SRAKA
94,6 MHz

Glasbena šola Marjana Kozine
Novo mesto

GLASBENA ŠOLA MARJANA KOZINE
NOVO MESTO
Jenkova 1

razpisuje za šolsko leto 2000/2001 prosta delovna mesta:

- * **DVEH KOREPETITORJEV - UČITELJEV KLAVIRJA**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- * **DVEH UČITELJEV HARMONIKE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- * **DVEH UČITELJEV KITARE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- * **UČITELJA FLAVTE**, za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom
- * **UČITELJA SAKSOFONA**, za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom
- * **UČITELJA VIOLINE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- * **UČITELJA TOLKAL**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- * **UČITELJA SOLOPETJA**, za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom

Začetek dela: 1.9.2000.

Prijave pošljite na naslov:

Glasbena šola Marjana Kozine, Jenkova 1, 8000 Novo mesto
"prosta delovna mesta"

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev (ZOFVI, 95. in 146. člen) in državljanstvu v 15 dneh po objavi razpisa. Izbrane kandidate bomo obvestili v 14 dneh po izteku razpisnega roka.

Harmonika poje

Velika narodnozabavna prireditelj
bo v petek, 19. maja, ob 20. uri
v Športni dvorani Marof v Novem mestu

Nastopajo ansambli:

Franca Potočarja, Petra Finka, Mladi Dolenjci, Poljub, Rubin, Slavček, Trio Frančič, Vasovalci, Vrisk, Fantje z vasi in otroški ansambel Mačkoni z Mamo Manko

Prodaja vstopnic:

- * Bife Rezelj v Športni dvorani Marof
- * Turistična agencija Globtur Novo mesto
- * Interflash Trebnje
- * Gostilna Luzar v Škocjanu
- * Boutique Bolero v Straži
- * Foto-video studio Hočevnar v Šentjerneju
- * Hotel Lahinja v Črnomlju
- * Gostilna Pezdirc v Semiču
- * Hotel Bela krajina v Metliki
- * Studio D v Gasilskem domu v Ločni.

Ne zamudite veselega večera domače glasbe, ki ga za vas organizira Studio D.

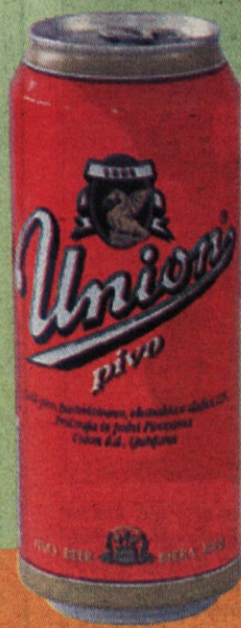
Ponudba na višini ...

Ponudba velja od 11. do 25. maja za izdelke v zalogi v ŽIVILA Hipermarketu Brežice.

139,-
TURISTIČNA PAŠTETA,
Delamaris, 80 g

119,-
PIVO UNION,
0,5 l

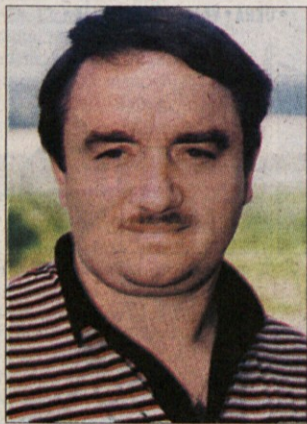
4,99,-
SADNI SIRUP, A + C + E
Presad, 2 l

299,-
TOALETNI PAPIR, INTIMA,
8 rolic

... cene na dnu.

Marjan Gorenc

koročno stalo manj. Koscev, ki bodo kosili obrove, ljudi, ki bodo skrbeli za stare nasade, ki bodo obrezovali brajde in preprečevali zaraščanje, pa ni mogoče uvoziti." To je pripravljen opravljati le slovenski kmet, ki za svoje delo in za ohranjanje slovenstva v vsej zgodovini nikoli ni bil ne pravičeno nagrajevan ne spodbujevan. Danes pa ga vsaj onemogočati ne bi smeli!

Zanimivo in po svoje razumljivo je, da se je kmečki sindikat najhitreje in najbolj prijel prav v naših krajih. Od štirih podružnic, kolikor jih je v Sloveniji, so kar tri na Dolenjskem in v Posavju: v Novem mestu, Trebnjem in v Brežicah. Naslednji dve pa ustanovljajo v Beli krajini in v Sevnici. "V naš sindikat, ki mora postati pomembna pogajalska sila, hočemo pritegniti tudi čim več stanovskih organizacij, društev in zvez, da bomo tako čim močnejši." Članstvo želijo razširiti in utrditi po vsej Sloveniji, saj so težave in razmere, s katerim se kmetje srečujejo in spopadajo, zelo različne v posameznih koncijah naše domovine. "Gorenčev sindikat hoče zastopati vse slovenske kmete od Prekmurja do Istre in od Bohinja do Bele krajine. "Problemi kmetov v Prekmurju so drugačni kot tisti, ki pestijo nas na Dolenjskem, in našim sindikatu pa mora biti prostora za vse," je neomajen Gorenc. Težav je veliko, kmetov še več, Slovenija je pa samo ena!

Marjan Gorenc je po poklicu kovinar, po duši pa kmet. Svoj poklic, ki bi mu gotovo materialno daljal več kot njegovo nagnjenje do kmetovanja, je brez omarjanja opustil, ko sta mu stara in onemogla človeka predala zapuščeno in zaraščeno kmetijo v domačih Zburah pri Šmarjeti. Začel je iz nič, z ženo sta prej kot v 20 letih iz celine in podrtje z voljo, trdim delom, znanjem in prizadevnostjo ustvarila sodobno in trdno kmetijo, na kateri so prvi v Sloveniji v hlevih, kjer je prostora za 240 glav goveje živine, uvedli računalniško krmljenje telet.

Ni vrag, da ne bi dolenjskemu Gorencu uspelo tudi pri kmečkem sindikatu!

A. BARTELJ

Toni Jarkovič

Pred cvičkarijo poiskali kralja

V Kostanjevici od 26. do 28. maja teden cvička

KOSTANJEVICA NA KRKI - Tu bo 26. do 28. maja teden cvička, že 28. po vrsti. Pred tem sta bili študentski cvičkariji, in sicer v terek v Mariboru in včeraj v Ljubljani.

V okviru 28. tedna cvička v Kostanjevici so 20. aprila ocenjevali vina, kar je organiziralo Društvo vinogradnikov Kostanjevica na Krki. Društva so v oceno dostavila skupno 534 vzorcev vin, od teh je bilo kar 244 vzorcev cvička.

Na tem ocenjevanju so tudi povedali ime letošnjega kralja cvička. Krono kralja cvička bo na tednu cvička v Kostanjevici na Krki dobil Toni Jarkovič, ki je član vinogradniškega društva Kostanjevica, sicer pa je doma iz Avguštin pri Kostanjevici. 27-letni ljubiteljski vinar-

gradnik, ki je za svoj cviček prejel na omenjenem ocenjevanju oceno 16,12, po presoji komisije dosega v vinarstvu vse, kar odlikuje kralja cvička. Za kraljevi naslov mora vinogradnik med drugim imeti vino med najvišje ocenjenimi cvički in na zalogi najmanj 1.000 litrov enakega vina, kot ga je dal oceniti.

M. L.

Najstarejši fičko na Slovenskem

Fička je leta 1958 kupila novomeška medicinska sestra Marija Gerdej in ga pred 10 leti predala Robiju Bojancu, ki se z njim vozi vsak dan - Namenjen mali Ani

NOVO MESTO - Fičko, sloviti Fiat 600, v Evropi eden najslavnějšíh avtomobilov vseh časov, ni bil pri nas konec petdesetih in v začetku šestdesetih let samo prevoznostno sredstvo, ampak tudi pomemben statusni simbol. Iz tistih časov izhaja Menartov epigram: Gospod se v ličnem fičku pelje./ a trehub melje kisló zelje.

Eden prvih fičkov v Novem mestu vozi še danes. Vsak dan se z njim v službo s Potovega Vrha v Novo mesto vozi Robi Bojanc. Robi, avtoleketričar, zaposlen v Vidici centru v Novem mestu, rojen leta 1972, se vozi z avtom letnika 1958. Po znanih podatkih je ta avto najstarejši registrirani fičko v Sloveniji. "Pred 10 leti sem ga dobil od Marije Gerdej," je povedal Robi. Gerdejeva, starejšim Novomeščanom znana medicinska sestra, je avto kupila leta 1958. Ponj je morala v vojvodinski Sombor. Sestri Mariji in njeni srčni prijateljici Mikici Belčič je od prvega vajeniškega dne do smrti stal ob strani in pomagal vrtnar Jože Bojanc. Njegovemu sinu Robiju je sestra Marija slabih 10 let pred smrtjo predala svojega ljubljenega fička. V več kot 30 letih je z njim prevozila le dobrih 70.000

kilometrov. "Vse zime je bil avto v garaži in tudi sicer je zelo skrbela zanj," povesta Jože Bojanc in njegov sin Robi. Še potem, ko je fička, ki ga je od prvega dne klicala Riči, predala Robiju, se je občasno zapeljala z njim. "Zelo rada je šla v Lurd pri Sentjerneju in zadnja leta, ko že ni več dobro videla, je vozila samo zadnji del poti od Sentjerneja," pove Robi, ki je teto Marijo, kot so jo klicali Bojančevi, vozil, odkar mu je podarila fička. Sestra Marija je umrla lani.

Robi za najstarejšega slovenskega fička ves čas zgleđno skrbi. Avto ima 24 konjskih moči, je v dobri kondiciji, skrbno vzdrževan in redno registriran. Sedaj ima prevoženih 103.000 kilometrov, tiste dele, ki jih je bilo treba zamenjati, pa je imela v posebnem kovčku sestra Marija. "Vsak dan se peljem z njim v službo, pozimi pa se ne vozim z njim, saj bi mu sol gotovo škodila," pravi skrbni Robi. Pozimi z ženo Danjeljo, ki se je naučila avtomobilske vožnje

prav s tem fičkom, uporabljata le njeno katro. Najstarejši registrirani fičko v Sloveniji je pri 42 letih še prav poskočen. "Tudi hjtrost 100 km na uro še doseže, a zavediti se je treba, da so zavore starejšega tipa in je treba temu primerno voziti," pravi umirjeni Robi. Avto nima ne stranskih ogledal ne varnostnih pasov, kaj šele katalizatorja. A pred pred 40 leti je pomenil več kot danes najnovejši mercedes. In tudi danes se za njim ozirajo ljudje kot za nobenim najodobnejšim avtom ne.

Robi je dobil že veliko dobrih ponudb za prodajo svojega fička. Pred leti mu je zdomec iz Belgije, ki je njegovega fička hotel kot posebno darilo za svojo hčer, zanj ponujal novo Renaultovo petko. "Takrat je bila še teta Marija živa in prodaja sploh ni prišla v poštev. A tudi danes ga ne dam. Od mene ga bo dobila moja sedaj še ne dveletna hčerka Ana!"

Sestre Marije fičko vozi iz roda v rod.

A. BARTELJ

FIČKO SESTRE MARIJE - Fiat 600, letnik 1958, je pred 10 leti medicinska sestra Marija Gerdej, kateri je dolga leta pomagal Jože Bojanc (prvi z desne), predala njegovemu sinu Robiju; ta pa ga bo zapustil svoji hčerki Ani. (Foto: A. B.)

OBISK KATALONSKIH PROSTOVOLJCEV - V Novem mestu in njegovi okolici je 10 katalonskih prostovoljcev iz partnerske občine Vilafranca del Penedes od 20. do 27. aprila preživelo sedem nepozabnih dni. Mladi so Novo mesto obiskali na povabilo novomeškega Društva za razvijanje prostovoljnega dela, ki je ob izdatni podpori nacionalnega programa Mladi za Evropo mladinske nacionalne agencije Movit tako kot mnogokrat doslej uspešno izvedlo mladinsko izmenjavo. Poleg lepote mesta in okolice so katalonski prostovoljci spoznali tudi organiziranost mladine v naši občini in njihov način izkoriščanja prostega časa, obiskali so nekaj koncertov in otvoritev razstav, ogledali so si delavnice s programi preventivne vzgoje za otroke in mladino društva gostitelja, obiskali DNS in OO RK Novo mesto, sprejel pa jih je tudi novomeški podžupan mag. Boris Dular. (Foto: DRPD)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Z gajbicami, gumami, celo s stebrički na ključ do lastnega parkirnega prostora - Prvega maja ne praznujemo le s piknikom! - Nemogoč delovni čas bank v Metliki

Četrtek dežurni telefon tokrat ni zazvonil prav pogosto, gotovo je temu botrovalo tudi lepo popoldne, ki je kar vabilo v naravo. Prvi nas je poklical bralec z Drske v Novem mestu, ki ga motijo nezakonite "rezervacije" parkirnih prostorov pred bloki. "Predvsem stanovalci blokov števil 7,9 in 11 si parkirne prostore rezervirajo z gajbicami, gumami ali trikotniki, lastnik renaulta 5 pa si je upal nastaviti celo stebriček na ključ. To je več kot nesramno!" je negotoval bralec. Zanima ga, kaj bodo storile pristojne službe, saj gre za javne površine, in se sprašuje, kakšna neki bi bila okolica, če bi vsi prebivalci Drske ali Ulice Slavka Gruma ravnali podobno.

L. Korevec iz Črnomlja pa je okaral Črnomalce in klavrno podo njegovega mesta med prvomajskimi prazniki. Meni, da bi

vsaj na objektih javnega in družbenega pomena ob državnem prazniku morali izobestiti zastave, če jih že na zasebnih hišah ni bilo veliko. "Kako to, da je zastava, ki je simbol države, visela le na vsakem drugem drogu, ki je namenjen zanju. Ali so to le polovični prazniki ali je zmanjkalo zastav? Pohvaliti pa moram črnomaljsko godbo na pihala, ki se z budnico ni iznevirila tradiciji. Prvega maja ne praznujemo le s piknikom!" je dejal.

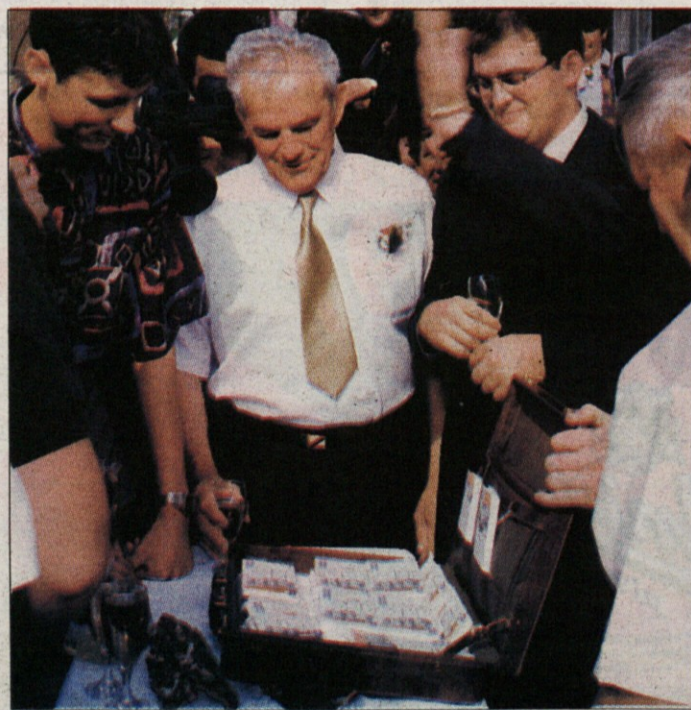
Bralec z Uršnih sel našega rednega klicatelja Stanka s Pivke sprašuje, kaj se tako boji novega predsednika vlade Andreja Bajuka, ali morda prejema partizansko pokojnino, ki je ne zasluži? Sicer se deloma strinja s Stankovim mnenjem, da imamo primerne človeka za predsednika vlade gotovo tudi v Sloveniji, pravi pa, da imamo tudi dosti drugih, ki spravljajo tovarne na kolena in ljudi na cesto, pa zato še niso nobenemu odgovarjali.

Stanovalec iz ulice Ob Težki vodi sprašuje, kdaj mislijo pristojni urediti cesto, ki vodi od Gotne vasi do Šmihela. Kljub temu da je zelo prometna, ob njej pa se tudi veliko gradi, je na nekaterih mestih ostala tako ozka, kot da še vedno enkrat dnevno po njej zapelje le kakšen voz. Pri tem je skoraj odveč opozoriti tudi na to, da po tej cesti hodi ogromno šolarjev.

Poklicjal nas je tudi bralec iz Metlike in potožil nad delovnim časom bank v Metliki. Od 12. do 14. ure namreč v Metliki ni odprta niti ena banka, pa tudi menjalnica Jure je svoj delavni čas prilagodila bankam. Pritožil se je tudi nad nepoznim odpiralnim

časom bank. "Banke se obnašajo skoraj tako, kot da je vsak dan praznik, trgovine pa morajo delati iz dneva v dan. Vsaj ena banka bi lahko delala ves dan, odpreti pa bi se morala že ob sedmih zjutraj!" je predlagal Metličan.

M. K.

S KOVČKOM DENARJA PO NEVESTI - Tudi šrange niso več, kar so bile nekđaj. Medtem ko je nekđaj ženin, če je želel odpeljati svojo izvoljenko iz vasi, denar, ki ga je moral plačati fantom, potegnil iz denarnice, je pretekli teden Martin Pečarič iz Curil pri Metliki prišel po svojo izvoljenko Polono Plut na Črešnjavec pri Semiču kar s polnim poslovnim kovčkom bankovcev po deset tisoč tolarjev. Črešnjevski fantje, ki so ostali brez brhkega dekleta, so bili s plačilom očitno zadovoljni, koliko bankovcev pa je v resnici pravih, so najbrž ugotovili šele, ko sta mladoporočenca že dahnila "da". (Foto: M. B.-J.)

VABILO NA SREČANJE FRAJTONARJEV

METLIKA - V okviru tradicionalne metliške prireditve Vinske vigredi, ki bo od 19. do 21. maja, bo v nedeljo, 21. maja, ob 12. uri srečanje ljudskih harmonikarjev-frajtonarjev. Vsi, ki bi želeli nastopiti, naj se prijavijo pri Matjažu Rusu (tel. 58-370) ali Ediju Maceletu (tel. 58-269).

DOLENJSKI LIST

DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Dejanu Novaku, Radovlja 35 a, Šmarješke Toplice. Nagrajencu čestitam! Lestvica, ki je na sporedu vsako nedeljo ob 17. uri (ponovitev pa je ob torkih o polnoči), je ta teden takšna:

- 1. (3) Veseli podgur'c - ansambel Slavček
- 2. (1) Vas domača - Jože Bohorč s prijatelji
- 3. (8) Kraljestvo naše sreče - Čuki
- 4. (2) Mamina ruta - ansambel Braneta Klavžarja
- 5. (4) Ta šmentani lov - ansambel Pogum
- 6. (5) Nisem pozabil - ansambel Mladi Dolenjci
- 7. (-) Kamen na srcu - ansambel Vasovalci
- 8. (6) Na hribečku kraj potoka - Tine Lesjak in Pevci s Pohorja
- 9. (7) Velikonočnica - Dvojčici Vesna in Vlasta
- 10. (9) Cviček ni navaden striček - ansambel Vrisk

Predlog: Avto moj ne ve - Kvintet Dori

KUPON ŠT. 19

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bračci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluh-nili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki 07/39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.